

Šis ir gada pārskata PDF formāts, uz kā pamata ir sagatavots ESEF pārskats, kas uzskatāms par oficiālo gada pārskatu, kurš atbilst noteiktajām prasībām

AS “ATTĪSTĪBAS FINANŠU INSTITŪCIJA ALTUM”

GADA PĀRSKATS

par gadu, kas noslēdzās 2022.gada 31.decembrī

(9.pārskata periods)

SATURA RĀDĪTĀJS**Lapa**

Par Altum	2
Vadības ziņojums	3 - 14
Informācija par vadību	15
Paziņojums par vadības atbildību	16
Finanšu pārskati:	
Visaptverošo ienākumu pārskats	17
Finanšu stāvokļa pārskats	18
Kapitāla un rezervju izmaiņu pārskats	19
Naudas plūsmas pārskats	20
Finanšu pārskatu pielikumi	21 - 115
Neatkarīga revidenta ziņojums	116 - 121
Citi pielikumi	122 – 157

AS "Atfistības finanšu institūcija Altum"
Doma laukums 4, Rīga, LV-1050, Latvija
tālrunis: + 371 67774010
e-pasts: altum@altum.lv
Reģistrācijas Nr.: 50103744891
www.altum.lv

Altum

MISIJA "Mēs palīdzam Latvijai augt!"

VĪZIJA "Sadarbības partneris un finanšu eksperts tautsaimniecības attīstībā"

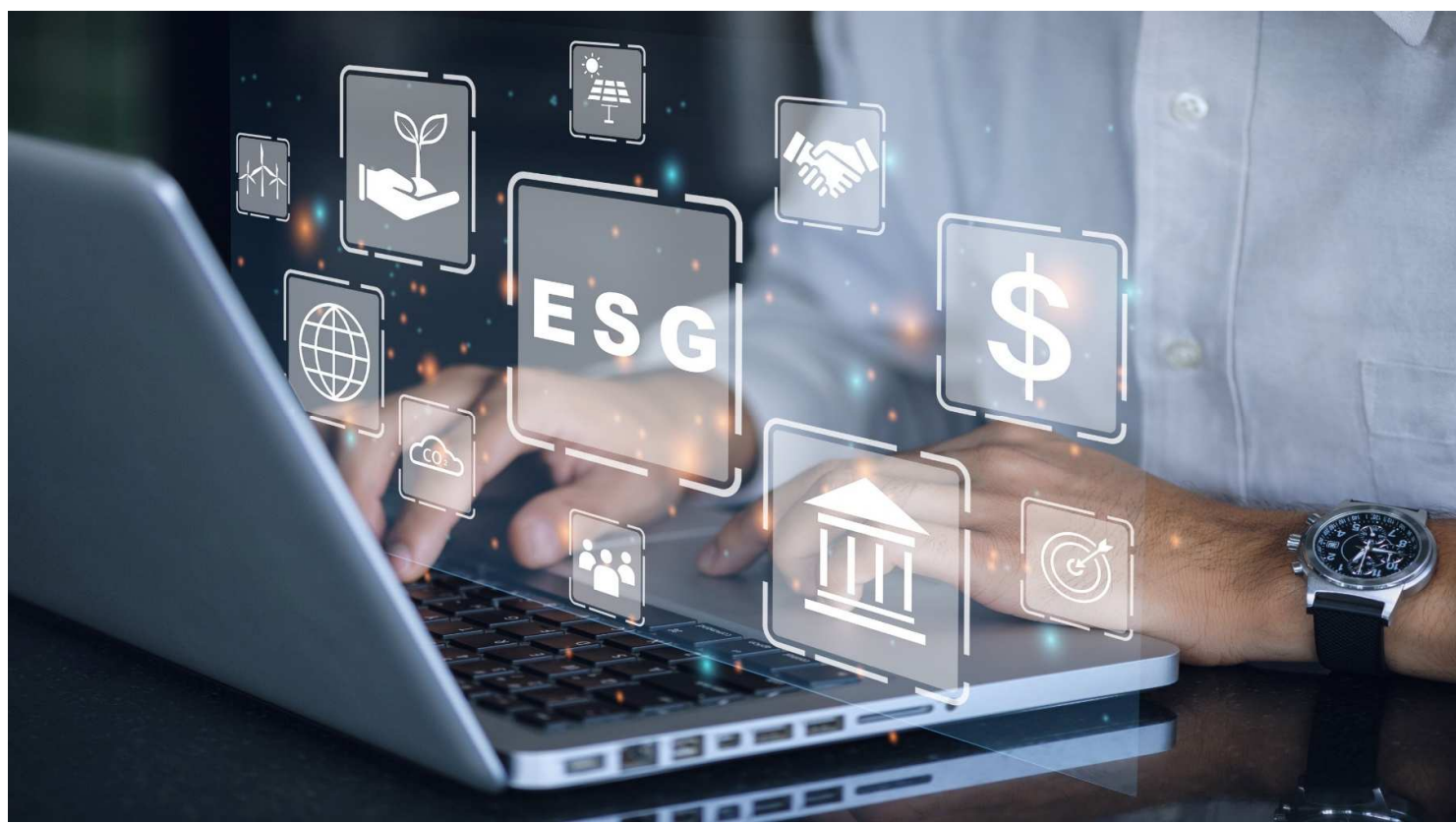
VĒRTĪBAS "Izcīlība / Komanda / Atbildība"

AS "Atfīstības finanšu institūcija Altum" ir Latvijas valstij piederoša finanšu institūcija, kas īsteno atbalsta un attīstības programmas finanšu instrumentu un grantu veidā, realizējot valsts politiku tautsaimniecībā, kā arī nodrošinot citu normatīvajos aktos noteikto deleģēto valsts uzdevumu izpildi. Altum darbības pamatmērķis ir tirgus nepilnību novēršana dažādu atbalsta instrumentu formā, sekmējot tautsaimniecības attīstību.

Ilgtermiņa mērķi periodā līdz 2024.gadam

Saskaņā ar AS "Atfīstības finanšu institūcija Altum" Stratēģiju 2022.-2024.gadam, ir izvirzīti sekojoši stratēģiskās attīstības virzieni un būtiskākie ilgtermiņa mērķi:

- Galvenais finanšu mērķis ir, realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt pozitīvu Altum kapitāla atdevi.
- Galvenais nefinanšu mērķis ir atbalstīt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības attīstību.
- Altum prioritārie virzieni ietver garantiju un aizdevumu izsniegšanu un apkalpošanu, riska kapitāla investīcijas, klimata pārmaiņu ietekmes samazināšanas risinājumus, tai skaitā, energoefektivitātes programmu īstenošanu gan dzīvojamo ēku, gan uzņēmumu segmentā, jaunu projektu uzsākšanu, attīstot piedāvāto finanšu instrumentu klāstu, kā arī Latvijas Zemes fonda attīstību.
- Galvenie darbības virzieni: atbalsts uzņēmējiem, lauksaimniekiem un noteiktām personu kategorijām; energoefektivitāte; Latvijas Zemes fonda pārvaldība.
- Altum īpašu uzmanību pievērš vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības ("ESG") izvērtējumam, gan pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus, gan Altum iekšējos procesos.

Vadības ziņojums

Darbība pārskata periodā

2022.gadā AS "Atfīsības finanšu institūcija Altum" (turpmāk Sabiedrība) ir nodrošinājusi stabilus finanšu rezultātus un strādājusi ar 11.4 milj. euro peļņu.

Galvenie finanšu un darbības rādītāji

Balsfīts uz attiecīgo gadu revidēto finanšu pārskatu datiem

	2022.gads	2021.gads	2020.gads
Galvenie finanšu dati			
Neto procentu ieņēmumi (EUR, tūkst.)	16 974	16 717	14 572
Peļņa no pamatdarbības	11 484	13 829	5 539
Peļņa pārskata periodā (EUR, tūkst.)	11 484	13 829	5 539
Izdevumu un ieņēmumu attiecība (IIA)	38.26%	39.46%	47.51%
Darbinieku skaits	234	226	211
Kopā aktīvi (EUR, tūkst.)	1 099 588	976 204	850 704
Finanšu parādsaistības	458 382	360 909	342 490
Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR) / Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA) *	27.01%	33.82%	33.56%
Kapitāls un rezerves (EUR, tūkst.)	395 983	440 736	382 594
Riska segums, kopā: (EUR, tūkst.)	297 218	285 954	180 205
Riska seguma rezerve	230 524	159 196	112 567
Riska seguma rezerve, kas izmantota uzkrājumiem	(38 039)	(29 496)	(28 197)
Portfeļa zaudējumu rezerve (speciālais rezerves kapitāls)	109 979	159 700	102 264
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie gada peļņas sadales	(5 246)	(3 446)	(6 429)
Likviditātes rādītājs 180 dienām **	366%	518%	464%
Pamatdarbības neto naudas plūsma (EUR, tūkst.)	89 534	49 555	21 966
Neto naudas plūsma finansēšanas darbības rezultātā (EUR, tūkst.)	3 526	43 768	165 800
Neto naudas plūsma ieguldīšanas darbības rezultātā (EUR, tūkst.)	(8 437)	4 553	(4 016)
Atbalsta instrumenti kopā (bruto vērtībā EUR, tūkst.), no tiem	1 064 821	979 130	872 302
Finanšu instrumenti bruto vērtībā (EUR, tūkst.) ***			
Kredīti (bez reversās nomas darījumiem)	311 844	315 674	302 481
Garantijas	481 013	414 978	359 605
Riska kapitāla fondi	90 277	85 973	73 165
Zemes fonds, t.sk.	80 542	79 163	68 258
- reversās nomas darījumi	27 089	32 999	31 500
- ieguldījumu īpašumi	53 453	46 164	36 758
Kopā	963 676	895 788	803 509
Līgumu skaits	33 976	30 978	26 578
Jaunu darījumu apjomi (EUR, tūkst.) (pa finanšu instrumentiem) ***			
Kredīti (bez reversās nomas darījumiem)	95 820	100 966	138 238
Garantijas	153 067	126 997	137 425
Riska kapitāla fondi	18 526	29 158	14 014
Zemes fonds, t.sk.	7 414	10 595	28 191
- reversās nomas darījumi	3 105	3 254	16 796
- ieguldījumu īpašumi	4 309	7 341	11 395
Kopā	274 827	267 716	317 868
Līgumu skaits	6 539	6 579	6 147
Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā, ieskaitot finansējuma saņēmēju līdzdalību, pēc izsniegtajiem apjomiem pārskata periodā (EUR, tūkst.)	765 577	791 646	696 306
Piesaisītā privātā finansējuma sviras koeficients	123%	177%	114%
Valsts atbalsta programmu apjoms uz 1 darbinieku, (EUR, tūkst.)	4 118	3 964	3 808
Moody's Investors Service piešķirtais ilgtermiņa kredītreitings	Baa1	Baa1	Baa1

* KPA ņemot vērā ārpusbilancē uzskaitīto garantiju apjomu.

** Likviditātes rādītāja aprēķinā ņemta vērā līdzšinējā pieredze un vadības aplēse par sagaidāmajiem garantiju pieprasījumu apmēriem un termiņiem.

*** Ņemot vērā apjoma būtiskumu, darbības apjomos tiek uzrādīts arī Zemes fonda portfelis, kurš sastāv no reversās nomas darījumiem un ieguldījumu īpašumiem. Tā kā reversās nomas darījumi pēc uzskaites principiem un atbilstības SFPS tiek uzskaitīti pie aizdevumiem, kredītu apjoms šajā tabulā tiek samazināts par reversās nomas darījumu apjomu, ja attiecīgi tiek uzrādīts Zemes fonda portfelis.

Rādītāju skaidrojums pieejams sadaļā *Citi pielikumi Gada pārskatam*.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Krievijas kara Ukrainā ietekme

Ukrainā notiekošais karš un ar to saistītās sankcijas, kas vērstas pret Krievijas Federāciju, kā arī pret Baltkrieviju rada sociālu un ekonomisku ietekmi Latvijā un reģionā, kā arī ietekmē Sabiedrību. Tas noveda pie būtiskām aktīvu un saistību uzskaites vērtības korekcijām 2022.gadā.

Sabiedrība neizsniedz aizdevumus tieši uzņēmumiem Ukrainā, Krievijas Federācijā un Baltkrievijā. Līgumi ar darījumu partneriem par norēķinu izpildi ar klientiem, kā arī par finanšu darījumu slēgšanu Sabiedrības likviditātes un aktīvu un pasīvu vadības nodrošināšanai, ir noslēgti ar ES dalībvalstīs reģistrētām finanšu iestādēm.

Garantiju portfelī tieša ietekme ir no Sabiedrības izsniegtajām eksporta kredītu garantijām par politisko un pircēju risku zaudējumu kompensēšanu tirdzniecības darījumos, kur Sabiedrības klientu darījumu partneri ir Ukrainas, Krievijas Federācijas un Baltkrievijas rezidenti. Sabiedrība 2022.gada 1.ceturksnī šādām eksporta kredītu garantiju augsta riska ekspozīcijām sagaidāmiem kredītzaudējumiem izveidoja uzkrājumu rezervi 1,587 tūkst. eiro (2022.gada 31.decembrī: 0 tūkst. eiro), paralēli veicot nepieciešamos pasākumus, lai mazinātu iespējamo ietekmi. Sabiedrība jau kopš 2022.gada 25.februāra ir apturējusi jaunu eksporta garantiju izsniegšanu uz Krievijas Federāciju un Baltkrieviju, kā arī vienojoties ar klientiem, kur iespējams, izbeidza līgumus, kā rezultātā pakāpeniski tika samazināts riska darījumu apmērs ar Krievijas Federāciju un Baltkrieviju. Minēto pasākumu rezultātā šobrīd Sabiedrībai nav augsta riska ekspozīcijas, kur klientu darījumu partneri ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijā un kuriem būtu nepieciešams veidot uzkrājumu rezervi.

Lai novērtētu netiešo ietekmi no Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā, Sabiedrība ik ceturksni analizē un būtisku izmaiņu gadījumā pārskata sagaidāmo zaudējumu aprēķināšanai izmantotās uz nākotni vērtās prognozes par makroekonomiskajiem rādītājiem, izvirzot vairākus scenārijus. 2022.gada sākumā tika prognozēts, ka ģeopolitiskie faktori jūtāmāku ietekmi radīs 2022.gada otrajā pusē, tomēr 2022.gada 4.ceturksnī publicētajās Finanšu ministrijas un Latvijas Bankas aktualizētajās makroekonomiskajās prognozēs tika paredzēts, ka strauji augot energoresursu cenām pasaules tirgū un pirkspējas krituma ietekmē būtiski samazinoties patēriņam ekonomikas pieauguma temps būtiski samazināsies 2023.gada sākumā, kā rezultātā tika pārskatīti arī scenāriji, kurus Sabiedrība izmanto sagaidāmo zaudējumu aplēsēs. Izmaiņas makroekonomisko rādītāju prognozēs 2022.gadā rezultējās uzkrājumu sagaidāmajiem kredītzaudējumiem palielinājumā par 1,944 tūkst. eiro kredītiem un saistībām par kredītu izsniegšanu. Makroekonomisko rādītāju prognožu izmaiņu ietekme uz finanšu garantijām bija neliela, ņemot vērā, ka finanšu garantijas novērtē augstākajā vērtībā no uzkrājumiem sagaidāmajiem kredītzaudējumiem un sākotnēji atzītās finanšu garantiju summas (patiesā vērtība), no kuras atskaitīta amortizācijas summa.

Lai pilnvērtīgāk novērtētu tiešo un netiešo ģeopolitiskās situācijas ietekmi, kā arī lai identificētu potenciālos grūtībās nonākušos klientus un nodrošinātu tālākās rīcības plānu, kā arī piemērotu atbilstošas risku mazināšanas metodes, Sabiedrība cieši uzrauga un katru ceturksni analizē būtiskākās aizdevumu un kredītu garantiju ekspozīcijas. Tiek vērtēts, vai energoresursu sadārdzinājums, kā arī noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju tiešā vai netiešā veidā ir ietekmējis vai var būtiski ietekmēt klientu maksātspēju. Līdztekus iepriekšminētajam 2022.gada 4.ceturksnī tika pilnveidota lēmumu pieņemšanas kārtība un iekšējā informācijas uzskaites sistēma, lai nodrošinātu šo ietekmju identificēšanu un novērtēšanu aizdevumu portfelim darījumu līmenī. Kamēr nav uzkrāti pietiekami dati darījumu līmenī, Sabiedrība veica aizdevumu un garantiju portfeļa novērtējumu nozaru griezumā, atsevišķi novērtējot kā nozares tieši un netieši ietekmēs energoresursu cenu pieaugums un kā nozares tieši vai netieši ietekmēs noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju. Nozares tika iedalītas 3 grupās: smagi ietekmētas nozares, mēreni ietekmētas nozares un mazāk ietekmētas nozares. Novērtējums tika veikts 2022.gada 3.ceturksnī, izmantojot visus pieejamos datus uz novērtējuma veikšanas brīdi. Šī novērtējuma rezultātā Sabiedrība 2022.gada 31.decembrī bija izveidojusi uzkrājumu rezervi kredītiem 1,902 tūkst. eiro un garantijām 856 tūkst. eiro apmērā. ņemot vērā makroekonomiskās prognozes, t.sk., energoresursu cenu pieaugumu, ir sagaidāms, ka mājāsaimniecībā pieaugs ar mājokli saistītie izdevumi. Lai arī ir paredzēts valsts atbalsta mehānisms izmaksu pieauguma seku mīkstināšanai, mājāsaimniecībā var rasties grūtības laicīgi un pilnā apjomā segt ar mājokli saistītos izdevumus. Sagaidāms, ka šāda situācija potenciāli var rezultēties augstākā saistību neizpildē mājokļu garantiju portfelī un nepieciešamībā veidot papildus uzkrājumus. Ja situācija pārskatāmā periodā nestabilizēsies, var pieaugt garantiju kompensāciju izmaksu pieprasījumi nākamajos gados. Nav sagaidām tūlītējs garantijas kompensāciju izmaksu pieprasījumu pieaugums, ņemot vērā šo riska darījumu specifiskos nosacījumus, kas nosaka, ka garantiju kompensācijas tiek izmaksātas pēc nodrošinājuma realizācija, kas tiek veikta ilgākā laika periodā.

Detalizētāka informācija atspoguļota Finanšu pārskata 3.pielikumā (9).

Vadības ziņojums (turpinājums)

Darbības apjomi

Sabiedrības galvenās darbības jomas aptver garantiju izsniegšanu, kreditēšanu, ieguldījumus riska kapitāla instrumentos, Latvijas zemes fonda darījumus (turpmāk tekstā – Zemes fonds) un grantu apkalpošanu, kas kopumā veido Koncerna atbalsta instrumentu portfeli.

2022.gada 31.decembrī Sabiedrības atbalsta instrumentu bruto portfelis ir 1,064.7 milj. eiro (2021.gada 31.decembrī: 979,1 milj. eiro), no kura finanšu instrumentu bruto portfelis sastāda 963.6 milj. eiro, ko veido 33,976 projekti (2021.gada 31.decembrī: 895,8 milj. eiro un 30,978 projekti).

2022.gadā Sabiedrības finanšu instrumentu portfelis pieauga par 67.8 milj. eiro (+7.6%) pēc apjoma un par 2,998 (+9.7%) pēc projektu skaita. Sabiedrības finanšu instrumentu portfeļa pieaugums 2022.gadā bija mazāks nekā 2021.gadā, kad, strauji pieaugot pieprasījumam pēc specializētajiem finanšu instrumentiem Covid-19 negatīvās ietekmes mazināšanā uzņēmējdarbības sektorā, portfelis pieauga par 92.3 milj. eiro (+11.5%) pēc apjoma un par 4,400 (+16.6%) pēc projektu skaita, savukārt 2022.gadā turpināja samazināties pieprasījums pēc Covid-19 krīzes atbalsta instrumentiem un lielai daļai no esošajiem Covid-19 krīzes atbalsta instrumentiem īstenojas pamatsummu atmaksu grafiki.

No finanšu instrumentiem vislielāko pieaugumu 2022.gadā sasniedza garantiju portfelis, palielinoties par 66 milj. eiro (+15.9%) pēc apjoma, kas ir vairāk nekā 2021.gadā, kad garantiju portfelis pieauga par 55.4 milj. eiro (+15.4%), un par 2,009 (+12.9%) pēc projektu skaita, kas ir mazāk nekā 2021.gadā, kad garantiju skaits pieauga par 4,080 (+21.2%). Garantiju portfeļa pieaugumu 2022.gadā nodrošināja Mājokļu garantijas ģimenēm ar bērniem un Mājokļu garantijas jauniem speciālistiem (+23.4 milj. eiro), kredītu garantijas komersantiem (+22 milj. eiro), Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanas programmas garantijas (+27.4 milj. eiro). Savukārt, uzņēmumu spējai veiksmīgi pielāgoties jaunajiem apstākļiem un mazinoties pandēmijas apmēriem, strauji samazinājies uzņēmumu pieprasījums pēc Covid-19 krīzes atbalsta garantiju programmām, šim portfelim 2022.gadā samazinoties par 11.4 milj. eiro.

Kredītportfelis 2022.gadā samazinājās par 3.8 milj. eiro (-1.2%) pēc apjoma. Lielāko ietekmi atstāja Covid-19 krīzes aizdevumu portfeļa samazinājums par 26.9 milj. eiro. Kredītportfeļa lielāko pieaugumu 2022.gadā nodrošināja aizdevumi lauksaimniecības zemes iegādei ar mērķi ražot lauksaimniecības produkciju (+9.4 milj. eiro), MVU izaugsmes aizdevumi (+8.4 milj. eiro) un mikro un starta aizdevumi (+3.3 milj. eiro).

Zemā aktivitāte darījumos ar Zemes fondu, kas bija vērojama 2021.gadā, turpinājās arī 2022.gadā - Zemes fonda portfelis 2022.gadā pieauga par 1.4 milj. eiro (+1.7%) pēc apjoma un par 34 (+3.7%) pēc projektu skaita, kas ir mazāk kā 2021.gadā, kad Zemes fonda portfelis pieauga par 10.9 milj. eiro (+16%) pēc apjoma un par 200 (+27.7%) pēc projektu skaita.

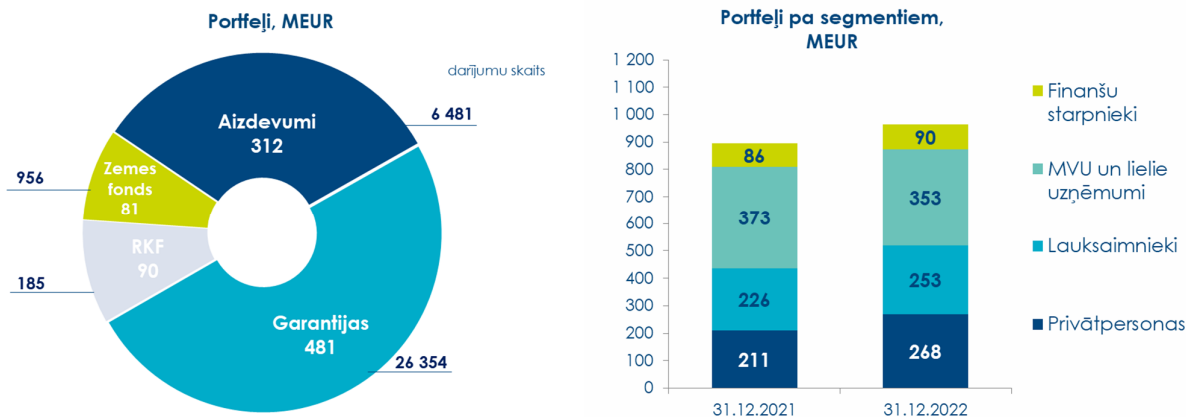
2022.gada 31.decembrī Zemes fonda bilancē ir uzskaitīti 956 īpašumi ar kopējo zemes platību 23,888 ha, 80.5 milj. eiro vērtībā, t.sk. ieguldījuma īpašumi, kas iznomāti lauksaimniekiem ir 14,240 ha, 53.5 milj. eiro vērtībā (2021.gada 31.decembrī: 13,778 ha, 46,2 milj. eiro), un noslēgtie reversās nomas darījumi ir 9,648 ha, 27 milj. eiro vērtībā (2021.gada 31.decembrī: 9,661 ha, 33 milj. eiro).

Riska kapitāla fondu portfelis 2022.gadā pieauga par 4.3 milj. eiro (+5%) pēc apjoma, kas ir būtiski mazāk nekā 2021.gadā, kad riska kapitāla fondu portfelis pieauga par 12.8 milj. eiro (+17.5%). Nelielais riska kapitāla fondu portfeļa pieaugums skaidrojams ar mazākiem jauno darījumu apjomiem 2022.gadā salīdzinājumā ar 2021.gadu, attiecīgi 18.5 milj. eiro un 29.2 milj. eiro, kā arī 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondu ieguldījumu realizāciju, kas saistīts ar šo riska kapitāla fondu darbības termiņa beigām.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Darbības apjomi (turpinājums)

Segmentu griezumā lielākais Sabiedrības portfelis izveidots Mazo, vidējo un lielo uzņēmumu (MVU un liello uzņēmumi) segmentā – 36.6%, savukārt, segmenti Lauksaimnieki veido – 26.2%, Privātpersonas – 27.8% un Finanšu starpnieki – 9.4%.

Sabiedrība 31.12.2022

2022.gadā lielāko apjoma pieaugumu sasniedza segments Privātpersonas, kurā saglabājās stabils portfeļa pieaugums 56.8 milj. eiro (+26.9%), kas pārsniedza pieaugumu 2021.gadā – 46.9 milj. eiro (+28.6%), ko veido stabilais pieprasījums pēc mājojumu iegādes un uzlabošanas valsts atbalsta programmām. Segmentā Lauksaimnieki portfelis pieauga par 26.9 milj. eiro (+11.9%), kas ir būtiski vairāk nekā 2021.gadā, kad šī segmenta portfelis pieauga par 16.7 milj. eiro (+8%). Neliels pieaugums 2022.gadā bija segmentā Finanšu starpnieki – 4.3 milj. eiro (+5%), kas ir ievērojami mazāk nekā 2021.gadā, kad šajā segmentā portfelis pieauga par 12.7 milj. eiro (+17.4%). Ņemot vērā, ka pēc 2022.gada 30.jūnija vairs netiek piešķirti jauni Covid-19 krīzes atbalsta instrumenti un lielai daļai no esošajiem Covid-19 krīzes atbalsta instrumentiem īstenojas pamatsummu atmaksu grafiki, 2022.gadā segmentā MVU un Midcap bija vērojams portfeļa samazinājums 20.1 milj. eiro (-5.4%), kas ir pretstatā 15.9 milj. eiro (+4.5%) portfeļa pieaugumam 2021.gadā, ko ietekmēja MVU un Midcap segmenta lielais pieprasījumu pēc Covid-19 krīzes atbalsta instrumentiem.

Jaunu darījumu apjoms

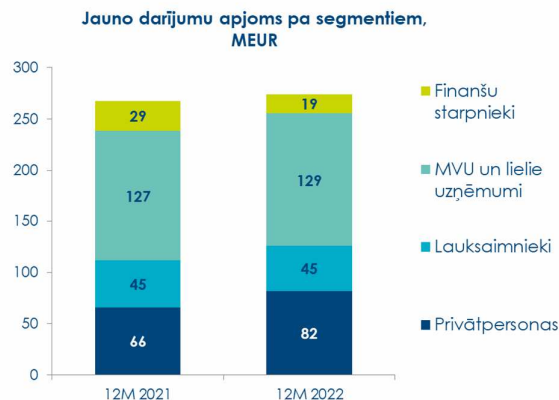
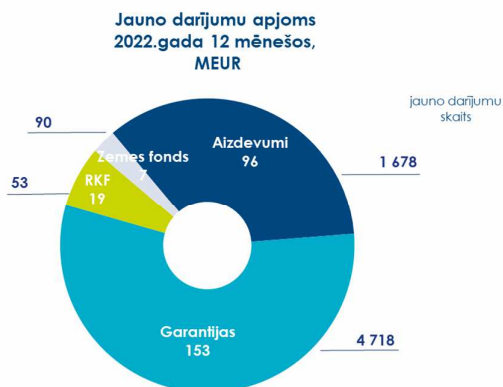
2022.gadā izsniegtais finansējums atbalsta programmu īstenošanai bija 274.8 milj. eiro, no tiem 55.7% (153.1 milj. eiro) izsniegti garantiju programmās, 34.9% (95.8 milj. eiro) – aizdevumu programmās, 2.7% (7.4 milj. eiro) – Zemes fonda darījumu īstenošanai, 6.7% (18.5 milj. eiro) - riska kapitāla ieguldījumos. Kopā ir atbalstīti 6,539 projekti. Jauno darījumu apjoms 2022.gadā bija par 2.7% (+7.1 milj. eiro) lielāks nekā 2021.gadā, jo jauno darījumu apjoma pieaugums ikdienas atbalsta instrumentu programmās kompensēja pieprasījuma kritumu pēc Covid-19 krīzes atbalsta programmām. Savukārt Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā ietekme uz jauno darījumu apjomu vēl neveidoja jūtamu ietekmi 2022.gadā (+0.9 milj. eiro), taču 2023.gadā tās ietekme būs jūtama.

2022.gadā vislielākais jauno darījumu apjoms ir segmentā MVU un Midcap, sastādot 47.3% no visiem jaunajiem darījumiem, Privātpersonu segmentā – 29.7%, segmentā Lauksaimnieki – 16.2% un Finanšu starpnieku segmentā – 6.8%.

2022.gadā lielākais jauno darījumu apjoma pieaugums ir bijis segmentā Privātpersonas, kurā jauno darījumu apjoms bija par 23.5% (+15.5 milj. eiro) lielāks nekā 2021.gadā. Savukārt, MVU un Midcap segmentā jauno darījumu apjoms ir bijis par 2.6% (+3.2 milj. eiro) lielāks nekā 2021.gadā, jo Covid-19 krīzes atbalsta programmas 2022.gadā noslēdzās (jaunu darījumu piešķiršana Covid-19 krīzes atbalsta programmās tika pārtraukta 2022.gada 30.jūnijā) un šāda veida atbalsta instrumenti zaudējuši aktualitāti, taču, strauji mainoties ģeopolitiskai situācijai, pieprasījums pieaug pēc jauniem atbalsta instrumentiem.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Jaunu darījumu apjoms (turpinājums)

Sabiedrība 31.12.2022

2022.gadā izsniegtas jaunas garantijas par 153.1 milj. eiro, kas ir par 20.5% (+26.1 milj. eiro) vairāk nekā 2021.gadā, kas liecina par pieaugošu komercbanku aktivitāti aizdevumu izsniegšanā MVU segmentā, kas Covid-19 pandēmijas laikā bija samazinājusies. Lielākais no jauna izsniegto garantiju apjoms 2022.gadā tika sasniegts komercdarbības atbalsta garantiju programmā (56 milj. eiro), Mājokļu garantiju programmā ģimenēm ar bērniem un Mājokļu garantiju programmā jaunajiem speciālistiem (37.1 milj. eiro) un daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmā (30.9 milj. eiro).

Ņemot vērā biznesa specifiku, izsniedzot apgrozāmo līdzekļu aizdevumu garantijas, garantijas banku izsniegtajām garantijām, investīciju aizdevumu garantijas, esošajiem klientiem ir nepieciešama regulāra izsniegtās garantijas pārskatīšana un pagarināšana. Šāda veida darījumi netiek iekļauti no jauna izsniegto garantiju apjomā, jo tiek uzskatīti par garantiju pagarinājumu, tomēr šādu darījumu apjoms ir diezgan ievērojams, 2022.gadā pagarinot garantijas 69.3 milj. eiro apjomā (2021.gadā: 65.3 milj. eiro).

Sniedzot valsts atbalstu mājokļa iegādei ģimenēm ar bērniem, līdz 2022.gada 31.decembrim Mājokļu garantiju programmas ietvaros ģimenēm ar bērniem kopā izsniegtas 22,643 garantijas 179.2 milj. eiro apjomā. 2022.gadā šajā programmā kopā izsniegto garantiju apjoms sasniedza 28.5 milj. eiro (2021.gadā: 34.2 milj. eiro), kas ir par 16.7% mazāk nekā 2021.gadā. Apjoma samazinājums skaidrojams ar straujo būvniecības izmaksu kāpumu, kas radījis ievērojamu nenoteiktību nekustāmo īpašumu tirgū. Daļa potenciālo pircēju atliek īpašuma iegādi, taču šis process, visticamāk būs īstermiņa, jo cenu kāpums saglabāsies arī turpmāk, līdz ar to katrs mēnesis atlikta darījuma palielinās īpašuma iegādes cenu. Programmas piedāvātās garantijas, kas palīdz risināt hipotekāro aizdevumu saņemšanai nepieciešamās pirmās iemaksas sakrāšanas grūtības, izmanto ģimenes visā Latvijā. Savukārt, jaunajiem speciālistiem kopā izsniegtas 4,297 garantijas 43.7 milj. eiro apjomā, tai skaitā, 2022.gadā izsniegtas 913 garantijas 8.6 milj. eiro apjomā (2021.gadā: 8.8 milj. eiro).

2022.gadā no jauna izsniegto aizdevumu apjoms bija 95.8 milj. eiro, kas ir par 5.1% (-5.1 milj. eiro) mazāk nekā 2021.gadā, jo būtiski ir samazinājies pieprasījums pēc Covid-19 krīzes aizdevumiem un jauno darījumu pieaugums ikdienas aizdevumu atbalsta programmās ir mazāks nekā jauno darījumu apjoma kritums Covid-19 krīzes aizdevuma programmās. Lielākais jauno darījumu apjoms 2022.gadā tika izsniegts MVU izaugsmes aizdevumu projektu īstenošanai (31.9 milj. eiro), lauksaimniecības zemes iegādei ar mērķi ražot lauksaimniecības produkciju (17.6 milj. eiro) un lauksaimnieku apgrozāmo līdzekļu finansēšanai (10.4 milj. eiro).

Ieviešot Eiropas Investīciju fonda (EIF) COSME un EaSI garantijas aizdevumiem, kuru summa nepārsniedz 25 tūkst. eiro, Sabiedrība ir sniegusi atbalstu 445 projektiem (COSME – 62 projekti, EaSI – 383 projekti) par kopējo summu 7.3 milj. eiro. Ja aizdevums ir atbilstošs COSME vai EaSI garantiju nosacījumiem, tad starta un mikro aizdevumi, aizdevumi lauksaimnieku apgrozāmiem līdzekļiem vai mazie aizdevumi lauku teritorijās tiek piešķirti bez papildus nodrošinājuma, tikai ar personīgo galvojumu un ar zemāku aizdevuma procenta likmi, salīdzinot ar citiem nenodrošinātajiem aizdevumiem.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Jaunu darījumu apjoms (turpinājums)

2022.gadā riska kapitāla fondu ietvaros Sabiedrības veiktie ieguldījumi tās daļas apmērā sastāda 18.5 milj. eiro, no kuriem Sabiedrības ieguldījumi 4.paaudzes riska kapitāla fondos sastāda 7.5 milj. eiro (2021.gadā: 8 milj. eiro), Baltijas Inovāciju fondā un Baltijas Inovāciju fondā 2 - attiecīgi 3 milj. eiro (2021.gadā: 2.2 milj. eiro) un 2.2 milj. eiro (2021.gadā: 1.2 milj. eiro), Altum Kapitāla fondā - 2.1 milj. eiro (2021.gadā: 14.9 milj. eiro) un Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondā - 3.8 milj. eiro (2021.gadā: 2.9 milj. eiro).

Zemes fonda jauno darījumu apjoms 2022.gadā piedzīvoja lielas svārstības - ja 2022.gada pirmajos 3 mēnešos bija vērojams aktīvs zemes tirgus, pieauga darījumu skaits ar ieguldījuma īpašumiem un pakāpeniski atgriezās interese par reversās nomas darījumiem, tad 2. un 3.ceturksnī, reaģējot uz ģeopolitisko situāciju Eiropā, zemes tirgus kļuva izteikti mazaktīvs, tajā skaitā, pieprasījums uz reverso nomu praktiski apstājās. Savukārt 4.ceturksnī atkal pieauga darījumu apjomi un skaits ar ieguldījuma īpašumiem, savukārt pieprasījums pēc reversās nomas darījumiem turpināja saglabāties zemā līmenī, ko ietekmēja arī salīdzinoši labais ražas lauksaimniekiem un banku aktīvā kredītēšana, līdz ar to lauksaimnieki spēja nopirkt pieejamās zemes tirgū paši, darījumus neiesaistot Zemes fondu. Šādos apstākļos Zemes fonds 2022.gadā noslēdza zemes iegādes un reversās nomas darījumus par kopējo summu 7.4 milj. eiro, kas bija par 30% (-3.2 milj. eiro) mazāk nekā 2021.gadā.

Nefinanšu instrumentu portfelis

Lai nodrošinātu klientiem ērtāku piekļuvi atbalsta instrumentiem, Sabiedrība papildus finanšu instrumentiem apkalpo arī grantu programmas – Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes (DME) programmas grantus, Sociālās uzņēmējdarbības grantus, Eiropas vietējā enerģētikas atbalsta programmas grantus (saīsinājumā – ELENA), atbalsta programmas "BALSTS" ietvaros grantus mājokļa iegādei vai būvniecībai ģimenēm, kurās aug trīs un vairāk bērnu, Kultūras atbalsta programmas grantus, paredzot atbalstu aizdevuma un granta veidā (kombinētais finanšu instruments), kur grants nepārsniedz 40% no kopējās atbalsta summas, kā arī atbalsta programmas grantus privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanai. Ņemot vērā iedzīvotāju interesi par šīs programmas ietvaros sniegto atbalstu, tika izstrādāti priekšlikumi un 2022.gada 8.martā Ministru kabinets apstiprināja grozījumus šajā atbalsta programmā, piešķirot papildu finansējumu 3,27 milj. eiro apmērā programmas turpināšanai, kā arī paplašinot potenciālo atbalsta saņēmēju loku un paredzot atbalstu arī saules paneļu uzstādīšanai privātmājās, par ko šobrīd novērojama ļoti liela interese.

Īstenojot DME programmu, līdz 2022.gada 31.decembrim kopā ir piešķirti 676 granti par summu 169.9 milj. eiro, no tiem 2022.gadā piešķirti 231 grants par kopējo summu 72.2 milj. eiro (2021.gadā: 25.5 milj. eiro), kas ir gandrīz trīs reizes vairāk nekā 2021.gadā. Šāds straujš jauno darījumu apjoma lēciens DME programmā saistīts ar 2013.-2020.gada plānošanas periodā pieejamā finansējuma apguves beigām. Kopš 2020.gada 18.decembra DME programmā jauni projektu pieteikumi vairs netiek pieņemti un šobrīd notiek iesniegto projektu izvērtēšana, grantu piešķiršana un projektu realizācija.

Atbalsta programmas privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanai ietvaros līdz 2022.gada 31.decembrim noslēgti 1,288 finansiālā atbalsta grantu līgumi par 4 milj. eiro, no tiem 2022.gadā piešķirti 803 grants par kopējo summu 2.6 milj. eiro (2021.gadā: 485 granti par kopējo summu 1.4 milj. eiro).

Sociālās uzņēmējdarbības grantu programmas ietvaros līdz 2022.gada 31.decembrim kopā piešķirti 200 granti par 12.4 milj. eiro, no tiem 2022.gadā piešķirti 53 granti par kopējo summu 3.2 milj. eiro (2021.gadā: 40 granti par kopējo summu 2.5 milj. eiro).

Lai veicinātu un atbalstītu energoefektivitātes projektu izstrādi, energoefektivitātes aizdevumiem kā papildus atbalstu Sabiedrība sadarbībā ar Eiropas Investīciju banku, sniedz uzņēmumiem grantu eksperīzes un energoefektivitātes projektu sagatavošanas izmaksu segšanai. ELENA programmas ietvaros līdz 2022.gada 31.septembrim kopā piešķirti 69 granti par 0.8 milj. eiro.

Atbalsta programmas "BALSTS" ietvaros Sabiedrība pieņem pieteikumus neatmaksājamas valsts subsīdijas jeb grantu izsniegšanai mājokļa iegādei vai būvniecībai ģimenēm, kurās aug trīs un vairāk bērnu. Līdz 2022.gada 31.decembrim kopā piešķirti 958 granti par 8 milj. eiro, no tiem 2022.gadā piešķirti 389 granti par kopējo summu 3.2 milj. eiro (2021.gadā: 508 granti par kopējo summu 4.2 milj. eiro).

2022.gada 31.decembrī grantu portfelis apkalpošanā bija 101.1 milj. eiro.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Jaunie produkti un darbības efektivitātes paaugstināšana

Lai ES līmenī rastu risinājumus esošā krīzes situācijā un sniegtu atbalstu uzņēmēju saimnieciskās darbības turpināšanā, pielāgojoties jaunajiem tirgus apstākļiem, t.sk. piegāžu ķēžu pārrāvumiem, Eiropas Komisija 2022.gada 23.martā ir apstiprinājusi Krīzes pagaidu regulējumu valsts atbalsta pasākumiem. 2022.gada 2.jūnijā Saeima pieņēma "Preļ Ukrainu vērstās Krievijas Federācijas militārās agresijas dēļ piemēroto sankciju un preļpasākumu izraisīto ekonomisko seku pārvarēšanas atbalsta likumu", vienlaicīgi apstiprinot arī 94.9 milj. eiro finansējumu uzņēmumiem, kuri cietuši no Krievijas Federācijas militārās agresijas Ukrainā sekām, kas ietver 39 milj. eiro aizdevumiem apgrozāmajiem līdzekļiem un investīcijām, 22.5 milj. eiro kredītu garantijām un 1.3 milj. eiro eksporta kredīta garantijām, kā arī 32.1 milj. eiro caur pašu kapitāla fondu (pašu kapitāla fonds netika īstenots kā atsevišķa programma, jo finansējums tika pārdalīts citām atbalsta programmām). Finansējums paredzēts dzīvotspējīgiem uzņēmumiem to biznesa modeļa pielāgošanai, eksporta spējas uzlabošanai, jaunu tirgu iekarošanai, jaunām tehnoloģijām un procesu optimizācijai, produktu izstrādei Krievijas Federācijas militārās agresijas preļ Ukrainu krīzes apstākļos. Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju tika izstrādātas jaunās aizdevumu un garantiju atbalsta programmas Krievijas Federācijas militārās agresijas preļ Ukrainu radīto seku uz ekonomiku mazināšanai un tirgus pārorientācijai īstenošanai, kas ļaus nodrošināt tūlītēju atbalstu uzņēmējiem apgrozāmo līdzekļu nodrošināšanai un likviditātes stabilizēšanai, vienlaikus nodrošinot stabilitātes nosacījumus no valsts puses ilgtermiņa attīstībai:

- 2022.gada 14.jūnijā Ministru kabinets apstiprināja aizdevumu programmu, kuras ietvaros plānots izsniegt aptuveni 500 aizdevumus, maksimālā aizdevuma summa būs līdz 3 miljoniem eiro, aizdevumu apgrozāmajiem līdzekļiem termiņš būs līdz 3 gadiem, savukārt investīciju aizdevumam – līdz 5 gadiem. Vienlaikus Ministru kabinets apstiprināja izmaiņas eksporta garantiju programmā, precizējot eksporta kredītu garantiju saņemšanas nosacījumus, tajā skaitā, ka turpmāk netiks ierobežotas eksporta garantiju sniegšanas iespējas, izņemot garantijas netiks sniegtas darījumiem ar Krievijas Federāciju, Baltkrieviju un Ukrainu.
- 2022.gada 21.jūnijā Ministru kabinets apstiprināja garantiju atbalsta programmu, kuras ietvaros varēs izsniegt aptuveni 300-400 garantijas, maksimālā garantiju summa vienam komersantam būs līdz 10 miljoniem eiro, garantiju termiņš – līdz 6 gadiem, ievērojot saimnieciskās darbības veicēja darbību un apgrozāmo līdzekļu aprites ciklu.

2022.gada 3.ceturksnī daļa no programmas finansējuma 27.5 milj. eiro apmērā tika pārdalīta lielo investīciju aizdevumu programmai ar kapitāla atlaidi vidējiem un lielajiem komersantiem, tādējādi aizdevumiem apgrozāmajiem līdzekļiem un investīcijām ir pieejams finansējums 21.5 milj. eiro apmērā, savukārt garantijām – 12.5 milj. eiro apmērā. Aizdevumu un garantiju programmu finansējums uzņēmumiem būs pieejams līdz 2023.gada 31. decembrim. Pieteikumu pieņemšana aizdevumiem un garantijām sākās 2022.gada novembrī. Līdz 2022.gada beigām aizdevumu programmas ietvaros Sabiedrība ir piešķirusi aizdevumus par kopējo summu 5.3 milj. eiro.

Sabiedrība turpina nostiprināt savu lomu kā galvenais valdības partneris finanšu instrumentu programmu īstenošanai ar Eiropas Savienības (turpmāk – ES) līdzfinansējumu. Kopumā Eiropas Atjaunošanas un noturības mehānisma plāna (ANM) un ES kohēzijas politikas 2021.-2027.gada plānošanas perioda ietvaros finanšu instrumentu veidā būs pieejami vismaz 650 milj. eiro, no kuriem jaunajām ANM atbalsta programmām novirzīti 223.8 milj. eiro. Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju tika izstrādātas un Ministru kabinetā apstiprinātas 4 jaunas ANM atbalsta programmas:

- 2022.gada 7.jūnijā Ministru kabinets apstiprināja uzņēmumu energoefektivitātes programmu, kuras ietvaros uzņēmumiem būs pieejams ANM finansējums 80.5 miljonu eiro apmērā energoefektivitātes paaugstināšanai un atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju plašākai izmantošanai. Finansējums uzņēmumiem būs pieejams kā Sabiedrības aizdevums vai paralēlais aizdevums ar kapitāla atlaidi pamatsummas dzēšanai, maksimālā aizdevuma summa 5 milj. eiro, aizdevuma termiņš – līdz 20 gadiem. Kapitāla atlaide būs 30% apmērā, bet ne vairāk kā 1.5 milj. eiro un to piešķirs, kad projekts būs realizēts un mērķa rādītāji sasniegti. 2022.gada septembrī programma tika papildināta ar garantijām elektro auto iegādei uzņēmumiem šim mērķim paredzot finansējumu 5 milj. eiro. Pieteikumu pieņemšana uz 1.atlases kārtu sākās 2022.gada 4.oktobrī un noslēdzās 2023.gada 4.janvārī.
- 2022.gada 5.jūlijā Ministru kabinets apstiprināja uzņēmumu digitalizācijas programmu, kuras ietvaros uzņēmējiem būs pieejams ANM finansējums 45.1 milj. eiro apmērā uzņēmumu digitālās transformācijas, t.i. digitalizācijas, automatizācijas un robotizācijas, veicināšanai. Finansējums uzņēmumiem būs pieejams kā Sabiedrības aizdevums vai paralēlais aizdevums ar kapitāla atlaidi pamatsummas dzēšanai, maksimālā aizdevuma summa 7 milj. eiro, aizdevuma termiņš – līdz 10 gadiem. Kapitāla atlaide līdz 35% apmērā, bet ne vairāk kā 1.0 milj. eiro un to piešķirs, ja tiks izpildīti digitālās attīstības ceļa kartes, kuru izsniegs Eiropas digitālo inovāciju centrs (EDIC), priekšnosacījumi un ne vēlāk kā 6 mēnešus pēc projekta pabeigšanas tiks saņemts pozitīvs EDIC pēcnovērtējums. Pieteikumu pieņemšana šajā programmā tiks uzsākta 2023.gada 1.ceturksnī.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Jaunie produkti un darbības efektivitātes paaugstināšana (turpinājums)

- 2022.gada 14.jūlijā Ministru kabinets apstiprināja daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmu, kuras ietvaros būs pieejams ANM finansējums 57.3 milj. eiro apmērā, lai uzlabotu daudzdzīvokļu māju energoefektivitāti un pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu. Programma paredzēta daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļu īpašniekiem un tās mērķis ir veikt ieguldījumus daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku sektorā, lai veicinātu mājokļu jautājuma sakārtošanu Latvijā, palīdzētu sasniegt izvirzītos klimata mērķus siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā un samazinātu enerģētiskās nabadzības līmeni. Finansējums būs pieejams kā aizdevums vai garantija ar kapitāla atlaidi aizdevuma pamatsummas dzēšanai, maksimālā aizdevuma summa 3.75 milj. eiro, aizdevuma termiņš – līdz 20 gadiem, maksimālais garantijas apmērs – līdz 80% no aizdevuma, garantijas termiņš – līdz 20 gadiem. Kapitāla atlaide līdz 49% apmērā un to piešķirs, ja projekta rezultātā tiks sasniegts vismaz 30% primārās enerģijas ietaupījums. Pieteikumu pieņemšana uzsākta 2022.gada 22.novembrī, uz pārskata sagatavošanas brīdi saņemti pieteikumi no 10 interesentiem.
- 2022.gada 14.jūlijā Ministru kabinets apstiprināja zemo īres mājokļu būvniecības programmu, kuras ietvaros būs pieejams ANM finansējums 42,9 milj. eiro apmērā dzīvojamo īres māju būvniecībai reģionos, lai veicinātu būvniecības standartiem un energoefektivitātes prasībām atbilstošu zemas īres maksas mājokļu pieejamību. Finansējums uzņēmumiem būs pieejams kā Sabiedrības aizdevums vai paralēlais aizdevums ar kapitāla atlaidi pamatsummas dzēšanai, aizdevuma termiņš – līdz 30 gadiem. Kapitāla atlaide būs līdz 30% apmērā un to piešķirs, kad ēka būs nodota ekspluatācijā un izīrēti vismaz 90% dzīvokļu. Pieteikumu pieņemšana programmai uzsākta 2022.gada 8.decembrī, uz pārskata sagatavošanas brīdi saņemti pieteikumi no 6 interesentiem.

Turpinās darbs pie esošu programmu ieviešanas un nosacījumu uzlabošanas:

- Lielo investīciju aizdevumu programma ar kapitāla atlaidi vidējiem un lielajiem komersantiem: programmas ietvaros uzņēmējiem būs pieejams aizdevums ar kapitāla atlaidi līdz 10 milj. eiro apmērā. Sabiedrība nodrošinās projektu finansēšanu ar aizdevumu potenciālās kapitāla atlaides apmērā, savukārt pārējais finansējums piesaistāms no citiem finansētājiem. Jaunā programma atšķiras no līdzšinējām uzņēmumu atbalsta programmām ar tajā ietverto kapitāla atlaidi jeb aizdevuma pamatsummas pilnīgu vai daļēju dzēšanu. Uzņēmums varēs pretendēt uz kapitāla atlaidi, ja tiks sasniegti projekta mērķi un izpildīti noteikti kritēriji. Pieteikumu pieņemšana ir uzsākta 2022.gada 19.janvārī. Uz pārskata sagatavošanas brīdi Sabiedrība vēl izvērtē 16 projektus – 3 projektus no pirmās projektu atlases kārtas (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 17.9 milj. eiro) un 13 projektus no slēgtās projektu atlases kārtas (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 83.3 milj. eiro). Līdz šim pozitīvs lēmums ir pieņemts par 5 pieteikumiem (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 32.1 milj. eiro), 4 projekta iesniedzēji ir atsaukuši savus pieteikumus (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 40 milj. eiro), savukārt par 6 pieteikumiem ir pieņemts negatīvs lēmums par atteikumu finansēt investīciju projektu (attiecināmais kapitāla atlaides apjoms 41 milj. eiro). Kapitāla atlaidi plānots attiecināt pakāpeniski trīs gados pēc projekta īstenošanas un uzraudzības perioda beigām. Kopumā interese no atbalsta pretendentiem pārsniedza programmas pieejamo finansējumu vairāk kā 3 reizes. 2022.gada 18.oktobrī Ministru kabinets nolēma palielināt programmas finansējumu no 99.6 milj. eiro uz 152.1 milj. eiro, papildus finansējumu pārdalot no Covid-19 atbalsta pasākumiem iezīmētā, bet neizmantotā finansējuma un valsts budžeta 2024.gadā 52.5 milj. eiro apmērā. Pirmais aizdevums šajā programmā piešķirts 2022.gada decembrī.
- 2023.gadā Sabiedrība sadarbībā ar Ekonomikas un Finanšu ministrijām plāno pabeigt iepriekšējos gados iesāktu darbu pie Baltijas mazo un vidējo uzņēmumu sākotnējā publiskā piedāvājuma fonda (MVU IPO fonds) izveides ar mērķi uzsākt MVU IPO fonda darbību 2023.gadā. MVU IPO fonda mērķis ir atbalstīt un diversificēt Baltijas MVU, kā arī mazo vidējas kapitalizācijas uzņēmumu (small mid-caps) un inovatīvi vidējas kapitalizācijas uzņēmumu (innovative mid-caps) piekļuvi finansējumam un atbilst Baltijas kapitāla tirgu saskaņā ar ES kapitāla tirgus mērķiem.
- Privātmāju energoefektivitātes atbalsta programma: tās ietvaros paredzēts piešķirt portfeļgarantiju, tehnisko palīdzību un grantu privātmājas energoefektivitātes paaugstināšanai. Maksimālais tehniskās palīdzības apjoms vienam atbalsta saņēmējam paredzēts līdz 1,000 eiro, savukārt grants par dzīvojamās mājas energoefektivitātes klases paaugstināšanu vienam atbalsta saņēmējam ir paredzēts 5,000 eiro apmērā. Ņemot vērā iedzīvotāju interesi par šīs programmas ietvaros sniegto atbalstu, 2022.gada 8.martā Ministru kabinets apstiprināja grozījumus šajā atbalsta programmā, piešķirot papildu finansējumu 3.27 milj. eiro apmērā programmas turpināšanai, kā arī paplašinot potenciālo atbalsta saņēmēju loku, paredzot atbalstu arī saules paneļu uzstādīšanai privātmājās, kā un atvieglojot būvniecības procesa saules paneļu uzstādīšanai, tādejādi privātmāju īpašnieki varēs saņemt atbalstu ne tikai energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumiem, bet arī mikroģenerācijas elektroenerģijas ražošanas tehnoloģisko iekārtu uzstādīšanai – saules paneļu un nelielu vēja ģeneratoru uzstādīšanai. Pieteikumu pieņemšanu Sabiedrība uzsāka 2022.gada 27.aprīlī.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Jaunie produkti un darbības efektivitātes paaugstināšana (turpinājums)

- Daudzdzīvokļu māju remontu aizdevumu programma: tās ietvaros ir izveidots Remonta fonds finansējumam remontu un citu saistīto izmaksu segšanai daudzdzīvokļu mājām. No 2021.gada 8.septembra šajā programmā ir atvērta pieteikšanās un tās kopējais finansējums ir 31 miljons eiro, kas pieejams aizdevuma veidā. Finansējums ir paredzēts daudzdzīvokļu māju koplietošanas telpu remontam un apkārtējās teritorijas labiekārtošanai, tādiem darbiem kā, piemēram, ūdensvada vai jumta nomaiņa, bērnu vai sporta laukuma ierīkošana, mājas fasādes atjaunošana un citiem darbiem, kas uzlabo mājas stāvokli un veido patīkamāku dzīves vidi. Savukārt, 2022.gadā šajā programmā varēja pietiekami arī īres un vēsturisko namu īpašnieki, jo tika rasta iespēja paplašināt atbalstu dzīvojamo māju sakārtošanai. Līdz ar to Remonta fonds turpmāk būs pieejams arī vēsturisko pirmskara īres namu atjaunošanai un neapdzīvoto namu savešanai kārtībā, kurām līdz šim bija ierobežotas iespējas saņemt finansējumu. Šī programma darbojas arī kā papildinājums esošajai Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmai, kuras ietvaros projektos nereti rodas neattiecināmās izmaksas, kuru finansēšanai var izmantot jauno programmu.
- Mazo aizdevumu lauku teritorijās programma: veikti grozījumi Ministru kabineta noteikumos par Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (turpmāk - ELFLA) finansējumu 20 milj. eiro apmērā, kā arī paplašināts atbalsta saņēmēju loks, palielinot pretendenta maksimālo apgrozījumu no 100 tūkst. līdz 150 tūkst. eiro.
- Sociālās uzņēmējdarbības programma: 2022.gada 28.februārī Sabiedrība atsōka pieņemt grantu pieteikumus sociālās uzņēmējdarbības programmā. Programmas turpinājumam Labklājības ministrija ir piešķīrusi finansējumu 3 milj. eiro apmērā, kas ir paredzēts gan to projektu īstenošanai, kas tika iesniegti iepriekš, gan jauniem biznesa projektiem.

Īstenojot Sabiedrības darbības efektivitātes paaugstināšanas un automatizācijas ietvaros ieviesto centralizēto mazo aizdevumu (summā līdz 25 tūkst. eiro) pieteikumu izskatīšanu, 2022.gadā 22% (2021.gadā: 34%) no piešķirto aizdevumu skaita (neņemot vērā Covid-19 krīzes aizdevumus) tika izvērtēti attālināti, neiesaistot pieteikumu izvērtēšanas procesā reģionu darbiniekus. Pieteikuma skaita samazinājums centralizēti attālinātajā izvērtēšanā skaidrojams ar pieteikto projektu izmaksu būtisko pieaugumu kā rezultātā aizdevumu pieteikumu summas pārsniedz centralizēti attālinātajā izvērtēšanā noteikto limitu 25 tūkst. eiro. Piešķirto aizdevumu kopsumma reģionos 2022.gadā ir palielinājusies par 22% jeb par 12.1 milj. eiro un piešķirto aizdevumu skaits ir palielinājies par 19%, savukārt centralizēti attālinātajā izvērtēšanā (summā līdz 25 tūkst. eiro) 2022.gadā piešķirto aizdevumu kopsumma ir samazinājusies par 19% jeb 951 tūkst. eiro, bet piešķirto aizdevumu skaits ir samazinājies par 23%, kas šajā segmentā ir saistāms ar kopējo aizdevumu pieteikumu skaita samazinājumu par 22% salīdzinājumā ar 2021.gadu. Vidējā aizdevuma summa reģionos ir palielinājusies no 85 tūkst. eiro 2021.gadā uz 87 tūkst. eiro 2022.gadā, savukārt vidējā aizdevuma summa centralizēti attālinātajā izvērtēšanā 2022.gadā bija 14.8 tūkst. eiro (2021.gadā: 14.1 tūkst. eiro).

Zaļais finansējums

Lai nodrošinātu finansējuma struktūras diversifikāciju, jau 2017.gada oktobrī Sabiedrība veica pirmo pārvedamo parāda vērtspapīru emisiju zaļo obligāciju veidā 20 milj. eiro apjomā. Kopējais Altum izlaisto obligāciju apjoms, kas kotētas Nasdaq Riga biržā Baltijas vērtspapīru sarakstā, 2022.gada 31.decembrī sastādīja 85 milj. eiro.

2021.gada 2.pusgadā tika aktualizēts Altum Zaļo obligāciju ietvars, ņemot vērā 2021. gada jūnijā Starptautiskās Kapitāla tirgus asociācijas (ICMA) publicētos Zaļo un sociālo obligāciju principus. Lai nodrošinātu investoriem pārliecību, ka zaļo obligāciju finansējumu Altum ieguldīs videi draudzīgos projektos un nodrošinās noteiktu vides mērķu sasniegšanu, CICERO (Starptautiskais klimata un vides izpētes centrs / Center for International Climate and Environmental Research, Oslo) 2021.gada decembrī sniedza neatkarīgu atzinumu par aktualizēto Altum Zaļo obligāciju ietvaru un saņēma CICERO Vidēji zaļo vērtējumu, kas līdzvērtīgs iepriekš saņemtajam 2017.gadā.

2021.gada septembrī kā pirmais uzņēmums no Latvijas Altum ar savu zaļo obligāciju emisiju pievienojās Nasdaq Sustainable Bond Network pasaulē.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Reitings

Starptautiskā kredītreitingu aģentūra Moody's Investors Service ("Moody's") 2022.gada 16.decembrī apstiprināja Sabiedrības ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 ar stabilu perspektīvas novērtējumu, kas ir tādā pat līmenī, kāds tika apstiprināts 2019.gada 25.martā. Arī bāzes kredītnovērtējums (*baseline credit assessment, BCA*) ir apstiprināts Baa3, līdz ar īstermiņa reitingu P-2. Drīz pēc tam 2022.gada 21.decembrī Moody's publicēja arī aktualizētu Sabiedrības kredīspējas novērtējumu (*credit opinion*).

Moody's ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 Sabiedrība sākotnēji saņēma 2017.gada jūnijā un tas ir viens no augstākajiem Latvijas kapitālsabiedrībām piešķirtajiem.

Augstais reitings ļauj sekmīgāk realizēt Sabiedrības ilgtermiņa stratēģiju finansējuma piesaisti, esot regulāram kapitāla tirgus dalībniekam un emitējot obligācijas.

Risku vadība

Atbilstošas risku pārvaldības nodrošināšanai, Sabiedrībā ir izveidota Risku vadības sistēma, kas nodrošina preventīvu risku vadību, kā arī savlaicīgu korektīvo pasākumu ieviešanu risku mazināšanai vai novēršanai. Uzņemoties riskus, Sabiedrība saglabā ilgtermiņa spēju īstenot tā darbībai noteiktos mērķus un uzdevumus.

Risku pārvaldībai Sabiedrība pielieto dažādas risku vadības metodes un instrumentus, kā arī nosaka riska limitus un ierobežojumus. Risku vadības metodes tiek izvēlētas, ņemot vērā konkrēta riska būtiskumu un ietekmi uz Sabiedrības darbību.

Ņemot vērā Sabiedrības darbību paaugstināta riska jomās, realizējot valsts atbalsta programmas, Sabiedrībā 2022.gada 31.decembrī ir izveidots riska segums 297 milj. eiro apmērā (2021.gada 31.decembrī: 286 milj. eiro), kas pieejams atbalsta programmu sagaidāmo kredītzaudējumu segumam. Sagaidāmie zaudējumi tiek aplēsti pirms attiecīgās atbalsta programmas ieviešanas un daļa no publiskā finansējuma, kas tiek saņemts attiecīgās atbalsta programmas ietvaros sagaidāmo kredītriska zaudējumu segumam, tiek novirzīts Riska segumam. Riska segumu veido Riska seguma rezerves un Portfeļa zaudējumu rezerves (speciālais rezerves kapitāls) kopsumma, no kuras atskaitīti izveidotie uzkrājumi sagaidāmo kredītzaudējumu segšanai.

Ņemot vērā Krievijas Federācijas iebrukumu Ukrainā, Sabiedrība jau sākot ar 2022.gada februāri ir ierobežojusi visa veida sadarbību ar Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņiem un ar tiem saistītiem uzņēmumiem.

Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā rezultātā ES un pārējā pasaule ieviesa sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku un to tiesību subjektiem un lai mazinātu sankciju risku, Sabiedrība noteica papildu kontroles pasākumus gan finanšu instrumentu piešķiršanas, gan darījumu attiecību uzraudzības laikā, turklāt ir veiktas izmaiņas Sabiedrības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas novēršanas un sankciju ieviešanas politikā, nosakot, ka Sabiedrība atturas no sadarbības ar uzņēmumiem, kur īpašnieki, patiesā labuma guvēji vai amatpersonas ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas Republikas pilsoņi.

Sabiedrība veic nepārtrauktu sankciju izmaiņu monitoringu, kā arī nepārtraukti un ar uzmanību seko līdzi situācijas attīstībai Ukrainā. Sabiedrība veic uzraudzības pasākumus, lai pēc iespējas mazinātu iespējamo tiešo vai netiešo ietekmi uz Sabiedrības darbību no notikumiem Ukrainā vai sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku rezultātā, t.sk., bet ne tikai papildus uzrauga darījumus ar klientiem, kuru pamatdarbību varētu ietekmēt gan notikumi Ukrainā, gan ieviestās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku.

Līdztekus iepriekšminētajam Sabiedrība 2022.gada laikā ir veikusi nepieciešamos pasākumus, lai identificētu potenciālos grūfībās nonākušos klientus un novērtētu, vai energoresursu sadārdzinājums, kā arī noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku tiešā vai netiešā veidā ir ietekmējis vai var būtiski ietekmēt klientu maksātspēju, kā arī lai nodrošinātu tiešās un netiešās ietekmes kvantificēšanu un atbilstošu uzkrājumu izveidošanu.

Vadības ziņojums (turpinājums)

ieguldījums ilgtspējā

Ilgspēja ir galvenā Altum uzņēmējdarbības un stratēģijas daļa, un tā kļuvusi par svarīgu stratēģisko virzītājspēku banku nozarē, kā arī attīstības finanšu institūcijām Eiropā. Altum uzņemas atbildību par savas ikdienas darbības ilgtermiņa ekonomisko, vides un sociālo ietekmi un pastāvīgi strādā, lai ar pieņemtajiem ieguldījuma lēmumiem, veidojot portfeli, sekmētu ilgtspējīgu attīstību, neradītu nelabvēlīgu ietekmi uz ilgtspējas faktoriem un sniegtu pozitīvu ieguldījumu uzņēmumu pārejā uz ilgtspējīgu ekonomiku un veicinātu rīkties atbildīgi savā uzņēmējdarbībā.

Sākot jau ar 2021.gadu, Altum vadība kā vienu no prioritātēm ir izvirzījusi ilgtspējīgu finansējumu un ESG aspektu integrāciju kredītrisku vadībā un biznesa procesos. Tas ir arī viens no Altum Stratēģijas 2022.-2024.gada mērķiem un iekļauts kā viens no pieciem pamatuzdevumiem akcionāru pilnsapulces apstiprinātajā darbības plānā 2022.gadam.

2022.gada pavasarī tika pabeigts darbs pie ALTUM detalizētas ilgtspējīga finansējuma un ESG aspektu integrācijas kredītrisku vadībā ceļa kartes izstrādes MVU, Midcap un lauksaimnieku segmentos. Ceļa karte veidota kā detalizēts aktivitāšu plāns tādās jomās kā jaunu produktu attīstība un esošo produktu virzība uz ilgtspējīgu finansējumu, portfeļa marķēšana un monitoring, aizdevumu izsniegšana, kā arī nodrošinājuma novērtēšana un portfeļa ilgtspējas KPI datu pārvaldība.

Vadoties pēc sastādītās ESG ceļa kartes, 2.pusgadā tika uzsākts darbs pie ceļa kartes aktivitātēm, kas skar ESG aspektu integrāciju kredītriska vadībā Sabiedrības aizdevumu un garantiju portfeļiem MVU, Midcap un lauksaimnieku segmentos – lai izveidotu ESG risku novērtēšanas matricu un skoringa modeli, izstrādātu pielāgotu klientu anketu, lai iegūtu informāciju ESG risku izvērtējumam un attiecībā uz plānotajiem/faktiskajiem klientu ilgtspējas KPI's datiem. Tāpat ir uzsākts darbs pie pašreizējo zaļo/ilgtspējīgo projektu noteikšanu MVU un lauksaimnieku segmentos un šo segmentu aizdevuma portfeļa radītās CO₂ izmešu pēdas noteikšanas.

Savukārt Sabiedrības pārvaldītajā AIF "Altum Kapitāla fonds" jau kopš 2021.gada vasaras, ieguldījumi tiek veikti, pievēršot pienācīgu rūpību mērķa uzņēmuma darbībai ESG jomā un saistīto ekonomikas izmaiņu sagaidāmai ietekmei uz uzņēmuma piegāžu un vērtību ķēdēm. Ievērojot Regulas par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē (The Sustainable Finance Disclosure Regulation) prasības, 2022.gada nogalē tika publicētas Fonda nostādnes, kas atspoguļo to, ka Sabiedrība izvērtē tās ieguldījumu lēmumu galveno nelabvēlīgo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem (Principal Adverse Impact report), saskaņā ar SFDR 4.panta prasībām.

2022.gada 16.novembrī Sabiedrība pievienojās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta (Institute for Corporate Sustainability and Responsibility) iniciatīvai parakstīja [ILGTSPĒJAS KODEKSU](#) (turpmāk – Kodekss). Kodeksa mērķis ir sekmēt patiesas informācijas sniegšanu, tostarp izslēdzot zaļmaldināšanu, tā aizsargājot patērētāju intereses un veicinot godīgu konkurenci, kā arī uzņēmējdarbības negatīvās ietekmes mazināšanu vides, sociālajos un pārvaldības aspektos. Šī Kodeksa principi attiecas uz ikvienu uzņēmumu un tā parakstītāji apliecina gatavību sniegt to iedzīvināšanā, lai, ievērojot un sekmējot atbildīgu un ētisku rīcību, veicinātu uzņēmējdarbības vides attīstību un radītu kopīgu vērtību. Šobrīd Kodeksu ir parakstījušas kopumā 18 organizācijas no visas Latvijas.

Vadības ziņojums (turpinājums)

Nākotnes perspektīva

2023.gada sākumā Sabiedrība sadarbībā ar Ekonomikas ministriju uzsāks programmu izstrādi, lai ieviestu finanšu instrumentu atbalsta programmas jaunā ES kohēzijas politikas 2021.-2027.gada plānošanas perioda ietvaros. Jaunā ES kohēzijas politikas 2021.-2027.gada plānošanas perioda ietvaros pieejamais finansējums ne tikai papildinās jau pieejamo ANM finansējumu tādos virzienos kā energoefektivitātes paaugstināšana (ēkas, energoefektīvas iekārtas, elektroauto) un atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošana (saules paneļi u.c.) uzņēmumiem un energoefektivitātes paaugstināšana daudzīvokļu mājās, bet jaunais finansējums būs pieejams arī tādiem jauniem virzieniem kā tehnoloģiju pārnese un prototipēšana, inovācijas un digitalizācija. Bez tam jaunais struktūrfondu finansējums papildinās jau esošo finansējumu starta aizdevumu programmā, individuālo garantiju un portfeļgarantiju programmās MVU.

Lai sagatavotos Eiropas Savienības jaunās InvestEU programmas ieviešanai, turpinās jau uzsāktais sagatavošanās process Sabiedrības darbības atbilstības novērtēšanai (Pillar Assessment). Pīlāru novērtējums ir priekšnosacījums, lai Sabiedrība varētu pieteikties InvestEU ieviešanas partnera lomai un nākotnē – arī sadarbības partnera lomai ES fondu ieviešanā, tādējādi palielinot jaunu specializētu un piemērotu finanšu instrumentu piedāvājumu Latvijas uzņēmumiem. Sabiedrība mērķtiecīgi virzās uz Sabiedrības darbības atbilstības novērtējuma veikšanu – 2021.gada 3.ceturksnī tika sagatavots InvestEU pīlāru novērtējuma pieteikums, 2023.gada sākumā darbu uzsāks atlases procesā izvēlēts neatkarīgs auditors, kas veiks pīlāru novērtējumu, savukārt lēmums par pieteikuma InvestEU ieviešanas partnera lomai iesniegšanu vēl nav pieņemts.

Reinis Bērziņš
Valdes priekšsēdētājs

2023.gada 29.martā

Informācija par vadību

Padome

Vārds, uzvārds	Ieņemamais amats	Ieceļšanas datums	Amata pilnvaru termiņa beigu datums
Līga Kļaviņa	Padomes priekšsēdētāja	27.12.2022.	26.12.2025.
Jānis Šnore	Padomes loceklis	27.12.2022.	26.12.2025.
Ilze Baltābola	Padomes loceklis	22.03.2022.	uz laiku *

* uz laiku, līdz tiks atlasīts kandidāts Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajā kārtībā.

Pārskata periodā nav notikušas izmaiņas Sabiedrības Padomes sastāvā.

Valde

Vārds, uzvārds	Ieņemamais amats	Ieceļšanas datums	Amata pilnvaru termiņa beigu datums
Reinis Bērziņš	Valdes priekšsēdētājs	27.05.2021.	26.05.2024.
Jēkabs Krieviņš	Valdes loceklis	27.05.2021.	26.05.2024.
Inese Zīle	Valdes locekle	27.05.2021.	26.05.2024.
Aleksandrs Bimbirulis	Valdes loceklis	26.06.2020.	31.03.2022.
Ieva Jansone-Buka	Valdes loceklis	18.03.2021.	17.03.2024.
Juris Jansons	Valdes loceklis	09.01.2023	08.01.2026

Pārskata periodā notikušas izmaiņas Sabiedrības valdē. Aleksandrs Bimbirulis 2022.gada 31.martā atstāja Valdes locekļa amatu. 2023.gada 9.janvārī Padome Valdes locekļa amatā apstiprināja Juri Jansonu.

Paziņojums par vadības atbildību

AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" (turpmāk tekstā – Sabiedrība) Padome un Valde (turpmāk tekstā - Vadība) ir atbildīga par Sabiedrības finanšu pārskatu sagatavošanu, kā arī par informāciju, kas ir pievienota Citos finanšu pārskata pielikumos.

Finanšu pārskati un to pielikumi, kas ir iekļauti no 17. līdz 115.lappusei, ir sagatavoti, balstoties uz pirmdokumentiem un atspoguļo faktisko un patieso Sabiedrības finanšu stāvokli 2022.gada 31.decembrī un 2021.gada 31.decembrī, un to darbību rezultātus, izmaiņas pašu kapitālā un naudas plūsmas minētajā datumā noslēgtajos gados.

Iepriekšminētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, pamatojoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. Vadības lēmumi un pieņēmumi attiecībā uz šo pārskatu sagatavošanu ir bijuši piesardzīgi un saprātīgi.

Vadība ir atbildīga par atbilstošas grāmatvedības uzskaites nodrošināšanu, Sabiedrības aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citas negodīgas rīcības atklāšanu un novēršanu. Vadība ir arī atbildīga par Sabiedrības darba vadīšanu saskaņā ar Latvijas Republikas Attīstības finanšu institūcijas likumu, citiem Latvijas Republikas likumiem, kā arī Eiropas Savienības regulām, kas ir piemērojamas Sabiedrībai.

Reinis Bērziņš
Valdes priekšsēdētājs

2023.gada 29.martā

Visaptverošo ienākumu pārskats

visas summas ir tūkstošos eiro

	Pielikumi	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.	Koncerns 01.01.2021.- 31.12.2021.
Procentu ieņēmumi	4	19 934	18 857	18 857
Procentu izdevumi	5	(2 960)	(2 140)	(2 140)
Neto procentu ieņēmumi		16 974	16 717	16 717
ieņēmumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	6	6 093	5 718	4 446
Kompensējamie izdevumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	7	(5 091)	(5 101)	(3 829)
Neto ieņēmumi par VAP īstenošanu		1 002	617	617
Peļņa / (zaudējumi) no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu	8	97	51	51
Peļņas / (Zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos un pārējos ieguldījumos	16, 17	(1 780)	(1 652)	(1 382)
Peļņas daļa no ieguldījumiem asociētā uzņēmumā patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu pārskatā	16	48	2 817	2 817
Peļņa, no kuras atskaitīti zaudējumi no saistībām patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu pārskatā	28	3 075	1 591	1 321
Citi ieņēmumi	9	6 208	3 221	3 221
Citi izdevumi	10	(1 570)	(1 509)	(1 509)
Pamatdarbības ienākumi pirms pamatdarbības izdevumiem		24 054	21 853	21 853
Personāla izmaksas	11	(6 511)	(5 795)	(5 795)
Administratīvie izdevumi	12	(1 829)	(1 893)	(1 893)
Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu nolietojums	21, 22	(863)	(935)	(935)
Vērtības samazināšanās ienākumi / (zaudējumi), neto	13	(3 367)	599	599
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		11 484	13 829	13 829
Pārskata perioda peļņa		11 484	13 829	13 829
Citi visaptverošie ienākumi:		(1 197)	(515)	(515)
<i>Posteņi, kas nākamajos periodos pārklassificējami peļņā vai zaudējumos</i>				
Neto zaudējumi no finanšu aktīviem, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos	36	(1 197)	(515)	(515)
Kopā pārskata perioda visaptverošie ienākumi		10 287	13 314	13 314
Peļņa attiecināma uz:				
Uzņēmuma akcionāri		11 484	-	13 829
Nekontrolējoša līdzdalība		-	-	-
Pārskata perioda peļņa		11 484	-	13 829
Kopējie visaptverošie ienākumi attiecināmi uz:				
Uzņēmuma akcionāri		10 287	-	13 314
Nekontrolējoša līdzdalība		-	-	-
Kopā pārskata perioda visaptverošie ienākumi		10 287	-	13 314

Pielikumi no 21. līdz 115. lapai ir neatņemama šo finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Reinis Bērziņš
Valdes priekšsēdētājs

Olga Alksne
Galvenais grāmatvedis

2023.gada 29.martā

Finanšu stāvokļa pārskats

visas summas ir tūkstošos eiro

	Pielikumi	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība * 31.12.2021.
Aktīvi			
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	14	571 667	455 006
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos – ieguldījumu vērtspapīri	15	9 515	14 051
Amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi:			
Ieguldījumu vērtspapīri	15	39	37
Kredīti un debitoru parādi	18	317 859	330 530
Granti	19	58 280	45 397
Nākamo periodu izdevumi	24	344	642
Uzkrātie ieņēmumi	25	927	1 424
Pārējie ieguldījumi	17	15 741	8 936
Ieguldījumi asociētos uzņēmumos			
Ieguldījumi, kas novērtēti pēc pašu kapitāla metodes	16	50 413	51 727
Ieguldījumi, kas novērtēti pēc patiesās vērtības ar izmaiņām peļņā vai zaudējumos metodes	16	14 232	13 222
Ieguldījuma īpašumi	20	53 453	46 164
Pamatīdzekļi	22	4 448	4 570
Nemateriālie aktīvi	21	1 140	1 256
Pārējie aktīvi	23	1 530	3 242
Kopā aktīvi		1 099 588	976 204
Saistības			
Saistības pret kredītiestādēm	26	36 290	53 416
Saistības pret vispārējām valdībām	27	153 784	121 348
Amortizētā vērtībā novērtētās finanšu saistības - emitētie parāda vērtspapīri	32	85 513	85 558
Nākamo periodu ieņēmumi		1 017	1 978
Uzkrātie izdevumi	31	661	806
Finanšu garantiju līgumu saistības	29	45 852	37 372
Uzkrājumi ārpusbilances saistībām	29	1 453	863
Atbalsta programmu finansējums	28	375 280	230 287
Pārējās saistības	30	3 755	3 840
Kopā saistības		703 605	535 468
Kapitāls un rezerves			
Akciju kapitāls	33	204 862	204 862
Rezerves	34	180 136	221 347
Finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējo ienākumu pārvērtēšanas rezerve	36	(499)	698
Uzkrātā peļņa		11 484	13 829
Neto aktīvi, kas attiecināmi uz Sabiedrības īpašniekiem		395 983	440 736
Kopā kapitāls un rezerves		395 983	440 736
Kopā pasīvi un kapitāls		1 099 588	976 204

* Skatīt 2.pielikuma 2.piezīmi.

Pielikumi no 21. līdz 115. lapai ir neatņemama šo finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Reinis Bērziņš
Valdes priekšsēdētājs

Olga Alksne
Galvenais grāmatvedis

2023.gada 29.martā

Sabiedrības kapitāla un rezervju izmaiņu pārskats

visas summas ir tūkstošos eiro

	Akciju kapitāls	Rezerves	Finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos pārvērtēšanas rezerve	Nesadalītā peļņa	Kapitāls un rezerves kopā
2021.gada 1.janvārī	204 862	170 319	1 213	5 539	381 933
Pārskata gada peļņa	-	-	-	13 829	13 829
Citi visaptveroši ienākumi	-	-	(515)	-	(515)
Kopējie visaptverošie ienākumi	-	-	(515)	13 829	13 314
Rezerves kapitāla palielināšana (34.pielikums)	-	45 489	-	-	45 489
Speciālā rezerves kapitāla pārdale uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2020.gada peļņas sadales	-	6 429	-	-	6 429
Speciālā rezerves kapitāla pārdale uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2020.gada peļņas sadales	-	(6 429)	-	-	(6 429)
2020.gada Sabiedrības peļņas sadale (34.pielikums)	-	5 539	-	(5 539)	-
2021.gada 31.decembrī	204 862	221 347	698	13 829	440 736
Pārskata gada peļņa	-	-	-	11 484	11 484
Citi visaptveroši ienākumi	-	-	(1 197)	-	(1 197)
Kopējie visaptverošie ienākumi	-	-	(1 197)	11 484	10 287
Rezerves kapitāla palielināšana	-	3 525	-	-	3 525
Rezerves kapitāla samazināšana, palielinot atbalsta programmu finansējumu (34.pielikums)	-	(58 565)	-	-	(58 565)
Speciālā rezerves kapitāla pārdale uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2021.gada peļņas sadales	-	3 446	-	-	3 446
Speciālā rezerves kapitāla pārdale uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2021.gada peļņas sadales	-	(3 446)	-	-	(3 446)
2021.gada Sabiedrības peļņas sadale (34.pielikums)	-	13 829	-	(13 829)	-
2022.gada 31.decembrī	204 862	180 136	(499)	11 484	395 983

Konsolidētais kapitāla un rezervju izmaiņu pārskats

visas summas ir tūkstošos eiro

	Atbilstošs uz Sabiedrības akcionāriem					Kapitāls un rezerves kopā
	Akciju kapitāls	Rezerves	Finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos pārvērtēšanas rezerve	Nesadalītā peļņa	Nekontrolējoša līdzdalība	
2021.gada 1.janvārī	204 862	170 321	1 213	5 539	659	382 594
Pārskata perioda peļņa	-	-	-	13 829	-	13 829
Citi visaptveroši ienākumi	-	-	(515)	-	-	(515)
Kopējie visaptverošie ienākumi	-	-	(515)	13 829	-	13 314
Rezerves kapitāla palielināšana	-	45 489	-	-	-	45 489
Speciālā rezerves kapitāla pārdale uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2020.gada peļņas sadales	-	6 429	-	-	-	6 429
Speciālā rezerves kapitāla pārdale uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2020.gada peļņas sadales	-	(6 429)	-	-	-	(6 429)
2020.gada Sabiedrības peļņas sadale	-	5 539	-	(5 539)	-	-
Nekontrolējoša līdzdalība	-	(2)	-	-	(659)	(661)
2021.gada 31.decembrī	204 862	221 347	698	13 829	-	440 736

Pielikumi no 21. līdz 115. lapai ir neatņemama šo finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Naudas plūsmas pārskats

visas summas ir tūkstošos eiro

	Pielikumi	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.	Koncerns 01.01.2021.- 31.12.2021.
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda sākumā		455 007	359 949	359 949
Naudas plūsmas pamatdarbības rezultātā				
Peļņa pirms nodokļiem		11 484	13 829	13 829
Nemateriālo aktīvu un pamatīdzekļu nolietojums	21,22	863	935	935
Procentu ieņēmumi	4	(19 934)	(18 857)	(18 857)
Saņemtie procenti		19 872	16 334	16 334
Procentu izdevumi	5	2 960	2 140	2 140
Samaksātie procenti		(2 951)	(1 297)	(1 297)
Vērtības samazināšanās zaudējumu (samazinājums) / pieaugums	13	3 367	(599)	(599)
Naudas un tās ekvivalentu pieaugums pamatdarbības rezultātā pirms izmaiņām aktīvos un saistībās		15 661	12 485	12 485
Kredītu samazinājums / (palielinājums)		9 986	(17 262)	(17 262)
Grantu (palielinājums)		(12 985)	(14 447)	(14 447)
Saistību pret kredītiestādēm un vispārējām valdībām pieaugums		15 257	5 388	5 388
Terminnoguldījumi (palielinājums)	14	(32 000)	-	-
Nākamo periodu ieņēmumu un uzkrāto izdevumu pieaugums / (samazinājums)		(1 107)	626	626
Nākamo periodu izdevumu un uzkrāto ieņēmumu (palielinājums) / samazinājums	24,25	795	(545)	(545)
Pārējo aktīvu samazinājums		1 903	394	394
Pārējo saistību pieaugums		92 024	62 916	62 916
Pamatdarbības neto naudas plūsma		89 534	49 555	49 555
Naudas plūsma ieguldīšanas darbības rezultātā				
Ieguldījumu vērtspapīru pārdošana		3 603	23 500	23 500
Pamatīdzekļu un nemateriālo aktīvu iegāde	21,22	(650)	(824)	(824)
Ieguldījumu īpašumu iegāde	20	(5 758)	(7 150)	(7 150)
Ieguldījumu īpašumu pārdošana	20	954	211	211
Pārējie ieguldījumi		(6 194)	(4 723)	(4 723)
Ieguldījumi asociētos uzņēmumos, neto	16	(392)	(6 355)	(6 355)
Meiņas uzņēmumu ieguldījumi uzņēmumu kapitāldaļās		-	(2 924)	-
Ieguldījumi meiņas uzņēmumos		-	-	(2 924)
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma		(8 437)	1 735	1 735
Naudas plūsma finansēšanas darbības rezultātā				
Emitētie parāda vērtspapīri	32	-	20 845	20 845
Rezerves kapitāla palielināšana	34	3 526	22 923	22 923
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma		3 526	43 768	43 768
Naudas un tās ekvivalentu palielinājums		84 623	95 058	95 058
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda beigās		539 630	455 007	455 007

Pielikumi no 21. līdz 115. lapai ir neatņemama šo finanšu pārskatu sastāvdaļa.

Finanšu pārskatu apstiprināšana

Šos finanšu pārskatus Sabiedrības Vadība apstiprinājusi 2023.gada 29.martā. Latvijas Republikas Komerclikums, kā arī Attīstības finanšu institūcijas likums nosaka, ka akcionāru sapulcei ir tiesības pieņemt lēmumu par finanšu pārskatu apstiprināšanu.

1 Vispārēja informācija

(1) Informācija par Sabiedrību

Šie finanšu pārskati satur finanšu informāciju par akciju sabiedrību "Attīstības finanšu institūcija Altum" (turpmāk – Sabiedrība).

2021.gadā vairāki ieguldījumi riska kapitāla fondos tika klasificēti kā meitas uzņēmumi. Pamatojoties uz ikgadējo kontroles novērtējumu, tika secināts, ka Sabiedrībai nav kontroles pār šiem konkrētajiem riska kapitāla fondiem uz 2021.gada 31.decembri. Saskaņā ar Sabiedrības uzskaites principiem, meitas uzņēmums tiek iekļauts konsolidētajos finanšu pārskatos līdz datumam, kad beidz pastāvēt kontrole pār uzņēmumu. Tādejādi par 2022.gadu vairs netiek sagatavoti konsolidētie finanšu pārskati un finanšu stāvokļa pārskats jau 2021.gada 31.decembrī ir tikai Sabiedrības finansiālais stāvoklis. Sabiedrība konsolidēja savus finanšu pārskatus līdz 2021.gada 30.decembrim. Dati uz 2021.gada 31.decembri ir tādi paši kā konsolidētie, tāpēc ir apvienoti vienā kolonnā.

Saīdzinotā finanšu informācija par finansiālās darbības rezultātiem 2022.gada 12 mēnešos ir iekļauta attiecīgi Vispārējo ienākumu pārskatā, Kapitāla un rezervju izmaiņu pārskatā un Naudas plūsmas pārskatā, kā arī attiecīgajos finanšu pārskatu pielikumos.

AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" ir Latvijas valstij piederoša kapitālsabiedrība, kas ar atbalsta finanšu instrumentiem - aizdevumiem, garantijām un ieguldījumiem riska kapitāla fondos - nodrošina finanšu resursu pieejamību uzņēmumiem un mājsaimniecībām, jomās, kuras valsts izvirzījusi kā atbalstāmas un svarīgas, tādejādi veicinot tautsaimniecības attīstību un sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanu. Starptautiskā kredītreitingu aģentūra Moody's Investors Service 2022.gada 16.decembrī pārapstiprināja Sabiedrības ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 ar stabilu perspektīvas novērtējumu, kas ir tādā pat līmenī, kāds tika apstiprināts 2019.gada 25.martā. Arī bāzes kredītnovērtējums (*baseline credit assessment, BCA*) ir apstiprināts Baa3, līdz ar īstermiņa reitingu P-2. Moody's Sabiedrībai piešķirtais reitings ir viens no augstākajiem Latvijas kapitālsabiedrībām piešķirtajiem kredītreitingiem.

Akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum" ir izveidota 2013.gada 27.decembrī ar Ministru kabineta lēmumu. Sabiedrības dibināšanas mērķis – apvienot trīs iepriekš patstāvīgi darbojošās valsts atbalstu sniezošas kapitālsabiedrības vienā institūcijā un turpmāk koncentrēt vienuviet valsts resursus finanšu instrumentu valsts atbalsta un attīstības programmu īstenošanai. Sabiedrības darbību regulē tās īpašais likums - Attīstības finanšu institūcijas likums. Sabiedrības statūtus apstiprina Ministru kabinets. Visas Sabiedrības balsstiesīgās akcijas pieder Latvijas valstij. Akciju turētāji ir Attīstības finanšu institūcijas likumā noteiktās ministrijas ar sekojošu akciju turēšanas sadalījumu – Finanšu ministrija 40%, Ekonomikas ministrija – 30%, Zemkopības ministrija – 30%.

Sabiedrība kā finanšu institūcija neveic ar finanšu un kapitāla tirgu saistītu regulētu darbību, tāpēc Sabiedrībai nav saistošas kapitāla pietiekamības prasības. Tomēr Sabiedrība savā darbībā ievēro labāko finanšu un kapitāla tirgus praksi attiecībā uz iekšējo kontroli, risku pārvaldību un darbības atbilstību.

Sabiedrība ir veikusi ieguldījumu alternatīvo ieguldījumu fondā "Altum kapitāla fonds" (Fonds), kas reģistrēts 2020.gada 31.jūlijā. Fonds ir izveidots ar mērķi atbalstīt labi pārvaldītus, perspektīvus lielos uzņēmumus (Midcap) Covid-19 ietekmes pārvarēšanai, kas vīrusa ietekmes rezultātā ir gatavi pielāgot līdzšinējo darbību, mainot biznesa modeli, pielāgojot produktu izstrādi, ieviešot jaunas tehnoloģijas, izejot jaunus eksporta tirgos, veicinot to izaugsmi. Fonda ieguldītais kapitāls tika pilnībā parakstīts 2020.gada 16.septembrī, sasniedzot 100 miljonus eiro, no kuriem lielāko daļu (51.1 miljons eiro jeb 51.1%) veido lielākie privātie pensiju fondi, un 48.9 miljonus eiro veido Sabiedrības ieguldītais publiskais finansējums. Sabiedrība ir arī Fonda pārvaldnieks, kas reģistrēts Finanšu un kapitāla tirgus komisijā 2020.gada 26.maijā. 2022.gada 30.jūnijā beidzās ar EK saskaņotais ieguldījumu periods, pēc tā beigām jauni ieguldījumi vairs netika apstiprināti, bet turpinājās ieguldīšana līdz 2022.gada 30.jūnijam apstiprinātajos portfeļuzņēmumos. Fonda ieguldījumu apjoms esošajos portfeļuzņēmumos 2022.gada 31.decembrī sastādīja 36 milj. eiro, savukārt kopējais Fonda ieguldījumu apjoms pēc visu ieguldījumu veikšanas sasniedza 41.8 milj. eiro.

1 Vispārēja informācija (turpinājums)

Zemāk norādītie riska kapitāla fondi – asociētie uzņēmumi – tiek klasificēti kā asociētie uzņēmumi, tikai un vienīgi finanšu uzskaites mērķiem.

Nosaukums	Juridiskā adrese	Ieguldījuma % kapitālā
Riska kapitāla fondi, kas tika klasificēti kā meitas uzņēmumi līdz 2021.gada 31.decembrim, pēc kontroles izvērtējuma uz 2021.gada 31.decembri un turpmāk, klasificēti kā asociētie uzņēmumi *		
KS Overkill Ventures Fund I	Dzirnavu iela 105, Rīga, Latvija, LV-1011	100
KS Buildit Latvia Pre-Seed Fund	Elizabetes iela 20, Rīga, Latvija, LV-1050	100
KS Commercialization Reactor Pre-seed Fund	Brīvības gatve 300 -9, Rīga, Latvija	100
KS INEC 1	Vilandes iela 3 - 7, Rīga, Latvijas, LV-1010	75
KS INEC 2	Vilandes iela 3 - 7, Rīga, Latvija, LV-1010	90
Riska kapitāla fondi, kas klasificēti kā asociētie uzņēmumi		
KS Overkill Ventures Fund II	Dzirnavu iela 105, Rīga, Latvija, LV-1011	80
KS Buildit Latvia Seed Fund	Elizabetes iela 20, Rīga, Latvija, LV-1050	80
KS Commercialization Reactor Seed Fund	Brīvības gatve 300 -9, Rīga, Latvija	80
KS ZGI-4	Daugavgrīvas iela 21, Rīga, Latvija, LV-1048	60
FlyCap Mezzanine Fund II	Matrožu iela 15A, Rīga, LV-1048	60
KS Baltic Latvia Venture Capital Fund	Jaunmoku iela 34, Rīga, Latvija, LV-1046	67
KS Imprimatur Capital Technology Venture Fund	Ščecinas iela 4, Rīga, Latvija, LV-1014	67
Likvidējams KS Imprimatur Capital Seed Fund	Ščecinas iela 4, Rīga, Latvija, LV-1014	100
KS ZGI-3	Daugavgrīvas iela 21, Rīga, Latvija, LV-1048	95
KS FlyCap investment Fund	Matrožu iela 15A, Rīga, Latvija, LV-1048	95
KS Expansion Capital fund	Vilandes iela 3 - 7, Rīga, Latvija, LV-1010	95
Baltic Innovation Fund	European Investment Fund, 37B, avenue J.F. Kennedy, L-2968 Luxembourg	20
KS AIF "Altum kapitāla fonds"	Doma laukums 4, Rīga, LV-1050	48.9

* Skatīt 2.pielikuma 2.piezīmes (i).punktu. Sabiedrības ieguldījumi uz 2021.gada 31.decembri nav klasificēti kā meitas uzņēmumi, ņemot vērā ikgadējo novērtējumu, kura rezultātā tika secināts, ka Sabiedrībai nav kontroles, taču tai ir būtiska ietekme pār šiem riska kapitāla fondiem, Tādējādi par 2022.gadu vairs netiek sagatavoti konsolidētie finanšu pārskati un finanšu stāvokļa pārskats jau 2021.gada 31.decembrī ir tikai Sabiedrības finansiālais stāvoklis.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums

(1) Vispārējās uzraudzības pamatprincipi

Sabiedrības finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), ņemot vērā uzņēmējdarbības turpināšanas principus. Finanšu pārskatu sastādīšanā, ņemot vērā uzņēmējdarbības turpināšanas principu, vadība ir apsvērusi Sabiedrības finanšu stāvokli, finanšu resursu pieejamību un veikusi ārējo faktoru ietekmes uz Sabiedrības nākotnes darbību analīzi. Detalizētāku informāciju par Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā ietekmi uz Sabiedrību skatīt 3.pielikuma (9).piezīmē. Sabiedrības finanšu pārskati ir sastādīti saskaņā ar sākotnējo izmaksu uzskaites principu, papildus pielietojot pārvērtēšanu pēc patiesās vērtības finanšu aktīviem ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos, atvasinātiem finanšu instrumentiem, kā arī ieguldījumu īpašumiem un valsts atbalsta finansējumam.

Finanšu pārskatu sagatavošana saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem ietver aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē aktīvu un saistību vērtību un ārpusbilances aktīvus un saistības finanšu pārskatu sastādīšanas datumā, kā arī pārskata periodā atzītos ienākumus un izdevumus. Lai arī šādas aplēses ir balstītas uz Vadībai pieejamo ticamāko informāciju par attiecīgajiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm (2.pielikuma 16.piezīme).

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(1) Vispārējās uzrādīšanas pamatprincipi (turpinājums)

2022.gadā veiktas šādas izmaiņas garantiju atlikumu uzrādīšanā finanšu pārskatos:

Saskaņā ar 9.SFPS saņemtās prēmijas par izsniegtajām garantijām un uzkrājumi tiek atzītas un uzskaitītas kopā vienā postenī - Finanšu garantiju līgumu saistības. Garantijas prēmijas tiek amortizētas garantijas darbības laikā, izmantojot lineāro metodi. Finanšu garantijas tiek novērtēti augstākajā vērtībā no uzkrājumiem sagaidāmajiem kredītzaudējumiem un sākotnēji atzītas finanšu garantiju summas, no kuras atskaitīta amortizācijas summa.

Detalizēta informācija par 2021.gada salīdzinošo rādītāju pārklasifikācijas kvantitatīvo ietekmi ir sniegta zemāk, tūkstošos eiro:

Pārklasificētie finanšu stāvokļa pārskata posteņi*	Koncerns / Sabiedrība	Pārklasifikācija	Koncerns / Sabiedrība
	Sākotnējais atlikums uz 31.12.2021		Pārklasificētais atlikums uz 31.12.2021
Nākamo periodu ieņēmumi	5 747	(3 768)	1 979
Uzkrājumi ārpusbilances saistībām	34 466	(33 603)	863
Finanšu garantiju līgumu saistības	-	37 371	37 371

Finanšu pārskati ir sastādīti tūkstošos eiro, ja vien nav norādīts citādi. Sabiedrības un tās meitas uzņēmumu uzskaites valūta ir eiro. Sabiedrības uzrādīšanas valūta arī ir eiro.

(2) Konsolidācija un ieguldījumi asociētajos uzņēmumos

(i) Konsolidācija

Saskaņā ar Sabiedrības uzskaites principiem, meitas uzņēmums tiek iekļauts konsolidētajos finanšu pārskatos līdz datumam, kad beidz pastāvēt kontrole pār uzņēmumu. Ikgadējā novērtējumā par to, vai pastāv kontrole vai būtiska ietekme pār riska kapitāla fondiem (skatīt 2.pielikuma (16).piezīmes (vii).punktu), tika secināts, ka uz 2021.gada 31.decembri Sabiedrībai nav kontroles, tomēr ir būtiska ietekme uz ieguldījumiem, kas klasificēti kā meitas uzņēmumi 2021.gadā. Tādejādi par 2022.gadu vairs netiek sagatavoti konsolidētie finanšu pārskati un finanšu stāvokļa pārskats jau 2021.gada 31.decembrī ir tikai Sabiedrības finansiālais stāvoklis. Sabiedrība konsolidēja savus finanšu pārskatus līdz 2021.gada 30.decembrim. Dati uz 2021.gada 31.decembri ir tādi paši kā konsolidētie, tāpēc ir apvienoti vienā kolonnā.

Meitas uzņēmumi ir Koncerna kontrolē esoši uzņēmumi. Koncerns kontrolē kādu uzņēmumu, ja minētais uzņēmums ir pakļauts Koncernam vai ja Koncernam, pamatojoties uz tā līdzdalību, ir tiesības saņemt mainīgu attiecīgā uzņēmuma peļņas daļu, kā arī ja Koncernam ir iespējas izmantot savas tiesības ietekmēt minētās peļņas apmēru. Uzskatāms, ka kontrole pastāv, ja mātes uzņēmumam (i) ir tiesības vadīt uzņēmuma, kurā tam ir līdzdalība, attiecīgās darbības, kuras būtiski ietekmē minētā uzņēmuma peļņu, (ii) ir ietekme vai tiesības uz uzņēmuma mainīgo peļņu, pamatojoties uz savu līdzdalību tajā un ja (iii) mātes uzņēmumam ir iespējas izmantot savas tiesības, lai ietekmētu uzņēmuma, kurā tam ir līdzdalība, peļņas apmēru.

Mātes uzņēmuma un konsolidēto meitas uzņēmumu finanšu pārskati attiecas uz vienu un to pašu periodu un ir sagatavoti saskaņā ar Koncernam piemērojamām grāmatvedības politikām. Meitas uzņēmums tiek iekļauts konsolidētajos finanšu pārskatos no iegādes brīža, kas ir datums, kad mātes uzņēmums iegūst kontroli pār meitas uzņēmumu. Meitas uzņēmums ir iekļauts konsolidētajos finanšu pārskatos līdz datumam, kad beidz pastāvēt kontrole pār uzņēmumu.

Konsolidācijā neietver Koncerna uzņēmumu savstarpējos darījumus, savstarpējos atlikumus un to darījumus nerealizēto peļņu un zaudējumus.

Sabiedrības līmenī ieguldījumi meitas uzņēmumu kapitālā pēc to sākotnējās atzīšanas iegādes vērtībā vēlāk tiek uzskaitīti pēc pašu kapitāla metodes (2.pielikuma 6.piezīmes (iii).punkts).

(ii) Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos

Asociētie uzņēmumi ir visi tie uzņēmumi, kuros Sabiedrībai ir būtiska ietekme, bet nav kontroles.

Sabiedrība zaudē būtisku ietekmi pār uzņēmumu, kad tas zaudē tiesības piedalīties uzņēmuma finanšu un pamatdarbības politikas lēmumu pieņemšanā. Būtiskas ietekmes zaudēšana var notikt ar vai bez izmaiņām absolūtā vai relatīvā līdzdalības apjomā.

Sabiedrība ieguldījumus asociētajos uzņēmumos novērtē sekojoši: (i) ieguldījumus asociētajos uzņēmumos, kas tiek novērtēti pēc pašu kapitāla metodes (skatīt 2.pielikuma 6.piezīmes (i).punktu) un (ii) ieguldījumus asociētajos uzņēmumos, kas tiek novērtēti pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos metodes (skatīt 2.pielikuma 6.piezīmes (ii).punkts). Detalizēto informāciju par ieguldījumu asociētajos uzņēmumos sadalījumu pēc novērtēšanas metodes skatīt 17.pielikumā.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(3) Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Pārskata periodā darījumi ārvalstu valūtā tiek pārvērtēti eiro pēc darījuma dienā spēkā esošā Eiropas Centrālās Bankas noteiktā ārvalstu valūtas maiņas kursa. Monetārie aktīvi un pasīvi, kā arī ārpusbilances prasības un saistības ārvalstu valūtās tiek pārvērtētas eiro pēc Eiropas Centrālās Bankas noteiktā ārvalstu valūtu kursa pārskata perioda beigās. Ar ārvalstu valūtu kursu izmaiņām saistītie ienākumi vai zaudējumi tiek iekļauti pārskata perioda peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Nemonetārās pozīcijas, kas tiek vērtētas pēc to iegādes vērtības ārvalstu valūtā, tiek pārvērtētas, izmantojot sākotnējo darījumu datumos noteikto ārvalstu valūtas maiņas kursu. Nemonetārās pozīcijas, kas tiek vērtētas pēc to patiesās vērtības ārvalstu valūtā, tiek pārvērtētas, izmantojot patiesās vērtības noteikšanas datumā noteikto ārvalstu valūtas maiņas kursu. Patiesajā vērtībā novērtēto nemonetāro pozīciju pārvērtēšanas peļņu vai zaudējumus klasificē atbilstoši pozīcijas patiesās vērtības izmaiņu peļņas vai zaudējumu atzīšanai (t.i. pozīciju, kuru patiesās vērtības pieaugums vai zaudējums tiek atzīts visaptverošo ienākumu pārskatā, pārvērtēšanas atšķirības arī tiek atzītas attiecīgi visaptverošo ienākumu pārskatā).

Pielietotie ārvalstu valūtu kursi nozīmīgākajām valūtām pārskata perioda beigās bija šādi:

31.12.2022	31.12.2021
1 USD = EUR 1.06660	1 USD = EUR 1.13260
1 GBP = EUR 0.88693	1 GBP = EUR 0.84028

(4) Ieņēmumu un izdevumu atzīšana

Sabiedrības ienākumu un izdevumu uzskaitē balstās uz uzkrāšanas principu, t.i., ienākumi un izdevumi, kas attiecas uz pārskata periodu, tiek atspoguļoti visaptverošo ienākumu pārskatā neatkarīgi no to saņemšanas vai maksāšanas datuma.

(i) Ieņēmumi un izdevumi ārvalstu valūtā

Ieņēmumi un izdevumi ārvalstu valūtā tiek aprēķināti un atspoguļoti eiro pēc Eiropas Centrālās bankas noteiktā ārvalstu valūtas maiņas kursa attiecīgajā dienā.

Darījumu ārvalstu valūtās ieņēmumi un izdevumi tiek atzīti pārskata perioda peļņā vai zaudējumos.

(ii) Procentu ienākumi un izdevumi

Procentu ienākumi un izdevumi tiek atzīti peļņā vai zaudējumos visiem procentus nesošiem instrumentiem, pamatojoties uz uzkrāšanas principu, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Efektīvās procentu likmes metode ir finanšu aktīva vai finanšu saistības amortizētās iegādes vērtības aprēķina metode, kas balstīta uz procentu ieņēmumu un izdevumu atzīšanu attiecīgajā periodā. Efektīvā procentu likme paredz, ka nākotnē paredzētie maksājumi vai saņemamā nauda tiek precīzi diskontēti finanšu instrumenta sagaidāmajā dzīves laikā vai, kur nepieciešams, īsākā laika periodā līdz finanšu aktīva vai finanšu saistības neto bilances vērtībai. Aprēķinot efektīvo procentu likmi, Sabiedrība aplēs naudas plūsmas, balstoties uz finanšu instrumenta līgumā paredzētajiem nosacījumiem (piemēram, priekšapmaksas iespējas), bet neņem vērā nākotnes zaudējumus. Aprēķins ietver visus maksājumus, kas veikti vai saņemti starp līgumslēdzēju pusēm, un ir efektīvās procentu likmes neatņemama sastāvdaļa, tajā skaitā darījuma veikšanas izmaksas un citas prēmijas vai diskontus.

Uzkrātie procenti par kredītiem tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā un procentu uzkrāšanai tiek izmantota "30/360" vai "faktiskās dienas/360" dienu uzskaites metode, kas ir atrunātas līgumos ar klientiem.

Attiecībā uz līgumsodiem (nokavējuma procentiem) tiek izmantoti šādi principi:

- līgumsodi tiek aprēķināti par katru dienu un tiek uzskaitīti ārpusbilancē (tiek atzīti noteiktā laika brīdī);
- atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā tikai pēc klienta iemaksas (tiek atzīti noteiktā laika brīdī);
- tiek piemērots papildu termiņš (grace days) – t.i., ja klients 3 dienu laikā pēc grafika datuma pilnā apmērā samaksā visu summu, līgumsodi netiek aprēķināti.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(4) Ieņēmumu un izdevumu atzīšana (turpinājums)

(ii) Procentu ienākumi un izdevumi (turpinājums)

Ar kredītu izsniegšanu un apkalpošanu saistītie komisijas naudas ienākumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ievērojot šādus principus:

- aizdevumu noformēšanas un izsniegšanas komisijas (ieskaitot pieteikumu izskatīšanas maksu) kopā ar saistītajām tiešajām izmaksām – visa aizdevuma termiņa laikā, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi;
- pārējās komisijas (aizdevumu konta apkalpošana, nosacījumu maiņa, rezervēšanas maksa, u.c.) – attiecīgās komisijas iekasēšanas dienā (tiek atzīti noteiktā laika brīdī).

Ar finanšu garantiju un galvojumu izsniegšanu un apkalpošanu saistītie komisijas naudas ienākumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ievērojot šādus principus:

- komisijas par izsniegtajām finanšu garantijām – atbilstoši 2.pielikuma 5.piezīmes (xvii).punktā aprakstītajiem principiem (tiek atzīti laika gaitā);
- pārējās komisijas – attiecīgās komisijas iekasēšanas dienā (tiek atzīti noteiktā laika brīdī).

Ja Riska seguma rezerve vai Portfeļa zaudējumu rezerve sedz kredītriska piecenojumu, tad attiecīgi aizdevumu procenti un ar finanšu garantiju izsniegšanu saistītie komisijas naudas ienākumi no klientiem to neietver (skatīt 2.pielikuma 16.piezīmes (i) punktu un 28.pielikumu).

Pārējie komisijas naudas ienākumi un izdevumi, kas neattiecas uz finanšu garantijām, tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā attiecīgajā darījuma veikšanas brīdī.

(5) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana

(i) Sākotnējā atzīšana

Finanšu instrumenti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā (PVPZ) sākotnēji tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā. Pārējie finanšu instrumenti tiek sākotnēji uzskaitīti patiesajā vērtībā, kas koriģēta par darījuma izmaksu summu. Patieso vērtību, veicot sākotnējo atzīšanu, vislabāk pamato darījuma cena. Gadījumos, kad darījuma cena ir zemāka par garantijas patieso vērtību sakarā ar to, ka cenu starpību sedz publiskais finansējums sagaidāmajiem kredītzaudējumiem, kas klasificēti Riska seguma rezervē, pirmās dienas zaudējumi tiek tieši attiecināti uz Riska seguma rezervi (skatīt arī 2.pielikuma 16.piezīmes (i).punktu). Gadījumos, kad darījuma cena ir zemāka par garantijas patieso vērtību sakarā ar to, ka cenu starpība tiek segta ar valsts finansējumu sagaidāmajiem kredītzaudējumiem, kas klasificēti Portfeļa zaudējumu rezervē (speciālais rezerves kapitāls pašu kapitālā), pirmās dienas zaudējumi tiek segti no peļņa vai zaudējumiem un tiks segti no Portfeļa zaudējumu rezerves, pārskaitot uz nesadalīto peļņu vai vispārējo rezerves kapitālu pēc attiecīgā gada pārskatu apstiprināšanas saskaņā ar attiecīgā akcionāra lēmumu (skatīt arī 2.pielikuma 16.piezīmes (i).punktu).

Pēc sākotnējās atzīšanas sagaidāmie kredītzaudējumi (SKZ) tiek atzīti finanšu aktīviem, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā (AV), un ieguldījumiem parāda vērtspapīros, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos (PVCVI), nekavējoties atzīstot zaudējumus grāmatvedībā.

Visi finanšu aktīvu pirkšanas un pārdošanas darījumi, kas pieprasa piegādi saskaņā ar pieņemtajiem tirgus principiem ("parastā" pirkšana un pārdošana) tiek uzskaitīti darījuma datumā, kas ir datums, kurā Sabiedrība apņemas piegādāt finanšu aktīvu. Pārējie pirkumi tiek atzīti tad, kad Sabiedrība kļūst par instrumenta līguma nosacījumu līgumslēdzēju pusi.

(ii) Finanšu aktīvi – klasifikācija un turpmākā novērtēšana – novērtēšanas kategorijas

Sabiedrība iedala finanšu aktīvus šādās novērtēšanas kategorijās: PVPZ, PVCVI un AV. Finanšu aktīvu klasifikācija un turpmākā novērtēšana ir atkarīga no 1.Sabiedrības uzņēmējdarbības modeļa saistīto aktīvu portfeļa pārvaldībai un finanšu aktīva naudas plūsmas īpatnībām.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(5) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(iii) Finanšu aktīvi – klasifikācija un turpmākā novērtēšana – komercdarbības modelis

Komercdarbības modelis parāda, kā Sabiedrība pārvalda aktīvus, lai radītu naudas plūsmas – neatkarīgi no tā vai Sabiedrības mērķis ir:

- (a) tikai iekasēt līgumiskās naudas plūsmas no aktīviem ("turēti, lai iekasētu līgumiskās naudas plūsmas",) vai
- (b) iekasēt gan līgumiskās naudas plūsmas, gan naudas plūsmas, kas rodas no aktīvu pārdošanas ("turēti, lai iekasētu līgumiskās naudas plūsmas un pārdotu") vai,
- (c) ja nav piemērojams ne (a), ne (b) variants, finanšu aktīvi tiek klasificēti kā daļa no "cita" uzņēmējdarbības modeļa un novērtēti PVPZ.

Komercdarbības modelis tiek noteikts aktīvu grupai (portfeļa līmenī), balstoties uz visiem atbilstošajiem pierādījumiem par darbībām, kuras Sabiedrība uzņemas, lai sasniegtu mērķi, kas izvirzīts vērtējuma datumā pieejamajam portfelim. Faktori, kurus Sabiedrība apsver, nosakot komercdarbības modeli, ietver: portfeļa mērķi un saturu, iepriekšējo pieredzi par attiecīgo aktīvu naudas plūsmu iekasēšanu, risku novērtēšanu un pārvaldību un aktīvu snieguma novērtējumu. Būtiskākos pieņēmumus, uz kuriem Sabiedrība balstās, nosakot savu finanšu aktīvu komercdarbības modeļus, skatīt 2.pielikuma 16.piezīmē.

(iv) Finanšu aktīvi – klasifikācija un turpmākā novērtēšana – naudas plūsmu iezīmes

Ja komercdarbības modelis paredz turēt aktīvus, lai iekasētu līgumiskās naudas plūsmas, vai turēt līgumiskās naudas plūsmas un pārdot, Sabiedrība izvērtē vai naudas plūsmas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi (VPPM). Nosakot, vai finanšu aktīvu ar iegultajiem atvasinātajiem instrumentiem naudas plūsmas atbilst VPPM iezīmei, tie tiek izvērtēti kopumā. Sagatavojot izvērtējumu, Sabiedrība ņem vērā, vai līgumiskās naudas plūsmas atbilst vienkārša aizdevuma noteikumiem, t.i., procenti iekļauj tikai atbildību par kredītrisku, naudas laukvērtību, citus vienkārša aizdevuma riskus un peļņas normu.

Ja līgumiskie noteikumi ievieš riska vai svārstīguma apdraudējumu, kas ir pretrunā ar vienkārša aizdevuma noteikumiem, finanšu aktīvs tiek klasificēts un novērtēts PVPZ. VPPM izvērtējums tiek sagatavots, veicot aktīva sākotnējo atzīšanu, un turpmāk netiek mainīts. Būtiskākos pieņēmumus, uz kuriem Sabiedrība balstās, veicot savu finanšu aktīvu VPPM testu, skatīt 2.pielikuma 16.piezīmē.

(v) Finanšu aktīvi – pārklasifikācija

Finanšu instrumenti tiek pārklasificēti tikai tad, kad pilnībā mainās komercdarbības modelis, kas tiek izmantots portfeļa pārvaldīšanai. Pārklasificēšana tiek piemērota ar nākotnes datumu un stājas spēkā, sākot no pirmā pārskata perioda pēc komercdarbības modeļa maiņas.

(vi) Finanšu aktīvu vērtības samazināšanās – uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem

Uzkrājumi kredītzaudējumiem tiek atzīti AV un PVCVI klasificētiem finanšu aktīviem, kā arī tādiem ne-finanšu aktīviem kā granti, kas atzīti AV. Uzkrājumi kredītzaudējumiem, saistībā ar kredītu un grantu izsniegšanu un iespējamām saistībām, kas izriet no finanšu garantiju līgumiem, tiek atzīti kā uzkrājumi vai Finanšu garantiju līgumu saistības. Uzkrājumu veidošanas principi sagaidāmajiem kredītzaudējumiem ārpusbilances posteņiem un iespējamām saistībām ir tādi paši kā principi un metodes, kādas tiek piemērotas bilancē uzskaitītajiem darījumiem.

Sagaidāmie kredītzaudējumi tiek novērtēti saskaņā ar sagaidāmo kredītzaudējumu modeli. Sagaidāmie kredītzaudējumi (SKZ) ir objektīva un uz varbūtību balstīta summa, kas tiek noteikta, izvērtējot virkni iespējamo galarezultātu un ņemot vērā visu saprātīgo un pamatojamo informāciju, kas ir pieejama bez pārmērīgam izmaksām vai pūlēm pārskata datumā, tajā skaitā pagātnes notikumus, pašreizējos apstākļus un saprātīgas un pamatojamas nākotnes ekonomisko apstākļu prognozes, kas varētu ietekmēt nākotnes naudas plūsmu paredzamo saņemšanu. Šādi kredītzaudējumi tiek novērtēti atkarībā no tā, vai ir bijis ievērojams kredītriska pieaugums kopš instrumenta sākotnējās atzīšanas.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(5) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(vi) Finanšu aktīvu vērtības samazināšanās – uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem (turpinājums)

1.posms. Iekļauj finanšu instrumentu, kam nav bijis ievērojams kredītriska pieaugums kopš sākotnējās atzīšanas, un tos instrumentus, kas saskaņā ar Sabiedrības politiku tiek novērtēti kā zema riska instrumenti pārskata datumā.

2.posms. Iekļauj finanšu instrumentus, kuru kredīt kvalitāte ir būtiski pasliktinājusies kopš sākotnējās atzīšanas, bet kuriem nav objektīvu aizdevuma vērtības samazināšanās pierādījumu.

3.posms. Iekļauj finanšu instrumentus, kuriem ir konstatētas vērtības samazināšanās pazīmes.

12 mēnešu SKZ tiek atzīti 1.posma instrumentiem un visa darbības laika SKZ tiek atzīti 2.posma un 3.posma instrumentiem. Visa darbības laika SKZ ir zaudējumi, kas izriet no visiem finanšu instrumenta līguma darbības periodā iespējamiem saistību neizpildes gadījumiem, bet 12 mēnešu SKZ ir daļa no visa darbības laika SKZ, kas izriet no tiem saistību neizpildes gadījumiem, kas var iestāties 12 mēnešu laikā pēc finanšu pārskata sagatavošanas datuma. Līdz ar to 12 mēnešu SKZ nav tuvāko 12 mēnešu laikā paredzamā skaidras naudas nepietiekamība vai finanšu aktīvu, par kuriem ir izteiktas prognozes, ka tie neizpildīs savas saistības tuvāko 12 mēnešu laikā.

Sagaidāmo kredītzaudējumu noteikšana

Sabiedrība novērtē SKZ attiecībā uz finanšu aktīviem, kas ir individuāli nozīmīgi, un grupās attiecībā uz finanšu aktīviem, kuri nav atsevišķi nozīmīgi un kuriem ir līdzīgas kredītriska pazīmes.

SKZ finanšu aktīviem, kas tiek vērtēti grupās, aprēķina kā saistību neizpildes varbūtības ("PD"), riska darījumu ar saistību neizpildi ("EAD") un zaudējumu dēļ, kas saistīti ar saistību nepildīšanu ("LGD") diskontēto reizinājumu. PD parāda varbūtību, ka aizņēmējs nepildīs savas saistības nākamā 12 mēnešu laikā vai atlikušajā saistību darbības laikā. EAD ir sagaidāmais riska darījums apmērs saistību neizpildes laikā, ņemot vērā plānotos pamatsummas un procentu atmaksājumus, kā arī paredzamo turpmāko aizdevumu saistību izņemšanu. LGD atspoguļo sagaidāmos zaudējumus no riska darījuma saistību neizpildes brīdī, ņemot vērā tādas faktorus kā darījuma partnera īpašības, nodrošinājumu un produkta veidu.

SKZ nosaka, prognozējot PD, LGD un EAD katram nākamajam mēnesim visā paredzamajā darbības laikā. Trīs parametri tiek reizināti kopā un koriģēti ņemot vērā nākotnes informāciju. Tādejādi tiek nodrošināts efektīvs ikmēneša SKZ aprēķins, kas tiek diskontēts līdz pārskata datumam, izmantojot sākotnējo faktisko procentu likmi un sasummēts. Visu mēnešu summa atlikušajā paredzamā dzīves laikā veido dzīves cikla SKZ un nākamā 12 mēnešu summa - 12 mēnešu SKZ. Sabiedrība izmanto viena scenārija paredzamās naudas plūsmas metodi, kas tiek koriģēta pielietojot alternatīvus makroekonomisko faktoru scenārijus, piemēram, iekšzemes kopprodukta un nekustamā īpašuma cenu izmaiņām gada griezumā. PD un LGD iegūst no finanšu aktīvu vēsturiskās informācijas. "Punkta laikā" varbūtības (PD pašreizējos ekonomiskajos apstākļos, pretstatā ekonomikas ciklam neitrālajam "caur ciklu" PD) izmanto PD noteikšanai.

Sabiedrība novērtē būtiskus riska darījumus, kuriem ir vērtības samazināšanās pazīmes, atsevišķi, neizmantojot modelētus datus. Uzkrājumi SKZ šādiem riska darījumiem tiek aprēķināti, izmantojot diskontētās paredzamās naudas plūsmas.

Saistību neizpildes un finanšu aktīvu, kuriem ir samazināta kredītvērtība, definīcija

Saistību neizpilde ir PD un LGD ievades dati, kas ietekmē SKZ novērtēšanu. Finanšu aktīvi, kam ir konstatētas kredītvērtības samazināšanās pazīmes, ir iekļauti 3.posmā. Saistību neizpilde un kredītvērtības samazināšanās pazīmes kredītiem iestājas, ja darījuma pamatsummas vai procentu maksājums ir nokavēts par vairāk nekā 90 dienām, kļūst ticams, ka aizņēmējs sāks bankrota procedūru vai veiks vai ir veicis kāda cita veida finansiāla vai juridiska rakstura reorganizāciju, aizņēmējs ir pasludināts par bankrotējušu vai līdzvērtīgu bankrotējušam, ir veikta darījuma pārstrukturēšana ekonomisku vai juridisku iemeslu dēļ, kas saistīta ar aizņēmēja finansiālajam grūtibām, vai ir sagatavots izvērtējums, kas norāda, ka aizņēmējs, visticamāk, nespēs nokārtot savas saistības, kā paredzēts. Izvērtējot, vai aizņēmējs spēs nokārtot savas saistības, Sabiedrība ņem vērā gan kvalitatīvos, gan kvantitatīvos faktorus, tai skaitā, bet neaprobežojoties ar tā paša aizņēmēja citu saistību termiņa kavējuma statusu vai neveiktu maksājumu, paredzamu bankrotu un finanšu nolīgumu pārkāpumiem. Instrumentu pāršatī uzskatīt par saistības nepilno vai ar samazinātu kredītvērtību tad, kad visas nokavētās summas ir atmaksātas, ir pietiekami pierādījumi, kas apliecina, ka nākotnes naudas plūsmu nesamaksāšanas risks ir ievērojami samazinājies un nav citu kredītvērtības samazināšanās pazīmju.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(5) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(vi) Finanšu aktīvu vērtības samazināšanās – uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem (turpinājums)

Kreditriskā būtiska palielinājuma kopš sākotnējās atzīšanas noteikšana

Sabiedrība izvērtē kreditriskā izmaiņas attiecībā uz katru finanšu instrumentu individuāli. Finanšu instrumentu pārstāj uzskatīt par ievērojamu kreditriskā palielinājumu piedzīvojošu, kad nav izpildījies neviens no indikatoriem, kas norāda uz būtisku kreditriskā pieaugumu (SICR).

2.posmā ietver finanšu instrumentus, kuru kredītkvalitāte ir būtiski pasliktinājusies kopš sākotnējās atzīšanas, bet kuriem nav objektīvu vērtības samazināšanās pierādījumu. Sabiedrība nosaka, ka būtisks kredītkvalitātes kritums ir saistīts ar kavējuma dienu statusa vai reitinga statusa izmaiņu: kredītiem un garantijām Sabiedrība piemēro 31+ kavēto dienu statusu vai iekšējā kredītreitinga būtisku samazinājumu. Ieguldījumi vērtspapīros un aizdevumi kredītiestādēm tiek ietverti 1. posmā, ja to ārējais kredītreitings ir A3/A- vai lielāks, savukārt, ārējā reitinga pasliktināšanās par vismaz diviem punktiem (Baa1/BBB+ un zemāk) nozīmē to pārcešanu no 1.posma uz 2.posmu. Sabiedrības nosaka, ka kredītkvalitātes kritums ir saistīts arī ar izmaiņām kvalitatīvajos kreditriskā indikatoros, piemēram, izmaiņas aizņēmēja finanšu rādītājos, līguma nosacījumu pārkāpšana, nozarei specifiskos datus, utt.

Paredzamais darbības laiks

Finanšu instrumenta paredzamais darbības laiks ir būtisks, gan izvērtējot ievērojamu kreditriskā pieaugumu, kur tiek ņemtas vērā saistību neizpildes varbūtības izmaiņas paredzamajā darbības laikā, gan visa darbības laika SKZ novērtēšanā. Paredzamais līguma darbības laiks tiek noteikts saskaņā ar katra līguma termiņu. Nosakot paredzamo darbības laiku, tiek ņemti vērā visi līguma noteikumi, tai skaitā priekšapmaksas un līguma un finansējuma pagarināšanas iespējas, kas ir saistošas Sabiedrībai

Līgumu izmaiņas

Ja aizdevums tiek izmainīts, bet netiek izslēgts, ievērojamus kreditriskā palielinājumus vērtības samazināšanās vajadzībām turpina vērtēt, pretstatot sākotnējās atzīšanas kreditriskam. Izmaiņas automātiski nenoved pie kreditriskā samazinājuma un turpinās visu kvantitatīvo un kvalitatīvo indikatoru izvērtēšana.

Aplēses

Lai noteiktu SKZ apmēru, Sabiedrība izmanto gan modeļus, gan ekspertu kredītvērtējumu. SKZ aplēšanas process ietver ekspertu vērtējumu, kura apjomu ietekmē modeļa rezultāti, būtiskums un detalizētas informācijas pieejamība. Modelis sniedz vadlīnijas un pārredzamību par to, kā ekonomiskie notikumi varētu ietekmēt finanšu aktīvu vērtības samazināšanos. Eksperta vērtējumu var piemērot modelētajam iznākumam ar mērķi iekļaut modeļi tādus faktorus aplēsto ietekmi, kuri modeļi nav ņemti vērā. Šādu vērtējuma korekciju SKZ, kuri noteikti saskaņā ar modeļi, var piemērot būtiskiem riska darījumiem darījumu partnera līmenī. Par korekcijām lemj attiecīgā komiteja, izmantojot modeļa SKZ kā vadlīnijas.

Uzkrājumu SKZ atzīšana

AV novērtētajiem finanšu aktīviem kredītzaudējumu atskaitījumi tiek uzrādīti Sabiedrības finanšu stāvokļa pārskatā kā aktīvu bruto uzskaites vērtības samazinājums.

Attiecībā uz aizdevumu saistībām un finanšu garantiju līgumiem, šādi atskaitījumi tiek uzrādīti kā saistības (uzkrājumi) Sabiedrības finanšu stāvokļa pārskatā.

Parāda instrumentiem, kas novērtēti PVCVI (ieguldījumu vērtspapīri) amortizētās vērtības, kas samazināta par kredītzaudējumu atskaitījumiem SKZ, izmaiņas tiek atzītas kā peļņa vai zaudējumi, un citas izmaiņas bruto uzskaites vērtībā tiek atzītas CVI kā ieņēmumi, no kuriem atskaitīti PVCVI novērtēto parāda instrumentu zaudējumi.

Norakstīšana samazina finanšu aktīva bruto uzskaites vērtību. Norakstītās summas tiek atzītas tad, kad ir noteikta galīgā zaudējuma summa, un veido summu pirms iepriekšējo uzkrājumu izmantošanas. Turpmākā norakstīto summu vai kredītzaudējumu atskaitījumu atgūšana tiek atzīta peļņas vai zaudējumu pārskatā.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(5) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(vii) Finanšu aktīvi – norakstīšana

Finanšu aktīvi tiek norakstīti pilnībā vai daļēji tad, kad Sabiedrība ir izmēlusi visas praktiskās atgūšanas iespējas un ir secinājusi, ka nav pamata uzskatīt, ka summas tiks atgūtas. Norakstīšana ir izslēgšanas notikums. Sabiedrība var norakstīt finanšu aktīvus, kas joprojām atrodas piedziņas procesā, ja Sabiedrībai ir mērķis atgūt līgumiski piekrītošās summas, par kurām nav pamata uzskatīt, ka tās tiks atgūtas.

(viii) Finanšu aktīvi – izslēgšana

Sabiedrība izslēdz finanšu aktīvus, kad:

- aktīvi ir dzēsti vai beidzas tiesības saņemt naudas plūsmas no aktīviem vai
- Sabiedrība nodod tiesības uz naudas plūsmām no finanšu aktīviem vai noslēdz attiecīgu vienošanos, vienlaicīgi (i) nododot visus būtiskos aktīva īpašumtiesībām raksturīgos riskus un atdevi, vai (ii) ne nododot, ne saglabājot visus būtiskos aktīva īpašumtiesībām raksturīgos riskus un atdevi, ne arī saglabājot kontroli. Kontrole tiek saglabāta, ja darījuma otrai pusei nav praktiskas iespējas pilnībā pārdot aktīvu nesaistītai trešajai pusei bez nepieciešamības uzlikt pārdošanas darījumam papildu ierobežojumus.

(ix) Finanšu aktīvi – izmaiņas

Sabiedrība mēdz atkārtoti vienoties vai savādāk izmainīt finanšu aktīvu līgumiskos noteikumus. Sabiedrība novērtē, vai līguma naudas plūsmas izmaiņas ir būtiskas, cita starpā ņemot vērā visus jaunus līguma noteikumus, kas būtiski ietekmē aktīva riska profilu, būtiskas izmaiņas procentu likmēs, izmaiņas valūtā, jaunu nodrošinājumu vai kredīta uzlabošanu, kas ievērojami ietekmē kredītrisku, kas saistīts ar aktīvu vai ievērojamu aizdevuma pagarinājumu, ja aizņēmējam nav finansiālas grūtības.

Ja mainītie nosacījumi būtiski atšķiras, tiesības uz naudas plūsmu no sākotnējā aktīva zaudē spēku un Sabiedrība vairs neatzīst sākotnējo finanšu aktīvu un atzīst jaunu aktīvu tā patiesajā vērtībā. Pārskatīšanas datums tiek uzskatīts par sākotnējās atzīšanas datumu turpmāku vērtības samazināšanās aprēķināšanas nolūkos, ieskaitot to, vai ir noticis būtisks kredītriska pieaugums (SICR). Sabiedrība arī vērtē, vai jaunais aktīvs atbilst SPPI kritērijiem. Jebkura starpība starp sākotnējā aktīva atzīšanas pārtraukšanu un jaunā būtiski mainītā aktīva patieso vērtību tiek atzīta peļņā vai zaudējumos.

Sabiedrība mēdz atkārtoti vienoties vai savādāk izmainīt finanšu aktīvu līgumiskos noteikumus. Situācijā, kad atkārtotu vienošanos nosaka darījuma puses finansiālās grūtības un nespēja veikt maksājumus, par kuriem tika panākta sākotnējā vienošanās, Sabiedrība salīdzina sākotnējās un pārskatītās prognozētās naudas plūsmas ar aktīviem un konstatē, vai aktīva riski un atdeve ir būtiski mainījusies līguma izmaiņu rezultātā. Ja izmaiņas prognozēto naudas plūsmu pašreizējā vērtībā nav nozīmīgas, izmainītais aktīvs ievērojami neatšķiras no sākotnējā aktīva un izmaiņu dēļ izslēgšana nenotiek. Sabiedrība pārreķina bruto uzskaites vērtību, diskontējot izmainītās līgumiskās naudas plūsmas ar sākotnējo efektīvo procentu likmi (vai pirktu vai iniciēto finanšu aktīvu ar samazinātu kredītvērtību (POCI) aizdevuma korigēto efektīvo procentu likmi) un atzīst izmaiņas ieņēmumus vai zaudējumus peļņas vai zaudējumu pārskatā.

(x) Finanšu saistības – novērtēšanas kategorijas

Finanšu saistības tiek klasificētas kā turpmāk novērtētas AV, izņemot finanšu saistības, kas novērtētas PVPZ – šī klasifikācija tiek piemērota atvasinātajiem instrumentiem, atbalsta programmu finansējumam.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(5) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(xi) Finanšu saistības – izslēgšana

Finanšu saistības tiek izslēgtas tad, kad tās tiek dzēstas, t.i., kad līgumā noteiktais pienākums ir izpildīts, anulēts vai tam ir beidzies termiņš.

(xii) Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi

Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi tiek atzītas, kad Sabiedrība pārskaita naudu darījumā iesaistītajai kredītiestādei bez nodoma pārdot no darījuma izrietošo nekotēto neatvasināto prasību, ko paredzēts atgūt fiksētos vai noteiktos datumos. Prasības pret kredītiestādēm tiek uzskaitītas amortizētajā iegādes vērtībā. Pozīcija *Prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi* ietver naudas līdzekļus un pieprasījuma noguldījumus kredītiestādēs ar sākotnējo dzēšanas termiņu līdz 3 mēnešiem (skatīt 14.pielikumu) un pieprasījuma noguldījumus Valsts kasē un citās kredītiestādēs ar sākotnējo dzēšanas termiņu virs 3 mēnešiem.

(xiii) Atvasinātie finanšu instrumenti

Atvasinātie finanšu instrumenti, tajā skaitā valūtas mijmaiņas līgumi, sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā un turpmāk tiek pārvērtēti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība tiek noteikta pēc kotētām tirgus cenām vai diskontētas naudas plūsmas modeļiem. Visi atvasinātie līgumi tiek atspoguļoti kā aktīvi, ja to patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, ja to patiesā vērtība ir negatīva. Izmāņas patiesajā vērtībā tiek iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Sabiedrība neizmanto riska ierobežošanas uzskaiti.

(xiv) Ieguldījumu vērtspapīri

Balstoties uz komercdarbības modeli un naudas plūsmu iezīmēm, Sabiedrība klasificē ieguldījumus vērtspapīros kā uzskaitītus AV vai PVCVI.

Ieguldījumu vērtspapīri vai parāda vērtspapīri tiek uzskaitīti AV, ja tie tiek turēti līgumisko naudas plūsmu iekasēšanai, ja naudas plūsmas ir VPPM un ja tās nav brīvprātīgi norādītas PVPZ, lai ievērojami samazinātu uzskaites neatbilstības. Daļa no Sabiedrības turētajiem fiksēta ienākuma vērtspapīriem ir iekļauti šajā kategorijā.

Parāda vērtspapīri tiek uzskaitīti PVCVI, ja tie tiek turēti līgumisko naudas plūsmu iekasēšanai un pārdošanai, ja naudas plūsmas ir VPPM un ja tās nav norādītas PVPZ. Procentu ieņēmumi no šiem aktīviem tiek aprēķināti, izmantojot efektīvo procentu likmes metodi, un tiek atzīti peļņā vai zaudējumos. Uzkrājumi vērtības samazinājumam, kas tiek aplēsti, izmantojot paredzamo kredītzaudējumu modeli, tiek atzīti gada peļņā vai zaudējumos. Pārējās izmaiņas uzskaites vērtībā tiek atzītas CVI. Kad parāda vērtspapīrs tiek izslēgts, kumulatīvie ieņēmumi vai zaudējumi, kas iepriekš tika atzīti CVI, tiek pārklasificēti no CVI uz peļņu vai zaudējumiem. Valsts parādzīmes, fiksēta ienākuma vērtspapīri ir iekļauti šajā finanšu aktīvu novērtēšanas kategorijā.

(xv) Aizdevumi

Šīs sadaļas izpratnē aizdevumi (kredīti) ir:

- tiešās kreditēšanas produkti, t.i., Sabiedrība izsniedz kredītu aizņēmējam, kas ir līdzekļu gala saņēmējs. Tiešās kreditēšanas produkti ietver reversās nomas darījumus;
- netiešās kreditēšanas produkti, t.i., Sabiedrība izsniedz kredītu aizņēmējam, kas ir starpnieks. Starpnieks izsniedz saņemto kredītu tālāk aizņēmējiem, kas ir līdzekļu gala saņēmēji. Sabiedrībā atzīst tikai tādu aizdevuma vērtības samazināšanās zaudējumus, kas radušies (i) aizņēmēja maksātspējas problēmu gadījumā vai (ii) gan starpnieka maksātspējas problēmu gadījumā, gan gala saņēmēja maksātspējas problēmu gadījumā atbilstoši riska daļas proporcijai.

Aizdevumi tiek atzīti Sabiedrības finanšu pārskatos, pamatojoties uz naudas izsniegšanas brīdi. Apstiprinātie, bet vēl neizsniegtie aizdevumi tiek uzskaitīti ārpusbilances saistībās.

Balstoties uz komercdarbības modeli un naudas plūsmu iezīmēm, Sabiedrība klasificē aizdevumus kā novērtētus AV. Tādējādi aizdevumi tiek turēti līgumisko naudas plūsmu iekasēšanai.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(5) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(xv) Aizdevumi (turpinājums)

Saistības par kredītu izsniegšanu

Sabiedrība uzņemas saistības, lai izsniegtu aizdevumus. Saistības ir neatsaucamas vai ir atsaucamas tikai, reaģējot uz būtiskām nelabvēlīgām izmaiņām. Saņemtas komisijas vai maksas par aizdevumu piešķiršanu tiek lineāri amortizētas par visu saistību termiņu. Turpmāk šis aizdevumu saistību maksas tiek atliktas un iekļautas aizdevumu uzskaites vērtībā pie sākotnējās atzīšanas. Pārskata perioda beigās saistības tiek novērtētas par sākotnējās atzīšanas summas atlikušo neamortizēto atlikumu (ārpusbilancē), kas pieskaitīta zaudējumu atskaitījumu summa (bilancē), kuru aprēķina, balstoties uz sagaidāmo kredītzaudējumu modeli, ja vien saistības neparedz izsniegt aizdevumu ar procentu likmi zem tirgus vērtības, kad novērtējums ir lielāks no šīm divām summām.

Aizdevumu saistību uzskaites vērtība tiek uzrādīta kā ārpusbilances saistības.

Attiecībā uz līgumiem, kas iekļauj gan aizdevumu, gan izsniedzamo aizdevumu saistības un kur Sabiedrība nevar nodalīt SKZ par izsniedzamo aizdevumu komponenti no aizdevuma komponentes, SKZ par izsniedzamo aizdevumu saistībām tiek atzīti kopā ar aizdevuma kredītzaudējumiem. Līdz apmēram, kādā kombinētie SKZ pārsniedz aizdevuma bruto uzskaites vērtību, tie tiek atzīti kā saistības.

Reversā noma

Reversā noma ir lauksaimniecības zemes iegādes darījums, kas īpašuma pārdevējam līgumā paredz nomas un atpakaļpirkšanas tiesības. Tika secināts, ka reversās nomas darījumi praktiski vienmēr nomniekam nodrošina atpakaļpirkšanas iespēju. Saskaņā ar SFPS tika secināts, ka uz reverso nomu neattiecas nomas definīcija, jo nomnieks saglabā aktīva lietošanas tiesības un tās netiek nodotas citam. Reversās nomas darījuma būtība atbilst finanšu aktīva definīcijai, kur pirkuma cena ir nomniekam izsniegts ilgtermiņa aizdevums (tiesības saņemt naudu tuvākā nākotnē), bet zeme pilda nodrošinājuma lomu. Vadība novērtē vērtības samazināšanos un nepieciešamību veidot uzkrājumus vērtības samazinājumam finanšu pārskata sagatavošanas datumā tāpat kā pārējiem aizdevumiem. Vērtības samazināšanās novērtējums un aprēķins ir daļēji saistīts ar ķīlas vērtējumu.

Pārņemtās ķīlas

Pārņemtās ķīlas veido kustamā manta, zeme un ēkas, kas ir pārņemtas parādu piedziņas procesā un kuras tiek turētas ar mērķi realizēt tās parastās uzņēmējdarbības gaitā. Skatīt 2.pielikuma 9.piezīmes (v).punktu.

(xvi) Granti

Apkalpojot grantus, Sabiedrība darbojas kā aģents. Sabiedrība avansa maksājumus klientiem izmaksā pa daļām. Grantu līgumos starp Sabiedrību un finansējuma sniedzējiem (piešķirējiem) ir noteikts, ka Sabiedrība grantus klientiem izsniedz avansā, un reizi ceturksnī iesniedz pārskatu finansējuma sniedzējiem par izmaksātajiem grantiem.

Granti, kas tiek izmaksāti klientiem, tiek atzīti kā nefinanšu aktīvi AV. Saņemot apstiprinājumu no finansējuma sniedzēja par izmaksāto grantu atbilstību, avansa samaksātie granti tiek izslēgti no nefinanšu aktīviem, un attiecīgās atbalsta programmas finansējuma atlikums tiek samazināts par apstiprināto summu. Granti, kas piešķirti klientiem, bet vēl nav izmaksāti, tiek uzskaitīti Sabiedrības ārpusbilancē.

Uzkrājumi SKZ tiek aprēķināti gan attiecībā uz avansā izmaksātajiem grantiem, kas atzīti kā nefinanšu aktīvi, gan attiecībā uz grantiem ārpusbilancē.

(xvii) Finanšu garantijas

Saskaņā ar finanšu garantijām Sabiedrībai ir jāveic noteikti maksājumi, lai kompensētu garantijas turētāja zaudējumus, kurus tas cietīs tāpēc, ka norādītais parādnieks savlaicīgi neveic maksājumu atbilstoši parāda instrumenta sākotnējiem vai izmainītajiem noteikumiem. Finanšu garantijas sākotnēji atzīt patiesajā vērtībā, kuru parasti apliecina saņemto maksājumu summa. Šī summa tiek amortizēta lineāri visā garantijas periodā. Katra pārskata perioda beigās garantijas tiek novērtētas par lielāko summu no (i) zaudējumu atskaitījumu summas par garantēto risku, kas noteikts, balstoties uz paredzamo zaudējumu modeli un (ii) sākotnējās atzīšanas summas atlikušo neamortizēto atlikumu. Papildus SKZ zaudējumu atskaitījumi tiek atzīti par saņemamajām maksām, kas tiek atzītas finanšu stāvokļa pārskatā kā aktīvs.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(5) Finanšu instrumenti - sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(xvii) Finanšu garantijas (turpinājums)

Finanšu garantiju līgumu uzskaites vērtība tiek atspoguļota ārpusbilances saistībās. Skatīt 35.pielikumu.

Maksājumi, kurus Sabiedrība veic, lai kompensētu garantijas turētājam zaudējumus, ir iekļauti pozīcijā Citi aktīvi (23.pielikums).

(xviii) Finanšu saistības, kas atspoguļotas amortizētajā vērtībā

Finanšu saistības, kas atspoguļotas amortizētajā vērtībā, galvenokārt ietver saistības pret Valsts kasi un kredītiestādēm. Šādas saistības tiek sākotnēji atzītas darījuma izmaksu vērtībā. Turpmāk finanšu saistības tiek novērtētas amortizētajā vērtībā un starpība starp neto ieņēmumiem un dzēšanas vērtību tiek atzīta peļņā vai zaudējumos par aizņēmumu periodu, izmantojot efektīvo procentu metodi, kā arī atskaitot jebkādas vērtības samazināšanas summas. Gadījumos, kad aizņēmumi tiek atmaksāti pirms termiņa, jebkura starpība starp atmaksāto summu un uzskaites summu nekavējoties tiek atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(xix) Emitētie parāda vērtspapīri

Sabiedrība atzīst emitētos parāda vērtspapīrus datumā, kad attiecīgās summas tiek saņemtas. Pēc sākotnējās atzīšanas, kad šīs finanšu saistības ir tikušas uzrādītas patiesajā vērtībā, ieskaitot tiešās darījuma izmaksas, tās vēlāk tiek uzrādītas amortizētajā vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Pārdodot emitētos parāda vērtspapīrus ar diskontu, starpība tiek amortizēta, piemērojot efektīvās procentu likmes metodi līdz brīdim, kamēr parādam iestājas termiņš, un iekļauta visaptverošo ienākumu pārskatā kā procentu izdevumi.

(xx) Finanšu saistības, kas norādītas PVPZ

Veicot sākotnējo atzīšanu, Sabiedrība norāda saistības, piemēram, atbalsta programmu finansējumu, PVPZ. Šādu saistību ieņēmumi un zaudējumi tiek atspoguļoti peļņā vai zaudējumos. Skatīt 2.pielikuma 15.piezīmi.

(6) Ieguldījumi riska kapitāla fondos

Sabiedrības ieguldījumus riska kapitāla fondos (RKF) uzskata par ieguldījumiem asociētos uzņēmumos, ieguldījumiem Baltijas Inovāciju fondā, ieguldījumiem meitas uzņēmumos vai pārējiem ieguldījumiem. Saskaņā ar SFPS Nr.9, iepriekšminētie ieguldījumi kļūst par finanšu aktīviem, kas uzskaitīti vai nu patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošajos ienākumos vai patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos. Nevienu gadījumā nav iespējams minētos aktīvus uzskaitīt pēc izmaksām, ja vien tiek lēsts, ka izmaksas ir tuvu to patiesajai vērtībai. Līdz ar to, aprēķinot RKF neto aktīvu vērtību (NAV), ir jāņem vērā šo ieguldījumu patiesā vērtība. Sabiedrības finanšu pārskatos ir uzrādīta NAV, ņemot vērā fondu patiesās vērtības korekcijas, t.i., ieguldījumu kapitāla instrumentos patieso vērtību. Detalizēta grāmatvedības politika par katru no ieguldījumiem riska kapitāla fondos ir aprakstīta zemāk.

(i) Ieguldījumi asociētos uzņēmumos, izņemot ieguldījumus Baltijas Inovāciju fondā

Sabiedrības ieguldījumi asociētos uzņēmumos, kas ietver ieguldījumus RKF un AIF "Altum kapitāla fonds", tiek uzskaitīti pēc pašu kapitāla metodes, izņemot ieguldījumus Baltijas Inovāciju fondā.

Ieguldījumi asociētajos uzņēmumos Sabiedrībā sākotnēji tiek atzīti iegādes vērtībā. Turpmākam novērtējumam tiek izmantota pašu kapitāla metode: Sabiedrība savā bilancē atzīst RKF vērtību kā proporcionālu daļu no RKF NAV. Ja nepieciešams, NAV tika koriģēta, lai atspoguļotu Sabiedrības grāmatvedības politikas, t.i., SFPS. RKF NAV galvenokārt sastāvēja no RKF ieguldījumiem pašu kapitāla instrumentos un izsniegtajiem aizdevumiem, kā arī no uzņemtajām saistībām. RKF NAV ir balstīta uz patiesās vērtības noteikšanu RKF aktīviem un saistībām. Sabiedrība var koriģēt patieso vērtību, lai asociēto uzņēmumu grāmatvedības politikas pielāgotu Sabiedrības grāmatvedības politikai.

Ieguldījuma asociētajā uzņēmumā uzskaites vērtība ietver izmaiņas Sabiedrības NAV asociētajā uzņēmumā kopš iegādes datuma. Izmaiņas NAV, kas radušās no RKF darbības rezultātiem, tiek iekļautas Sabiedrības peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā peļņas vai zaudējumu daļa no ieguldījumiem asociētajā uzņēmumā.

Realizētie ienākumi, kas tiek saņemti no asociētā uzņēmuma, tiek atzīti par RKF vērtības samazinājumu.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(6) Ieguldījumi riska kapitāla fondos (turpinājums)

(i) Ieguldījumi asociētos uzņēmumos, izņemot ieguldījumus Baltijas Inovāciju fondā (turpinājums)

Sabiedrība izmanto daļu no atbalsta programmu finansējuma, t.i., Riska seguma rezervi (skatīt 2.pielikuma 16.piezīmes (i).punktu), lai kompensētu riska kapitāla fondu vērtības izmaiņas. Riska segšanas mehānisms ir attiecināms tādiem 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondiem kā BaltCap Latvia Venture Capital Fund, Imprimator Capital Technology Venture Fund, Imprimator Capital Seed Fund, ZGI-3 Fund, FlyCap Investment Fund I un Expansion Capital Fund, kā arī uz daļu no tādiem 4.paaudzes riska kapitāla fondiem kā Overkill Ventures Fund II, Buildit Latvia Seed Fund, Commercialization Reactor Seed Fund, ZGI-4 fund un FlyCap Mezzanine Fund II.

Sabiedrība izmanto Portfeļa zaudējuma rezervi (skatīt 2.pielikuma 16.piezīmes (i).punktu), lai kompensētu AIF "Altum kapitāla fonds" vērtības izmaiņas.

(ii) Ieguldījumi Baltijas Inovāciju fondā

Ieguldījumi Baltijas Inovāciju fondā tiek novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos. Vadība ir veikusi sekojošu novērtējumu, lai atbilstu šādu novērtēšanu:

- SGS Nr.28 izpratnē, Sabiedrības Finanšu starpnieku daļa un Baltijas inovāciju fonds atbilst riska kapitāla organizācijas definīcijai vai ir salīdzināmas ar tām struktūrām;
- SGS Nr.28 izpratnē, ieguldījumi Baltijas Inovāciju fondā jāklasificē kā ieguldījumi asociētos uzņēmumos;
- Baltijas Inovāciju fonds savus ieguldījumus vērtē patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos saskaņā ar SGS Nr.39. SGS / SFPS Nr.9.

Iepriekš minētie secinājumi ļāva Sabiedrībai izdarīt izņēmumu attiecībā uz Baltijas Inovāciju fondu novērtējumu, kas paredzēts SGS Nr.28 un tā finanšu pārskatos, novērtēt Baltijas Inovāciju fondu un tā ieguldījumus, piemērojot SFPS Nr.9 un nolemt ieguldījumus Baltijas Inovāciju fondā noteikt patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

Sabiedrība izmanto daļu no atbalsta programmas finansējuma, t.i., Riska seguma rezervi (skatīt 2.pielikuma 16.piezīmes (i).punktu), lai kompensētu riska kapitāla fondu vērtības izmaiņas. Kopš 2017.gada decembra minētais riska segšanas mehānisms ir attiecināms arī uz Baltijas Inovāciju fondu par summu, kas nepārsniedz 2 milj. eiro.

(iii) Ieguldījumi meitas uzņēmumos

Sabiedrības ieguldījumi meitas uzņēmumos, kas ir ieguldījumi attiecīgajos riska kapitāla fondos, tiek uzskaitīti pēc pašu kapitāla metodes. Ieguldījumi meitas uzņēmumos sākotnēji tiek atzīti iegādes vērtībā. Turpmākam novērtējumam tiek izmantota pašu kapitāla metode: Sabiedrība savā bilancē atzīst RKF vērtību kā proporcionālu daļu no RKF NAV. NAV tika koriģēta, lai atspoguļotu Sabiedrības grāmatvedības politikas, t.i., SFPS. RKF NAV galvenokārt sastāvēja no RKF ieguldījumiem pašu kapitāla instrumentos un izsniegtajiem aizdevumiem, kā arī no uzņemtajām saistībām. RKF NAV ir balstīta uz patiesās vērtības noteikšanu, kuru Sabiedrība var koriģēt, lai meitas uzņēmumu grāmatvedības politikas pielāgotu Sabiedrības grāmatvedības politikai.

Ieguldījuma meitas uzņēmumā uzskaites vērtība ietver izmaiņas Sabiedrības NAV meitas uzņēmumā kopš iegādes datuma. Izmaiņas NAV, kas radušās no RKF darbības rezultātiem, tiek iekļautas Sabiedrības peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā peļņas vai zaudējumu daļa no ieguldījumiem meitas uzņēmumos.

(iv) Meitas uzņēmumu ieguldījumi uzņēmumos

Meitas uzņēmumu ieguldījumi uzņēmumos tiek novērtēti PVPZ, izņemot, kad Koncerns, veicot sākotnējo atzīšanu, izlemj neatsaucami norādīt ieguldījumus uzņēmumos PVCVI. Nosakot Koncerna tiesības saņemt maksājumus, dividendes arvien tiek atzītas peļņā vai zaudējumos, izņemot, ja tās atspoguļo ieguldījuma atgūšanu, nevis ieguldījuma peļņu.

(v) Pārējie ieguldījumi

Pārējie ieguldījumi ietver ieguldījumus Baltijas Inovāciju fondā 2 un ieguldījumus Trīs jūru iniciatīvas ieguldījumu fondā.

Pārējie ieguldījumi sākotnēji tiek atzīti iegādes vērtībā. Pārējie ieguldījumi tiek novērtēti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(6) Ieguldījumi riska kapitāla fondos (turpinājums)

(vi) Citi grāmatvedības jautājumi

Riska kapitāla fondu pārvaldības maksas, kas ir attiecināmas uz finanšu pārskata periodu (iepriekšējiem periodiem), pielīdzina maksai par saņemtajiem pakalpojumiem un iekļauj peļņā vai zaudējumos.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ekonomikas ministriju noslēgto 2015.gada 23.decembrī līguma Nr.2015/15 "Par ieguldījumu fonda īstenošanu" jauno redakciju, Sabiedrībai no Latvijas republikas Ekonomikas ministrijas finansējuma tiek kompensēti:

- 2., 3. un 4.paaudzes RKF pārvaldnieku pārvaldīšanas maksas par finansēšanas vadības instrumentu ieviešanu (skatīt 6., 7. un 28.pielikumus). Šis risku seguma mehānisms attiecas tikai uz visu paaudžu riska kapitāla fondiem (skatīt 16.pielikumu), kā arī uz Baltijas Inovāciju fondu no 2017.gada decembra un Baltijas Inovāciju fondu II no 2019.gada jūnija;
- Visas izmaksas, tajā skaitā, pārvaldīšanas maksu, kas rodas Sabiedrībai kā AIF "Altum kapitāla fonds" investoram sedz Portfeļa zaudējumu rezerves no 2020.gada septembra (skatīt 16.pielikumu);
- finansēšanas vadības instrumentu ieguldījumu vērtības samazinājumi vērtēšanas vai pārvērtēšanas rezultātā (skatīt 16.pielikumu). Šis risku seguma mehānisms attiecas tikai uz 2., 3. un 4.paaudzes RKF, kā arī AIF "Altum kapitāla fonds" (skatīt 16.pielikumu).

(7) Aktīvu un saistību patiesā vērtība

Patiesā vērtība ir cena, par kādu aktīvu var pārdot vai samaksāt par saistības nodošanu organizētā darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. Finanšu aktīvu un saistību, ieskaitot atvasinātos finanšu instrumentus, patiesās vērtības tiek noteiktas, izmantojot aktīvā tirgū kotētas tirgus cenas. Ja finanšu aktīva vai saistības tirgus nav aktīvs (kā arī biržā nekotētām akcijām), Sabiedrība nosaka patieso vērtību, izmantojot vērtēšanas modeļus, tajā skaitā diskontētās naudas plūsmas analīzi, iespēju līgumu cenošanas modeļus un nesen veiktus salīdzināmus darījumus. Ja pēc Sabiedrības vadības domām finanšu aktīvu un saistību patiesā vērtība būtiski atšķiras no to bilancē uzrādītās vērtības, tad šo aktīvu un pasīvu patiesā vērtība tiek atsevišķi atspoguļota finanšu pārskata pielikumos.

Sabiedrība novērtē finanšu instrumentus, piemēram, atvasinātos finanšu instrumentus, daļu no ieguldījumiem vērtspapīros, ieguldījumus Baltijas Inovāciju fondā, nefinanšu aktīvus, piemēram, ieguldījumu īpašumus, ieguldījumus alternatīvajos ieguldījumu fondos, un finanšu saistības, piemēram, Atbalsta programmu finansējums, patiesajā vērtībā katrā bilances datumā. Informācija par finanšu un nefinanšu aktīviem un saistībām, kas novērtēti patiesajā vērtībā vai kuru patiesā vērtība ir norādīta, ir apkopota turpmāk tekstā norādītajos pielikumos:

Informācija par vērtēšanas metodēm, būtiskākajām aplēsēm un pieņēmumiem	2.pielikuma 5., 6., 8., 9., 15., 16.piezīmes
Kvantitatīva informācija par patiesās vērtības noteikšanas hierarhiju	38.pielikums
Ieguldījumu īpašumi	2.pielikuma 9.piezīmes (iv).punkts
Finanšu instrumenti, tajā skaitā tie, kas tiek uzskaitīti amortizētajā vērtībā	2.pielikuma 5.piezīme

(8) Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un finanšu stāvokļa pārskatā uzrādīti neto vērtībā gadījumos, ja pastāv juridiskas tiesības veikt šo posteņu ieskaitu un ir paredzēts dzēst šos posteņus to neto vērtībā vai arī vienlaikus realizēt aktīvus un saistības.

(9) Nefinanšu aktīvi – sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana

(i) Nemateriālie aktīvi

Iegūtās datorprogrammas un to licences tiek atzītas kā nemateriālie aktīvi pēc to pašizmaksas, ieskaitot pirkšanas cenu un izmaksas, kas saistītas ar datorprogrammu sagatavošanu to paredzētajai izmantošanai. Nemateriālie aktīvi tiek amortizēti visā to lietderīgās izmantošanas laikā (5 gados), atskaitot vērtības samazināšanos, ja ir vērtības samazināšanās pazīmes. Izmaksas, kas saistītas ar datorprogrammu uzturēšanu tiek atzīstas izmaksās to rašanās brīdī.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(9) Nefinanšu aktīvi – sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(ii) Pamatlīdzekļi un to nolietojums

Pamatlīdzekļi tiek uzskaitīti to iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazināšanās, ja tāda ir konstatēta. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes attiecīgo pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas perioda garumā, lai norakstītu pamatlīdzekļu vērtību līdz to aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās. Aktīvu atlikušās vērtības un lietderīgās izmantošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katrā pārskata datumā.

Nolietojuma aprēķinā izmanto šādas likmes:

Pamatlīdzekļu kategorija	Nolietojums procentos
Ēkas un zeme	3.33% gadā
Mēbeles un aprīkojums	10 - 25% gadā
Datori un iekārtas	16.67 – 33.33% gadā
Transportlīdzekļi	20% gadā
Ieguldījumi nomāto telpu rekonstrukcijā	pēc noslēgto nomas līgumu termiņa

Ja pamatlīdzekļa atgūstamā vērtība kļūst mazāka par tā bilances vērtību, šī pamatlīdzekļa bilances vērtība tiek samazināta līdz tā atgūstamajai vērtībai. Pamatlīdzekļi tiek periodiski pārskatīti, lai noteiktu to vērtības samazināšanos.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ietilps Sabiedrībā un šī posteņa izmaksas var ticami noteikt.

Peļņa vai zaudējumi, kas rodas, pamatlīdzekļus pārdodot vai norakstot, ir starpība starp pārdošanas ieņēmumiem un pamatlīdzekļu bilances vērtību un tiek iekļauti pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos. Citi pamatlīdzekļu uzturēšanas un remontu izdevumi tiek ieskaitīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

(iii) Nefinanšu aktīvu vērtības samazināšanās

Katrā finanšu stāvokļa pārskata datumā Sabiedrība izvērtē, vai pastāv kāda aktīva vērtības samazināšanās pazīme. Ja šādas pazīmes eksistē vai ja jāveic aktīva ikgadējā vērtības samazināšanās pārbaude, Sabiedrība aplēs attiecīgā aktīva atgūstamo summu. Aktīva atgūstamā summa ir aktīva vai naudu ienesošās vienības patiesā vērtība, no kuras atņemtas pārdošanas izmaksas, vai tā lietošanas vērtība atkarībā no tā, kura no šīm summām ir lielāka. Ja aktīva vai naudu ienesošās vienības bilances vērtība ir lielāka par to atgūstamo summu, tiek atzīta aktīva vērtības samazināšanās un aktīva uzskaites vērtība tiek norakstīta līdz tā atgūstamajai summai. Nosakot lietošanas vērtību, aplēstās nākotnes naudas plūsmas tiek diskontētas līdz to tagadnes vērtībai, izmantojot pirms nodokļa diskonta likmi, kas atspoguļo pašreizējo tirgus vērtējumu naudas vērtībai laikā un aktīvam raksturīgos riskus. Lai noteiktu patieso vērtību mīnus pārdošanas izmaksas, tiek izmantots atbilstošs vērtēšanas modelis. Šajos aprēķinos izmanto arī vērtēšanas multiplikatorus, biržās kotēto meitas uzņēmumu akciju cenas vai citus pieejamus patiesās vērtības rādītājus.

Katrā finanšu stāvokļa pārskata datumā tiek izvērtēts, vai nav kādas pazīmes, kas liecina, ka iepriekšējos periodos atzīti zaudējumi no vērtības samazināšanās aktīvam, izņemot nemateriālo vērtību, varētu būt samazinājušies vai vairs nepastāvēt. Ja šādas pazīmes ir, Sabiedrība aplēs attiecīgā aktīva vai naudu ienesošās vienības atgūstamo summu. Iepriekš atzītie zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek reversēti tikai tādā gadījumā, ja kopš pēdējās reizes, kad tika atzīti zaudējumi no vērtības samazināšanās, ir notikušas izmaiņas tajos pieņēmumos, uz kuru pamata tika noteikta aktīva atgūstamā summa. Šīs aktīva vērtības reversās koriģēšanas rezultātā tā bilances vērtība nedrīkst pārsniegt ne tā atgūstamo summu, ne arī tādu bilances vērtību, kas būtu noteikta, atskaitot nolietojumu, ja aktīvam iepriekšējos gados nebūtu atzīti zaudējumi no vērtības samazināšanās. Šāda vērtības reversā korekcija tiek atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Zaudējumi no nemateriālās vērtības samazināšanās nevar tikt reversēti nākamajos periodos.

(iv) Ieguldījuma īpašumi

Nefinanšu aktīvus, tādus kā ieguldījuma īpašumus, veido zeme un ēkas, kuras tiek turētas ar mērķi gūt nomas ienākumu vai vērtības pieaugumu, vai abiem mērķiem, un kurus Sabiedrība neizmanto savām vajadzībām, kā arī netur pārdošanai. Īpašumi, kas tiek turēti nomas bez izpirkuma tiesībām vajadzībām, tiek uzskaitīti kā ieguldījumu īpašumi tikai un vienīgi tad, ja tie atbilst ieguldījuma īpašumu definīcijai.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(9) Nefinanšu aktīvi – sākotnējā atzīšana un turpmākā novērtēšana (turpinājums)

(iv) Ieguldījuma īpašumi (turpinājums)

Ieguldījuma īpašumi tiek atspoguļoti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība balstās uz aktīva tirgus cenām, kuras nepieciešamības gadījumā tiek koriģētas par jebkādam izmaiņām īpašuma būtībā, izvietojumā vai stāvoklī. Ieguldījumu īpašumu patiesā vērtība balstās uz neatkarīga eksperta, kam ir atzīta un atbilstoša kvalifikācija un aktuāla pieredze darbā ar vērtējamo ieguldījumu īpašuma kategoriju konkrētajā atrašanās vietā, vērtējumu. Ja šāda informācija nav pieejama, Sabiedrība pielieto alternatīvas novērtējuma metodes, piemēram, diskontētās naudas plūsmas metodi. Izmaiņas ieguldījumu īpašumu patiesajā vērtībā tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā daļa no pamatdarbības ieņēmumiem.

Peļņa vai zaudējumi no ieguldījumu īpašumu pārdošanas tiek atzīti pārdošanas brīdī kā starpība starp pārdošanas ieņēmumiem un ieguldījumu īpašuma uzskaites vērtību (patieso vērtību).

(v) Pārņemtās ķīlas (iekļautas posteni Pārējie aktīvi)

Pārņemtās ķīlas veido kustamā manta, zeme un ēkas, kas ir pārņemtas parādu piedziņas procesā un kuras tiek turētas ar mērķi realizēt tās parastās uzņēmējdarbības gaitā. Pārņemtās ķīlas tiek atspoguļotas zemākajā no izmaksu vērtības vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtība ir Sabiedrības parastās uzņēmējdarbības gaitā aplēstā pārdošanas cena mīnus pārdošanas izmaksas.

Pārņemtajām ķīlām nolietojums netiek aprēķināts. Izmaiņas pārņemto ķīlu uzskaites vērtībā tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Pārņemto ķīlu uzskaites vērtība tiek pārskatīta katrā pārskata perioda datumā, lai nodrošinātu tā uzrādīšanu zemākajā no izmaksu vai neto realizācijas vērtības. Pārņemtās ķīlas veido pārņemtie īpašumi pārdošanai tuvākajā laikā.

Realizētie ieņēmumi no pārņemto ķīlu pārdošanas tiek atzīti pārdošanas brīdī kā starpība starp pārņemto ķīlu pārdošanas cenu un uzskaites vērtību pārdošanas darījuma brīdī.

(vi) Pārdošanai turētie aktīvi

Ilgtermiņa ieguldījumi vai atsavināšanas grupas, kas klasificētas kā turētas pārdošanai, tiek novērtētas zemākajā no uzskaites vērtības un patiesās vērtības, kas samazināta par pārdošanas izmaksām. Ilgtermiņa ieguldījumi un atsavināšanas grupas tiek klasificētas kā turētas pārdošanai, ja to uzskaites vērtība tiks atgūta, veicot pārdošanas darījumu, nevis ilgstošas lietošanas rezultātā. Šis nosacījums tiks uzskatīts par izpildītu tikai tādā gadījumā, ja pārdošanas darījuma varbūtība ir liela un attiecīgais aktīvs vai atsavināšanas grupa ir pieejama tūlītējai pārdošanai to pašreizējā stāvoklī. Jābūt vadības lēmumam pārdot attiecīgo aktīvu, turklāt pārdošanas darījumam jātiek atzītam par pabeigtu viena gada laikā no klasifikācijas datuma.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(10) Noma

Sabiedrība atzīst lietošanas tiesību aktīvus, kas apzīmē tiesības izmantot bāzes aktīvu, un nomas saistības, kas atspoguļo pienākumu veikt nomas maksājumus. Sabiedrība piemēro izņēmumus īstermiņa noma un mazvērtīgu priekšmetu noma.

Sabiedrība izmantoja vienkāršotu pieeju un nekoriģēja salīdzinošo informāciju. Lietošanas tiesību aktīvi tika novērtēti vienādi ar nomas saistībām sākotnējās piemērošanas dienā. Sākotnējās piemērošanas kumulatīvā ietekme nebija būtiska, līdz ar to netika atzīta kā nesadalītās peļņas sākuma bilances korekcija.

Saskaņā ar SFPS Nr.16, līgums ir vai ietver nomu, ja līgums dod tiesības kontrolēt identificēta aktīva izmantošanu uz noteiktu laiku apmaiņā pret atbildību. Lai novērtētu, vai līgums ir nomas līgums vai ietver nomu, Sabiedrība novērtē, vai:

- līgums paredz identificēta aktīva izmantošanu, t.i., aktīvu var tieši vai netieši noteikt un tam jābūt fiziski atdalāmam vai jāatspoguļo praktiska visa aktīva jauda no fiziski atdalāmā aktīva. Ja iznomātājam ir ievērojamas tiesības aktīvu aizstāt, aktīvs nav identificējams;
- Sabiedrībai ir tiesības gūt visus ekonomiskos labumus no identificējamā aktīva lietošanas tā lietderīgās lietošanas laikā;
- Sabiedrībai ir tiesības noteikt identificējamā aktīva izmantošanu. Sabiedrībai ir tiesības noteikt veidu, kādā aktīvs tiks izmantots, gadījumos, kad tas var izlemēt, kā un kādam mērķim aktīvs tiks izmantots. Ja ir iepriekš noteikti attiecīgie lēmumi par to, kā un kādam nolūkam tiek izmantots aktīvs, Sabiedrībai jānovērtē, vai Sabiedrība izmanto aktīvu, vai arī Sabiedrība ir izstrādājusi aktīvu tādā veidā, kas nosaka, kā un kādam mērķim aktīvs tiks izmantots.

Ieviešot SFPS Nr.16, Sabiedrība izmantoja vienotu atzīšanas un novērtēšanas pieeju visiem nomas līgumiem ar līdzīgām pazīmēm (ar dažiem izņēmumiem) un veica novērtējumu par identificētajām lietošanas tiesībām, to neatceļamiem nomas noteikumiem (ieskaitot pagarināšanas un izbeigšanas iespējas) un nomas maksājumi (ieskaitot fiksētos un mainīgos maksājumus utt.).

Noma tiek atzīta par lietošanas tiesībām aktīviem un atbilstošajām nomas saistībām dienā, kad nomāti aktīvi ir pieejami Sabiedrības lietošanai. Aktīva lietošanas tiesību izmaksas sastāv no:

- nomas saistību sākotnējā novērtējuma summas,
- visiem nomas maksājumiem, kas veikti pirms nomas, atskaitot saņemtos nomas veicināšanas maksājumus,
- sākotnējām tiešajām izmaksām.

Aktīva lietošanas tiesības tiek atzītas un klasificētas atbilstoši pamatlīdzekļu grupām – ēkas un zeme, transportlīdzekļi un biroja aprīkojums.

Lietošanas tiesību aktīvs tiek nolietots, izmantojot lineāro metodi no nomas sākuma datuma līdz aktīva lietderīgās lietošanas laika beigām vai no nomas sākuma datuma līdz nomas termiņa beigām, ja aktīvu nav paredzēts izpirkt. Lietošanas tiesību aktīvs tiek periodiski samazināts par zaudējumiem no vērtības samazināšanās, ja tādas ir, un tiek koriģēts, ņemot vērā nomas saistību pārvērtēšanu.

Aktīvi un saistības, kas rodas nomas sākuma datumā, tiek novērtēti apjomā, kas vienāds ar atlikušo nomas maksājumu pašreizējo vērtību, diskontējot ar Sabiedrībā noteikto procentu likmi līdzīgiem Sabiedrības aizņēmumiem. Nomā saistības ietver šādu nomas maksājumu pašreizējo fiksēti nomas maksājumi (ieskaitot nemainīgus nomas maksājumus pēc būtības), no kura atskaitīti visi saņemtie nomas veicināšanas maksājumi;

- fiksētie nomas maksājumi (ieskaitot nemainīgus nomas maksājumus pēc būtības), no kura atskaitīti visi saņemtie nomas veicināšanas maksājumi,
- mainīgie nomas maksājumi, kuru pamatā ir indekss vai likme,
- summas, kuras Sabiedrībai ir jāmaksā saskaņā ar atlikušās vērtības garantijām,
- izpirkuma tiesības nomas līguma beigās, ja Sabiedrība ir pamatoti pārliecināti, ka izmantos šo iespēju,
- soda naudas par nomas līguma izbeigšanu, ja ir pamatoti uzskatīt, ka Sabiedrība izmantos šo iespēju.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(10) Noma (turpinājums)

Nomas saistības tiek pārvērtētas, kad notiek izmaiņas nomas maksājumos nākotnē, mainoties indeksam vai likmei, ko izmanto, lai noteiktu, kad mainās Sabiedrības aplēse par gaidāmajiem maksājumiem vai kad Sabiedrība maina savu aplēsi attiecībā uz tiesībām izmantot izpiršanas iespēju, vai nomas termiņa pagarināšanas vai izbeigšanas dēļ. Kad nomas saistības tiek pārvērtētas, tiek veikta atbilstoša lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtības korekcija vai arī starpība atzīta visaptverošo ienākumu pārskatā, ja lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtība samazinās līdz nullei.

Katrs nomas maksājums tiek sadalīts starp nomas saistībām un procentu izdevumiem par nomu. Procentu izdevumi par nomu tiek atzīti visaptverošo ienākumu pārskatā nomas termiņa laikā, lai veidotu nemainīgu periodisko procentu likmi par atlikušajām nomas saistībām katrā periodā.

Nomas maksājumi, kas saistīti ar īstermiņa nomu, tiek atzīti par izdevumiem visaptverošo ienākumu pārskatā, izmantojot lineāro metodi. Īstermiņa nomas ir nomas, kuru nomas termiņš sākuma datumā ir 12 mēneši vai mazāk.

(11) Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Pārskata gada uzņēmumu ienākuma nodokļa izmaksas ir iekļautas finanšu pārskatā, pamatojoties uz Sabiedrības saskaņā ar Latvijas Republikas nodokļu normatīvajiem aktiem veiktajiem aprēķiniem.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts par sadalīto peļņu, kurai piemēro nodokļa likmi 20% no to bruto summas vai "20/80" no neto izdevumiem. Uzņēmuma nodoklis par sadalīto peļņu tiek atzīts brīdī, kad Sabiedrības kapitāldaļu turētāji pieņem lēmumu par peļņas sadali.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis par sadalīto peļņu tiek uzrādīts peļņas vai zaudējumu aprēķina rindā "Uzņēmumu ienākuma nodoklis", atšifrējot nodokļa summas sastāvu finanšu pārskata pielikumā.

Saskaņā ar AFI likuma 15.panta 2.daļas 5.punktu, Sabiedrības pārskata gada peļņa tiek ieskaitīta rezerves kapitālā, lai nodrošinātu Sabiedrības finanšu stabilitāti un ilgtspējīgu darbību, kā arī lai mazinātu apstiprināto atbalsta programmu risku ietekmi.

(12) Uzkrājumi

Sabiedrība izmanto ārpusbilances finanšu instrumentus, kas ietver finanšu garantijas, saistības par kredītu izsniegšanu, grantu izsniegšanu kā arī saistības par ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos un pārējos ieguldījumos (29.pielikums). Uzkrājumu, tai skaitā, uzkrājumu sagaidāmajiem kredītzaudējumiem, veidošanas principi saistībām par kredītu izsniegšanu, grantu izsniegšanu un finanšu garantijām ir aprakstīti 2.pielikuma 5.piezīmes (vi).punktā.

(13) Uzkrātās darbinieku atvaļinājumu izmaksas

Uzkrātās darbinieku atvaļinājumu izmaksas tiek atzītas pēc uzkrāšanas principa. Uzkrāto darbinieku atvaļinājumu izmaksu apjoms tiek aprēķināts, pamatojoties uz Sabiedrībā ietilpstošo darbinieku nopelnīto, bet neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu un ievērojot šādus principus:

- uzkrātās izmaksas tiek veidotas darbinieku visu neizmantoto atvaļinājumu dienu apmaksai;
- vienas neizmantotās atvaļinājuma dienas vērtība tiek noteikta kā štata darbinieku vidējā amatalgā dienā uz pārskata gada beigām, kam pieskaitītas attiecīgās sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas;
- izmaiņas uzkrātajās izmaksās tiek atspoguļotas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(14) Darbinieku labumi

Sabiedrība veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai un valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas likumdošanu. Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns, saskaņā ar kuru Sabiedrībai jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi, un tiem nerodas papildus juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildus maksājumus, ja valsts pensiju apdrošināšanas sistēma vai valsts fondēto pensiju shēma nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu, un ir iekļautas darbinieku izmaksās.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(15) Atbalsta programmu finansējums

Lai arī šīs saistības ir bezprocentu vai ar procentu likmi, kas ir atšķirīga no vidējās likmes tirgū, tām ir papildus daļība peļņā vai zaudējumos, kas saistīta ar aktīviem, kuros Sabiedrība ir veikusi ieguldījumus, izmantojot šos resursus. Sabiedrības vadība uzskata, ka šīm saistībām ir cita veida procentu atdeve, kas saistīta ar pamatā esošo aktīvu atdevi. Šāda veida procentu atdeve SFPS ietvarā uzskatāma par iegulto atvasināto instrumentu. Saskaņā ar 9.SFPS 4.3.5.punktu iegultos atvasinājumus var, neatdalot no līguma, uzskaitīt kopā ar visu līgumu pēc tā patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Šādi noteiktās saistības patiesā vērtība uz 2018.gada 1.janvāri sastāv no iepriekš uzskaitē esošā Atbalsta programmu finansējuma apvienojumā ar valsts atbalsta daļu, kas koriģēts par to nākotnes naudas plūsmas daļu, kas attiecas uz papildus maksājumiem / maksājumu samazinājumiem dēļ saistīto aktīvu vērtības pieauguma vai samazinājuma, t.i., saistības tiek atzītas tādā mērā, kas atbilst saistību atmaksas summai, kas noteikta Sabiedrībai. Atbalsta programmu finansējuma patiesās vērtības noteikšanā Sabiedrība izmantoja diskonta likmi 3.7% (2021.gadā: 1%).

Atbalsta programmas finansējumā ietilpst Riska seguma rezerve, ko var izmantot, lai segtu Sabiedrības kredītriska zaudējumus. Par Riska seguma rezerves uzskaiti skatīt 2.pielikuma 16.piezīmes (i). punktā. Detalizētāku informāciju par Riska seguma rezervi skatīt arī 2.pielikuma 4.piezīmes (ii).punktā, 5.piezīmes (i).punktā, 6.piezīmes (i). un (ii).punktos un 28.pielikumā.

(16) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi

Turpmāk tekstā ir aprakstīti galvenie nākotnes notikumu pieņēmumi un citi būtiskākie aplēšu nesekaidrības avoti pārskata datumā, kam piemīt ievērojams risks būtiski ietekmēt aktīvu un saistību uzskaites vērtības nākamajā pārskata periodā. Sabiedrības pieņēmumi un aplēses balstās uz parametriem, kas bija pieejami finanšu pārskatu sagatavošanas brīdī. Tomēr tirgus izmaiņu vai apstākļu dēļ, kurus Sabiedrība nevar ietekmēt, pašreizējie apstākļi un pieņēmumi par nākotnes notikumiem var mainīties. Tīklīdz šādas izmaiņas parādās, tās tiek atspoguļotas pieņēmumos. Aplēses un pieņēmumi tiek regulāri izvērtēti un ir balstīti uz vēsturisko pieredzi un citiem faktoriem, tai skaitā paredzamajiem nākotnes notikumiem, kuri tiek uzskatīti par iespējamiem konkrētajos apstākļos. Šādas aplēses un pieņēmumi ir aprakstīti turpmāk.

(i) Sagaidāmie kredītriska zaudējumi

Sabiedrības īstenoātās valsts atbalsta programmas ir izstrādātas, balstoties uz tirgus nepilnību analīzi, lai nodrošinātu uzņēmumu un iedzīvotāju piekļuvi finanšu resursiem jomās, kuras valsts ir izvīzījusi kā atbalstāmas un svarīgas tautsaimniecības sasaitīšanā ar valsts ekonomiku vai kurās ir nepietiekama piekļuve tirgū pieejamajiem finanšu resursiem. Sagaidāmie zaudējumi, programmas ietekme, riska novērtējums, finansiālās iespējas un īstenošanas izmaksas tiek prognozētas pirms konkrēto programmu apstiprina Ministru Kabinets, kā to nosaka Atfīstības finanšu institūcijas likums.

Novērtējot programmas sagaidāmos zaudējumus, Sabiedrība izvērtē piemītošo kredītrisku, ņemot vērā Sabiedrības darbību augsta riska jomās, darbības risku, kā arī citus riskus, piemēram, tirgus riskus. Tā kā vairumā atbalsta programmu Sabiedrības klientiem pilnībā nav jāsedz sagaidāmā kredītriska izmaksas, tad lai segtu programmas sagaidāmos kredītriska zaudējumus, programmai pieejamā publiskā finansējuma daļa tiek piešķirta daļēji vai pilnā apmērā no kopējiem sagaidāmajiem kredītriska zaudējumiem, atkarībā no programmai apstiprinātās struktūras un tādejādi pirms programmas ieviešanas tiek iezīmēta kredītriska zaudējumu segumam. Publiskā finansējuma daļa, kas ir piešķirta programmas sagaidāmā kredītriska zaudējumu segšanai, tiek ieskaitīta konkrētās atbalsta programmas speciālajā rezerves kapitālā Sabiedrības pozīcijas Specifiskās rezerves, kas attiecināmas uz atbalsta programmām ietvaros un atspoguļota kā Portfeļa zaudējumu rezerve (skatīt 34.pielikumu), vai uzskaitīta atsevišķi kā uzkrājums riska segumam (Riska seguma rezerve), kas tiek klasificēts kā saistības (skatīt 28.pielikumu).

Ja publiskais finansējums, kas klasificēts kā Riska seguma rezerve noteiktas programmas sagaidāmo kredītrisku zaudējumu segšanai, pārsniedz faktiskos kredītu zaudējumus, kas radušies programmas īstenošanas gaitā, tad publiskā finansējuma pāri palikusī daļa ir atmaksājama saskaņā ar programmas finansēšanas līguma nosacījumiem

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(16) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(ii) Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam

Lai novērtētu uzkrājumu apjomu, vadībai jāveic pieņēmumi attiecībā uz kredītu iespējamajām saņemamajām naudas plūsmām. Vadībai ir jāveic būtiski pieņēmumi saistībā ar kredītu nodrošinājuma vērtību. Nodrošinājuma novērtējums ietver tās vērtības samazinājuma summas, kuras sedz valsts atbalsta programmu finansējums, skatīt 28.pielikumu. Detalizētu informāciju skatīt 2.pielikuma 5.piezīmes (vi).punktā.

Covid-19 ietekme

Sabiedrība piedalījās Covid-19 kredītu moratorijā, kura ietvaros pēc klienta pieteikuma saņemšanas tika atļauts uz īsu laiku atlikt kredīta pamatsummas maksājumus. Tiem klientiem, kuriem Sabiedrība bija piešķirusi kredīta atmaksas atvieglojumus ārpus Latvijas Finanšu nozares asociācijas moratorija, kas stājās spēkā 2020.gada 5.maijā un ilga līdz 2020.gada 30.septembrim, Sabiedrība piemēroja tādus pašus nosacījumus kā saskaņā ar Latvijas Finanšu nozares asociācijas moratoriju un Eiropas Banku iestādes noteiktā Covid-19 moratorija nosacījumus, kas paredzēja, ka atlikto kredīta pamatsummas maksājumu kumulatīvais termiņš nepārsniedz deviņus mēnešus tiem kredīta pamatsummas maksājuma atlikšanas pieprasījumiem, kas tika piešķirti līdz 2021.gada 31.martam.

Kredīta pamatsummas atliktie maksājumi saistībā ar Covid-19 ietekmi Sabiedrībā tika piešķirti līdz 2022.gada 2.ceturkņa beigām. Kredīti, kam 2020. – 2022.gadā tika piemērota kredīta pamatsummas maksājumu atlikšana (gan vienreizēja, gan atkārtota), ieskaitot tādus, kas tika piešķirti Finanšu nozares asociācijas noteiktā Covid-19 moratorija ietvaros, samazinājās no 31,861 tūkst eiro 2021.gada 31.decembrī uz 20,920 tūkst. eiro 2022.gada 31.decembrī. Kredītu samazinājums bija saistīts ar kredītu atmaksām un pilnībā dzēstajiem kredītiem. 2022.gada 31.decembrī atvieglojumi kredītu pamatsummas maksājumu atlikšanai bija beigušies kredītiem 20,835 tūkst. eiro apmērā un atvieglojumi kredītu pamatsummas maksājumu atlikšanai nebija beigušies kredītiem 85 tūkst. eiro apmērā.

Jāatzīmē, ka SME segmentam izsniegto kredīta atvieglojumu (Covid-19 moratorijs) rezultātā kredītportfeļa kvalitāte nav pasliktinājusies klientiem atgriežoties pie ierastā maksājuma grafika pēc kredīta atvieglojumu beigām ņemot vērā iepriekšminēto portfeļa samazinājumu, kā arī to, ka kredītu kvalitāte 15,382 tūkst. eiro lielam portfelim 2022.gada laikā nav mainījies.

No kopējiem Covid-19 moratorijā iekļautajiem kredītiem, kredīti 2,562 tūkst. eiro apjomā tika iekļauti 3.posmā un 2,073 tūkst. eiro tika iekļauti 2.posmā. Savukārt kredītiem 903 tūkst. eiro apjomā kvalitāte uzlabojās un tie tika pārcelti uz zemāku 1. vai 2.posmu.

Atliekot kredīta pamatsummas maksājumus Covid-19 moratorija ietvaros, netika pārskatīts kredīta iedalījums kategorijās ja vien pamatsummas maksājumu atlikšanas brīdī nebija iestājušies SICR kritēriji. Iedalījums kategorijās netika pārskatīts arī atsevišķiem lūgumiem atlikt kredīta pamatsummas maksājumus uz īsu laiku periodu pēc 2020.gada 30.septembra, kas formāli nebija pieprasīti Finanšu nozares asociācijas noteiktā Covid-19 moratorija ietvaros, bet tika piemēroti un bija līdzīgi tiem pēc būtības. Abos gadījumos citi riska parametri (ieskaitot cita starpā kavēto dienu skaitu un līgumu nosacījumu pārkāpumus) tika uzraudzīti, un kredīta iedalījums kategorijās tika piemērots saskaņā ar standarta procedūram.

Ņemot vērā neskaidrības, kas pastāvēja saistībā ar Covid-19 situācijas ilgumu un tās seku nozīmīgumu, kā arī saistībā ar iespējamiem traucējumiem ekonomikā un Sabiedrības klientu darbībā, Sabiedrība izveidoja vispārējo uzkrājumu rezervi zaudējumiem vērtības samazinājumam kredītu ekspozīcijām, kas klasificētas 1. posmā. Papildu uzkrājumi vērtības samazinājumam 2021.gada laikā bija atbilde palielinātai neskaidrībai attiecībā uz ekonomiskajiem apstākļiem nākotnē Covid-19 situācijā, ņemot vērā, ka SKZ aprēķināšanas modeļi, kas tika kalibrēti, balstoties uz vēsturiskajiem datiem un koriģēti par nākotnes tendencēm, šādu palielinātu neskaidrību varēja pilnībā neietvert. Uz 2022.gada 31.decembri individuālo uzkrājumu segšanai neizmantotais vispārējās uzkrājumu rezerves atlikums bija vairs 269 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 1,301 tūkst. eiro) apmērā.

Būvēta beidzoties Covid-19 ierobežojumiem un atjaunojoties piegādes ķēdēm, kas tika traucētas Covid-19 laikā, var uzskatīt, ka Covid-19 negatīvā ietekme uz uzņēmumu saimniecisko darbību ir beigusies, uz 2022.gada beigām.

Krievijas iebrukuma Ukrainā ietekme

Ukrainā notiekošais karš un ar to saistītās sankcijas, kas vērstas pret Krievijas Federāciju, kā arī pret Baltkrieviju, rada sociālu un ekonomisku ietekmi Latvijā un reģionā, kā arī ietekmē Sabiedrību.

Sabiedrība neizsniedz aizdevumus tieši uzņēmumiem Ukrainā, Krievijas Federācijā un Baltkrievijā. Līgumi ar darījumu partneriem par norēķinu izpildi ar klientiem, kā arī par finanšu darījumu slēgšanu Sabiedrības likviditātes un aktīvu un pasīvu vadības nodrošināšanai, ir noslēgti tikai ar Latvijas republikā reģistrētām finanšu iestādēm.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(16) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(ii) Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam (turpinājums)

Krievijas iebrukuma Ukrainā ietekme (turpinājums)

Lai novērtētu netiešo ietekmi no Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā, Sabiedrība ik ceturksni analizē un būtisku izmaiņu gadījumā pārskata sagaidāmo zaudējumu aprēķināšanai izmantotās uz nākotni vērstās prognozes par makroekonomiskajiem rādītājiem, izvirzot vairākus scenārijus.

Sabiedrība pilnveidoja sagaidāmo zaudējumu metodoloģiju, un sākot ar 2022.gada 3.ceturksni Sagaidāmo zaudējumu aplēsēs izmantotajās prognozēs ietverot trīs ekonomiskos scenārijus:

- bāzes scenāriju, kas paredz visticamāko nākotnes ekonomisko attīstību, ņemot vērā Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā un straujo preču un energoresursu cenu kāpuma, kā arī noteikto sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju ietekmi uz Latvijas ekonomiskās izaugsmes tempiem;
- negatīvo scenāriju, kas paredz mazāk ticamu, bet iespējami negatīvas izmaiņas, kas atpogaļo lielāku un noturīgāku ģeopolitiskās krīzes un sankciju ietekmi, preču un energoresursu cenu kāpumu salīdzinājumā ar bāzes scenāriju;
- optimistisko scenāriju, kas paredz mazāk ticamu, bet iespējami labvēlīgākas izmaiņas salīdzinājumā ar bāzes scenāriju.

IKP gada izaugsmes rādītāji, kas iegūti no ārējām makroekonomikas prognozēm un kas ir vieni no galvenajiem ievades mainīgajiem sagaidāmo zaudējumu aprēķina modelī, ir apkopoti zemāk:

	2022	2023	2024	2025
IKP ikgadējais pieaugums, %				
Bāzes scenārijs *	1.9	-0.5	3.7	3.3
Negatīvais scenārijs	1.9	-2.1	2.6	3.4
Optimistiskais scenārijs	1.9	1.0	4.7	3.4
Vidēji svērtā vērtība **	1.9	-0.6	3.6	3.3

* Bāzes scenārijā ir apvienoti divi ārējie scenāriji:

(i) Finanšu Ministrijas makroekonomiskās attīstības scenārijs (publicēts 2022.gada 6.decembrī), kurā tiek prognozēts, ka noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju, apgrūtinājumi darījumos ar Ukrainu, un straujas cenu, īpaši energoresursu cenu, kāpums 2022.gadā rezultēsies IKP pieauguma kritumā līdz 1.6% un 2023.gadā IKP kritumā par 0.6%. (2021.gada decembra prognoze 2022.gada izaugsmei bija 5.4%, 2023.gadam – 3.5% IKP pieaugums). Savukārt 2024. un 2025.gadam IKP pieaugums tiek prognozēts līdz 3.0% gadā.

(ii) Latvijas Bankas makroekonomiskās attīstības scenārijs (publicēts 2022.gada 16.decembrī), kurā tiek prognozēts, ka Krievijas Federācijas iebrukums Ukrainā un sankcijas un ar to saistītais eksporta kritums, importa izejmateriālu un piegāžu traucējumi, globālo energoresursu un citu izejvielu un materiālu cenu kāpuma pastiprināšanās, uzņēmumu un patērētāju konfidences kritums samazinās Latvijas IKP pieauguma tempus 2022.gadā līdz 2.1% (2021.gada decembrī tika prognozēts IKP pieaugums 4.2%), savukārt 2023.gadā prognozējot mērenu lejupslīdi -0.3% (decembra prognoze 2023.gadam bija 4.0% pieaugums). 2024. un 2025.gadā, uzlabojoties konfidencei, tiek prognozēta straujāka ekonomiskās izaugsmes atjaunošanās – attiecīgi par 4.4% un 3.5%. Katram no ārējiem scenārijiem – Finanšu ministrijas un Latvijas Bankas – tika piemērots 50% scenārija iestāšanās varbūtība.

** Bāzes scenārijam tika piemērots 70% svērums, negatīvajam – 20%, savukārt optimistiskajam – 10%.

Izmaiņas makroekonomisko rādītāju prognozēs 2022.gada 12 mēnešos rezultējās uzkrājumu SKZ palielinājumā par 1,944 tūkst. eiro kredītiem un saistībām par kredītu izsniegšanu. Garantijām ietekme no izmaiņām makroekonomisko rādītāju prognozēs bija neliela, ņemot vērā, ka finanšu garantijas novērtē augstākajā uz krājumiem zaudējumiem, kas noteikti kā paredzami kredītzaudējumi, un sākotnēji atzītās summas (patiesā vērtība), no kuras atskaitīta amortizācijas summa. Izmaiņas makroekonomiskajās prognozēs mazākā mērā ietekmē garantiju patieso vērtību.

(iii) Uzkrājumi ieguldījumu riska kapitāla fondos vērtības samazinājumam

Sabiedrības vadība regulāri pārbauda, vai riska kapitāla fondu ieguldījumu vērtība ir pienācīgi atspoguļota. Ja informācija par ieguldījumu novērtējumu ir nepilnīga vai neapstiprīga to vērtību, vadībai jāveic pieņēmumi par riska kapitāla fondu patieso vērtību.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(16) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(iv) Uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem amortizētajā vērtībā novērtētiem vērtspapīriem

Līdzīgi kā aizdevumiem klientiem, Sabiedrība aplēš sagaidāmos kredītzaudējumus, lai atspoguļotu izmaiņas kredītriskā kopš sākotnējās parāda vērtspapīru atzīšanas. Uzkrājumi sagaidāmiem kredītzaudējumiem tiek atzīti, pamatojoties uz nākotnes informāciju pat tad, ja zaudējumu gadījums nav noticis. Izvērtējums ņem vērā plašu informācijas apjomu, bet tā kā lielākajai daļai šo riska darījumu ir kredītreitings, aprēķins būtiski balstās uz ārējiem kredītreitingsiem un aprēķinātajām saistību neizpildes varbūtībām, kas atvasinātas no reitingu aģentūru aprēķinātajām daudz-periodu reitingu migrācijas matricām. Kredītriska indikatori (maksātspējas gadījums, maksājuma kavējums, restrukturizācija) un individuāla emitenta kredītriska izvērtēšana arī tiek ņemta vērā. Sabiedrība uzskata riska darījumus ar ieguldījuma līmeņa kredītreitingu par zema riska aktīviem, tādēļ tiek pieņemts, ka tiem kopš iegādes nav būtiski pieaudzis kredītrisks. Riska darījumiem, kuru kredītreitings ir zem investīciju līmeņa, samazinājums kredītreitings vairāk nekā par 3 pakāpēm kopš sākotnējās iegādes tiek uzskaitīts par tādu, kurš liecina par būtisku pieaugumu kredītriskā. Sagaidāmie kredītzaudējumi tiek atzīti, balstoties uz uzkrājumu līmeni, kurā riska darījums ir iedalīts pārskata datumā. 12 mēnešu sagaidāmie kredītzaudējumi tiek atzīti 1.posmā iekļautajiem riska darījumiem, kur kredītrisks nav būtiski palielinājies kopš sākotnējās atzīšanas. Dzīviescikla sagaidāmie kredītzaudējumi tiek atzīti 2.posmā iekļautajiem riska darījumiem, kuru kredītrisks ir būtiski pieaudzis kopš sākotnējās atzīšanas, un 3.posmā iekļautajiem riska darījumiem, kurām ir novērojama saistību neizpilde. 3.posmā iekļautajiem riska darījumiem, ja tādi tiktu identificēti, papildus tiktu visaptveroši izvērtēti, tajā skaitā salīdzinot ar tirgus vērtējumiem līdzīgiem riska darījumiem, attiecīgā vērtspapīra tirgus dziļumu, iepriekšējo tirdzniecības darījumu rezultātus un citu pieejamo informāciju.

(v) Ieguldījumu īpašumu pārvērtēšana

Sabiedrība uzskaita ieguldījumu īpašumus patiesajā vērtībā, atzīstot patiesās vērtības izmaiņas peļņas vai zaudējumu pārskatā. Lai noteiktu ieguldījumu īpašumu patieso vērtību 2022.gada 31.decembrī un 2021.gada 31.decembrī, Sabiedrība ir piesaistījusi neatkarīgu vērtētāju. Ieguldījumu īpašumi sastāv no lauksaimniecības zemes. Ieguldījumu īpašumiem galvenokārt tiek izmantota salīdzinošā darījuma metode. Papildus informāciju skatīt 2.pielikuma 9.piezīmes (iv).punktā un 20.pielikumā

(vi) 1., 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondu klasifikācija

Sabiedrība uzskata, ka tā nekontrolē riska kapitāla fondus, lai gan tās līdzdalība vairākumā fondu pārsniedz 50%. Tiek secināts, ka Sabiedrībai ir būtiska ietekme riska kapitāla fondos, tādēļ ieguldījumi tajos tiek pielīdzināti asociētajiem uzņēmumiem un novērtēti pēc pašu kapitāla metodes.

Sabiedrība ir ieguldījusi vairākos riska kapitāla fondos ar 20% un 33% līdzdalību divos fondos un līdzdalību no 64% līdz 100% pārējos fondos (detalizētu informāciju skatīt 16.pielikumā). Galvenais iemesls, kāpēc Sabiedrība iegulda šajos fondos, ir saistīts ar valdības deleģēto publiskā finansējuma funkcijas veikšanu. Neraugoties uz ievērojamiem tiešajiem ieguldījumiem un vairāk nekā 50% kapitāla līdzdalības vairumā fondu, Sabiedrības iespējas kontrolēt riska kapitāla fondus ierobežo starp Sabiedrību un fondu pārvaldniekiem noslēgto līgumu nosacījumi. Lai gan Sabiedrībai nav atļauts piedalīties fondu uzņēmējdarbības pārvaldē, Sabiedrības pārstāvji ir iekļauti dažādās fondu struktūrās (piemēram, Konsultatīvajā padomē, ieguldījumu komitejā, utt.), kas dod tiesības apstiprināt vai noraidīt noteiktus, ierobežota veida darījumus un konsultēt fondu pārvaldnieku.

KS "Otrais Eko fonds", kas bija 1.paaudzes RKF, tika realizēts, kam sekoja tā likvidācija 2020.gada novembrī.

Sabiedrībai, rīkojoties saskaņā ar likumdošanas aktu prasībām, jāuzrauga finanšu instrumentu īstenošana, jāizvēlas finanšu starpnieki un jātiecas palielināt ieguldījumu fondu vērtību. Sabiedrība var pārtraukt sadarbību ar fondu pārvaldniekiem tikai tad, ja fondu pārvaldnieki pārtrauc darbību vai to darbībā tiek atklātas nelikumības. Šādā gadījumā attiecīgie fondi tiek slēgti – tiek uzsākts likvidācijas process, netiek veikti jauni ieguldījumi vai arī ar publiska konkursa palīdzību tiek meklēts jauns pārvaldnieks. Lai ieceltu vai nomainītu fondu pārvaldniekus valsts atbalsta programmās, jāievēro publisko iepirkumu likumdošana, kas nosaka, ka fondu pārvaldnieku var nomainīt tikai reorganizācijas rezultātā, turklāt atlases procedūra ir dārga un laikietilpīga. Sadarbības ar fondu pārvaldnieku pārrāvums apdraudētu valsts un ES atbalsta programmu īstenošanu, bet, tā kā Sabiedrība ir atfīstības finanšu institūcija, šo programmu veiksmīga darbība ir tās galvenais mērķis. Sabiedrības vadība uzskata, ka summas, kas nepieciešamas, lai nomainītu fondu pārvaldnieku ir ievērojamas un būtiskas un, apvienojumā ar iepriekš aprakstītajiem apstākļiem, kavē kontroles īstenošanu riska ieguldījumu fondos.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(16) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(vii) 4.paaudzes riska kapitāla fondu klasifikācija

2018.gadā sākās aktīva sadarbība ar 4.paaudzes riska kapitāla fondiem. Sabiedrība detalizēti izvērtē noslēgtus līgumus ar mērķi novērtēt kontroles esamību vai būtiskas ietekmes esamību, piemērojot SFPS Nr.10 kritērijus par kontroli un SGS Nr.28 kritērijus par būtisku ietekmi.

Veicot visu faktoru izvērtējumu, līgumos ietvertās tiesības un pienākumi norāda, ka tie RKF, kur Sabiedrība ir vienpersoniskas tiesības atļaut Fonda pārvaldnieku bez papildus iemesliem, būtu uzskatāmi par Sabiedrības meitas sabiedrībām, jo Sabiedrībai pastāv vara pār ieguldījuma objektu. Savukārt ieguldījumi tajos RKF, kur Sabiedrības šādas tiesības nav, būtu uzskatāmi par asociētajām sabiedrībām, pār kurām Sabiedrībai nav kontroles, tomēr kurās ir būtiska ietekme. Sabiedrības vadības apzinās, ka apstākļi, kas vairumā gadījumu norāda uz Sabiedrības varu pār ieguldījumu, beigs pastāvēt divus gadus pēc Minimālās kapitālieguldījumu summas sasniegšanas. Līdz ar to pēc šī termiņa beigām Sabiedrības vadība veiks atkārtotu izvērtējumu attiecībā uz to vai joprojām pastāv kontroles indikatori.

Ilgadējā novērtējuma rezultātā, vai pastāv kontrole vai būtiska ietekme pār riska kapitāla fondiem, Sabiedrības iepriekš ziņotie meitas uzņēmumi 2021.gada 31.decembrī netiek klasificēti kā meitas uzņēmumi. To nosaka fakts, ka Sabiedrība neīsteno vienu no galvenajiem kontroles rādītājiem – nav varas pār konkrēto ieguldījumu objektu – (i) Fonda pārvaldnieka pieņemto ieguldījumu lēmumu nevar atcelt, ja vien tas neatbilst Fonda ieguldījumu stratēģijai, NILLTPF novērtējumam un valsts atbalsta kritērijiem, un (ii) ieguldījumu darījuma struktūra nevar tikt ietekmēta.

Sabiedrībai, rīkojoties saskaņā ar likumdošanas aktu prasībām, jāuzrauga finanšu instrumentu īstenošana, jāizvēlas finanšu starpnieki un jātiecas palielināt ieguldījumu fonda vērtību. Sabiedrība var pārtraukt sadarbību ar fondu pārvaldniekiem tikai tad, ja fondu pārvaldnieki pārtrauc darbību vai to darbībā tiek atklātas neikumības. Šādā gadījumā attiecīgie fondi tiek slēgti – tiek uzsākts likvidācijas process, netiek veikti jauni ieguldījumi vai arī ar publiska konkursa palīdzību tiek meklēts jauns pārvaldnieks. Lai ieceltu vai nomainītu fondu pārvaldniekus valsts atbalsta programmās, jāievēro publisko iepirkumu likumdošana, kas nosaka, ka fonda pārvaldnieku var nomainīt tikai reorganizācijas rezultātā, turklāt atlases procedūra ir dārga un laikietilpīga. Sadarbības ar fonda pārvaldnieku pārrāvums apdraudētu valsts un ES atbalsta programmu īstenošanu, bet, tā kā Sabiedrība ir atfīstības finanšu institūcija, šo programmu veiksmīga darbība ir tās galvenais mērķis. Sabiedrības vadība uzskata, ka summas, kas nepieciešamas, lai nomainītu fonda pārvaldnieku ir ievērojamas un būtiskas un, apvienojumā ar iepriekš aprakstītajiem apstākļiem, kavē kontroles īstenošanu riska ieguldījumu fondos.

(viii) AIF "Altum kapitāla fonds"

Saskaņā ar AIF "Altum kapitāla fonds" grāmatvedības politiku, tas darbojas kā ieguldījumu sabiedrība, jo ir izpildās šādi 10.SFPS "Konsolidētie finanšu pārskati" noteiktie kritēriji: (i) Fondam līdzekļus kapitālieguldījumu veikšanai nodrošina vairāki investori, un Fonda mērķis ir sniegt ieguldījumu pakalpojumus šiem investoriem; (ii) Fonda apsolījums investoriem ir, ka tā biznesa mērķis ir ieguldīt saņemtos līdzekļus, lai iegūtu atdevi no kapitāla pieauguma, investīciju ienākuma, vai abiem; (iii) Fonds uzskaita un novērtē ieguldījumus patiesajā vērtībā. Tāpēc AIF "Altum kapitāla fonds" nekonsolidē tā ieguldījumus kapitāla instrumentos.

Saskaņā ar Komandītsabiedrības līgumu, Fonda galvenais partneris ir Sabiedrība un kā Fonda pārvaldnieks ir pilnībā atbildīgs par visiem Fonda darbības aspektiem, ieskaitot ieguldījuma novērtēšanu. Ieguldījumu uzskaites vērtību Fonds atzīst un atspoguļo Fonda gada pārskatā, kas tiek audītēts katru gadu.

Sabiedrības ieguldījums Fondā sastāda 48.91% no Fonda kapitāla, tika klasificēts kā ieguldījums asociētajā uzņēmumā un tiek uzskaitīts pēc pašu kapitāla metodes.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(16) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(ix) Ieguldījumu riska kapitāla fondos vērtības un tās samazināšanās uzraudzība

2., 3. un 4.paaudzēs RKF

Saskaņā ar Komandītsabiedrības līgumu galvenais partneris un riska kapitāla nozares profesionāļi ir pilnībā atbildīgi par visiem ieguldījumu fonda darbības aspektiem, ieskaitot ieguldījuma novērtēšanu, vērtības samazinājuma pārvērtēšanu un noteikšanu, ja ieguldījuma uzskaites vērtība pārsniedz atgūstamo summu. Uzskaites vērtību un vērtības samazinājumu atzīst un atspoguļo fonda finanšu pārskatā, kas tiek auditēts katru gadu.

Riska kapitāla fondu veikto ieguldījumu vērtība Sabiedrības pārskatos tiek uzrādīta patiesajā vērtībā, piemērojot Sabiedrības uzskaites politikas. Cits fondu darbības aspekts ir saistīts ar patiesās vērtības, uz kuras balstās fondu vadības pieņemtie lēmumi, tai skaitā par ieguldījuma izbeigšanas stratēģiju, laika izvēli, noteikšanu. Patiesā vērtība tiek norādīta fondu ceturkšņa ieguldījumu pārskatos. Ieguldījuma vērtība tiek noteikta, izmantojot piemērotāko no Starptautiskajās privātā kapitāla un riska kapitāla vērtēšanas vadlīnijās aprakstītajām metodēm. Izmantotās metodes ietver trešās puses vērtējumu, nozares vērtēšanas standartus (*Industry Valuation Benchmarks*), diskontētās naudas plūsmas metodi un citas.

Atbilstoši Sabiedrības noteiktajiem principiem Sabiedrība uzskata fonda vadības iesniegtos vērtējumus par uzticamu avotu, jo tikai profesionāļi ar atbilstošu pieredzi un apliecināmu praktisko pieredzi tiek izvēlēti būt par fonda pārvaldniekiem. Tomēr, lai nodrošinātu stabilu un caurskatāmu finanšu pārvaldību, Sabiedrība īsteno regulāru uzraudzības procedūru (parasti reizi ceturksnī), lai atfīstītu ieguldījumu fondu portfeļa vērtību. Novērtējums tiek sagatavots, balstoties uz fondu vadības iesniegto informāciju. Process ir sadalīts vairākos posmos:

- Finanšu starpnieku daļa, riska kapitāla segmenta uzņēmējdarbības īpašnieks, ir atbildīgs par Fonda iegrāmatotās un atzītās ieguldījuma vērtības sākotnējo analīzi, balstoties uz fonda vadības sagatavoto un atsūtīto pamatojošo informāciju. Par katru ieguldījumu riska darījumu ieguldījumu fondi sagatavo šādu informāciju: ieguldījuma pašreizējā atfīstība un dinamika, finansiālie rezultāti un prognozes. Jāuzsver, ka fondī, kas specializējušies agrīnā posma ieguldījumos (galvenokārt, projektos, kas vēl nenes peļņu) nevar sagatavot informāciju par projektu finansiālo sniegumu. Šādos gadījumos izmanto pieeju, kur ieguldījums tiek novērtēts pēc punktiem (*investment scoring approach*).
- Finanšu starpnieku daļa organizē jautājumu un atbilžu sesijas ar riska kapitāla fonda vadību, kuru laikā fonda vadība atskaitās par katru portfeļa ieguldījumu. Ja pamatojošā informācija norāda uz neprecīzi aplēstu patieso vērtību, tiek koriģēts atzītā vērtība.
- koriģētā (ja bija nepieciešams) informācija tiek iesniegta Risku vadības departamentam uzskaites vērtības pārskatīšanai, pēc tam – Aktīvu-pasīvu un riska vadības komitejai galīgā apstiprinājuma sagatavošanai pirms informācijas atzīšanas Sabiedrības grāmatvedības sistēmā.

Ja ir pierādījumi vērtības samazinājumam, Sabiedrība samazina riska kapitāla fondu neto aktīvu vērtību un atzīst zaudējumus peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

AIF "Altum kapitāla fonds"

Saskaņā ar Komandītsabiedrības līgumu, galvenais partneris ir Sabiedrība un kā Fonda pārvaldnieks ir pilnībā atbildīgs par visiem Fonda darbības aspektiem, ieskaitot ieguldījuma novērtēšanu, vērtības samazinājuma pārvērtēšanu un noteikšanu, ja ieguldījuma uzskaites vērtība pārsniedz atgūstamo summu. Uzskaites vērtību un vērtības samazinājumu atzīst un atspoguļo Fonda finanšu pārskatā, kas tiek auditēts katru gadu.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(16) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(ix) Ieguldījumu riska kapitāla fondos vērtības un tās samazināšanās uzraudzība (turpinājums)

AIF "Altum kapitāla fonds" (turpinājums)

Fonda veikto ieguldījumu vērtība Fonda finanšu pārskatos tiek uzrādīta patiesajā vērtībā, piemērojot Sabiedrības uzskaites politikas. Patiesā vērtība tiek norādīta Fonda ceturkšņa pārskatos. Finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek noteikta, piemērojot dažādas metodes vai to kombināciju, atkarībā no konkrētā ieguldījuma specifikas, kā arī pieejamās informācijas, lai pamatotu vērtēšanā izmantotos pieņēmumus. Metožu izvēlē ir noteikta šāda prioritāte – (i) publiskā tirgū kotētu finanšu instrumenti patiesā vērtība vienmēr tiek noteikta pēc to tirgus pirkšanas cenas pārskata datumā, (ii) trešo pušu cenu kotācijas, (iii) darījumi ar salīdzināmu uzņēmumu salīdzināmiem finanšu instrumentiem publiski kotētos tirgos vai ārpus tiem un (iv) diskontētā naudas plūsma. Vērtēšanas procesu un tā ietvaros nepieciešamo datu vākšanu un analīzi veic Investīciju direktors, kurš ir atbildīgs par konkrētā ieguldījuma pārvaldīšanu. Papildus tam katru novērtējumu izvērtē un apstiprina cits Investīciju direktors. Šīs analīzes rezultāti tiek dokumentēti ieguldījuma vērtības ziņojumā un reizi ceturksnī tiek iesniegti izskatīšanai Fonda Investīciju komitejai. Ja AIF "Altum kapitāla fonds" Investīciju komiteja neprasa veikt izmaiņas vai papildinājumus vērtības ziņojumos, vērtības ziņojumi tiek iesniegti Grāmatvedības departamentam, lai grāmatvedības uzskaitē reģistrētu ieguldījumu vērtības izmaiņas.

(x) Reversā noma

Meklējot risinājumu reversā nomas darījumu uzskaitē un atbilstībai SFPS, Sabiedrības vadība balstīja savu viedokli uz darījuma būtību un tā ekonomisko pamatojumu, nevis uz juridisko formu. Vērtējot šos darījumus, sabiedrības vadība lielu uzmanību veltīja nomnieka atpakaļpirkuma tiesību izmantošanai.

(xi) Aģents vai Principāls

Lielākajā daļā valsts atbalsta programmu Sabiedrība darbojas kā Principāls. Sabiedrības vadība uzskata, ka Sabiedrība ir Principāls, jo ar klientiem noslēgtie aizdevuma līgumi ietver līgumiskas tiesības saņemt aizdevuma atmaksu no aizņēmējiem vai citiem ieguldījumu saņēmējiem. Turklāt aizdevuma līgumi tiek noslēgti par pilnu aizdevuma summu un piešķirtie aizdevumi tiek uzrādīti kā aktīvs Sabiedrības finanšu stāvokļa pārskatā, un veiktie ieguldījumi atbilst aktīva definīcijai. Sabiedrība ir atbildīga par pakalpojuma sniegšanu un var ietekmēt procentu likmi. Tomēr dažām programmām ir noteikts procentu likmes limits, ko nedrīkst pārkāpt. Sabiedrība uzskata, ka izmanto Principāla principu arī tajās valsts atbalsta programmās, kas balstītas uz garantiju produktiem.

Sabiedrība atzīst peļņas vai zaudējumu pārskatā izdevumus, kas ir saistīti ar aizdevumu, garantiju vai riska kapitāla fondu neto aktīvu vērtību, par to vērtības samazinājuma daļu, kas attiecas uz Sabiedrību (no 20% līdz 100%).

Zaudējumu daļa, ko kompensē valdība, samazinot valdībai atmaksājāmā aizdevuma summu, neietekmē Sabiedrības peļņas vai zaudējumu pārskatu, jo valdības aizdevums tiek debitēts. Aktīvi un saistības ir uzrādītas bruto vērtībās.

Saņemtie procentu ieņēmumi no iepriekš minēto programmu un aktivitāšu ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem ietver sevī citu personu vārdā un labā iekasētās summas, kas nepalielina Sabiedrības pašu kapitālu, un tādēļ nav Sabiedrības ieņēmumi. Tādējādi Sabiedrība ieņēmumos iekļauj tikai to Kredītu fonda finanšu līdzekļu daļu, ko izmanto Kredītu fonda pārvaldības izmaksu segšanai, un šo summu iekļauj peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(xii) Aizņēmumi, kas saņemti ar likmi, kas zemāka par tirgus likmi

Sabiedrība īsteno valsts atbalsta programmas saskaņā ar valdības noteikto tautsaimniecības politiku, atbalstot mazos un vidējos uzņēmumus (MVU). Valsts atbalsta programmu finansējums sastāv no – (i) Eiropas Savienības fondiem, citas ārzemju finansālās palīdzības, valsts budžeta finansējuma kā arī (ii) ieviešanas iestādes pašu līdzekļiem. Finansējumam, kas saņemts, lai īstenotu programmas, t.i., lai izsniegtu aizdevumus MVU, netiek piemēroti procenti. Tad, kad publiskais finansējums valsts atbalsta programmu īstenošanai tiek izsniegts ar procentu likmi, kas ir zemāka par pašreiz spēkā esošo tirgus procentu likmi, šādas labvēlīgas procentu likmes efektu, proti, starpību starp saistību patieso vērtību un gūtajiem ieņēmumiem, pielīdzina ar ienākumiem saistītai valsts dotācijai.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(16) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

(xii) Aizņēmumi, kas saņemti ar likmi, kas zemāka par tirgus likmi (turpinājums)

Lai gan daļa no atsevišķu Sabiedrības īstenotu valsts atbalsta programmu publiskā finansējuma var ietvert valsts budžeta un Sabiedrības akcionāru līdzekļus, šis finansējums netiek uzskatīts par akcionāru ieguldījumu kapitālā, jo noteiktas valsts atbalsta programmas realizācijai paredzētais publiskais finansējums tiek saņemts esot konkrētās valsts atbalsta programmas publiskajā atlasē izvēlēta ieviešēja statusā, kas izslēdz iespēju realizēt akcionāra uzdevumu vai norādījumus.

Detalizētu informāciju par garantijām skatīt 13. un 35.pielikumā.

Valsts finansējumu var iedalīt trīs kategorijās – kapitāla finansējums (par garantijām skatīt 2.pielikuma 5.piezīmes (xviii).punktu, 13. un 35.pielikumus), aizņēmumus (18. un 27.pielikums) un atbalsta programmu finansējums (28.pielikums).

(17) Jaunu un/vai grozītu SFPS un Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) interpretāciju piemērošana

(i) Jauni un grozīti SFPS grāmatvedības standarti, kas ir spēkā pārskata periodā

Zemāk norādītie Starptautisko grāmatvedības standartu padomes (SGSP) izdotie un ES pieņemtie spēkā esošo standartu grozījumi ir spēkā pārskata periodam. To pieņemšanai nav bijusi būtiska ietekme uz šajos finanšu pārskatos uzrādīto informāciju vai summām:

- **Grozījumi 3.SFPS "Uzņēmējdarbības apvienošana"** — atsaucē uz konceptuālajām pamatnostādņēm ar grozījumiem 3.SFPS;
- **Grozījumi 16.SGS "Pamatlīdzekļi"** — leņģumi pirms paredzētās lietošanas;
- **Grozījumi 37.SGS "Uzkrājumi, iespējamās saistības un iespējamie aktīvi"** — apgrūtināši līgumi – līguma izpildes izmaksas;
- **Dažādu standartu grozījumi sakarā ar SFPS uzlabojumiem (2018.gada - 2020.gada cikls)**, kas izriet no ikgadējā SFPS uzlabošanas projekta (1.SFPS, 9.SFPS, 16.SFPS un 41.SGS) – galvenokārt ar mērķi novērst neatbilstības un precizēt formulējumu.

(ii) Jauni un pārskatīti SFPS grāmatvedības standarti, kas tiek izdoti un pieņemti ES, bet vēl nav stājušies spēkā

Šo finanšu pārskatu apstiprināšanas datumā Sabiedrība nav piemērojusi šādus jaunus un pārskatītos SFPS grāmatvedības standartus, kas ir izdoti un pieņemti ES, bet vēl nav stājušies spēkā:

- **17.SFPS "Apdrošināšanas līgumi"** — aizstāj 4.SFPS "Apdrošināšanas līgumi" un saistītās interpretācijas, kamēr tās tiek piemērotas;
- **Grozījumi 1.SGS "Finanšu pārskatu sniegšana"** — Informācijas atklāšana par grāmatvedības politikām;
- **Grozījumi 8.SGS "Grāmatvedības politika, izmaiņas grāmatvedības aplēsēs un kļūdas"** — Grāmatvedības aplēšu definīcija;
- **Grozījumi 12.SGS "Ienākuma nodokļi"** — atliktais nodoklis, kas saistīts ar aktīviem un saistībām, kas izriet no viena darījuma.

Sabiedrība neparedz, ka iepriekš minēto Standartu pieņemšanai būs būtiska ietekme uz Sabiedrības finanšu pārskatiem nākamajos periodos.

2 Nozīmīgāko uzskaites principu kopsavilkums (turpinājums)

(17) Jaunu un/vai grozītu SFPS un Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) interpretāciju piemērošana (turpinājums)

(iii) Jauni un pārskatīti SFPS grāmatvedības standarti, kas ir izdoti, bet nav pieņemti ES

Šobrīd ES pieņemtie SFPS būtiski neatšķiras no Starptautisko grāmatvedības standartu padomes (IASB) pieņemtajiem SFPS, izņemot šādus jaunus standartus un esošo standartu grozījumus, kas nebija apstiprināti lietošanai ES uz 2023.gada 31.martu (zemāk norādītie spēkā stāšanās datumi attiecas uz SGSP izdotajiem SFPS)

- **Grozījumi 1.SGS "Finanšu pārskatu sniegšana"** — Saistību klasifikācija kā īstermiņa vai ilgtermiņa;
- **Grozījumi 1.SGS "Finanšu pārskatu sniegšana"** — Ilgtermiņa saistības, grozījumi precizē, kā nosacījumi, kas uzņēmumam jāievēro divpadsmit mēnešu laikā pēc pārskata perioda beigām, ietekmē saistību klasifikāciju;
- **Grozījumi 16.SFPS "Noma"** — Nomas saistības pārdošanas un atpakaļnomas gadījumā;
- **14.SFPS "Regulatora noteiktā atlikto maksājumu uzskaitē"** — Eiropas Komisija ir nolēmusi nesākt šī pagaidu standarta apstiprināšanas procesu un gaidīt galīgo standartu,
- **Grozījumi 1.SGS "Finanšu pārskatu sniegšana"** – Saistību klasifikācija kā īstermiņa vai ilgtermiņa (spēkā gada pārskata periodiem, kas sākas 2023.gada 1.janvārī vai pēc tam),
- **Grozījumi 10.SFPS "Konsolidētie finanšu pārskati" un 28.SGS "Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos"** – Aktīvu pārdošana vai nodošana starp ieguldītāju un tā asociēto sabiedrību vai kopuzņēmumu un turpmākie grozījumi (spēkā stāšanās datums tiek atlikts uz nenoteiktu laiku, līdzko būs pabeigts pašu kapitāla metodes izpētes projekts).

Sabiedrība veic turpmāku šo jauno standartu un grozījumu ietekmes novērtējumu, taču Sabiedrība sagaida, ka šo jauno standartu un esošo standartu grozījumu pieņemšana būtiski neietekmēs Sabiedrības finanšu pārskatus sākotnējās pieteikšanās periodā.

3 Risku pārvaldība

Sabiedrībā risku pārvaldībai ir izveidota risku vadības sistēma, ņemot vērā Sabiedrības lielumu, struktūru un to darbības specifiku, kā arī ņemot vērā tās ierobežotās iespējas vadīt atsevišķus riskus. Sabiedrība īsteno tās darbību ietekmējošo risku pārvaldīšanu atbilstoši Sabiedrībā apstiprinātajiem risku vadības iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, kas apraksta un nosaka līdzekļu kopumu, kādi tiek izmantoti tās darbībai piemītošo risku vadībai.

Risku pārvaldībā tiek ievēroti šādi galvenie principi:

- pārvaldība ir ikdienas funkciju sastāvdaļa;
- Sabiedrībā nosaka un novērtē iespējamos riskus pirms jaunu produktu vai pakalpojumu ieviešanas;
- uzņemties riskus, Sabiedrība saglabā ilgtermiņa spēju īstenot tās darbībai noteiktos mērķus un uzdevumus;
- Sabiedrība neiesaistās darījumos, neveic darbības u.tml., kas rada riskus, kuri apdraud tās darbības stabilitāti, vai arī kas ievērojami var kaitēt tās reputācijai.

Risku pārvaldībai Sabiedrība pielieto dažādas risku analīzes metodes un instrumentus, kā arī nosaka riska limitus un ierobežojumus.

Nozīmīgākie riski, kuriem Sabiedrība ir pakļauta, ir kredītrisks, likviditātes risks un operacionālie un darbības atbilstības riski. Ņemot vērā 2022.gada ģeopolitiskos notikumus ir pieauguši arī noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas (turpmāk arī - NILLTPF) un sankciju riski, kā arī procentu likmju risks. Pēc veiktā Sabiedrības izvērtējuma klimata riskam nav negatīvas ietekmes uz Sabiedrības nefinanšu aktīvu vērtības iespējamo samazinājumu.

(1) Kredītrisks

Kredītrisks ir risks, ka Sabiedrības klients vai sadarbības partneris nespēs vai atteiksies pildīt saistības pret Sabiedrību pilnā apmērā un noteiktajā termiņā. Tā kā Sabiedrības darbības mērķis ir realizēt valsts atbalsta un atfīstības programmas, Sabiedrība kredīriskam galvenokārt ir pakļauta tās kreditēšanas darbību ietvaros, izsniedzot garantijas trešajām personām, veicot ieguldījumu riska kapitāla fondos, kā arī, realizējot citus finanšu instrumentus valsts atbalsta un atfīstības programmas ietvaros. Sabiedrība ir pakļauta kredīriskam arī tās investīciju darbību ietvaros. Kredītrisks ietver arī koncentrācijas risku, kas var būt gan lieli, atsevišķi riska darījumi, gan ievērojami riska darījumi ar klientu grupām vai sadarbības partneriem, kuru saistību neizpildes varbūtību virza kopējie noteicošie faktori, piemēram, nozare, ekonomika vai instrumenta veids.

(i) Kredītriska pārvaldība

Kredītriska pārvaldību nosaka Sabiedrības Risku pārvaldības politika un Kredītpolitika:

- Padome nosaka kopējo riska apjomu, kādu Sabiedrība vēlas uzņemties un lai nodrošinātu Padomes noteiktā izpildi, Sabiedrībā ir noteikti riska limiti un/vai mērķi ģeogrāfisko reģionu, valstu, tautsaimniecības nozaru, kredīriskam pakļauto darījumu portfeļu griezumā, kā arī tiek noteikti ierobežojumi riska darījumiem ar vienu klientu/sadarbības partneri vai ar tiem saistītām grupām, u.c. riska limiti vai mērķi.
- Risku vadības departaments ir atbildīgs par kredītriska pārvaldības neatkarīgu uzraudzību un kontroli. Risku vadības departamenta uzdevums ir izstrādāt un uzturēt Sabiedrības darbības specifikai atbilstošu kredītriska vadības ietvaru, kā arī uzraudzīt un nodrošināt, ka uzņemtais kredītriska līmenis nepārsniedz Padomes noteikto.
- Struktūrvienības, kas ikdienā nodrošina sadarbību ar klientu (turpmāk – biznesa struktūrvienība) ir atbildīgas par kredītriska novērtēšanu un uzraudzību pirms riska darījuma uzsākšanas ar klientu, kā arī darījuma attiecību laikā, ievērojot Sabiedrībā noteiktos riska limitus un mērķus, un ievērojot Sabiedrības iekšējās procedūras un noteikumus noteikto kārtību.
- Iekšējais audits veic neatkarīgas un periodiskas kredītriska pārvaldības sistēmas pārbaudes.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

(ii) Kredītriska novērtēšana, samazināšana un uzraudzība

Sabiedrības kredītriska pārvaldības pamatprincips ir klientu un sadarbības partneru spēja pildīt saistības pret Sabiedrību, kas tiek nodrošināts, novērtējot klientus un sadarbības partnerus pirms darījuma uzsākšanas, kā arī īstenojot turpmāku nepārtrauktu uzraudzību un novērtēšanu.

Sabiedrība pirms riska darījuma uzsākšanas rūpīgi analizē un izvērtē klienta vai sadarbības partnera spēju un vēlmīgi segt uzņemtās saistības pret Sabiedrību. Klienta vai sadarbības partnera maksātspēja ir galvenais kritērijs, pieņemot lēmumu par riska darījuma veikšanu ar konkrēto klientu vai sadarbības partneri.

Sabiedrība samazina savu pakļautību kredītriskam, pieprasot ķīlu vai citu riska darījumam un programmas nosacījumiem atbilstošu nodrošinājumu. Termins "ķīla" ietver ķīlas un garantijas. Ķīla vai cits nodrošinājums netiek pieprasīts, ja to paredz programmas nosacījumi. Nodrošinājuma novērtējums balstās uz iekļāto aktīvu rūpīgu izskatīšanu un analīzi un ir klienta kredītriska izvērtējuma neatņemama sastāvdaļa. Nodrošinājuma vērtība tiek periodiski aktualizēta, t.sk., veicot klientam vai sadarbības partnerim izsniegtā riska darījuma nosacījumu pārskatīšanu, kā arī situācijās, kad Sabiedrībai ir iemesls uzskatīt, ka vērtība ir mainījusies vai kad riska darījums ir kļuvis par problēmaizdevumu.

Kredītriskam pakļauto portfeļu riska profils tiek nepārtraukti analizēts. Portfeļu un atsevišķu klientu vai sadarbības partneru ar lielāku saistību neizpildes risku uzraudzība tiek veikta regulārāk. Biznesa struktūrvienības ir atbildīgas par kritēriju un nosacījumu, kas norāda uz atsevišķu riska darījumu kredītriska palielināšanos, nepārtrauktu uzraudzību. Ja klienta vai sadarbības partnera riska profils ir pasliktinājies, tiek apsvērti un īstenoti korektīvie pasākumi. Šādās situācijās nekavējoties tiek īstenota virkne situācijai pielāgotu darbību, lai samazinātu Sabiedrības risku vai zaudējumus, t.sk., iesaiņotot īpaši izveidotu restruktūrizācijas un piedziņas struktūrvienību, kurā tiek koncentrētas atbilstošas kompetences maksātspējas pārvaldībā un restruktūrizācijā.

Izsniegto kredītu sadalījums pēc iekšējā reitinga klasēm, tūkstošos eiro:

Iekšējā reitinga klase	A	B	C	D	E	F	G	H	Bez reitinga	Kopā
Kopā bruto kredīti	723	26 862	45 046	114 275	70 599	27 976	19 391	9 247	34 554	348 673
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(8)	(580)	(2 233)	(5 825)	(2 846)	(840)	(1 556)	(959)	(3 296)	(18 143)
Kopā neto kredīti 31.12.2021	715	26 282	42 813	108 450	67 753	27 136	17 835	8 288	31 258	330 530
Kopā bruto kredīti	4 903	37 293	57 109	92 974	59 493	31 483	17 909	4 918	32 851	338 933
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(35)	(343)	(1 232)	(2 004)	(3 829)	(4 124)	(4 136)	(2 338)	(3 033)	(21 074)
Kopā neto kredīti 31.12.2022	4 868	36 950	55 877	90 970	55 664	27 359	13 773	2 580	29 818	317 859

Izsniegto finanšu garantiju sadalījums pēc iekšējā reitinga klasēm, tūkstošos eiro:

Iekšējā reitinga klase	A	B	C	D	E	F	G	H	Bez reitinga	Kopā
Kopā bruto finanšu garantijas	60	24 814	50 711	41 609	33 933	20 645	19 307	2 250	221 649	414 978
Uzkrājumi vērtības samazinājumam *	(2)	(717)	(2 382)	(2 205)	(3 178)	(2 692)	(2 535)	(587)	(19 305)	(33 603)
Kopā neto finanšu garantijas 31.12.2021	58	24 097	48 329	39 404	30 755	17 953	16 772	1 663	202 344	381 375
Kopā bruto finanšu garantijas	53	43 543	45 143	47 700	34 090	15 724	14 728	856	279 176	481 013
Uzkrājumi vērtības samazinājumam *	(2)	(1 457)	(2 528)	(5 457)	(2 791)	(3 227)	(1 676)	(324)	(24 356)	(41 818)
Kopā neto finanšu garantijas 31.12.2022	51	42 086	42 615	42 243	31 299	12 497	13 052	532	254 820	439 195

* Iekšējās reitingus Sabiedrība izmanto darījuma kredītriska novērtēšanai, lai pieņemtu lēmumu par finanšu garantijas izsniegšanu, kā arī turpmākai kredītriska uzraudzībai. Garantijai piešķirtais reitings ir viens no vairākiem faktoriem, kas tiek ņemts vērā nepieciešamo uzkrājumu novērtēšanai. Finanšu garantijas novērtē augstākajā no uzkrājumiem zaudējumiem, kas noteikti kā paredzami kredītzaudējumi, un sākotnēji atzītās summas (patiesā vērtība), no kuras atskaitīta amortizācijas summa.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Finanšu aktīvu, ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījums pēc to kvalitatīvā novērtējuma, tūkstošos eiro:

	1.posms		2.posms		3.posms		POCI		Kopā	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi										
Prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi	571 682	455 007	-	-	-	-	-	-	571 682	455 007
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(15)	(1)	-	-	-	-	-	-	(15)	(1)
Kopā neto prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi	571 667	455 006	-	-	-	-	-	-	571 667	455 006
Ieguldījumu vērtspapīri	-	-	-	-	3 927	3 704	-	-	3 927	3 704
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	-	-	-	-	(3 888)	(3 667)	-	-	(3 888)	(3 667)
Kopā neto ieguldījumu vērtspapīri	-	-	-	-	39	37	-	-	39	37
Kredīti un debitoru parādi	250 575	256 865	56 895	67 091	31 061	24 717	402	-	338 933	348 673
Uzkrājumi vērtības samazinājumam*	(4 106)	(3 545)	(4 751)	(4 425)	(11 815)	(10 173)	(402)	-	(21 074)	(18 143)
Kopā neto kredīti un debitoru parādi	246 469	253 320	52 144	62 666	19 246	14 544	-	-	317 859	330 530
Granti	58 716	45 729	-	-	-	-	-	-	58 716	45 729
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(436)	(332)	-	-	-	-	-	-	(436)	(332)
Kopā neto granti	58 280	45 397	-	-	-	-	-	-	58 280	45 397
Pārējie finanšu aktīvi	1 393	2 531	-	-	2 138	2 634	-	-	3 531	5 165
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	-	(21)	-	-	(2 029)	(1 930)	-	-	(2 029)	(1 951)
Kopā neto pārējie finanšu aktīvi	1 393	2 510	-	-	109	704	-	-	1 502	3 214
Kopā bruto amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi	882 366	760 132	56 895	67 091	37 126	31 055	402	-	976 789	858 278
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(4 557)	(3 899)	(4 751)	(4 425)	(17 732)	(15 770)	(402)	-	(27 442)	(24 094)
Kopā neto amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi	877 809	756 233	52 144	62 666	19 394	15 285	-	-	949 347	834 184

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Finanšu aktīvu, ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījums pēc to kvalitatīvā novērtējuma, tūkstošos eiro (turpinājums):

	1.posms		2.posms		3.posms		POCI		Kopā	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošos ienākumos										
regulājumu vērtspapīri	9 515	14 051	-	-	-	-	-	-	9 515	14 051
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā neto regulājumu vērtspapīri	9 515	14 051	-	-	-	-	-	-	9 515	14 051
Kopā bruto finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošos ienākumos	9 515	14 051	-	-	-	-	-	-	9 515	14 051
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā neto finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošos ienākumos	9 515	14 051	-	-	-	-	-	-	9 515	14 051
Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības										
Finanšu garantijas	443 277	378 876	29 811	32 885	7 925	3 217	-	-	481 013	414 978
Uzkrājumi vērtības samazinājumam*	(32 768)	(28 088)	(4 046)	(3 505)	(5 004)	(2 010)	-	-	(41 818)	(33 603)
Kopā neto finanšu garantijas	410 509	350 788	25 765	29 380	2 921	1 207	-	-	439 195	381 375
Saistības par kredītu izsniegšanu	60 106	21 730	1 125	3 755	2	87	-	-	61 233	25 572
Uzkrājumi vērtības samazinājumam*	(1 015)	(484)	(61)	(287)	(1)	(19)	-	-	(1 077)	(790)
Kopā neto saistības par kredītu izsniegšanu	59 091	21 246	1 064	3 468	1	68	-	-	60 156	24 782
Saistības par grantu izsniegšanu	47 824	11 089	-	-	-	-	-	-	47 824	11 089
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(376)	(73)	-	-	-	-	-	-	(376)	(73)
Kopā neto saistības par grantu izsniegšanu	47 448	11 016	-	-	-	-	-	-	47 448	11 016
Kopā bruto ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības	551 207	411 695	30 936	36 640	7 927	3 304	-	-	590 070	451 639
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(34 159)	(28 645)	(4 107)	(3 792)	(5 005)	(2 029)	-	-	(43 271)	(34 466)
Kopā neto ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības	517 048	383 050	26 829	32 848	2 922	1 275	-	-	546 799	417 173

* Iekļauj neto uzkrājumus vērtības samazinājumam 5,246 tūkst. eiro apmērā, kas sedzami no riska seguma - Portfeļa zaudējumu rezerve (Speciālais rezerves kapitāls) pie 2022.gada pārskata apstiprināšanas. Pie 2022.gada peļņas sadales tie tiks attiecināti tieši uz Portfeļa zaudējumu rezervi, to samazinot, tādejādi 2022.gada finanšu rezultāts, kas tiks atlocēts uz "Rezerves kapitālu", uzlabosies. Papildus informāciju skatīt 34.pielikumā.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Izmaiņas uzkrājumos vērtības samazinājumam un bruto aizdevumu summā, tūkstošos eiro:

	Uzkrājumi kredītvērtības samazinājumam				Bruto uzskaites vērtība					
	1.posms (12 mēnešu SKZ)	2.posms (dzīves- cikla SKZ bez kredit- vērtības samazi- nājuma)	3.posms (dzīves- cikla SKZ ar kredit- vērtības samazi- nājumu)	POCI (dzīves- cikla SKZ ar kredit- vērtības samazi- nājumu)	Kopā	1.posms (12 mēnešu SKZ)	2.posms (dzīves- cikla SKZ bez kredit- vērtības samazi- nājuma)	3.posms (dzīves- cikla SKZ ar kredit- vērtības samazi- nājumu)	POCI (dzīves- cikla SKZ ar kredit- vērtības samazi- nājumu)	Kopā
Atilikums 2021.gada 31.decembrī	3 545	4 425	10 173		18 143	256 865	67 091	24 717		348 673
Kustība starp posmiem:										
uz dzīvescikla SKZ (no 1.posma uz 2.posmu)	(394)	833	-	-	439	(25 457)	22 493	-	-	(2 964)
uz dzīvescikla SKZ ar vērtības samazinājumu (no 1. un 2.posma uz 3.posmu)	(179)	(242)	3 943	-	3 522	(6 062)	(9 308)	12 559	-	(2 811)
uz dzīvescikla SKZ bez vērtības samazinājuma (no 3.posma uz 2.posmu)	-	25	(264)	-	(239)	-	1 074	(1 310)	-	(236)
uz 12 mēnešu SKZ (no 2.posma un 3.posma uz 1.posmu)	53	(315)	-	-	(262)	12 618	(16 152)	-	-	(3 534)
No jauna izsniegtie vai iegādātie	1 020	378	264	413	2 075	63 610	6 704	412	413	71 139
Pārtraukta atzīšana periodā	(276)	(490)	(541)	-	(1 307)	(29 630)	(6 205)	(1 613)	-	(37 448)
Izmaiņas riska parametros (PD, LGD)	(141)	(202)	(277)	-	(620)	-	-	-	-	-
Izmaiņas makroekonomiskās scenārijos	822	687	122	-	1 631	-	-	-	-	-
Citas izmaiņas	174	696	-	-	870	-	-	-	-	-
Norakstījumi	-	-	(1 117)	-	(1 117)	-	-	(1 117)	-	(1 117)
Atilikuma izmaiņas **	(518)	(1 044)	(488)	(11)	(2 061)	(21 369)	(8 802)	(2 587)	(11)	(32 769)
Atilikums 2022.gada 31.decembrī	4 106 *	4 751	11 815	402	21 074	250 575	56 895	31 061	402	338 933

* Ietver vērtības samazināšanās uzkrājumu rezervi 2,170 tūkst. eiro Mazie, vidējie un vidēji lieli uzņēmumi (MVU un Midcap) portfelim

** Līgumā noteiktās parastās naudas plūsmas no pamatsummas atmaksāšanas

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Izmaiņas uzkrājumos vērtības samazinājumam un izsniegto finanšu garantiju summā, tūkstošos eiro:

	Uzkrājumi vērtības samazinājumam				Bruto uzskaites vērtība			
	1.posms (12 mēnešu SKZ)	2.posms (dzīves- cikla SKZ bez kredīt- vērtības samazi- nājuma)	3.posms (dzīves- cikla SKZ ar kredīt- vērtības samazi- nājumu)	Kopā	1.posms (12 mēnešu SKZ)	2.posms (dzīves- cikla SKZ bez kredīt- vērtības samazi- nājuma)	3.posms (dzīves- cikla SKZ ar kredīt- vērtības samazi- nājumu)	Kopā
Atlikums 2021.gada 31.decembrī	28 088	3 505	2 010	33 603	378 876	32 885	3 217	414 978
Kustība starp posmiem:								
uz dzīvescikla SKZ (no 1.posma uz 2.posmu)	(1 512)	1 852	-	340	(16 631)	15 843	-	(788)
uz dzīvescikla SKZ ar vērtības samazinājumu (no 1. un 2.posma uz 3.posmu)	(76)	(702)	3 012	2 234	(967)	(4 732)	5 023	(676)
uz dzīvescikla SKZ bez vērtības samazinājuma (no 3.posma uz 2.posmu)	-	17	(87)	(70)	-	88	(136)	(48)
uz 12 mēnešu SKZ (no 2.posma un 3.posma uz 1.posmu)	583	(929)	(8)	(354)	6 052	(5 982)	(8)	62
No jauna izsniegtie vai iegādātie	10 739	316	265	11 320	131 066	1 620	469	133 155
Pārtraukta atzīšana periodā	(2 594)	(630)	(314)	(3 538)	(47 566)	(8 021)	(410)	(55 997)
Izmaiņas riska parametros (PD, LGD)	207	45	251	503	-	-	-	-
Izmaiņas makroekonomiskās scenārijos	70	11	2	83	-	-	-	-
Citas izmaiņas	(954)	856	-	(98)	-	-	-	-
Izmaksātās garantijas	(4)	(19)	(55)	(78)	(270)	(216)	(94)	(580)
Norakstījumi	-	-	-	-	-	-	-	-
Izmaiņas līgumiskajās naudas plūsmās **	(1 779)	(276)	(72)	(2 127)	(7 283)	(1 674)	(136)	(9 093)
Atlikums 2022.gada 31.decembrī	32 768 *	4 046	5 004	41 818	443 277	29 811	7 925	481 013

* Ietver vērtības samazināšanās uzkrājumu rezervi 856 tūkst. eiro Mazie, vidējie un vidēji lieli uzņēmumi (MVU un Midcap) portfelim

** Līgumā noteiktās parastās naudas plūsmas no pamatsummas atmaksāšanas

Izsniegto kredītu sadalījums pēc kavējumu termiņiem, iekļaujot kredītu uzkrātos procentus, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Bez kavējumiem	314 185	326 852
Kavējums līdz 30 dienām	11 577	10 540
Kavējums 31 līdz 60 dienām	2 136	2 346
Kavējums 61 līdz 90 dienām	503	727
Kavējums virs 90 dienām	10 532	8 208
Kopā kredīti iekļaujot uzkrātos procentus	338 933	348 673
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(21 074)	(18 143)
Kopā neto kredīti	317 859	330 530

Novērtējot SKZ, Sabiedrība izmanto divus makroekonomiskos faktorus – izmaiņas nekustamā īpašuma cenās un IKP izmaiņas. Lai veiktu jutīguma analīzi, Sabiedrība piemēroja šādus augšupejošus un lejupejošus scenārijus:

- pirmā gada prognozētās nekustamā īpašuma cenas tika koriģētas par +/- 5% un šī korekcija tika piemērota a) zaudējumiem saistību neizpildes gadījumā (LGD), kas tiek izmantoti, lai aprēķinātu SKZ viendabīgās grupās vērtētiem aizdevumiem un b) nodrošinājuma vērtībai, kas tiek izmantota, lai aprēķinātu SKZ individuāli vērtētiem aizdevumiem;
- pirmā gada prognozētais IKP tika koriģēts par +/- 1% un šī korekcija tika piemērota maržinālajai saistību neizpildes varbūtībai (PD), kas tiek izmantota, lai aprēķinātu SKZ viendabīgās grupās un individuāli vērtētiem aizdevumiem.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Uzkrājumu SKZ kredītiem jutīguma analīze 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto uzskaites vērtība	Izmaiņas IKP		Izmaiņas nekustamā īpašuma cenās	
		+ 1%	- 1%	+ 5%	- 5%
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	21 074	(318)	317	(532)	521
Kopā uzkrājumi vērtības samazinājumam kredītiem	21 074	(318)	317	(532)	521

Uzkrājumu SKZ aizdevumiem jutīguma analīze 2021.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto uzskaites vērtība	Izmaiņas IKP		Izmaiņas nekustamā īpašuma cenās	
		+ 1%	- 1%	+ 5%	- 5%
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	18 143	(309)	357	(321)	520
Kopā uzkrājumi vērtības samazinājumam kredītiem	18 143	(309)	357	(321)	520

Uzkrājumu SKZ finanšu garantijām jutīguma analīze 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto uzskaites vērtība	Izmaiņas IKP		Izmaiņas nekustamā īpašuma cenās	
		+ 1%	- 1%	+ 5%	- 5%
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	41 818	(74)	90	(300)	309
Kopā uzkrājumi vērtības samazinājumam Finanšu garantijām	41 818	(74)	90	(300)	309

Uzkrājumu SKZ finanšu garantijām jutīguma analīze 2021.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto uzskaites vērtība	Izmaiņas IKP		Izmaiņas nekustamā īpašuma cenās	
		+ 1%	- 1%	+ 5%	- 5%
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	35 190	(2)	5	(95)	95
Kopā uzkrājumi vērtības samazinājumam Finanšu garantijām	35 190	(2)	5	(95)	95

Aprēķinot zaudējumus no aktīvu vērtības samazinājuma, kas radies aizdevumu pamatsummas vai procentu nemaksāšanas gadījumā vai citu zaudējumu izraisīšu notikumu gadījumā, tiek ņemts vērā nodrošinājums, t.sk., nekustamie īpašumi un komercķīlu priekšmeti, kuru vērtības ir aplēstas tirgus vērtībā. Nodrošinājuma vērtība ir balstīta uz neatkarīgu ekspertu vērtējumiem.

Informācija par nodrošinājuma vērtību un pozīciju pret neto kredītportfeli, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Nekustamais īpašums (kredīti)	196 417	189 991
Nekustamais īpašums (reversā noma)	27 089	32 993
Kustamā manta	47 171	43 239
Garantijas	3 534	4 974
Kopā nodrošinājums	274 211	271 197
Kredītportfelis bruto *	338 933	348 673
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(21 074)	(18 143)
Kredītportfelis, neto	317 859	330 530
Nesegfā daļa	13.73%	17.95%

* iekļauj kredītus 31,218 tūkst. eiro apmērā Covid-19 ietekmes mazināšanai, kuriem kā nodrošinājums netiek prasīta nekustamā īpašuma vai kustamas mantas ķīla, taču kredītrisks pilnā apmērā tiek segts ar riska segumu (portfeļa zaudējumu rezervi).

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(1) Kredītrisks (turpinājums)

Balances un ārpusbilances posteņu pakļautība kredītriskam (neskaitot pieejamās ķīlas vai cita veida nodrošinājumu), tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Finanšu stāvokļa pārskata aktīvi, kas pakļauti kredītriskam		
Prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi	571 667	455 006
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos - ieguldījumu vērtspapīri	9 515	14 051
Amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi:		
Ieguldījumu vērtspapīri	39	37
Kredīti	317 859	330 530
Granti	58 280	45 397
Pārējie ieguldījumi	15 246	8 936
Ieguldījumi asociētos uzņēmumos	65 381	64 949
Pārējie aktīvi	1 530	3 242
Aktīvi kopā	1 039 517	922 148
Ārpusbilances posteņi, kas pakļauti kredītriskam		
Iespējamās saistības (35.pielikums)	481 013	414 978
Finansiālās saistības (35.pielikums)	214 255	161 276
Ārpusbilances posteņi kopā	695 268	576 254

Daļa no pozīcijas *Kredīti un debitoru parādi* ir aizdevumi lauksaimniecības segmentam (skatīt 18.pielikumu), kuri ir nodrošināti ar lauksaimniecības zemi, kas ir piesardzīgi novērtēta. Kredīti citiem segmentiem galvenokārt ir nodrošināti ar nekustamo īpašumu, mazākā mērā - cita veida aktīviem vai komercķīlām. Paredzamās naudas plūsmas no nodrošinājuma tiek ņemtas vērā, novērtējot vērtības samazināšanās uzkrājumus sagaidāmajiem kredītzaudējumiem. Riska seguma rezerve un Portfeļa zaudējumu rezerve ir pieejami Sabiedrībai, lai segtu sagaidāmos kredītzaudējumus, kas rodas no kredītportfeļa kvalitātes pasliktināšanās. Sīkāku informāciju par Riska seguma rezervi un Portfeļa zaudējumu rezervi skatīt attiecīgi 28. un 34.pielikumos.

2022.gada 31.decembrī daļa Sabiedrības aktīvu 187,053 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 152,296 tūkst. eiro) apmērā bija iekļāti. Detalizēta informācija par Sabiedrības noslēgtajiem aizdevuma līgumiem 2022.gada 31.decembrī atspoguļota 26. un 27.pielikumā.

Saskaņā ar likuma "Par valsts budžetu 2022.gadam" 31.pantu, kas nosaka, ka saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku atfīstības likumu un Atfīstības finanšu institūcijas likumu, valsts 270,000 tūkst. eiro apmērā atbild par akciju sabiedrības "Atfīstības finanšu institūcija Altum" izsniegtajām garantijām. Faktiski izsniegtais apjoms 2022.gada 31.decembrī bija 236,350 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 268,256 tūkst. eiro).

(2) Likviditātes risks

Likviditātes risks ir risks, ka Sabiedrība nespēs izpildīt klientu un citu kreditoru juridiski pamatotās prasības vai iespējamās saistības paredzētajos termiņos un pilnā apmērā, vai nespēs savlaicīgi un ar atbilstošām / saprātīgām izmaksām nodrošināt iepriekš plānotu aktīvu pieaugumu ar finansējuma avotiem.

Likviditātes riska pārvaldīšanas mērķis ir uzturēt pietiekošā apjomā un atbilstošā kvalitātē likvidos aktīvus, kā arī piesaistīt atbilstošas termiņstruktūras finansējumu, kas ļauj nodrošināt savlaicīgu saistību izpildi, kā arī iepriekš plānotu aktīvu pieaugumu.

Sabiedrība īsteno piesardzīgu likviditātes riska pārvaldīšanas politiku. Līdz ar to galvenā uzmanība likviditātes vadībā tiek koncentrēta uz katras atbalsta programmas ietvaros esošā un plānotā portfeļa un tā īstenošanai pieejamā finansējuma apjoma un termiņstruktūras sabalansēšanu.

Ņemot vērā, ka atbalsta programmu finansējuma atmaksas termiņš var tikt pagarināts atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem, praktiski tas nozīmē, ka šis finansējums paliek Sabiedrības bilancē un šis finansējums tiek novirzīts jaunu programmu finansēšanai.

Aktīvu, pasīvu un riska vadības komiteja ir atbildīga par likviditātes riska uzraudzību un vadību atbilstoši Sabiedrības resursu vadības stratēģijai un risku pārvaldīšanas stratēģijai.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvīdo aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 gadam *	1 līdz 5 gadi	5 līdz 10 gadi	10 līdz 15 gadi	Virs 15 gadiem un bez termiņa	Kopā
Saistības pret kredītiestādēm	14 443	21 881	-	-	-	36 324
Saistības pret vispārējām valdībām	11 649	38 052	52 920	31 376	48 718	182 715
Emitētie parāda vērtspapīri	1 605	86 226	-	-	-	87 831
Atbalsta programmu finansējums **	68 076	29 088	211 914	46 571	19 631	375 280
Pārējās saistības	2 966	789	-	-	-	3 755
Kopā finanšu saistības	98 739	176 036	264 834	77 947	68 349	685 905
Ārpusbilance un iespējamās saistības	453 774	87 645	153 849	-	-	695 268
Kopā finanšu saistības, ārpusbilance un iespējamās saistības***	552 513	263 681	418 683	77 947	68 349	1 381 173
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	571 667	-	-	-	-	571 667
Regulājumu vērtspapīri	76	9 478	-	-	-	9 554
Likvīdie aktīvi	571 743	9 478	-	-	-	581 221

* Saskaņā ar SGS Nr. 7 "Finanšu instrumenti: Atspoguļošana" prasībām lielākā daļa no Sabiedrības izsniegto garantiju portfeļa ir klasificēta termiņā "Līdz 1 gadam". Izņēmums ir mājokļu garantijas ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijas jaunajiem speciālistiem – šīs garantijas ar atlikušo termiņu līdz 3 gadiem pārskata datumā ir klasificēta termiņā "1 līdz 5 gadi", jo garantijas kompensāciju izmaksas mehānisms mājokļu garantijām ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijām jaunajiem speciālistiem, kas paredz, ka kompensācija par pieteiktajiem garantijas gadījumiem tiek izmaksāta 3 gadu laikā no brīža, kad pieteikts garantijas gadījums, un banka šajā periodā veic parāda atgūšanu no aizņēmēja vai galvoņāja naudas plūsmas vai aizdevuma nodrošinājuma realizācijas naudas plūsmas. Savukārt mājokļu garantijām ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijām jaunajiem speciālistiem, kurām atlikušais termiņš ir īsāks par 1 gadu pārskata datumā tiek uzrādītas atbilstoši atlikušajam termiņam.

Sabiedrības finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvīdo aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas līdz 1 gadam termiņstruktūra 2022.gada 31.decembrī un sekojošā analīze ir atspoguļotas tabulā zemāk.

** Atbalsta programmas darbības beigās tās finansējums paliek Sabiedrības bilancē, jo jebkura atmaksa no esošās atbalsta programmas tiek uzkrāta un izmantota jaunu atbalsta programmu finansēšanai.

*** Tā kā ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību daļu nodrošina finansējums, kas ir jau atzīts kā finanšu saistības 117,443 tūkst. eiro apmērā, tad šis apjoms iekļauts gan Sabiedrības finanšu saistībās, gan Sabiedrības ārpusbilances posteņos un iespējamās saistībās.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvido aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas līdz 1 gadam termiņstruktūra 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	6 līdz 12 mēneši	Kopā līdz 1 gadam
Saistības pret kredītiestādēm	-	1 615	5 631	7 197	14 443
Saistības pret vispārējām valdībām	2 055	366	2 821	6 407	11 649
Emitētie parāda vērtspapīri	721	161	241	482	1 605
Atbalsta programmu finansējums	1 404	5 078	-	61 594	68 076
Pārējās saistības	2 946	11	-	9	2 966
Kopā finanšu saistības	7 126	7 231	8 693	75 689	98 739
Ārpusbilance un iespējamās saistības *	417 734	6 970	10 015	19 055	453 774
Kopā finanšu saistības, ārpusbilance un iespējamās saistības	424 860	14 201	18 708	94 744	552 513
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	539 667	-	-	32 000	571 667
Ieguldījumu vērtspapīri	39	-	-	37	76
Likvidie aktīvi	539 706	-	-	32 037	571 743

* Ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījums pa finanšu instrumentu veidiem – finanšu garantijas, saistības par kredītu izsniegšanu un grantu izsniegšanu, kā arī saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds", ieguldījumiem asociētos uzņēmumos un citiem ieguldījumiem, ir parādīts 35.pielikumā.

Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības tiek finansētas no dažādiem Sabiedrībai pieejamiem finansējuma avotiem.

Finanšu garantijas 305,468 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša garantiju atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu) un Speciālā rezerves kapitāla (skatīt 34.pielikumu). Līdzšinējā pieredze par garantiju kompensāciju pieprasījumiem rāda, ka pieprasīto garantiju kompensāciju apjoms šajā termiņā ir būtiski zemāks nekā termiņstruktūras analizē norādītais uzņemto saistību apjoms.

Iespējamās saistības par kredītu izsniegšanu 61,233 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no kredītiņu līdzekļiem (Sabiedrība jau ir saņēmusi kredītiņu līdzekļus vai tie ir pieejami pēc pieprasījuma), kas noslēgti ar finanšu institūcijām un Valsts Kasi (skatīt 26. un 27.pielikumu) un atbilstoša aizdevumu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības par grantu izsniegšanu 47,824 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša grantu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības pret ieguldījumiem asociētos uzņēmumos 29,228 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša riska kapitāla fondu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības pret ieguldījumiem AIF "Altum kapitāla fonds" 3,121 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no speciālā rezerves kapitāla (skatīt 34.pielikumu) un papildus akcionāru finansējuma 2022.gadā.

Iespējamās saistības pret citiem ieguldījumiem 6,900 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – Baltijas Inovāciju fondam 2 no atbilstoša atbalsta programmu finansējuma un atbilstoša atbalsta programmu finansējuma atmaksām un Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondam no Sabiedrības pašu finansējuma.

Tā rezultātā Sabiedrības likviditāte nav pasliktinājusies.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvīdo aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas termiņstruktūra 2021.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 gadam *	1 līdz 5 gadi	5 līdz 10 gadi	10 līdz 15 gadi	Virs 15 gadiem un bez termiņa	Kopā
Saistības pret kredītiestādēm	13 443	39 997	-	-	-	53 440
Saistības pret vispārējām valdībām	6 547	30 634	31 219	18 781	36 605	123 786
Emitētie parāda vērtspapīri	854	87 623	-	-	-	88 477
Atbalsta programmu finansējums **	2 895	62 750	126 942	27 087	10 613	230 287
Pārējās saistības	3 000	840	-	-	-	3 840
Kopā finanšu saistības	26 739	221 844	158 161	45 868	47 218	499 830
Ārpusbilance un iespējamās saistības	350 748	79 640	145 866	-	-	576 254
Kopā finanšu saistības, ārpusbilance un iespējamās saistības***	377 487	301 484	304 027	45 868	47 218	1 076 084
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	455 006	-	-	-	-	455 006
Ieguldījumu vērtspapīri	3 592	10 496	-	-	-	14 088
Likvīdie aktīvi	458 598	10 496	-	-	-	469 094

* Saskaņā ar SGS Nr. 7 "Finanšu instrumenti: Atspoguļošana" prasībām lielākā daļa no Sabiedrības izsniegto garantiju portfeļa ir klasificēta termiņā "Līdz 1 gadam". Izņēmums ir mājokļu garantijas ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijas jaunajiem speciālistiem – šīs garantijas ar atlikušo termiņu līdz 3 gadiem pārskata datumā ir klasificēta termiņā "1 līdz 5 gadi", jo garantijas kompensāciju izmaksas mehānisms mājokļu garantijām ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijām jaunajiem speciālistiem, kas paredz, ka kompensācija par pieteiktajiem garantijas gadījumiem tiek izmaksāta 3 gadu laikā no brīža, kad pieteikts garantijas gadījums, un banka šajā periodā veic parāda atgūšanu no aizņēmēja vai galvotāja naudas plūsmas vai aizdevuma nodrošinājuma realizācijas naudas plūsmas. Savukārt mājokļu garantijām ģimenēm ar bērniem un mājokļu garantijām jaunajiem speciālistiem, kurām atlikušais termiņš ir īsāks par 1 gadu pārskata datumā tiek uzrādītas atbilstoši atlikušajam termiņam.

Sabiedrības finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvīdo aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas līdz 1 gadam termiņstruktūra 2021.gada 31.decembrī un sekojošā analīze ir atspoguļotas tabulā zemāk.

** Atbalsta programmas darbības beigās tās finansējums paliek Sabiedrības bilancē, jo jebkura atmaksā no esošās atbalsta programmas tiek uzkrāta un izmantota jaunu atbalsta programmu finansēšanai.

*** Tā kā ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību daļu nodrošina finansējums, kas ir jau atzīts kā finanšu saistības 70,980 tūkst. eiro apmērā, tad šis apjoms iekļauts gan Sabiedrības finanšu saistībās, gan Sabiedrības ārpusbilances posteņos un iespējamās saistībās.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Finanšu saistību, ārpusbilances saistību un likvido aktīvu sagaidāmās nediskontētās nākotnes naudas plūsmas līdz 1 gadam termiņstruktūra 2021.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	6 līdz 12 mēneši	Kopā līdz 1 gadam
Saistības pret kredītiestādēm	-	4 381	3 750	5 312	13 443
Saistības pret vispārējām valdībām	84	354	2 531	3 578	6 547
Emitētie parāda vērtspapīri	-	505	-	349	854
Atbalsta programmu finansējums	77	-	-	2 818	2 895
Pārējās saistības	2 983	8	-	9	3 000
Kopā finanšu saistības	3 144	5 248	6 281	12 066	26 739
Ārpusbilance un iespējamās saistības *	299 718	14 010	23 605	13 415	350 748
Kopā finanšu saistības, ārpusbilance un iespējamās saistības	302 862	19 258	29 886	25 481	377 487
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	455 006	-	-	-	455 006
Ieguldījumu vērtspapīri	1 072	-	-	2 520	3 592
Likvidie aktīvi	456 078	-	-	2 520	458 598

* Ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījums pa finanšu instrumentu veidiem – finanšu garantijas, saistības par kredītu izsniegšanu un grantu izsniegšanu, kā arī saistības pret ieguldījumiem asociētos uzņēmumos un citiem ieguldījumiem – ir parādīts 35.pielikumā.

Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības tiek finansētas no dažādiem Sabiedrībai pieejamiem finansējuma avotiem.

Finanšu garantijas 262,119 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša garantiju atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu) un Speciālā rezerves kapitāla (skatīt 34.pielikumu). Līdzšinējā pieredze par garantiju kompensāciju pieprasījumiem rāda, ka pieprasīto garantiju kompensāciju apjoms šajā termiņā ir būtiski zemāks nekā termiņstruktūras analizē norādītais uzņemto saistību apjoms.

Iespējamās saistības par kredītu izsniegšanu 25,572 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no kredītlīniju līdzekļiem (Sabiedrība jau ir saņēmusi kredītlīniju līdzekļus vai tie ir pieejami pēc pieprasījuma), kas noslēgti ar finanšu institūcijām un Valsts Kasi (skatīt 26. un 27.pielikumu) un atbilstoša aizdevumu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības par grantu izsniegšanu 11,089 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša grantu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības pret ieguldījumiem asociētos uzņēmumos 13,977 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no atbilstoša riska kapitāla fondu atbalsta programmu finansējuma (skatīt 28.pielikumu).

Iespējamās saistības pret ieguldījumiem AIF "Altum kapitāla fonds" 32,124 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – no speciālā rezerves kapitāla (skatīt 34.pielikumu) un papildus akcionāru finansējuma 2021.gadā.

Iespējamās saistības pret citiem ieguldījumiem 5,867 tūkst. eiro apmērā (līdz 1 gadam) – Baltijas Inovāciju fondam 2 no atbilstoša atbalsta programmu finansējuma un atbilstoša atbalsta programmu finansējuma atmaksām un Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondam no Sabiedrības pašu finansējuma.

Tā rezultātā Sabiedrības likviditāte nav pasliktinājusies.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Aktīvu un saistību sadalījumu 2022.gada 31.decembrī pēc to atlikušā atmaksas un dzēšanas termiņa, balstoties uz laika periodu, kas atlicis no bilances datuma līdz līguma termiņa beigām, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	Līdz 1 gadam	1 līdz 5 gadi	Vairāk par 5 gadiem un bez termiņa	Kopā
Aktīvi							
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	539 667	-	-	32 000	-	-	571 667
Ieguldījumu vērtspapīri *	39	-	-	37	9 478	-	9 554
Kredīti un debitoru parādi *	13 075	16 063	18 606	31 364	125 886	112 865	317 859
Granti	871	220	10 040	2 014	44 569	566	58 280
Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	-	143	-	1 128	-	-	1 271
Pārējie ieguldījumi	-	-	-	-	-	15 741	15 741
Ieguldījumi riska kapitāla fondos – asociētajos uzņēmumos	3 733	-	-	10 775	21 241	28 896	64 645
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	-	-	53 453	53 453
Pamatīdzekļi	-	-	-	-	-	4 448	4 448
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	-	-	1 140	1 140
Pārējie aktīvi	981	99	21	45	384	-	1 530
Kopā aktīvi	558 366	16 525	28 667	77 363	201 558	217 109	1 099 588
Saistības							
Saistības pret kredītiestādēm	-	1 605	5 625	7 187	21 873	-	36 290
Saistības pret vispārējām valdībām	1 428	366	1 773	4 300	42 019	103 898	153 784
Amortizētā vērtībā novērtētās finanšu saistības - emitētie parāda vērtspapīri	(1)	505	2	38	84 969	-	85 513
Nākamo periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	67	298	362	-	951	-	1 678
Finanšu garantiju līgumu saistības un uzkrājumi ārpusbilances saistībām **	43 454	354	440	534	1 680	843	47 305
Atbalsta programmu finansējums	1 404	5 078	-	61 594	29 088	278 116	375 280
Pārējās saistības	2 946	11	-	9	789	-	3 755
Kopā saistības	49 298	8 217	8 202	73 662	181 369	382 857	703 605
Neto likviditāte	509 068	8 308	20 465	3 701	20 189	(165 748)	395 983

* Attiecībā uz klientiem izsniegtajiem aizdevumiem, Sabiedrība izmanto to pašu sagaidāmo atmaksu disciplīnas bāzi, kas tiek izmantota efektīvās procentu likmes prognozēšanai. Ieguldījumi vērtspapīros atspoguļo ar līgumu noteiktās kuponu amortizācijas.

** Nākamo periodu ieņēmumi par garantiju prēmijām 4,035 tūkst. eiro, (2021.gadā: 3,768 tūkst. eiro) tiek pievienoti Finanšu garantiju līgumu saistībām.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(2) Likviditātes risks (turpinājums)

Aktīvu un saistību sadalījumu 2021.gada 31.decembrī pēc to atlikušā atmaksas un dzēšanas termiņa, balstoties uz laika periodu, kas atlicis no bilances datuma līdz līguma termiņa beigām, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	Līdz 1 gadam	1 līdz 5 gadi	Vairāk par 5 gadiem un bez termiņa	Kopā
Aktīvi							
Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi	455 006	-	-	-	-	-	455 006
Ieguldījumu vērtspapīri *	1 072	-	-	2 520	10 496	-	14 088
Kredīti un debitoru parādi *	11 485	14 348	16 801	39 439	147 944	100 513	330 530
Granti	93	12 642	370	377	31 075	840	45 397
Nākamo periodu izdevumi un uzkrātie ieņēmumi	2 066	-	-	-	-	-	2 066
Pārējie ieguldījumi	-	-	-	-	-	8 936	8 936
Ieguldījumi riska kapitāla fondos – asociētajos uzņēmumos	-	-	6 130	10 473	9 924	38 422	64 949
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	-	-	46 164	46 164
Pamatīdzekļi	-	-	-	-	-	4 570	4 570
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	-	-	1 256	1 256
Pārējie aktīvi	1 004	96	279	1 306	557	-	3 242
Kopā aktīvi	470 726	27 086	23 580	54 115	199 996	200 701	976 204
Saistības							
Saistības pret kredītiestādēm	-	4 357	3 750	5 312	39 997	-	53 416
Saistības pret vispārējām valdībām	-	354	2 374	3 448	29 949	85 223	121 348
Amortizētā vērtībā novērtētās finanšu saistības - emitētie parāda vērtspapīri	-	505	(2)	59	84 996	-	85 558
Nākamo periodu ieņēmumi un uzkrātie izdevumi	10	63	-	1 761	951	-	2 785
Finanšu garantiju līgumu saistības un uzkrājumi ārpusbilances saistībām **	34 642	338	418	472	1 541	823	38 234
Atbalsta programmu finansējums	77	-	-	2 818	62 750	164 642	230 287
Pārējās saistības	2 983	8	-	9	840	-	3 840
Kopā saistības	37 712	5 625	6 540	13 879	221 024	250 688	535 468
Neto likviditāte	433 014	21 461	17 040	40 236	(21 028)	(49 987)	440 736

* Attiecībā uz klientiem izsniegtajiem aizdevumiem, Sabiedrība izmanto to pašu sagaidāmo atmaksu disciplīnas bāzi, kas tiek izmantota efektīvās procentu likmes prognozēšanai. Ieguldījumi vērtspapīros atspoguļo ar līgumu noteiktās kuponu amortizācijas.

** Nākamo periodu ieņēmumi par garantiju prēmijām 3,768 tūkst. eiro tiek pievienoti Finanšu garantiju līgumu saistībām.

(3) Procentu likmju risks

Procentu likmju risks ir saistīts ar vispārēju tirgus procentu likmju izmaiņu iespējamu ietekmi uz Sabiedrības procentu ienākumiem un izdevumiem.

Procentu likmju riska pārvaldīšanas principi ir noteikti Risku pārvaldīšanas politikā. Procentu likmju riska uzraudzību veic Aktīvu, pasīvu un risku vadības komiteja, bet par procentu likmju riska vadību ikdienā ir atbildīgs Plānošanas un finanšu vadības departaments.

Lielākā daļa procentu likmju jutīgie Sabiedrības aktīvi (99.6%) un visi procentu likmju jutīgie pasīvi ir piesaistīti un pārcenojas atbilstoši eiro valūtas procentu likmju indeksiem. Novērtējot procentu likmju risku, Sabiedrība analizē procentu likmju izmaiņām jutīgo aktīvu, pasīvu un ārpusbilances pozīciju termiņstruktūru, procentu likmju riska neto pozīcijas noteiktās termiņu grupās, kopējo procentu likmju riska pozīciju un tās jutīgumu pret procentu likmju izmaiņām. Procentu likmju riska jutīguma analīze tiek veikta, aprēķinot iespējamo likmju izmaiņu ietekmi uz Sabiedrības tirajiem procentu ieņēmumiem un izdevumiem, procentu likmēm mainoties par 100 bāzes punktiem. Aprēķinu scenārijos ir ņemti vērā faktisko līgumu nosacījumi attiecībā uz minimālo iespējamo likmi, kas tiek fiksēta ar nulles vērtību situācijā, ja likmes fiksēšanas brīdī tā ir ar negatīvu vērtību.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(3) Procentu likmju risks (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo eiro procentu likmju vienlaicīgu paralēlu izmaiņu par 100 bāzes punktiem ietekmi uz Sabiedrības procentu ieņēmumiem un izdevumiem 12 mēnešu laikā, pārējiem mainīgajiem paliekot konstantiem:

visas summas tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Procentu likmju izmaiņas par +100 bp	1 123	742
Procentu likmju izmaiņas par -100 bp	(58)	166

Ievērojot straujo procentu likmju kāpumu 2022.gadā, Sabiedrība veica papildus procentu likmju jutīguma analīzi attiecībā uz eiro procentu likmju vienlaicīgu paralēlu izmaiņu par 200 un 300 bāzes punktiem ietekmi uz Sabiedrības procentu ieņēmumiem un izdevumiem 12 mēnešu laikā, pārējiem mainīgiem paliekot konstantiem, un šīs jutīguma analīzes rezultāti ir atspoguļoti tabulā zemāk:

visas summas tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Procentu likmju izmaiņas par +200 bp	2 246	1 484
Procentu likmju izmaiņas par -200 bp	(116)	331
Procentu likmju izmaiņas par +300 bp	3 369	2 226
Procentu likmju izmaiņas par -300 bp	(174)	497

(4) Ārvalstu valūtu risks

Ārvalstu valūtu risks ir risks, kas saistīts ar iespējamajiem zaudējumiem, kas rodas valūtas kursu svārstību rezultātā. Sabiedrības ārvalstu valūtu risks nav nozīmīgs, jo darījumi tiek veikti eiro valūtā. Sabiedrība kontrolē ārvalstu valūtu risku, piesaistot finansējumu un emitējot finanšu instrumentus eiro.

Sabiedrības pakļauība ārvalstu valūtu riskam, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
EUR		
Finanšu aktīvi	1 039 177	921 480
Finanšu saistības	790 796	494 449
Neto pozīcija	248 381	427 031
USD		
Finanšu aktīvi	99	668
Finanšu saistības	-	-
Neto pozīcija	99	668
GBP		
Finanšu aktīvi	-	-
Finanšu saistības	-	-
Neto pozīcija	-	-

Ja kurss ASV dolāru valūtai mainās atbilstoši piedāvātajam scenārijam, tad, pamatojoties uz Sabiedrības neto atvērto pozīciju 31.12.2022. un 31.12.2021., iespējamās Sabiedrības kopējās kapitāla (neņemot vērā nodokļu ietekmi) izmaiņas būtu šādas:

visas summas tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Izmaiņas USD/EUR valūtas kursā par +5%	(5)	(33)
Izmaiņas USD/EUR valūtas kursā par -5%	5	33

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(5) Operacionālais risks

Operacionālais risks izriet no apzinātām vai neapzinātām atkāpēm no pieņemtajiem principiem Sabiedrības ikdienas darbībā, piemēram, cilvēku kļūdas, informācijas sistēmu darbības traucējumi, nepietiekamas kontroles procedūras vai to neievērošana u.tml.

Operacionālā riska pārvaldības mērķis ir savlaicīgi identificēt iespējamus operacionālos riskus un veikt pasākumus, lai maksimāli minimizētu operacionālā riska ietekmi uz Sabiedrības finanšu rādītājiem, kā arī nodrošinātu to darbības nepārtrauktību. To Sabiedrība nodrošina, identificējot operacionālo risku cēloņus un veicot preventīvās un korektīvās darbības operacionālo risku cēloņu novēršanai.

(6) NILLTPF un sankciju risks

Sabiedrība savā darbībā stingri ievēro Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas (NILLTPF) novēršanas likumu, Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumu un citus saistošos normatīvos dokumentus NILLTPF novēršanas un sankciju ievērošanas un atbilstības jomā. Sabiedrības iekšējā kontroles sistēma (IKS) atbilst "Zini savu klientu" (Know Your Customer, (KYC)) principiem. Sabiedrības NILLTPF novēršanas / sankciju atbilstības politikas un procedūras, kā arī kontroles pasākumi ir izstrādāti saskaņā ar Latvijas Republikas un starptautiskajiem NILLTPF novēršanas sankciju atbilstības tiesību aktiem, kā arī ievērojot starptautiskos standartus un nozares pašregulējošo dokumentu prasības, t.sk. Latvijas Finanšu nozares asociācijas politikas un vadlīnijas NILLTPF novēršanas un sankciju atbilstības jomā.

Sabiedrība regulāri pārskata un aktualizē tās NILLTPF novēršanas un Sankciju atbilstības politikas un procedūras, ņemot vērā izmaiņas saistošajos tiesību aktos. Sabiedrība ievēro nulles toleranci par tiesību aktu tīsiem pārkāpumiem NILLTPF novēršanas un nacionālo un starptautisko sankciju ievērošanas jomā.

Ņemot vērā Krievijas Federācijas iebrukumu Ukrainā, Sabiedrība jau sākot ar 2022.gada februāri ir ierobežojis visa veida sadarbību ar Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas pilsoņiem un ar tiem saistītiem uzņēmumiem.

Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā rezultātā ES un pārējā pasaule ieviesa sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku un to tiesību subjektiem un lai mazinātu sankciju risku, Sabiedrība noteica papildu kontroles pasākumus gan finanšu instrumentu piešķiršanas, gan darījumu attiecību uzraudzības laikā, turklāt ir veiktas izmaiņas Sabiedrības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas novēršanas un sankciju ievērošanas politikā nosakot, ka Sabiedrība atturas no sadarbības ar klientiem, kur īpašnieki, patiesā labuma guvēji vai amatpersonas ir Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas pilsoņi. Sabiedrība neatbalsta darījumus, kurā finanšu līdzekļus paredzēts izmantot iepērkot preci/ pakalpojumu no Krievijas Federācijā vai Baltkrievijas Republikā reģistrētajām personām.

Sabiedrība veic nepārtrauktu sankciju izmaiņu monitoringu, kā arī nepārtraukti un ar uzmanību seko līdzi situācijas attīstībai Ukrainā. Sabiedrība veic uzraudzības pasākumus, lai pēc iespējas mazinātu iespējamo tiešo vai netiešo ietekmi uz Altum darbību no notikumiem Ukrainā vai sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku rezultātā, t.sk., bet ne tikai papildus uzrauga darījumus ar klientiem, kuru pamatdarbību varētu ietekmēt gan notikumi Ukrainā, gan ieviestās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku.

Sankciju riska vadības ietvaros Sabiedrība padziļināti analizē klientus un to sadarbības partnerus, kur novērojama saikne ar valstīm, par kurām ir informācija, ka tās iesaistās vai varētu tikt iesaistītas noteikto sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku apiešanā.

2022.gadā Sabiedrība līdztekus ikgadējai darbinieku apmācībai par NILLTPF riska un Sankciju riska pārvaldību, veica arī regulāras iekšējās mērķa apmācības, kas tika fokusētas uz aktuālu tēmu, ņemot vērā darbinieku amata pienākumus, atbildības un pilnvarojuma līmenim nepieciešamās zināšanas.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(7) Kapitāla pārvaldība

Kapitāla pārvaldība ir tālredzīga un saskaņota ar ilgtermiņa biznesa plāniem un makroekonomisko vidi.

Kapitāla pārvaldība nodrošina, ka Sabiedrība izmanto kapitālu Ministru kabineta apstiprināto valsts atbalsta programmu īstenošanai. Kapitāla plānošana ietver risku ietekmes uz kapitālu novērtēšanu, pilnā plānotajā apjomā īstenojot visas apstiprinātās attīstības programmas. Saskaņā ar Attīstības finanšu institūcijas likumu, Sabiedrība pirms katras programmas apstiprināšanas Ministru kabinetā novērtē programmas ietekmi, riskus un sagaidāmos zaudējumus, finansiālos rezultātus un programmas īstenošanas izmaksas.

Lai kapitāla valdības ietvaros novērtētu, ka pašu kapitāla lielums ir atbilstošs no darbības apjoma izrietošajiem riskiem, Sabiedrībā tiek aprēķināts kapitāla pietiekamību raksturojošs rādītājs, Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR) pret Kopējie pārvaldītie akīvi (KPA). Rādītāja skaidrojums un izmaiņu dinamika pa periodiem pieejama sadaļā *Citi pielikumi Gada pārskatam* "Galvenie finanšu un darbības rādītāji".

(8) Covid-19 ietekme

(i) Ietekme uz jauniem produktiem un jauniem darījumiem

Kopš 2020.gada marta mēneša, strauji reaģējot uz Covid-19 pasludināšanu par globālu pandēmiju, Sabiedrība aktīvi iesaistījās Covid-19 negatīvās ietekmes mazināšanā uzņēmējdarbības sektorā. Sabiedrība Latvijā ieņēma kritiski svarīgu lomu sniedzot uzņēmējiem Covid-19 atbalsta finanšu instrumentus (atskaitot dīkstāves pabalstus) – aizdevumus un garantijas. Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju operatīvi tika izstrādāti jauni atbalsta finanšu instrumenti. Sanākot uz ārkārtas sanāksmi 2020.gada 19.martā un pēc tam 2020.gada 24.martā Ministru kabinets apstiprināja jauno finanšu instrumentu noteikumus. Abi finanšu instrumenti stājās spēkā 2020.gada 25.martā, tos jau saskaņojot ar Eiropas Komisiju.

Covid-19 kredītu un garantiju portfelis 2022.gada 31.decembrī bija attiecīgi 31,218 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 58,832 tūkst. eiro) un 16,433 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 27,861 tūkst. eiro). Detalizētāku informāciju par visiem Covid-19 instrumentiem skatīt Vadības ziņojumu.

2020.gada pavasarī tika izveidots jauns finanšu instruments AIF "Altum kapitāla fonds" (turpmāk tekstā - Fonds) ar mērķi atbalstīt labi pārvaldītus, perspektīvus vidējos un lielos uzņēmumus Covid-19 ietekmes pārvarēšanai. Fonda parakstītais kapitālieguldījums pilnā apmērā tika parakstīts 2020.gada 16.septembrī, sasniedzot 100 milj. eiro apjomu, no kuriem vairākumu (51,1 milj. eiro jeb 51.1%) veidoja lielākie privāto pensiju plānu pārvaldnieki un 48,9 milj. eiro sastāda AS Attīstības finanšu institūcija "Altum" ieguldītais publiskais finansējums. Sabiedrība ir arī 2020.gada 26.maijā Finanšu un kapitāla tirgus komisijā reģistrētā Fonda pārvaldnieks. Sabiedrības pārvaldītā Fonda kopējie aktīvi 2022.gada 31.decembrī sastāda 34,629 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 30,772 tūkst. eiro). Fonda investīciju periods beidzās 2022.gada 30.jūnijā.

Pārskata gadā Fonda portfeļa un mērķa uzņēmumu darbību, kā arī Latvijas tautsaimniecības attīstību plašākā kontekstā turpināja ietekmēt Covid-19 izplatība, bet jau mazākā apmērā nekā iepriekšējā pārskata gadā. Pārskata gadā vairs netika noteikti ierobežojumi, bet ietekme saglabājās caur izejvielu cenu svārstīgumu, nestabilām piegāžu ķēdēm, attālināta darba veikšanu un citos viedos.

(ii) Sabiedrības vadības aplēses par makroekonomiskajiem scenārijiem, kas ietekmē kredītzaudējumu uzkrājumu un garantiju uzkrājumu aprēķinu.

Sabiedrība ir atzinusi, ka pastāv neskaidrība saistībā ar Covid-19 situācijas ilgumu un tās seku nozīmīgumu, kā arī saistībā ar iespējamiem traucējumiem ekonomikā un Sabiedrības klientu darbībā. Sabiedrība piedalījās Covid-19 kredītu moratorijā, kura ietvaros pēc klienta pieteikuma saņemšanas tika atļauts uz īsu laiku atlikt kredīta pamatsummas maksājumus. Detalizētu informāciju skatīt 2.pielikuma 5.piezīmes (vi).punktā.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(8) Covid-19 ietekme (turpinājums)

(iii) Covid-19 ietekme uz kredītportfeļi

Kredītportfeļa analīze sadalījumā pēc klientu segmenta 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	1.posms		2.posms		3.posms		Kopā bruto kredīti	Kopā uzkrājumi vērtības samazinājumu
	Bruto kredīti	Uzkrājumi vērtības samazinājumu	Bruto kredīti	Uzkrājumi vērtības samazinājumu	Bruto kredīti	Uzkrājumi vērtības samazinājumu		
Finanšu starpnieki *	46	1	-	-	-	-	46	1
Lauksaimnieki *	139 654	540	12 913	313	6 942	2 073	159 509	2 926
Mazie, vidējie un vidēji lielle uzņēmumi (MVU un Midcap) tajā skaitā,	81 255	2 077	43 781	3 740	22 333	9 813	147 369	15 630
Covid-19 apgrozāmo līdzekļu aizdevumi	11 234	498	12 902	874	7 082	4 525	31 218	5 897
Ikdienas aizdevumu produkti	70 021	1 579	30 879	2 866	15 251	5 288	116 151	9 733
Privātpersonas	3 318	12	201	3	1 401	328	4 920	343
Zemes fonds	26 302	2	-	-	787	3	27 089	5
Kopā bruto kredīti segmentos	250 575	2 632	56 895	4 056	31 463	12 217	338 933	18 905
Papildus uzkrājumu rezerve **	-	269	-	-	-	-	-	269
Kopā neto kredīti segmentos	250 575	2 901	56 895	4 056	31 463	12 217	338 933	19 174

* 2022.gadā tiek mainīta klientu segmentu klasifikācija, nosakot, ka aizdevumi ar atbalsta programmas kodu "Lauksaimniecības kredītu fonda aizdevumi", kas 2021.gadā klasificēti kā Finanšu starpnieki, tiek attiecināti uz segmentu Lauksaimnieki.

** Vērtības samazināšanās uzkrājumu rezerve Mazie, vidējie un vidēji lielle uzņēmumi (MVU un Midcap) portfelim veido papildus uzkrājumu rezervi modelētajām SKZ summām, lai ņemtu vērā citas ekonomiskās nenoteiktības. Sīkāku informāciju skatīt 2.pielikuma 16.piezīmes (ii).punktā.

Kredītportfeļa analīze sadalījumā pēc klientu segmenta 2021.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	1.posms		2.posms		3.posms		Kopā bruto kredīti	Kopā uzkrājumi vērtības samazinājumu
	Bruto kredīti	Uzkrājumi vērtības samazinājumu	Bruto kredīti	Uzkrājumi vērtības samazinājumu	Bruto kredīti	Uzkrājumi vērtības samazinājumu		
Finanšu starpnieki	881	2	77	2	577	337	1 535	341
Lauksaimnieki	115 778	269	10 778	192	6 000	1 534	132 556	1 995
Mazie, vidējie un vidēji lielle uzņēmumi (MVU un Midcap) tajā skaitā,	104 890	1 966	54 714	4 229	15 466	7 646	175 070	13 841
Covid-19 apgrozāmo līdzekļu aizdevumi	36 922	1 000	18 663	720	3 247	2 485	58 832	4 205
Ikdienas aizdevumu produkti	67 968	966	36 051	3 509	12 219	5 161	116 238	9 636
Privātpersonas	4 314	4	302	2	1 897	654	6 513	660
Zemes fonds	31 002	3	1 220	-	777	2	32 999	5
Kopā bruto kredīti segmentos	256 865	2 244	67 091	4 425	24 717	10 173	348 673	16 842
Papildus uzkrājumu rezerve *	-	1 301	-	-	-	-	-	1 301
Kopā neto kredīti segmentos	256 865	3 545	67 091	4 425	24 717	10 173	348 673	18 143

* Vērtības samazināšanās uzkrājumu rezerve Mazie, vidējie un vidēji lielle uzņēmumi (MVU un Midcap) portfelim veido papildus uzkrājumu rezervi modelētajām SKZ summām, lai ņemtu vērā citas ekonomiskās nenoteiktības.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(8) Covid-19 ietekme (turpinājums)

(iii) Covid-19 ietekme uz kredīportfeli (turpinājums)

Sabiedrības izsniegtie kredīti MVU un Midcap segmentam sadalās starp (i) ar Covid-19 seku mazināšanu saistītiem atbalsta instrumentiem – apgrozāmo līdzekļu aizdevumi un (ii) ikdienas aizdevumu produktiem.

Ar Covid-19 seku mazināšanu saistīto atbalsta instrumentu – apgrozāmo līdzekļu aizdevumu portfeļa MVU un Midcap segmentam sadalījums pēc nozarēm 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto kredīti 31.12.2022.	Palielinājums (samazinājums) 2022.gadā	Izsniegti kredīti 2022.gadā	Izsniegti kredīti 2021.gadā	Uzkrājumi vērtības samazinājumam 31.12.2022.	Palielinājums/ (samazinājums) 2022.gadā	Neto kredīti 31.12.2022.	% no bruto kredītiem MVU un Midcap segmentā
Covid-19 visvairāk skartās nozares								
Mazumtirdzniecība	2 053	(2 142)	555	1 768	393	84	1 660	1.4%
Tūrisma pakalpojumi	1 711	(861)	572	521	194	(68)	1 517	1.2%
Sauszemes transports	1 468	(572)	250	1 625	91	16	1 377	1.0%
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	1 259	(1 562)	344	600	265	58	994	0.9%
Māksla, izklaide un atpūta	1 224	(366)	2 676	1 518	152	10	1 072	0.8%
Frīziere un skaistumkopšanas pakalpojumi	64	(36)	-	100	4	(1)	60	0.0%
Kopā Covid-19 visvairāk skartās nozares	7 779	(5 539)	4 397	6 132	1 099	99	6 680	5.3%
Covid-19 mazāk skartās nozares								
Apstrādes rūpniecība	6 714	(8 163)	426	5 596	915	(98)	5 799	4.6%
Būvniecība	5 491	(2 364)	617	2 906	2 197	1 435	3 294	3.7%
Vairumtirdzniecība	5 164	(5 614)	245	1 771	972	38	4 192	3.5%
Transports un uzglabāšana	2 247	(844)	759	1 040	372	202	1 875	1.5%
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	1 041	(1 342)	30	640	44	(11)	997	0.7%
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	857	(1 004)	-	547	162	89	695	0.6%
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	598	(301)	-	305	30	(5)	568	0.4%
Operācijas ar nekustamo īpašumu	357	(133)	-	100	17	3	340	0.2%
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	108	(349)	-	34	25	8	83	0.1%
Veselība un sociālā aprūpe	52	(106)	-	45	2	(2)	50	0.0%
Mežsaimniecība	-	(1 432)	-	218	-	(94)	-	0.0%
Pārējās nozares	810	(423)	250	310	62	28	748	0.5%
Kopā Covid-19 mazāk skartās nozares	23 439	(22 075)	2 327	13 512	4 798	1 593	18 641	15.9%
KOPĀ ar Covid-19 seku mazināšanu saistītie atbalsta instrumenti - apgrozāmo līdzekļu aizdevumi	31 218	(27 614)	6 724	19 644	5 897	1 692	25 321	21.2%

Ar Covid-19 seku mazināšanu saistītie atbalsta instrumenti Latvijā tika izsniegti līdz 2022. gada 30. jūnijam, ievērojot ES noteikto regulējošo ietvaru. Jāatzīmē, ka Covid aizdevumu produkta portfelis strauji amortizējas, jo vidējais atlikušais aizdevuma termiņš ir 1.4 gadi.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(8) Covid-19 ietekme (turpinājums)

(iii) Covid-19 ietekme uz kredītportfeli (turpinājums)

Ikdienas aizdevumu produktu portfeļa MVU un Midcap segmentam sadalījums pēc nozarēm 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto kredīti 31.12.2022.	Palielinājums (samazinājums) 2022.gadā	Izsniegti kredīti 2022.gadā	Izsniegti kredīti 2021.gadā	Uzkrājumi vērtības samazinājumam 31.12.2022.	Palielinājums/ (samazinājums) 2022.gadā	Neto kredīti 31.12.2022.	% no bruto kredītiem MVU un Midcap segmentā
Covid-19 visvairāk skartās nozares								
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	3 510	(1 090)	767	1 947	259	(76)	3 251	2.4%
Mazumtirzniecība	2 722	843	1 781	604	126	16	2 596	1.8%
Māksla, izklaide un atpūta	2 083	242	985	598	444	149	1 639	1.4%
Frizieru un skaistumkopšanas pakalpojumi	639	(5)	186	55	273	22	366	0.4%
Sauszemes transports	530	(5)	339	264	27	6	503	0.4%
Tūrisma pakalpojumi	310	(23)	-	-	83	(23)	227	0.2%
Kopā Covid-19 visvairāk skartās nozares	9 794	(38)	4 058	3 468	1 212	94	8 582	6.6%
Covid-19 mazāk skartās nozares								
Apstrādes rūpniecība	48 811	(3 686)	15 649	20 815	3 604	(490)	45 207	33.1%
Operācijas ar nekustamo īpašumu	15 321	2 091	5 167	5 387	1 475	(472)	13 846	10.4%
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	8 527	2 865	3 967	596	869	17	7 658	5.8%
Veselība un sociālā aprūpe	7 189	1 451	3 099	2 420	494	306	6 695	4.9%
Vairumtirzniecība	6 134	(1 255)	1 476	3 008	579	22	5 555	4.2%
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	5 073	35	1 570	1 577	110	90	4 963	3.4%
Būvniecība	4 473	141	1 949	2 344	225	12	4 248	3.0%
Transports un uzglabāšana	2 723	1 533	2 010	792	280	89	2 443	1.8%
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	2 547	(506)	770	1 143	73	37	2 474	1.7%
Živsaimniecība	1 680	(404)	36	761	342	223	1 338	1.1%
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	945	369	517	196	278	214	667	0.6%
Mežsaimniecība	-	(2 691)	-	1 320	-	(54)	-	0.0%
Pārējās nozares	2 934	8	1 258	1 648	192	7	2 742	2.0%
Kopā Covid-19 mazāk skartās nozares	106 357	(49)	37 468	42 007	8 521	1	97 836	72.2%
Kopā ikdienas aizdevumu produkti	116 151	(87)	41 526	45 475	9 733	95	106 418*	78.8%

* neietver vērtības samazināšanās uzkrājumu rezervi 269 tūkst. eiro apmērā, kas ir papildus uzkrājumu rezerve Mazie, vidējie un vidēji lieli uzņēmumi (MVU un Midcap) portfelim modelētajām SKZ summām, lai ņemtu vērā citas ekonomiskās nenoteiktības. Sīkāku informāciju skatīt 2.pielikuma 16.piezīmes (ii).punktā.

Covid-19 izraisītā situācija nav atvieglinājusi ikdienas aizdevumu produktu portfelim piemērojamo kredīta pieteikuma novērtēšanas procesu, tajā skaitā, pieņemto kredītriska līmeni, klientiem piemērojamo kredītreitingu, paredzamo parāda apkalpošanas spēju, nodrošinājumu novērtēšanas procesu. Šāds process attiecas arī uz konkrētu ar Covid-19 seku mazināšanu saistīto atbalsta instrumentu – apgrozāmo līdzekļu aizdevumiem.

Jāatzīmē, ka SME segmentam Izsniegto kredīta atvieglojumu (Covid-19 moratorijs) rezultātā kredītportfeļa kvalitāte nav pasliktinājies klientiem atgriežoties pie ierastā maksājuma grafika pēc kredīta atvieglojumu beigām.

Lielākās Sabiedrības aizdevuma portfeļa ekspozīcijas pa segmentiem/nozarēm 2022.gadā un Covid-19 ietekme uz tām:

- Lauksaimniecības segmentā 2022.gadā bija vērojams izejvielu un energoresursu cenu kāpums un tam sekoja arī realizācijas cenu pieaugums. Lauksaimniecības segmenta uzņēmumi 2022.gada sezonu ir noslēguši ar pietiekami labiem finanšu rezultātiem. Tāpat ir jāpiemin, ka lauksaimniecības segments ir nozīmīgi subsidēts un aizdevumi šim segmentam pārsvarā ir nodrošināti ar lauksaimniecības zemi, kas ir piesardzīgi novērtēta. Tāpēc Sabiedrība neredz šī segmenta kredītportfeļa kvalitātes pasliktināšanos, ko būtu ietekmējusi Covid-19 krīze.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(3) Covid-19 ietekme (turpinājums)

(iii) Covid-19 ietekme uz kredīportfeli (turpinājums)

- Apstrādes rūpniecība MVU segmentā. Ņemot vērā ierobežojumus izklaides, ēdināšanas, tūrisma un citu pakalpojumu nozarēm, sabiedrības patēriņa tendences tika būtiski ietekmētas, un lielāka daļa ienākumu tika novirzīti dažādu preču iegādei, kas stiprināja apstrādes uzņēmumu noieta apjomus. Apstrādes rūpniecības apakšnozare, kura piedzīvoja viskrasākās svārstības 2022.gada laikā ir kokapstrāde - no vienas puses 2022.gadā turpinājās tendence ar strauji augošām realizācijas cenām, bet no otras puses ekonomiskās sankcijas pret Baltkrieviju un Krievijas Federāciju ir radījušas jaunus izejvielu pieejamības izaicinājumus un papildus riskus nozares uzņēmumiem, tai skaitā iespējamās krasas produktu cenu izmaiņas pēc pieprasījuma korekcijām. Apstrādes rūpniecība parāda pietiekami labos rezultātus. Līdz ar to var secināt, ka Covid-19 negatīva ietekme uz nozares uzņēmumu darbību ir bijusi nebūtiska.
- Otrā lielākā nozare pēc aizdevumu portfeļa apjoma MVU segmentā ir operācijas ar nekustamo īpašumu. Visvairāk ietekmēti tika nekustamā īpašuma portfeļi, kur izvietots viesnīcu bizness, kā arī tirdzniecības centri. 2022.gada 2 un 3.ceturksnī bija vērojamas pozitīvas tendences, jo Covid-19 ierobežojumu tika būtiski mazināti. Savukārt biroju segmentā – lielākajai daļai biroju darbinieku ir nācies strādāt attālināti un daudziem darbs no mājām joprojām ir ikdiens, līdz ar to nekustamo īpašumu nozarē aktuāls ir kļuvis jautājums par biroju nepieciešamību nākotnē. Nebūtiska ietekme Covid-19 ierobežojumiem bija noliktavu segmentā, jo, pateicoties e-komercijas uzplaukumam, būtiski ir pieaudzis piegādājamo preču apjoms. Vienlaikus pircēju prasības preču piegādes ātruma nodrošināšanai rada papildu pieprasījumu pēc noliktavu platībām.
- Trešā lielākā nozare pēc aizdevumu portfeļa apjoma ir enerģētika. Pēdējā laikā novērojama nozares transformācija arvien lielākas investīcijas novirzot elektroenerģijas un siltuma ģenerācijas projektiem no atjaunojamajiem resursiem. 2022.gadā nozare piedzīvojuši lielas cenu svārstības gan izejvielu iepirkumos, gan realizācijas cenās. 2022.gada vasarā valdība liela neskaidība par fosilā kurināmā pieejamību, līdz ar to tika sasniegta naftas, dabasgāzes, elektrības un enerģētiskās koksnes rekordcena. Pateicoties ātrai piegāžu ķēžu diversifikācijai un relatīvi siltajiem laika apstākļiem 2022.gada 4.ceturksnī izejvielu cenas sāka kristies. Tuvākajā laikā tiek prognozēta stabila investīciju plūsma jaunos enerģētiskās projektos, pateicoties kuriem ilgtermiņā varētu stabilizēties elektrības un siltumenerģijas cenas. Jāatzīmē, ka Covid-19 negatīva ietekme uz nozares uzņēmumu darbību ir bijusi nebūtiska un nozares 2022.gadā piedzīvotās krasās svārstības saistītas ar Krievijas Federācijas iebrukumu Ukrainā un pret Krievijas Federāciju vērstajām sankcijām.
- Vairumtirdzniecības nozarē līdzīgi kā apstrādes rūpniecības nozarē Covid-19 krīzes ietekme ir bijusi atšķirīga atkarībā no apakšnozares. Piemēram, kokmateriālu vairumtirgotājiem izaicinājumi ir līdzīgi kā ražotājiem kokapstrādes nozarē. Degvielas un kurināmā tirgotāji spējuši izmantot augošo cenu pozitīvo efektu, tomēr papildus augošās cenas varētu atstāt negatīvu ietekmi uz pieprasījumu ilgtermiņā. Pozitīvi ir tas, ka lielākajai daļai šīs nozares uzņēmumu ir pietiekami augsti pašu kapitāla rādītāji, un īpašnieki spēja finansiāli atbalstīt uzņēmumus.
- No Covid-19 visvairāk skartajām nozarēm relatīvi lielākās aizdevumu portfeļa ekspozīcijas ir izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu un mazumtirdzniecības nozarēs. 2022.gada vasarā izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozares uzņēmumi spēja operatīvi reaģēt uz augošo pieprasījumu, tādejādi nodrošinot būtisku apgrozījuma pieaugumu, kas tomēr nesasniedza pirms pandēmijas apjomus. Mazumtirdzniecības nozarē pārskata periods bija izaicinošs visām apakšnozarēm, it īpaši 2022.gada 2. un 3.ceturksnī strauji augošās cenas, kas turpinājās arī 4. ceturksnī, varētu atstāt negatīvu ietekmi uz patērētāju pieprasījumu ilgtermiņā, taču šī tendence nav veidojusies Covid-19 ietekmē.

Būfībā beidzoties Covid-19 ierobežojumiem un atjaunojoties piegādes ķēdēm, kas tika traucētas Covid-19 laikā, var uzskatīt, ka Covid-19 negatīvā ietekme uz uzņēmumu saimniecisko darbību ir beigusies. Par Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā, pret Krievijas Federāciju vērstajām sankcijām, to netiešo ietekmi uz uzņēmumiem caur energoresursu cenu straujo pieaugumu, izejvielu deficītu un izmaiņām piegādes ķēdēs detalizēti skatīt zemāk 3.pielikuma (4).piezīmi *Krievijas iebrukuma Ukrainā ietekme*.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(8) Covid-19 ietekme (turpinājums)

(iv) Covid-19 ietekme uz garantiju portfeli

Garantiju portfeļa analīze sadalījumā pēc klientu segmenta 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	1.posms		2.posms		3.posms		Kopā finanšu garantijas	Uzkrājumi vērtības samazinājumam
	Finanšu garantijas	Uzkrājumi vērtības samazinājumam	Finanšu garantijas	Uzkrājumi vērtības samazinājumam	Finanšu garantijas	Uzkrājumi vērtības samazinājumam		
Lauksaimnieki	10 409	1 568	2 213	113	179	130	12 801	1 811
Mazie, vidējie un vidēji lielle uzņēmumi (MVU un Midcap), tajā skaitā	170 602	10 251	27 271	3 033	7 512	4 645	205 385	17 929
Covid-19 garantiju atbalsta instrumenti *	3 933	271	8 658	758	3 842	2 544	16 433	3 573
Ikdienas garantiju produkti	166 669	9 980	18 613	2 275	3 670	2 101	188 952	14 356
Privātpersonas	262 266	20 949	327	44	234	229	262 827	21 222
Kopā segmentos	443 277	32 768	29 811	3 190	7 925	5 004	481 013	40 962
Papildus uzkrājumu rezerve	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā segmentos	443 277	32 768	29 811	3 190	7 925	5 004	481 013	40 962

* ietver kredītbīvdienu garantijas un portfeljgarantijas

Garantiju portfeļa analīze sadalījumā pēc klientu segmenta 2021.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	1.posms		2.posms		3.posms		Kopā finanšu garantijas	Kopā uzkrājumi vērtības samazinājumam
	Finanšu garantijas	Uzkrājumi vērtības samazinājumam	Finanšu garantijas	Uzkrājumi vērtības samazinājumam	Finanšu garantijas	Uzkrājumi vērtības samazinājumam		
Lauksaimnieki	11 479	1 587	1 209	148	10	6	12 698	1 741
Mazie, vidējie un vidēji lielle uzņēmumi (MVU un Midcap), tajā skaitā	163 416	9 212	31 384	3 331	3 018	1 824	197 818	14 367
Covid-19 garantiju atbalsta instrumenti *	10 874	1 047	16 775	2 018	212	124	27 861	3 189
Ikdienas garantiju produkti	152 542	8 165	14 609	1 313	2 806	1 700	169 957	11 178
Privātpersonas	203 981	16 335	292	26	189	180	204 462	16 541
Kopā segmentos	378 876	27 134	32 885	3 505	3 217	2 010	414 978	32 649
Papildus uzkrājumu rezerve**	-	954	-	-	-	-	-	954
Kopā segmentos	378 876	28 088	32 885	3 505	3 217	2 010	414 978	33 603

* ietver kredītbīvdienu garantijas, portfeljgarantijas un garantijas lielajiem uzņēmumiem (Midcap)

** ietver vērtības samazināšanās uzkrājumu rezervi, kas ir papildus uzkrājumu rezerve Mazie, vidējie un vidēji lielle uzņēmumi (MVU un Midcap) portfelim modelētajām SKZ summām, lai ņemtu vērā citas ekonomiskās nenoteiktības.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(8) Covid-19 ietekme (turpinājums)

(iv) Covid-19 ietekme uz garantiju portfeli (turpinājums)

Sabiedrības izsniegtās garantijas MVU un Midcap segmentam sadalās starp ar Covid-19 seku mazināšanu saistītiem atbalsta instrumentiem – kredītbrīvdienu garantijas un portfeljgarantijas un ikdienas garantiju produktiem.

Ar Covid-19 seku mazināšanu saistīto atbalsta instrumentu MVU un Midcap segmentam – kredītbrīvdienu garantijas un portfeljgarantijas sadalījums pēc nozarēm 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto finanšu garantijas 31.12.2022.	(Samazinājums) 2022.gadā	Izsniegtas garantijas 2022.gadā	Izsniegtas garantijas 2021.gadā	Uzkrājumi vērtības samazinā- jumam 31.12.2022.	Uzkrājumu palielināju- ms/(sama- zinājums 2022.gadā	Neto finanšu garantijas 31.12.2022.	% no bruto garantijām MVU un Midcap segmentā
Covid-19 visvairāk skartās nozares								
Izmīnīšana un ēdināšanas pakalpojumi	3 780	(1 379)	-	-	446	(204)	3 334	1.8%
Pasažieru transporta pakalpojumi	1 344	(1 696)	-	1 457	162	(263)	1 182	0.7%
Mazumtirzniecība	996	-	-	304	30	(31)	966	0.5%
Māksla, izklaide un atpūta	323	(29)	-	-	29	(2)	294	0.2%
Kopā Covid-19 visvairāk skartās nozares	6 443	(3 104)	-	1 761	667	(500)	5 776	3.1%
Covid-19 mazāk skartās nozares								
Vairumtirzniecība	6 012	(1 118)	-	4 735	2 607	1 650	3 405	2.9%
Apstrādes rūpniecība	1 547	(6 011)	-	2 794	77	(555)	1 470	0.8%
Pašvaldību iestādes	1 381	(580)	-	1 352	185	(100)	1 196	0.7%
Būvniecība	778	(12)	-	-	10	(29)	768	0.4%
Veselība un sociālā aprūpe	206	(16)	-	-	12	(8)	194	0.1%
Mežsaimniecība	33	(339)	-	-	10	(45)	23	0.0%
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	33	(8)	-	32	5	(2)	28	0.0%
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	-	(239)	-	-	-	(27)	-	0.0%
Kopā Covid-19 mazāk skartās nozares	9 990	(8 323)	-	8 913	2 906	884	7 084	4.9%
KOPĀ ar Covid-19 seku mazināšanu saistītie atbalsta instrumenti *	16 433	(11 427)	-	10 674	3 573	384	12 860	8.0%

* kredītbrīvdienu garantijas un portfeljgarantijas

Ar Covid-19 seku mazināšanu saistītie atbalsta instrumenti Latvijā tika izsniegti līdz 2022.gada 30.jūnijam, ievērojot ES noteikto regulējošo ietvaru. Jāatzīmē, ka Covid garantiju produkta portfelis strauji amortizējas, jo vidējais atlikušais garantijas termiņš ir 1.6 gadi.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(8) Covid-19 ietekme (turpinājums)

(iv) Covid-19 ietekme uz garantiju portfeli (turpinājums)

Ikdienas garantiju produktu portfeļa MVU un Midcap segmentam sadalījums pēc nozarēm 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

	Bruto finanšu garantijas 31.12.2022.	Palielinājums/ (samazinājums) 2022.gadā	Izsniegta garantijas 2022.gadā	Izsniegta garantijas 2021.gadā	Uzkrājumi vērtības samazinājumam 31.12.2022.	Uzkrājumu palielinājums/samazinājums 2022.gadā	Neto finanšu garantijas 31.12.2022.	% no bruto garantijām MVU un Midcap segmentā
Covid-19 visvairāk skartās nozares								
Mazumtirdzniecība	8 792	3 132	1 971	1 766	945	256	7 847	4.3%
Pasažieru transporta pakalpojumi	1 558	332	106	441	(122)	(146)	1 680	0.8%
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	517	(6)	8	45	95	34	422	0.3%
Māksla, izklaide un atpūta	216	(84)	24	182	18	(5)	198	0.1%
Kopā Covid-19 visvairāk skartās nozares	11 083	3 374	2 109	2 434	936	139	10 147	5.4%
Covid-19 mazāk skartās nozares								
Apstrādes rūpniecība	56 630	694	6 403	20 713	4 345	265	52 285	27.6%
Vairumtirdzniecība	47 671	4 446	4 637	13 921	2 670	761	45 001	23.2%
Būvniecība	40 874	9 630	2 994	5 361	4 092	1 857	36 782	19.9%
Mežsaimniecība	10 874	1 902	-	1 977	297	(81)	10 577	5.3%
Transportis un uzglabāšana	5 426	(947)	-	396	569	19	4 857	2.6%
Operācijas ar nekustamo īpašumu	3 418	(1 608)	40	1 704	393	(14)	3 025	1.7%
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	5 623	1 084	1 575	1 242	489	174	5 134	2.7%
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	2 488	(368)	92	1 059	176	23	2 312	1.2%
Pašvaldību iestādes	2 229	57	359	1 006	229	6	2 000	1.1%
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	1 610	802	726	386	74	39	1 536	0.8%
Veselība un sociālā aprūpe	639	45	137	164	61	(2)	578	0.3%
Pārējās nozares	387	(115)	20	89	25	(8)	362	0.2%
Kopā Covid-19 mazāk skartās nozares	177 869	15 622	16 983	48 018	13 420	3 039	164 449	86.6%
Kopā ikdienas garantiju produkti	188 952	18 996	19 092	50 452	14 356	3 178	174 596	92.0%

Covid-19 izraisītā situācija nav atvieglinājusi ikdienas garantiju produktiem piemērojamo garantiju novērtēšanas procesu, tajā skaitā, pieņemto kredītriska lēmumi, klientiem piemērojamo kredītreitingu, paredzamo parāda apkalpošanas spēju. Šāds process attiecas arī uz konkrētu ar COVID-19 seku mazināšanu saistītiem atbalsta instrumentiem – kredītbrīvdienu garantijas, portfelgarantijas.

Lielākās Sabiedrības garantiju portfeļa ekspozīcijas pa segmentiem/nozarēm 2022.gadā un Covid-19 ietekme uz tām:

- Apstrādes rūpniecība MVU segmentā ir lielākā nozare ne tikai MVU aizdevumu portfeli, bet arī MVU garantiju portfeli. Aprakstu par šo nozari skatīt iepriekš pie aizdevumu portfeļa nozaru analīzes.
- Otrā lielākā nozare pēc garantiju portfeļa apjoma ir vairumtirdzniecība. Aprakstu par šo nozari skatīt iepriekš pie aizdevumu portfeļa nozaru analīzes.
- Būvniecība, kas ir trešā lielākā nozare MVU garantiju portfeli, Covid-19 krīze ietekmēja gan tieši, gan netieši. Pārvietošanās ierobežojumu un darbinieku slimošanas dēļ daudzos uzņēmumos aizkavējās būvniecības process un attiecīgi cieta uzņēmuma naudas plūsma. 2022.gadā ceļojumu nosacījumu atvieglošana ļauj Latvijas uzņēmumiem atgriezties Skandināvijas tirgū. Daudzas nozares, kuras tieši skāra Covid-19 atiecās no būvniecības projektu īstenošanas, vai pārcēla tos uz vēlāku periodu. Tomēr kopumā nozare 2022.gadā parāda labus rezultātus. Tuvākā termiņā galvenie izaicinājumi ir pielāgošanās materiālu piegādes ķēžu izmaiņām un jaunajiem apmaksas nosacījumiem, kas izjauc ierasto projektu finansēšanas līdzsvaru, kā arī izaicinājums būs pieaugošās būvniecības materiālu izmaksas, kas var radīt būtiskus zaudējumus tiem būvniecības uzņēmumiem, kuru projektos pasūtītāji atteiksies pārskatīt tāmes un palielināt projektu finansējumu.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(8) Covid-19 ietekme (turpinājums)

(iv) Covid-19 ietekme uz garantiju portfeli (turpinājums)

- Par mazumtirdzniecības nozari, kas garantiju portfeļa ekspozīcija ir lielākā no Covid-19 visvairāk skartajām nozarēm skatīt iepriekš pie aizdevumu portfeļa nozaru analīzes.

Būtībā beidzoties Covid-19 ierobežojumiem un atjaunojoties piegādes ķēdēm, kas tika traucētas Covid-19 laikā, var uzskatīt, ka Covid-19 negatīvā ietekme uz uzņēmumu saimniecisko darbību ir beigusies. Par Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā, pret Krievijas Federāciju vērstajām sankcijām, to netiešo ietekmi uz uzņēmumiem caur energoresursu cenu straujo pieaugumu, izejvielu deficītu un izmaiņām piegādes ķēdēs detalizēti skatīt zemāk 3.pielikuma (9).piezīmi *Krievijas iebrukuma Ukrainā ietekme*.

(v) Covid-19 ietekme uz ieguldījumiem riska kapitāla fondos

Attiecībā uz ieguldījumiem riska kapitāla fondos tika konstatēta zināma kavēšanās ar ieguldījumu realizāciju 2021.gadā, kas iepriekš bija plānotas 2020.-2021.gadā. Tomēr tas negatīvi neietekmēja Sabiedrības likviditāti.

Covid-19 krīzes ietekmē 4.paaudzes riska kapitāla fondu pārvaldniekiem bija apgrūtināta jaunu ieguldījumu veikšana, radot papildus izaicinājumus jaunu projektu atlases procesā, investoru piesaistē, Akcelerācijas programmu norisē un jaunizveidoto uzņēmumu darbībā. Tomēr tam nebija negatīva ietekme uz Sabiedrības uzņemtajām saistībām.

Beidzoties Covid-19 ierobežojumiem, 2022. gada otrajā pusē riska kapitāla fondu pārvaldnieku darbība aktivizējās. Var uzskatīt, ka Covid-19 ietekme uz ieguldījumiem riska kapitāla fondos ir beigusies.

(9) Krievijas militārais iebrukums Ukrainā un ar to saistīto sankciju ietekme

Ukrainā notiekošais karš un ar to saistītās sankcijas, kas vērstas pret Krievijas Federāciju, kā arī pret Baltkrieviju, rada sociālu un ekonomisku ietekmi Latvijā un reģionā, kā arī ietekmē Sabiedrību. Tas ir izvērsis energoresursu krīzi, inflācijas pieaugumu un procentu likmju straujo kāpumu un tas viss netieši ietekmē mūsu portfeli. Tas noved pie būtiskām aktīvu un saistību uzskaites vērtības korekcijām 2022.gada laikā. Tālāk tekstā aprakstām, kā esam izvērtējuši šo notikumu tiešo un netiešo ietekmi.

Sabiedrība neizsniedz aizdevumus tieši uzņēmumiem Ukrainā, Krievijas Federācijā un Baltkrievijā. Līgumi ar darījumu partneriem par norēķinu izpildi ar klientiem, kā arī par finanšu darījumu slēgšanu Sabiedrības likviditātes un aktīvu un pasīvu vadības nodrošināšanai, ir noslēgti tikai ar Latvijas republikā reģistrētām finanšu iestādēm.

Garantiju portfeli tieša ietekme ir no Sabiedrības izsniegtajām eksporta kredītu garantijām par politisko un pircēju risku zaudējumu kompensēšanu tirdzniecības darījumos, kur Sabiedrības klientu darījumu partneri ir Ukrainas, Krievijas Federācijas un Baltkrievijas rezidenti. 2022.gada 1.ceturksnī šādām eksporta kredītu garantiju augsta riska ekspozīcijām sagaidāmiem kredītzaudējumiem izveidoja uzkrājumu rezervi 1,587 tūkst. eiro, paralēli veicot nepieciešamos pasākumus, lai mazinātu iespējamo ietekmi. Sabiedrība jau kopš 2022.gada 25.februāra apturēja jaunu eksporta garantiju izsniegšanu uz Krievijas Federāciju un Baltkrieviju, kā arī vienojoties ar klientiem, kur iespējams, izbeidza līgumus, kā rezultātā pakāpeniski tika samazināts riska darījumu apmērs uz Krievijas Federāciju un Baltkrieviju. Minēto pasākumu rezultātā šobrīd Sabiedrībai nav augsta riska ekspozīcijas, kur klientu darījumu partneri ir Krievijas Federācijā vai Baltkrievijā un kuriem būtu nepieciešams veidot uzkrājumu rezervi. No tām ekspozīcijām, kurām tika izveidota uzkrājumu rezerve tikai vienā gadījumā tika izmaksāta kompensācija 262 tūkst. eiro apmērā.

Sabiedrība ir veikusi ieguldījumus AIF "Altum kapitāla fonds". Krievijas Federācijas kara Ukrainā kontekstā "Altum kapitāla fonds" ieguldījumu portfelis ir diversificēts gan nozaru griezumā, gan pa reģioniem, kuros portfeļa uzņēmumi gūst ieņēmumus, un tas ir vērtējams kā zaudējumus mazinošs faktors. Tādējādi Krievijas Federācijas kara Ukrainā ietekme uz katru no pieciem portfeļa uzņēmumiem ir atšķirīga.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(9) Krievijas militārais iebrukums Ukrainā un ar to saistīto sankciju ietekme (turpinājums)

Tiešā ietekme jeb sadarbības pārtraukšana ar Krievijas Federāciju un Baltkrieviju, kā arī darbības sašaurināšana kara skartajā Ukrainā ir skārusi divus portfeļa uzņēmumus. Abi uzņēmumi līdz šim guva ievērojamu daļu ieņēmumu šajās valstīs un ir piemērojuši pasākumus, lai pārtrauktu sasaisti ar agresora valstīm un šobrīd zaudētais apjoms Krievijas Federācijā jau lielā mērā aizstāts ar citiem noieta tirgiem. Sabiedrības ieguldījuma vērtība AIF "Altum kapitāla fonds" portfeļa pārvērtēšanas rezultātā, kas saistāma ar Krievijas Federācijas iebrukumu Ukrainā, 2022.gada 12 mēnešos samazinājās par 234 tūkst. euro.

Lai novērtētu netiešo ietekmi no Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā, Sabiedrība ik ceturksni analizē un būtisku izmaiņu gadījumā pārskata sagaidāmo zaudējumu aprēķināšanai izmantotās uz nākotni vērstās prognozes par makroekonomiskajiem rādītājiem, izvirzot vairākus scenārijus.

2022.gada sākumā tika prognozēts, ka ģeopolitiskie faktori jūtāmāku ietekmi radīs 2022.gada 2.pusē, tomēr 2022.gada 4.ceturksnī publicētajās Finanšu ministrijas un Latvijas Bankas aktualizētajās makroekonomiskajās prognozēs tiek plānots, ka strauji augot energoresursu cenām pasaules tirgū un pirkstspējas krituma ietekmē būtiski samazinoties patēriņam ekonomikas pieauguma temps būtiski samazināsies 2023.gada sākumā, kā rezultātā tika pārskatīti arī scenāriji, kurus Sabiedrība izmanto sagaidāmo zaudējumu aplēsēs. Līdztekus makroekonomisko prognožu pārskatīšanai, sabiedrība pilnveidoja sagaidāmo zaudējumu metodoloģiju, un sākot ar 2022.gada 3.ceturksni sagaidāmo zaudējumu aplēsēs izmantotajās prognozēs ietverot trīs ekonomiskos scenārijus:

- bāzes scenāriju, kas paredz vistīcāmāko nākotnes ekonomisko attīstību, ņemot vērā Krievijas Federācijas iebrukuma Ukrainā un straujo preču un energoresursu cenu kāpuma, kā arī noteikto sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju ietekmi uz Latvijas ekonomiskās izaugsmes tempiem;
- negatīvo scenāriju, kas paredz mazāk ticamu, bet iespējami negatīvas izmaiņas, kas atpogaļo lielāku un noturīgāku ģeopolitiskās krīzes un sankciju ietekmi, preču un energoresursu cenu kāpumu salīdzinājumā ar bāzes scenāriju;
- optimistisko scenāriju, kas paredz mazāk ticamu, bet iespējami labvēlīgākas izmaiņas salīdzinājumā ar bāzes scenāriju.

IKP gada izaugsmes rādītāji, kas iegūti no ārējām makroekonomikas prognozēm un kas ir vieni no galvenajiem ievades mainīgajiem sagaidāmo zaudējumu aprēķina modeļi, ir apkopoti zemāk:

	2022	2023	2024	2025
IKP ikgadējais pieaugums, %				
Bāzes scenārijs *	1.9	-0.5	3.7	3.3
Negatīvais scenārijs	1.9	-2.1	2.6	3.4
Optimistiskais scenārijs	1.9	1.0	4.7	3.4
Vidēji svērtā vērtība **	1.9	-0.6	3.6	3.3

* Bāzes scenārijā ir apvienoti divi ārējie scenāriji:

(i) Finanšu Ministrijas makroekonomiskās attīstības scenārijs (publicēts 2022.gada 6.decembrī), kurā tiek prognozēts, ka noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju, apgrūtinājumi darījumos ar Ukrainu, un straujas cenu, īpaši energoresursu cenu, kāpums 2022.gadā rezultēsies IKP pieauguma kritumā līdz 1.6% un 2023.gadā IKP kritumā par 0.6%. (2021.gada decembra prognoze 2022.gada izaugsmei bija 5.4%, 2023.gadam – 3.5% IKP pieaugums). Savukārt 2024. un 2025.gadam IKP pieaugums tiek prognozēts līdz 3.0% gadā.

(ii) Latvijas Bankas makroekonomiskās attīstības scenārijs (publicēts 2022.gada 16.decembrī), kurā tiek prognozēts, ka Krievijas Federācijas iebrukums Ukrainā un sankcijas un ar to saistītais eksporta kritums, importa izejmateriālu un piegāžu traucējumi, globālo energoresursu un citu izejvielu un materiālu cenu kāpuma pastiprināšanās, uzņēmumu un patērētāju konfidences kritums samazinās Latvijas IKP pieauguma tempus 2022.gadā līdz 2.1% (2021.gada decembrī tika prognozēts IKP pieaugums 4.2%), savukārt 2023.gadā prognozējot mērenu lejupslīdi -0.3% (decembra prognoze 2023.gadam bija 4.0% pieaugums). 2024. un 2025.gadā, uzlabojoties konfidencei, tiek prognozēta straujāka ekonomiskās izaugsmes atjaunošanās – attiecīgi par 4.4% un 3.5%. Katram no ārējiem scenārijiem – Finanšu ministrijas un Latvijas Bankas – tika piemērots 50% scenārija iestāšanās varbūtība.

** Bāzes scenārijam tika piemērots 70% svērum, negatīvajam – 20%, savukārt optimistiskajam – 10%.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(9) Krievijas militārais iebrukums Ukrainā un ar to saistīto sankciju ietekme (turpinājums)

Izmaiņas makroekonomisko rādītāju prognozēs 2022.gada 12 mēnešos rezultējās uzkrājumu SKZ palielinājumā par 1,944 tūkst. eiro kredītiem un saistībām par kredītu izsniegšanu. Garantijām ietekme no izmaiņām makroekonomisko rādītāju prognozēs bija neliela, ņemot vērā, ka garantijām uzkrājumi tiek veidoti lielākajā vērtībā no aplēstajiem sagaidāmiem kredītriska zaudējumiem un patiesās vērtības. Izmaiņas makroekonomiskajās prognozēs mazākā mērā ietekmē garantiju patieso vērtību.

Lai pilnvērtīgāk novērtētu tiešo un netiešo ģeopolitiskās situācijas ietekmi, kā arī lai identificētu potenciālos grūtībās nonākušos klientus un nodrošinātu tālākās rīcības plānu, kā arī piemērotu atbilstošas risku mazināšanas metodes, Sabiedrība cieši uzrauga un katru ceturksni analizē būtiskākās aizdevumu un kredītu garantiju ekspozīcijas. Tiek vērtēts, vai energoresursu sadārdzinājums, kā arī noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju tiešā vai netiešā veidā ir ietekmējis vai var būtiski ietekmēt klientu maksātspēju.

Līdztekus iepriekšminētajam gada laikā tika pilnveidota lēmumu pieņemšanas kārtība un iekšējā informācijas uzskaites sistēma, lai nodrošinātu šo ietekmju identificēšanu un novērtēšanu aizdevumu portfelim darījumu līmenī.

Kamēr nav uzkrāti pietiekami vēsturiskie dati darījumu līmenī, Sabiedrība veica aizdevumu un garantiju portfeļa novērtējumu nozaru griezumā, atsevišķi novērtējot, kā nozares tieši un netieši ietekmēs energoresursu cenu pieaugums un kā nozares tieši vai netieši ietekmēs noteiktās sankcijas pret Krievijas Federāciju un Baltkrieviju. Nozares tika iedalītas 3 grupās: smagi ietekmētas nozares, mēreni ietekmētas nozares un mazāk ietekmētas nozares. Novērtējums tika veikts 2022.gada 3.ceturksnī, izmantojot visus pieejamos datus uz novērtējuma veikšanas brīdi. Energoresursu cenu pieauguma iespējamā ietekme tika novērtēta balstoties uz Sabiedrības ekspertu novērtējumu par energoietilpīgām nozarēm un nozarēm, kuras visvairāk tiek ietekmētas pieaugot izmaksā, kā arī novērtējot nozaru portfeli esošo lielāko klientu finanšu datus. Noteikto sankciju pret Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku iespējamā ietekme tika novērtēta ņemot vērā Centrālās statistikas pārvaldes datus par ārējo tirdzniecību ar Krievijas Federāciju un Baltkrievijas Republiku, kā arī datus par nozaru portfeli esošo klientu biznesa specifiku (tai skaitā, bet ne tikai analizējot izejvielu un produkcijas tirgus, piegāžu ķēdes, iespējas pārorientēt darbību u.c.). Šī novērtējuma rezultātā Sabiedrība uz 2022.gada 31.decembri ir izveidojusi vispārējo uzkrājumu rezervi kredītiem 1,902 tūkst eiro un garantijām 856 tūkst. eiro apjomā.

Iespējamo ietekmi uz aizdevumu portfeli, ko rada pieaugošās procentu likmes, strauji paaugstinoties euribor likmēm, iekļauj makroekonomisko rādītāju izmaiņu ietekme. Savukārt sagaidāmo zaudējumu aplēsēs tiek ņemtas vērā izmaiņas finanšu instrumentu maksājumu grafikos, pieaugot procentu likmēm. Būtiskākām aizdevumu un garantiju ekspozīcijām Sabiedrība katru ceturksni individuāli analizē spēju pildīt uzņemtās saistības pieaugot procentu likmēm, īpaši vērtējot tās ekspozīcijas, kur ņemot vērā klientu darbības rādītājus pastāv bažas par spēju segt saistības noteiktā termiņā un pilnā apjomā, palielinoties saistību slogam.

Ņemot vērā makroekonomiskās prognozes, t.sk., energoresursu cenu pieaugumu, ir sagaidāms, ka mājsaimniecībām pieaugs ar mājokli saistītie izdevumi. Lai arī ir paredzēts valsts atbalsta mehānisms izmaksu pieauguma seku mīkstināšanai, mājsaimniecībām var rasties grūtības laicīgi un pilnā apjomā segt ar mājokli saistītos izdevumus. Sagaidāms, ka šāda situācija potenciāli var rezultēties augstākā saistību neizpildē mājokļu garantiju portfeli un nepieciešamībā veidot papildus uzkrājumus. Ja situācija pārskatāmā periodā nestabilizēsies, var pieaugt garantiju kompensāciju izmaksu pieprasījumi nākamajos gados. Nav sagaidām tūlītējs garantijas kompensāciju izmaksu pieprasījumu pieaugums, ņemot vērā šo riska darījumu specifiskos nosacījumus, kas nosaka, ka garantiju kompensācijas tiek izmaksātas pēc nodrošinājuma realizācija, kas tiek veikta ilgākā laika periodā.

Riska kapitāla fondu ieguldījumos vērojama gan tiešā, gan netiešā ietekme Ukrainā notiekošā kara rezultātā. Altum līdzfinansētie riska kapitāla fondi darbojas saskaņā ar aktuālo sankciju regulējumu un aktīvi seko līdzi izmaiņām saistošajos normatīvajos aktos. Saskaņā ar fondu pārvaldnieku aplēsēm ietekme uz riska kapitāla fondu ieguldījumiem un to vērtību Ukrainas kara ietekmē šobrīd tiek vērtēta kā negatīva, taču salīdzinoši zema.

3 Risku pārvaldība (turpinājums)

(9) Krievijas militārais iebrukums Ukrainā un ar to saistīto sankciju ietekme (turpinājums)

Vidējā termiņā un ilgtermiņā makroekonomisko pārmaiņu (tostarp inflācijai, piegāžu traucējumu, izejvielu trūkuma u.c., faktoru) ietekmē riska kapitāla fondu investīciju vērtību izmaiņas var būt būtiskas un var prasīt uzņēmumu darbības pārorientēšanu, vienlaikus līdz ar tirgus konjunktūras izmaiņām atsevišķiem uzņēmumiem makroekonomikas izmaiņas var pavērt jaunas iespējas un stimulēt straujāku izaugsmi. Altum novērtējums riska kapitāla fondu ieguldījumiem ir balstīts uz Altum konservatīvu pieeju uz ceturkšņa bāzes, veicot visu riska kapitāla fondu ieguldījumu individuālu novērtēšanu, ņemot vērā katra ieguldījumu specifisko situāciju.

Veicot sākotnējo risku apzināšanu 2022.gada pirmajā ceturksnī kara Ukrainā radīto seku dēļ, sākotnējās aplēses no fondu pārvaldnieku un Altum aprēķiniem liecināja par to, ka ietekme uz portfeļa patieso vērtību varētu būt -5% robežās. 2022.gada laikā Altum līdzfinansētajos riska kapitāla fondos ir pieredzēts vērtības kritums fondu līmenī 3,886 tūkst. eiro apmērā jeb -11.0% no kopējās portfeļa vērtības. Balstoties uz fondu pārvaldnieku ceturkšņu investīciju atskaitēm un sniegto papildus informāciju, Altum aplēses par patiesās vērtības samazinājumu Krievijas Federācijas un Ukrainas kara rezultātā fondu līmenī ir 2,073 tūkst. eiro jeb -5.9% no kopējās portfeļa vērtības tajā pašā laika periodā, kas rezultējas patiesās vērtības samazinājumā, kas atzīts Altum līmenī 1,960 tūkst. eiro. Tā kā Altum riska kapitāla novērtēšanas iekšējās procedūras un politika jau vēsturiski ir bijusi konservatīvāka, izvērtējot fondu pārvaldnieku iesniegtos vērtējumus un to pieņēmumus, portfeļa patiesās vērtības ietekme nav tik būtiska kā fondu pārvaldniekiem.

Gan fondu pārvaldnieki, gan Altum tuvākajā nākotnē neparedz papildu būtiskus saimnieciskās darbības traucējumus Ukrainas kara radīto seku dēļ, kas būtiski ietekmētu portfeļa patiesās vērtību svārstību nākotnē. Fondu pārvaldnieku vadībā portfeļuzņēmumu komandas ir spējušas pielāgoties pasaules ģeopolitiskajai situācijai, kas ir panākts, pārdislocējot piegādātājus no karam pakļautajām teritorijām, kā arī veicot vertikālu integrāciju piegāžu ķēdē, kas būtiski samazina ģeogrāfiskos riskus un ilgtermiņā palīdz uzņēmumiem iegūt augstākus rentabilitātes rādītājus. Veicot ieguldījumu vērtēšanu, Altum jau ņem vērā nākotnes perspektīvas, un uzņēmumu, kuri nav spējuši pielāgoties jaunajai realitātei, patiesā vērtība jau tiek savlaicīgi attiecīgi koriģēta.

Vislielākais risks, ko 2023.gadā paredz gan fondu pārvaldnieki, gan Altum, ir ģeopolitiskais risks, kurš tiek piedēvēts Baltijas un Austrumeiropas valstīm saistībā ar salīdzinoši netālu notiekošo Ukrainas karu un iespējamību, ka šis karš var izvērsties arī ārpus Ukrainas robežām. Šis risks Altum līdzfinansētos riska kapitāla fondus galvenokārt ietekmē divējādi – ieguldījumu realizācijā un jaunu finansējuma raundu piesaistē. Sākoties Ukrainas karam, investori uzmanīgāk un detalizētāk izvērtē iespējas piedalīties finansējumu raundos un iegādāties uzņēmumus Latvijā un citviet reģionā. Iezīmes par šo risku jau bija novērojamas, sākot ar 2022.gada 2.ceturksni, kad investori pēkšņi kļuva piesardzīgāki, vai nu vēlēdamies pagarināt padziļinātās izpēti periodu, vai nu uzreiz atsakoties no ieguldījumu veikšanas. Lai gan vadošā noskaņa investoru vidū bija pesimistiska, risks materializējās tikai vairākiem agrīnās stadijas ieguldījumiem, kuriem parasti ir zema brīvā likviditāte projekta ieviešanas izdevumu segšanai (angliski – *runway*). Tanī pat laikā ir veiktas vairākas ieguldījumu realizācijas, kur patiesās vērtība nefika ietekmēta, ņemot vērā Altum konservatīvo ieguldījumu novērtēšanas pieeju.

Lai gan riska kapitāla tirgū joprojām pastāv nenoteiktība saistībā ar karu Ukrainā, nezinot, kad tas varētu beigties, un uzņēmumi saskaras ar dažāda veida problēmām, šis ir arī iespēju laiks. Labākās biznesa idejas un spēcīgākās komandas šo laiku pārcietīs – vājākām komandām un idejām pazūdot, spēcīgākām komandām un idejām ir iespēja piesaistīt jaunu talantu saviem uzņēmumiem. Turklāt, tā kā ir īpašs spiediens uz cenu pieaugumu un piegāžu iztrūkumiem, tas arī rada nepieciešamību pēc jaunām idejām, kuru realizēšanai arī var piesaistīt riska kapitālu. Altum līdzfinansētie riska kapitāla fondi, veicot investīcijas izvēles un pieņemot lēmumus, arī pēdējā gada laikā ir likuši spēcīgu uzsvāru uz uzņēmumu ilgtspējību, lai ārējo faktoru riski tos nespētu satricināt.

4 Procentu ieņēmumi

Visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.
Procentu ieņēmumi no kredītiem *	16 563	15 537
Procentu ieņēmumi no garantijām **	3 061	2 938
Procentu ieņēmumi no vērtspapīriem patiesajā vērtībā	258	370
Procentu ieņēmumi no noguldījumiem	52	-
Procentu ieņēmumi no vērtspapīriem amortizētajā vērtībā	-	12
Kopā procentu ieņēmumi	19 934	18 857

* Sabiedrības apakšpozīcija *Procentu ieņēmumi no kredītiem* neietver procentu ienākumus no aizdevumiem, kā arī no komisijas maksām, kas saskaņā ar attiecīgo programmu līgumiem, kas noslēgti ar Ekonomikas ministriju, paredz, ka Ekonomikas ministrijas piešķirtais finansējums (bilancē atzīts pozīcijā *Atbalsta programmu finansējums*) jāpalielina par šādiem programmu ienākumiem. Attiecīgi šāda veida ienākumus neatzīst procentu ienākumus, bet atzīst kā Atbalsta programmu finansējuma pieaugumu, kas 2022.gadā sastādīja 976 tūkst. eiro (2021.gadā: 169 tūkst. eiro).

** Sabiedrības apakšpozīcija *Procentu ieņēmumi no garantijām* neietver prēmiju ienākumus no izsniegtajām garantijām, kā arī no komisijas maksām, kas saskaņā ar attiecīgo programmu līgumiem, kas noslēgti ar Ekonomikas ministriju, paredz, ka Ekonomikas ministrijas piešķirtais finansējums (bilancē atzīts pozīcijā *Atbalsta programmu finansējums*) jāpalielina par šādiem programmu ienākumiem. Attiecīgi šāda veida ienākumus neatzīst procentu ienākumus, bet atzīst kā Atbalsta programmu finansējuma pieaugumu, kas 2022.gadā sastādīja 1,139 tūkst. eiro (2021.gadā: 1,111 tūkst. eiro).

5 Procentu izdevumi

Visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.
Procentu izdevumi par saistībām pret kredītiestādēm	1 659	760
Procentu izdevumi par emitētajiem parāda vērtspapīriem	896	844
Atbalsta programmu peļņas sadale *	348	504
Pārējie komisijas naudas izdevumi	57	32
Kopā procentu izdevumi	2 960	2 140

* Atveišķām valsts atbalsta programmām saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem ar Ekonomikas ministriju, programmu neto peļņa tiek sadalīta starp Sabiedrību un Ekonomikas ministriju, palielinot Ekonomikas ministrijas piešķirto publiskā finansējuma apjomu (tiek atzīts kā atbalsta programmu finansējums bilancē).

6 Ieņēmumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.	Koncerns 01.01.2021.- 31.12.2021.
Ieņēmumi par kompensējamam valsts atbalsta programmu vadības izdevumiem	2 458	2 088	2 088
Ieņēmumi par kompensējamam riska kapitāla fondu pārvaldīšanas komisijām	2 629	2 983	1 711
Iepriekšējā gada ieņēmumi par kompensējamam valsts atbalsta programmu vadības izdevumiem	582	316	316
Ieņēmumi par kompensējamam kapitāla noslodzes izdevumiem	424	331	331
Kopā ieņēmumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	6 093	5 718	4 446

7 Kompensējamie izdevumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.	Koncerns 01.01.2021.- 31.12.2021.
Kompensējamie personāla izdevumi	1 814	1 675	1 675
Kompensējamie administratīvie izdevumi	644	413	413
Kompensējamās riska kapitāla fondu pārvaldīšanas komisijas	2 633	3 013	1 741
Kopā kompensējamie izdevumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	5 091	5 101	3 829

8 Peļņa no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.
Peļņa / (zaudējumi) no ārvalstu valūtu un citu finanšu instrumentu pārvērtēšanas, neto	97	51
Kopā peļņa / (zaudējumi) no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu	97	51

9 Citi ieņēmumi

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.
Ieņēmumi no nomas maksājumiem par nomu bez izpirkuma tiesībām	1 853	1 393
Ieņēmumi no nomas maksājumiem par finanšu nomu	3	5
Peļņa no ieguldījumu īpašumu pārvērtēšanas	2 321	804
Peļņa no ieguldījumu īpašumu pārdošanas	474	191
Peļņa no pārņemto īpašumu pārdošanas	7	8
Pārējie komisijas naudas ieņēmumi	4	22
AIF "Altum kapitāla fonds" pārvaldīšanas atbildība un dibināšanas izdevumu kompensācija	485	620
Citi pamatdarbības ieņēmumi	1 061	178
Kopā citi ieņēmumi	6 208	3 221

10 Citi izdevumi

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.
Latvijas zemes fonda apkalpošanas izdevumi	477	330
Piedzīnas izdevumi	212	167
Pārņemto īpašumu uzturēšanas izdevumi	1	1
Nomāto pamatīdzekļu nolietojums	157	145
Komisijas naudas izdevumi par vērtspapīru portfeļa apkalpošanu	93	92
AIF "Altum kapitāla fonds" pārvaldīšanas izdevumi	485	620
Pārējie komisijas naudas izdevumi	3	2
Atbalsta programmu finansējuma patiesās vērtības diskonts	142	152
Kopā citi izdevumi	1 570	1 509

11 Personāla izmaksas

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.
Padomes un Valdes atalgojums *	465	459
	<i>Padomes atalgojums</i>	<i>92</i>
	<i>Valdes atalgojums</i>	<i>373</i>
Personāla atalgojums	6 260	5 573
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	1 600	1 438
Kopā personāla izmaksas	8 325	7 470
Kompensējamie personāla izdevumi (7.pielikums)	(1 814)	(1 675)
Kopā personāla izmaksas	6 511	5 795

* Padomes un Valdes atalgojums ietver tikai īstermiņa darbinieku pabalstus.

2022.gadā Sabiedrība nodarbināja vidēji 239 cilvēkus, t.sk. 5 Padomes un Revīzijas komitejas locekļus (2021.gadā: 228). Valsts atbalsta programmu īstenošanu uz 2022.gada 31.decembri veica 235 darbinieki (2021.gada 31.decembrī: 223).

12 Administratīvie izdevumi

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.
Informācijas un sakaru sistēmas izdevumi	530	507
Telpu un tehnikas ekspluatācijas izdevumi	733	680
Reklāmas un sabiedrisko attiecību izdevumi	246	241
Personāl attīstības izdevumi	293	186
Profesionālie pakalpojumi *	428	442
Nekustamā īpašuma nodoklis	70	74
Pārējie administratīvie izdevumi	173	176
Kopā administratīvie izdevumi	2 473	2 306
Kompensējamie administratīvie izdevumi (7.pielikums)	(644)	(413)
Kopā administratīvie izdevumi	1 829	1 893

* Pozīcija *Profesionālie pakalpojumi* ietver revīzijas pakalpojumus 75 tūkst. eiro apmērā (2021.gadā: 60.5 tūkst. eiro), kas tika saņemti no zvērināta revidenta Deloitte Audits Latvia SIA un vadības konsultācijas pakalpojumu 41.0 tūkst. eiro apmērā, kas tika saņemts no Deloitte Latvia SIA. 2023. gada 10. martā Sabiedrības akcionāri atbalsēja grozījumus līgumā par 2020., 2021. un 2022.gada finanšu pārskata revīziju un atbildības palielinājumu par 17 tūkst. eiro revidentam Deloitte Audits Latvia SIA. Visas norādītas summas ir ar PVN.

13 Vērtības samazināšanās zaudējumi, neto

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.
Vērtības samazināšanās zaudējumi:	17 540	13 907
Kredītiem, neto	8 775	7 523
vērtības samazināšanās zaudējumi	6 252	6 072
ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi	3 947	3 559
kompensācija vērtības samazinājumam no riska seguma rezerves	(1 424)	(2 108)
Grantiem	258	199
vērtības samazināšanās zaudējumi	255	199
ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi	3	-
Pārējiem aktīviem	-	479
vērtības samazināšanās zaudējumi	67	479
kompensācija vērtības samazinājumam no riska seguma rezerves	(67)	-
Kredītiestādēm un Valsts kasei	15	-
Ar līgumiem saistītiem aktīviem	69	107
Saistībām no izsniegtajām garantijām, neto	7 376	4 735
vērtības samazināšanās zaudējumi	19 777	13 230
ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi	4 287	2 841
kompensācija vērtības samazinājumam no riska seguma rezerves	(16 688)	(11 336)
Saistībām par aizdevumu izsniegšanu, neto	672	792
vērtības samazināšanās zaudējumi	1 472	1 116
ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi	87	239
kompensācija vērtības samazinājumam no riska seguma rezerves	(887)	(563)
Saistībām par grantu izsniegšanu	375	72
Vērtības samazināšanās apvērse:	(13 172)	(13 746)
Kredītiem, neto	(5 117)	(8 037)
vērtības samazināšanās apvērse	(5 376)	(10 114)
ar PZR sedzamo vērtības samazināšanās zaudējumu apvērse	(1 971)	(1 881)
kompensācija vērtības samazinājumam no riska seguma rezerves	2 230	3 958
Izmaksātajām garantijām	(2)	(59)
vērtības samazināšanās apvērse	(107)	(83)
ar PZR sedzamo vērtības samazināšanās zaudējumu apvērse	(2)	(3)
kompensācija vērtības samazinājumam no riska seguma rezerves	107	27
Grantiem	(156)	(101)
vērtības samazināšanās zaudējumi	(156)	(101)
ar PZR sedzamo vērtības samazināšanās zaudējumu apvērse	-	-
Pārējiem aktīviem	(21)	(13)
vērtības samazināšanās apvērse	(88)	(13)
kompensācija vērtības samazinājumam no riska seguma rezerves	67	-
Ar līgumiem saistītiem aktīviem	(238)	(15)
Parāda vērtspapīriem	(8)	(16)
Saistībām no izsniegtajām garantijām, neto	(7 324)	(4 943)
vērtības samazināšanās apvērse	(13 608)	(11 407)
ar PZR sedzamo vērtības samazināšanās zaudējumu apvērse	(1 706)	(1 509)
kompensācija vērtības samazinājumam no riska seguma rezerves	7 990	7 973
Saistībām par aizdevumu izsniegšanu, neto	(236)	(547)
vērtības samazināšanās apvērse	(303)	(542)
ar PZR sedzamo vērtības samazināšanās zaudējumu apvērse	(143)	(162)
kompensācija vērtības samazinājumam no riska seguma rezerves	210	157
Saistībām par grantu izsniegšanu	(70)	(15)
Kopā vērtības samazināšanās (ienākumi) / zaudējumi, neto	4 368	161
(Ienākumi) no norakstīto kredītu atgūšanas	(1 001)	(760)
Kopā vērtības samazināšanās (ienākumi) / zaudējumi un (ienākumi) no norakstīto kredītu atgūšanas	3 367	(599)

Papildus informāciju, tajā skaitā par uzkrājumiem vērtības samazinājumam, kas tiks segti no riska seguma - Portfeļa zaudējumu rezerve (Speciālais rezerves kapitāls) pie 2022.gada pārskata apstiprināšanas, skatīt 3.pielikuma (1).punktā.

14 Prasības pret kredītiestādēm un vispārējām valdībām

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Prasības pret kredītiestādēm un vispārējām valdībām, tajā skaitā	571 682	455 007
<i>nauda un naudas ekvivalenti</i>	539 630	455 007
<i>termiņnoguldījumi</i>	32 000	-
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(15)	(1)
Neto prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi kopā	571 667	455 006

Sabiedrības *Prasību pret citām kredītiestādēm un vispārējām valdībām* pieaugums ir saistīts ar Sabiedrības saņemto finansējumu no Ekonomikas ministrijas, Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (CFLA) un Valsts Kases aktīvo valsts atbalsta programmu realizēšanai, kā arī jaunas valsts atbalsta programmas (*Investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi*) realizēšanas uzsākšanai.

Prasību pret kredītiestādēm un Latvijas Republikas Valsts kasi sadalījums pēc piešķirtajiem kredītreitingiem, pamatojoties uz starptautiskās reitingu aģentūras "Moody's Investor Service" reitingiem vai to ekvivalentu, tūkstošos eiro:

Kredītreitingu kategorijas	Aaa	Aa1 - Aa3	A1 - A3	Baa1 - Baa3	Ba1 - Ba3	B1 - B3	Caa - C	Anulēts reitingis (WR)	Kopā
Latvijas Republikā reģistrētas kredītiestādes un Valsts kase	-	-	437 249	17 757	-	-	-	-	455 006
Bruto kopā 2021.gada 31.decembrī	-	-	437 249	17 757	-	-	-	-	455 006
Latvijas Republikā reģistrētas kredītiestādes un Valsts kase	-	-	559 156	12 511	-	-	-	-	571 667
Bruto kopā 2022.gada 31.decembrī	-	-	559 156	12 511	-	-	-	-	571 667

2022.gada 31.decembrī Sabiedrībai bija norēķinu konti 4 bankās un Valsts kasē. 2022.gada 31.decembrī pozīcijas *Prasības pret kredītiestādēm un Valsts kasi* vidējā procentu likme bija 0.08% (2021.gada 31.decembrī: -0.01%).

15 Ieguldījumu vērtspapīri

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
<i>Ieguldījumu vērtspapīri amortizētajā vērtībā</i>		
OECD valstu kredītiestāžu obligācijas	3 927	3 704
Kopā ieguldījumu vērtspapīri amortizētajā vērtībā	3 927	3 704
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(3 888)	(3 667)
Kopā neto ieguldījumu vērtspapīri amortizētajā vērtībā	39	37
<i>Ieguldījumu vērtspapīri patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošajos ienākumos</i>		
Latvijas valdības obligācijas un parādzīmes	9 515	14 051
Kopā ieguldījumu vērtspapīri patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošajos ienākumos	9 515	14 051
Kopā bruto ieguldījumu vērtspapīri	13 442	17 755
Kopā neto ieguldījumu vērtspapīri	9 554	14 088

15 Ieguldījumu vērtspapīri (turpinājums)

Veicot ieguldījumus vērtspapīros, Sabiedrībā tiek veikta finanšu institūcijām piešķirto ārējo kredītreitingu analīze, kā arī finanšu un darbības novērtējums. Pēc darījumu attiecību uzsākšanas Sabiedrība veic monetāro finanšu institūciju uzraudzību un seko piešķirto limitu atbilstībai kredītriska novērtējumam. Visas Latvijas valdības parādzīmes un obligācijas ir 1.posma instrumenti SKZ mērķiem, savukārt visas OECD korporatīvās obligācijas ir 3.posma instrumenti, jo tie jau ir defoltējuši vērtspapīri. Kustība starp posmiem gada laikā nenotika.

Ieguldījumu vērtspapīru sadalījums pēc piešķirtajiem kredītreitingiem, pamatojoties uz starptautiskās reitingu aģentūras "Moody's Investor Service" reitingiem vai to ekvivalentu, tūkstošos eiro:

Kredītreitingu kategorijas	Aaa	Aa1 - Aa3	A1 - A3	Baa1 - Baa3	Ba1 - Ba3	B1 - B3	Caa - C	Anulēts reitings (WR)	Kopā
Ieguldījumu vērtspapīri patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošajos ienākumos	-	-	14 051	-	-	-	-	-	14 051
Ieguldījumu vērtspapīri amortizētajā vērtībā	-	-	-	-	-	-	-	3 704	3 704
Kopā bruto ieguldījumu vērtspapīri 2021.gada 31.decembrī	-	-	14 051	-	-	-	-	3 704	17 755
Ieguldījumu vērtspapīri patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu visaptverošajos ienākumos	-	-	9 515	-	-	-	-	-	9 515
Ieguldījumu vērtspapīri amortizētajā vērtībā	-	-	-	-	-	-	-	3 927	3 927
Kopā bruto ieguldījumu vērtspapīri 2022.gada 31.decembrī	-	-	9 515	-	-	-	-	3 927	13 442

Informācija par ieguldījumu vērtspapīru klasifikāciju pieejama 2.pielikuma 5.piezīmes (iv).punktā. Visi vērtspapīri tiek kotēti biržā. Vidējā ienesīguma likme no parāda vērtspapīriem 2022.gada 31.decembrī bija 1.45% (2021.gada 31.decembrī: 1.98%).

16 Ieguldījumi riska kapitāla fondos

Ieguldījumi asociētos uzņēmumos, balstoties uz ieguldījumu fondu pārvaldnieku iesniegto informāciju, tūkstošos eiro:

Uzņēmums vai RKF paaudze	Reģistrācijas valsts	Uzskaites vērtība RKF fonda līmenis		Uzskaites vērtība Altum daļa	
		31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
2.paaudzes RKF	LV	9 778	16 929	6 855	11 885
3.paaudzes RKF	LV	9 230	13 310	7 653	10 473
4.paaudzes RKF	LV	30 313	20 073	19 017	14 371
AIF "Altum kapitāla fonds"	LV	34 529	19 008	16 888	14 998
Baltijas Inovāciju fonds *	LU	88 534	85 544	14 232	13 222
Kopā ieguldījumi asociētos uzņēmumos		172 384	154 864	64 645	64 949

* Ieguldījumi asociētos uzņēmumos tiek uzskaitīti pēc pašu kapitāla metodes, izņemot ieguldījumu Baltijas Inovāciju fondā, kas tiek novērtēts patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

16 Ieguldījumu riska kapitāla fondos (turpinājums)

Kopējā riska kapitāla fondu portfeļa iegādes vērtība 2022.gada 31.decembrī bija 74,858 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 85,973 tūkst. eiro).

Izmaiņas ieguldījumos asociētos uzņēmumos, tūkstošos eiro:

	Ieguldījumi riska kapitāla fondos		Ieguldījums AIF "Altum kapitāla fonds"		Ieguldījums Baltijas Inovāciju fondā		Kopā	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Uzskaites vērtība perioda sākumā	36 729	32 969	14 998	-	13 222	15 019	64 949	47 988
Ieguldīts	7 489	4 233	2 240	14 918	2 700	1 817	12 429	20 968
Atmaksāts	(9 293)	(7 431)	(945)	(282)	(1 799)	(6 900)	(12 037)	(14 613)
Reklasifikācija (atbalsta programmu finansējuma palielinājums, skatīt 28.pielikumu)	-	6 563	-	-	-	-	-	6 563
Atmaksātie mezaņiņa procenti un peļņa / (zaudējumi) no realizētajiem ieguldījumiem	1 675	1 730	945	282	-	-	2 620	2 012
Realizētā peļņa no atmaksām	-	-	-	-	61	469	61	469
Neto peļņas / (zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētā uzņēmumā *	(3 075)	(1 335)	(350)	80	-	-	(3 425)	(1 255)
Peļņa no ieguldījumiem pašiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu pārskatā	-	-	-	-	48	2 817	48	2 817
Uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	33 525	36 729	16 888	14 998	14 232	13 222	64 645	64 949

* ietver peļņu / (zaudējumus) no ieguldījumu pārvērtēšanas.

Peļņas / (zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētos uzņēmumos un pārējos ieguldījumos, tūkstošos eiro:

	Ieguldījumi riska kapitāla fondos		Ieguldījums AIF "Altum kapitāla fonds"		Ieguldījums Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondā		Kopā	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Neto peļņas / (zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētā uzņēmumā	(3 075)	(1 335)	(350)	80	-	-	(3 425)	(1 255)
Neto ienākumi / (izdevumi), atskaitot pārvērtēšanas peļņu / (zaudējumus)	-	-	945	(75)	-	-	945	(75)
Neto peļņas / (zaudējumu) daļa no ieguldījuma Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondā	-	-	-	-	700	(52)	700	(52)
Neto peļņas / (zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētā uzņēmumā	(3 075)	(1 335)	595	5	700	(52)	(1 780)	(1 382)

Sabiedrības izdevumi 2022.gadā, kas tika kompensēti no publiskā finansējuma (skatīt 31.pielikumu) ietver:

- 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondu pārvaldības maksu 425 tūkst. eiro apmērā (2021.gadā: 522 tūkst. eiro), kas 100% apmērā tika kompensēti no publiskā finansējuma;
- 4.paaudzes riska kapitāla fondu pārvaldības maksu 1,820 tūkst. eiro apmērā (2021.gadā: 834 tūkst. eiro), kas 100% apmērā tika kompensēti no publiskā finansējuma;
- Baltijas Inovāciju fonda pārvaldības maksu 141 tūkst. eiro apmērā (2021.gadā: 198 tūkst. eiro), kas 100% apmērā tika kompensēti no publiskā finansējuma;
- AIF "Altum kapitāla fonds" pārvaldības maksu 289 tūkst. eiro apmērā (2021.gadā: 404 tūkst. eiro) (skatīt 35.pielikumu).

Daļa no ieguldījumiem 4.paaudzes RKF līdz 2021.gada 31.decembrim bija klasificēti kā līdzdalība meitas uzņēmumu pamatkapitālā, pēc kontroles izvērtējuma uz 2021.gada 31.decembrī šādi ieguldījumi tika klasificēti kā ieguldījumi asociētos uzņēmumos un šādu RKF pārvaldības maksu 2022.gada 12.mēnešos ir atspoguļojta augstākminētajā sadaļījumā.

17 Pārējie ieguldījumi

Kopējā pārējo ieguldījumu portfeļa iegādes vērtība 2022.gada 31.decembrī bija 15,419 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 8,793 tūkst. eiro). Ieguldījumu portfeļa sākotnējā iegādes vērtība iekļauj arī fonda pārvaldības maksu 913 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 250 tūkst. eiro) apmērā, kas vēlāk tiek atzīta izmaksās un tādējādi netiek iekļauta ieguldījuma uzskaites vērtībā uz pārskata perioda beigām.

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Baltijas Inovāciju fonds 2	4 478	1 982
Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondā	11 263	6 954
Kopā pārējie ieguldījumi	15 741	8 936

Baltijas Inovāciju fonds 2 (BIF 2) ir 156,000 tūkst. eiro fondu fonda iniciatīva, kuru izveidoja EIF sadarbībā ar Baltijas valstu nacionālajām atfīstības institūcijām - KredEx (Igaunija), Altum (Latvija) un Invega (Lietuva). BIF 2 turpina veikt ieguldījumus privātajā un riska kapitāla fondos, kas koncentrējas uz Baltijas valstīm, lai veicinātu kapitāla ieguldījumus MVU ar augstu izaugsmes potenciālu. Sabiedrība parakstīja līgumu par BIF 2 2019.gada 16.augustā. Kopējais parakstītais kapitāls, ko Sabiedrība ieguldīs BIF2 2 ir 26,500 tūkst. eiro, tādējādi Sabiedrības daļa BIF 2 ir 16.99% no kopējā BIF 2 parakstītā kapitāla (156,000 tūkst. eiro).

Trīs jūru iniciatīvas investīciju fonds (3JF) ir jauns papildu finanšu instruments 12 valstu, tai skaitā Latvijas, infrastruktūras projektu finansēšanai un atfīstībai ar mērķi mazināt infrastruktūras atfīstības plaisas starp dažādiem Eiropas reģioniem. 3JF paredzēts infrastruktūras projektu atbalstam transporta, enerģētikas un digitalizācijas nozarēs Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionā. Sabiedrība parakstīja parakstīšanās līgumu 2020.gada 16.septembrī. Kopējais parakstītais kapitāls, ko Sabiedrība ieguldīs 3JF ir 20,000 tūkst. eiro, tādējādi Sabiedrības daļa 3JF 2022.gadā ir 2.15% (2021.gadā: 2.17%) no kopējā 3JF parakstītā kapitāla, kas 2022.gadā sastāda 928,100 tūkst. eiro, (2021.gadā: 923,000 tūkst. eiro).

Sabiedrības izdevumi 2022.gadā ietver:

- Baltijas Inovāciju fonda 2 pārvaldības maksu 222 tūkst. eiro apmērā (2021.gadā: 112 tūkst. eiro), kas 100% apmērā tika kompensēti no publiskā finansējuma (skatīt 19.pielikumu);
- Trīs jūru fonda pārvaldības maksu 281 tūkst. eiro (2021.gadā: 225 tūkst. eiro).

Pārējiem ieguldījumiem piemērotā grāmatvedības politika ir aprakstīta 2.pielikuma 6.piezīmes (v).punktā.

18 Kredīti

Izsniegtie kredīti ir Sabiedrības prasības pret Latvijas rezidentiem.

Izsniegto kredītu sadalījums pēc aizņēmēja veida, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Mazie, vidējie un vidēji lieli uzņēmumi (MVU un Midcap)	147 369	175 016
Lauksaimnieki	159 509	134 079
Privātpersonas	4 920	6 513
Finanšu starpnieki	46	66
Zemes fonds	27 089	32 999
Bruto kredīti kopā	338 933	348 673
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(21 074)	(18 143)
Neto kredīti kopā	317 859	330 530

18 Kredīti (turpinājums)

Izsniegto kredītu sadalījums pēc tautsaimniecības nozarēm, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Lauksaimniecība un mežsaimniecība	173 937	170 808
Apstrādes rūpniecība	58 511	67 635
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	16 968	24 241
Operācijas ar nekustamo īpašumu	15 790	13 719
Būvniecība	10 554	12 238
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	8 744	6 120
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	7 767	8 843
Veselība un sociālā aprūpe	7 408	5 896
Transportis un uzglabāšana	7 025	6 856
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	5 910	7 498
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	3 592	4 914
Zvejniecība	2 095	2 084
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	1 986	2 959
Pārējās nozares	13 724	8 344
Privātpersonas	4 922	6 518
Bruto kredīti kopā	338 933	348 673
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(21 074)	(18 143)
Neto kredīti kopā	317 859	330 530

Vienam klientam izsniegto kredītu apmēra, kas vienāds vai pārsniedz 1,000 tūkst. eiro, analīze:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Klientu skaits	40	42
Kopā izsniegtie kredīti, tūkst. eiro	59 416	67 623
Procentos no visiem bruto kredītiem kopā	17.53%	19.39%

Uzkrājumu vērtības samazinājumam izsniegtajiem kredītiem kustības analīze, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.
Uzkrājumi perioda sākumā	18 143	20 713
Uzkrājumu palielinājums (13.pielikums: vērtības samazināšanās zaudējumi un ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi)	10 199	9 631
Uzkrājumu samazinājums (13.pielikums: vērtības samazināšanās apvērse un ar PZR sedzamo vērtības samazināšanās zaudējumu apvērse)	(7 347)	(11 995)
Norakstītie kredīti	(1 117)	(1 080)
Uzkrājumu reklasifikācija, izsniedzot aizdevumu	1 196	874
Uzkrājumi perioda beigās 31.decembrī	21 074	18 143
	<i>Sabiedrības uzkrājumu daļa</i>	<i>9 334</i>
	<i>Ar PZR nosegtie uzkrājumi</i>	<i>4 144</i>
	<i>Ar riska seguma rezervi nosegtie uzkrājumi</i>	<i>4 665</i>

2022.gada 31.decembrī vidējā Sabiedrības kredītportfeja procentu likme gadā bija 5.59% (2021.gada 31.decembrī: 4.05%).

19 Granti

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programma	55 582	43 153
Sociālās uzņēmējdarbības programma	892	1 290
Grants energoefektivitātes projekta izstrādei	188	41
Granti programmai "Balsts"	1 384	1 042
Granti privātmāju atjaunošanai	-	167
Granti PM energoefektivitātes uzlabošanai	1	-
Granti kultūras nozares komersantu atbalstam *	669	36
Bruto granti kopā	58 716	45 729
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(436)	(332)
Neto granti kopā	58 280	45 397

* Kombinētais finanšu instruments

Izsniegto grantu uzskaites vērtības kustība 2022.gadā, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Uzskaites vērtība		
Uzskaites vērtība perioda sākumā	45 729	31 282
Izmaiņas	12 987	14 447
Uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	58 716	45 729
Uzkrājumi vērtības samazinājumam		
Uzskaites vērtība perioda sākumā	(332)	(175)
Izmaiņas	(102)	(215)
Uzkrājumu reklasifikācija	(2)	58
Uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	(436)	(332)
Neto uzskaites vērtība perioda sākumā	45 397	31 107
Neto uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	58 280	45 397

20 Ieguldījumu īpašumi

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Uzskaites vērtība perioda sākumā	46 164	36 759
Iegādātie pārskata periodā *	5 758	7 150
Iegrāmatots, pārtraucot reversās nomas līgumus	164	1 662
Pārdots	(954)	(211)
Neto pārvērtēšanas peļņa	2 321	804
Uzskaites vērtība perioda beigās	53 453	46 164

* Visi pārskata periodā iegādātie ieguldījumu īpašumi ir saistīti ar Zemes fonda programmas darbību.

Zemes fonds savu darbību uzsāka 2015.gada 1.jūlijā. Tā pārvaldītājs saskaņā ar 2015.gada 11.marta Ministru kabineta rīkojumu ir Sabiedrība. Latvijas zemes fonda izveidošana ir noteikta likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos". Zemes fonda izveide ir viens no valsts instrumentiem, lai sekmētu, ka Latvijā lauksaimniecībā izmantojamā zeme tiek saglabāta un izmantota lauksaimniecības vajadzībām.

Uzskaites principi, kas tiek izmantoti ieguldījumu īpašumiem ir aprakstīti 2.pielikuma 9.piezīmes (iv).punktā.

21 Nemateriālie aktīvi

Nemateriālo aktīvu bilances vērtībā ir iekļauti šādi nemateriālie aktīvi, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Programmnodrošinājums	1 140	1 256
Nemateriālo aktīvu atlikusi bilances vērtība	1 140	1 256

Izmaiņas nemateriālo aktīvu – programmnodrošinājuma – atlikušajā vērtībā, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Sākotnējā vērtība		
Perioda sākumā	4 677	4 785
Iegādāti	236	234
Pārdoti un norakstīti	(14)	(342)
Perioda beigās 31.decembrī	4 899	4 677
Uzkrātais nolietojums		
Perioda sākumā	3 421	3 387
Aprēķinātais nolietojums	338	376
Pārdoti un norakstīti	-	(342)
Perioda beigās 31.decembrī	3 759	3 421
Atlikusi bilances vērtība perioda sākumā	1 256	1 398
Atlikusi bilances vērtība perioda beigās 31.decembrī	1 140	1 256

22 Pamatlīdzekļi

Sabiedrība izmanto aktīvus, kas ir pilnībā amortizēti.

Pamatlīdzekļu bilances vērtībā ir iekļauti šādi pamatlīdzekļi, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Pamatlīdzekļi īpašumā	4 141	4 289
Tiesības lietot aktīvus	307	281
Kopā pamatlīdzekļi	4 448	4 570

Izmaiņas pamatlīdzekļu atlikušajā vērtībā, tūkstošos eiro:

	Ēkas un zeme	Transport- līdzekļi	Biroja aprīkojums *	Kopā
Sākotnējā vērtība 2021.gada 1.janvārī	4 976	44	5 064	10 084
Uzkrātais nolietojums	(1 683)	(44)	(4 059)	(5 786)
Atlikusi bilances vērtība 2021.gada 1.janvārī	3 293	-	1 005	4 298
legādāti	423	-	164	587
Pārdoti un norakstīti	-	-	(235)	(235)
Aprēķinātais nolietojums	(185)	-	(373)	(558)
Izmaiņas uzkrātajā nolietojumā	-	-	197	197
Atlikusi bilances vērtība 2021.gada 31.decembrī	3 531	-	758	4 289
Sākotnējā vērtība 2022.gada 1.janvārī	5 399	44	4 993	10 436
Uzkrātais nolietojums	(1 868)	(44)	(4 235)	(6 147)
Atlikusi bilances vērtība 2022.gada 1.janvārī	3 531	-	758	4 289
legādāti	239	-	176	415
Pārdoti un norakstīti	(21)	-	(81)	(102)
Aprēķinātais nolietojums	(209)	-	(326)	(535)
Izmaiņas uzkrātajā nolietojumā	-	-	74	74
Atlikusi bilances vērtība 2022.gada 31.decembrī	3 540	-	601	4 141
Sākotnējā vērtība 2021.gada 31.decembrī	5 617	44	5 088	10 749
Uzkrātais nolietojums	(2 077)	(44)	(4 487)	(6 608)
Atlikusi bilances vērtība 2022.gada 31.decembrī	3 540	-	601	4 141

* Pozīcijā *Biroja aprīkojums* ir iekļautas tādas pamatlīdzekļu kategorijas kā *Mēbeles un aprīkojums* un *Datori un iekārtas*. Skatīt 2.pielikuma 9.piezīmes (ii).punktu.

22 Pamatlīdzekļi (turpinājums)

Izmaiņas pamatlīdzekļu – tiesības lietot aktīvus – atlikušajā vērtībā, tūkstošos eiro:

	Ēkas un zeme	Transportlīdzekļi	Kopā
Sākotnējā vērtība 2021.gada 1.janvārī	434	228	662
Uzkrātais nolietojums	(167)	(76)	(243)
Atlikusī bilances vērtība 2021.gada 1.janvārī	267	152	419
legādāti	-	-	-
Pārdoti un norakstīti	-	-	-
Aprēķinātais nolietojums	(85)	(53)	(138)
Atlikusī vērtība 2021.gada 31.decembrī	434	228	662
Uzkrātais nolietojums	(252)	(129)	(381)
Atlikusī bilances vērtība 2021.gada 31.decembrī	182	99	281
legādāti	5	174	179
Pārdoti un norakstīti	-	(48)	(48)
Aprēķinātais nolietojums	(86)	(67)	(153)
Izmaiņas uzkrātajā nolietojumā	-	48	48
Atlikusī vērtība 2022.gada 31.decembrī	439	354	793
Uzkrātais nolietojums	(338)	(148)	(486)
Atlikusī bilances vērtība 2022.gada 31.decembrī	101	206	307

23 Pārējie aktīvi

vīsas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Finanšu aktīvi	3 531	5 165
Pārējie aktīvi (pārņemtās ķīlas)	28	28
Bruto pārējie aktīvi	3 559	5 193
Uzkrājumi finanšu aktīvu vērtības samazinājumam	(2 029)	(1 951)
	<i>Sabiedrības uzkrājumu daļa</i>	<i>(582)</i>
	<i>Ar PZR nosegtie uzkrājumi</i>	<i>(186)</i>
	<i>Ar riska segumu nosegtie uzkrājumi</i>	<i>(1 174)</i>
Neto finanšu aktīvi	1 502	3 214
Neto pārējie aktīvi	1 530	3 242

Pozicijā *Pārējie aktīvi (pārņemtās ķīlas)* ir iekļauti aktīvi, kas tika pārņemti parādu piedziņas procesā un kuri tiek turēti, lai tos realizētu parastā uzņēmējdarbības gaitā.

Finanšu aktīvu uzskaites vērtības kustība 2022.gadā, tūkstošos eiro:

	Izmaksātās garantiju kompensācijas	Finanšu aktīvi saistīti ar aizdevumu līgumiem	Citi finanšu aktīvi	Kopā
Finanšu aktīvi				
Perioda sākumā	1 590	870	2 705	5 165
Izmaiņas	279	(622)	(1 291)	(1 634)
Perioda beigās 31.decembrī	1 869	248	1 414	3 531
Uzkrājumi vērtības samazinājumam				
Perioda sākumā	(1 590)	(330)	(31)	(1 951)
Izmaiņas uzkrājumos vērtības samazinājumam	(279)	179	22	(78)
Perioda beigās 31.decembrī	(1 869)	(151)	(9)	(2 029)
Neto uzskaites vērtība perioda sākumā	-	540	2 674	3 214
Neto uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	-	97	1 405	1 502

23 Pārējie aktīvi (turpinājums)

Finanšu aktīvu uzskaites vērtības kustība 2021.gadā, tūkstošos eiro:

	Izmaksātās garantiju kompensācijas	Finanšu aktīvi saistīti ar izdevumu līgumiem	Citi finanšu aktīvi	Kopā
Finanšu aktīvi				
Perioda sākumā	1 624	280	3 664	5 568
Izmaiņas	(34)	590	(959)	(403)
Perioda beigās 31.decembrī	1 590	870	2 705	5 165
Uzkrājumi vērtības samazinājumam				
Perioda sākumā	(1 624)	(169)	(167)	(1 960)
Izmaiņas uzkrājumos vērtības samazinājumam	34	(161)	136	9
Perioda beigās 31.decembrī	(1 590)	(330)	(31)	(1 951)
Neto uzskaites vērtība perioda sākumā	-	111	3 497	3 608
Neto uzskaites vērtība perioda beigās 31.decembrī	-	540	2 674	3 214

Pārņemto ķīlu uzskaites vērtības kustība, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Bilances vērtība perioda sākumā	28	503
Iegādāts	-	53
Pārdots	-	(528)
Bilances vērtība perioda beigās 31.decembrī	28	28

24 Nākamo periodu izdevumi

vīsas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Avansā samaksātās pārvaldības maksas	131	29
Pārējie nākamo periodu izdevumi	213	613
Kopā nākamo periodu izdevumi	344	642

25 Uzkrātie ieņēmumi

vīsas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Valsts atbalsta programmu vadības izdevumu kompensācija	503	1 424
Pārējie uzkrātie ieņēmumi	424	-
Kopā uzkrātie ieņēmumi	927	1 424

26 Saistības pret kredītiestādēm

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
OECD reģistrētas kredītiestādes	36 290	53 416
Kopā saistības pret kredītiestādēm	36 290	53 416

Pozīcija OECD reģistrētas kredītiestādes iekļauj Sabiedrības saņemto aizņēmumu no Eiropas Investīciju bankas (EIB) 36,290 tūkst. eiro apmērā (2021.gada 31.decembrī: 53,416 tūkst. eiro), no kuriem 40 tūkst. eiro ir uzkrāto procentu izdevumi (2021.gada 31.decembrī: 14 tūkst. eiro).

2009.gada 2.oktobrī tika noslēgts līgums ar Eiropas Investīciju banku par aizdevumu 100,000 tūkst. eiro apmērā projektu finansēšanai MVU izaugsmes aizdevumu programmas ietvaros. 2022.gada 31.decembrī aizņēmuma pamatsummas atlikums 6,250 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 12,153 tūkst. eiro), uzkrātie procenti 40 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 14 tūkst. eiro), gala atmaksas termiņš 2024.gada 20.augusts. Latvijas republikas Finanšu ministrija ir izsniegusi aizdevumam galvojumu, kā nodrošinājums kalpo komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām. 2022.gada 31.decembrī nodrošināto prasījumu summa bija 6,290 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 12,166 tūkst. eiro).

2020.gada 8.jūlijā Sabiedrība noslēdza līgumu ar Eiropas Investīciju banku par aizdevumu 80,000 tūkst. eiro apmērā apgrozāmo līdzekļu un investīciju aizdevumu finansēšanai mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, tajā skaitā, kuru darbību ietekmējusi Covid-19 izplatība. 2022.gada 31.decembrī aizņēmuma pamatsummas atlikums 30,000 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 41,250 tūkst. eiro), gala atmaksas termiņš 2025.gada 20.novembris. Uz 2022.gada 31.decembrī šī līguma ietvaros pieejams finansējums 35,000 tūkst. eiro apmērā, apguves termiņš 2024.gada 5.janvāris. Papildus šim aizdevuma līgumam 2021.gada 10.decembrī Sabiedrība noslēdza ar Eiropas Investīciju banku B līgumu par aizdevumu 40,000 tūkst. eiro apmērā apgrozāmo līdzekļu un investīciju aizdevumu finansēšanai mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, ar gala atmaksas termiņu 2028.gada 10.decembris, kura apguve 2022.gada 31.decembrī vēl nebija uzsākta, apguves termiņš 2023.gada 10.decembris. Abu minēto līgumu ietvaros pieejamā finansējuma izņemšanas apjoms un temps pakārtojas tālākam jauno aizdevumu darījumu apjomam. Aizņēmumi ir bez nodrošinājuma.

Vidējā procentu likme Saistībām pret kredītiestādēm 2022.gada 31.decembrī bija 0.30% (2021.gada 31.decembrī: 0.08%).

27 Saistības pret vispārējām valdībām

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Saņemtie aizņēmumi no Lauku atbalsta dienesta (LAD)	3 318	3 321
Saņemtie aizņēmumi no Valsts kases	150 466	118 027
Kopā saistības pret vispārējām valdībām	153 784	121 348

Saņemtie aizņēmumi no LAD ietver finansējumu Kredītu fondam, kas tika izveidots 2010.gadā ar mērķi izsniegt aizdevumus lauksaimniecības un zivsaimniecības uzņēmumiem, izmantojot finanšu starpniekus. 2022.gada 31.decembrī Sabiedrības saistības pret LAD veido pamatsumma 3,072 tūkst. eiro apmērā (2021.gada 31.decembrī: 3,104 tūkst. eiro) un uzkrātie procenti – 246 tūkst. eiro apmērā (2021.gada 31.decembrī: 217 tūkst. eiro). Finansējuma gala atmaksas termiņš ir 2025.gada 31.decembris. Aizņēmums no LAD ir bez nodrošinājuma.

Saņemtie aizņēmumi no Valsts kases ietver Sabiedrības saņemtos aizņēmumus šādu aizdevumu programmu realizēšanai:

- Lauksaimniecības zemes iegādes programma: aizņēmuma pamatsummas atlikums 2022. gada 31.decembrī 81,718 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 69,077 tūkst. eiro), aizdevuma gala atmaksas termiņš 2058.gada 20.janvāris. Kā nodrošinājums kalpo komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Saskaņā ar aizņēmuma līgumu Sabiedrībai uz 2022.gada 31.decembrī pieejams finansējums 18,282 tūkst. eiro apmērā, tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojas tālākam jauno aizdevumu darījumu apjomam. 2022.gada 31.decembrī nodrošinājuma prasījuma summa bija 98,070 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 82,893 tūkst. eiro).

27 Saistības pret vispārējām valdībām (turpinājums)

- MVU izaugsmes aizdevumu programma: aizņēmuma pamatsummas atlikums 2022.gada 31.decembrī 53,555 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 32,103 tūkst. eiro), aizņēmuma gala atmaksas termiņš 2043.gada 20.decembris. Kā nodrošinājums kalpo komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Saskaņā ar aizņēmuma līgumu Sabiedrībai uz 2022.gada 31.decembri vēl ir pieejams finansējums 1,445 tūkst. eiro apmērā, tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojās tālākam jauno aizdevumu darījumu apjomam. 2022.gada 31.decembrī nodrošinājuma prasījuma summa bija 64,271 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 38,524 tūkst. eiro).
- Paralēlo aizdevumu programma: aizņēmuma pamatsummas atlikums 2022.gada 31.decembrī 4,600 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 4,600 tūkst. eiro), aizņēmuma gala atmaksas termiņš 2039.gada 20.janvāris. Kā nodrošinājums kalpo komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Saskaņā ar aizņēmuma līgumu Sabiedrībai uz 2022.gada 31.decembri vēl ir pieejams finansējums 15,400 tūkst. eiro apmērā, tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojās tālākam jauno aizdevumu darījumu apjomam. 2022.gada 31.decembrī nodrošinājuma prasījuma summa bija 5,520 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 5,520 tūkst. eiro).
- Mazie aizdevumi lauku teritorijās programma: aizņēmuma pamatsummas atlikums 2022.gada 31.decembrī 2,079 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 2,327 tūkst. eiro), aizņēmuma gala atmaksas termiņš 2039.gada 31.janvāris. Kā nodrošinājums kalpo komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Saskaņā ar aizņēmuma līgumu Sabiedrībai uz 2022.gada 31.decembri vēl ir pieejams finansējums 3,921 tūkst. eiro apmērā, tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojās jauno aizdevumu darījumu apjomam. 2022.gada 31.decembrī nodrošinājuma prasījuma summa bija 2,495 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 2,792 tūkst. eiro).
- Latvijas Zemes fonds (finansējums tiek izmantots fonda darījumu finansēšanai): piešķirtā aizņēmuma summa apgūta 2020.gadā un aizņēmuma pamatsummas atlikums 2022.gada 31.decembrī 8,502 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 9,919 tūkst. eiro), aizņēmuma gala atmaksas termiņš 2028.gada 29.decembris. Kā nodrošinājums kalpo hipotēka uz nekustamajiem īpašumiem, kas iegādāti par aizņēmuma līdzekļiem. 2022.gada 31.decembrī reģistrētās hipotēkas summa bija 10,406 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 10,400 tūkst. eiro).

Aizņēmumu no Valsts kases uzkrātie procenti 2022.gada 31.decembrī sastāda 11.4 tūkst. eiro (2021.gada 31.decembrī: 2.2 tūkst. eiro).

Ar Valsts kasi Sabiedrībai noslēgti arī šādi aizdevumu līgumi, kuru apguve līdz 2022.gada 31.decembrim nebija uzsākta:

- Mikroaizdevumu un starta aizdevumu programma: aizdevuma līguma summa 23,000 tūkst. eiro, gala atmaksas termiņš 2039.gada 20.janvāris, saistību izpildes nodrošināšanai reģistrēta komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojās jauno aizdevumu darījumu apjomam. Nodrošinātā prasījuma maksimālā summa ir 27,600 tūkst. eiro.
- Apdzīamo līdzekļu aizdevumu programma lauksaimniekiem: aizdevuma līguma summa 25,612 tūkst. eiro, gala atmaksas termiņš 2025.gada 30.jūnijs, saistību izpildes nodrošināšanai reģistrēta komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojās jauno aizdevumu darījumu apjomam. Nodrošinātā prasījuma maksimālā summa ir 30,734 tūkst. eiro.
- Aizdevumu programma būvdarbiem daudzdzīvokļu mājās un to teritoriju labiekārtošanai: aizdevuma līguma summa 30,000 tūkst. eiro, gala atmaksas termiņš 2044.gada 20.janvāris, saistību izpildes nodrošināšanai reģistrēta komercķīla uz Sabiedrības prasījuma tiesībām par programmas ietvaros izsniegtajiem aizdevumiem. Tā izņemšanas apjoms un temps pakārtojās jauno aizdevumu darījumu apjomam. Nodrošinātā prasījuma maksimālā summa ir 36,000 tūkst. eiro.

28 Atbalsta programmu finansējums

Informācija par Riska seguma rezervi, kas ir iekļauta Atbalsta programmu finansējumā, un valsts atbalstu, kas var tikt izmantots Sabiedrības kredītriska zaudējumu segšanai 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

Finanšu instruments / Programma	Programmu finansējums	t.sk., riska segums	Patiesās vērtības izmaiņas	Ar riska segumu nasegtie uzkrājumi	Neto programmu finansējums
Aizdevumi					
ERAF II	8 265	1 275	-	(102)	8 163
ESF II	851	30	-	(9)	842
Šveices Mikrokreditēšanas programma (slēgtā programma)	565	35	-	(2)	563
ERAF I	414	-	-	-	414
ESF I	316	5	-	(2)	314
ERAF II (2. kārtā)	2 252	115	-	(34)	2 218
Inkubatori (no ESF II)	82	2	-	-	82
ERAF II 2 Publiskais fonds (slēgtā programma)	226	-	-	-	226
Fondu fonda programma – Jaunuzņēmumu aizdevumi	2 698	1 830	(104)	(187)	2 407
Fondu fonda programma – Mikroaizdevumi	291	53	(2)	(7)	282
Fondu fonda programma – Paralēlie aizdevumi	4 012	4 012	(117)	(1 205)	2 690
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (I)	7 245	7 245	(77)	(80)	7 088
Jaunuzņēmumu valsts atbalsta kumulācijas aizdevumu programma	1 888	1 888	(443)	(407)	1 038
Citi jaunuzņēmumu aizdevumi	1 800	116	-	(38)	1 762
Mezaniņa programma - aizdevumi	3 630	3 558	-	(837)	2 793
Garaniju un procentu līkmju subsīdiju programma	4 287	4 287	(1 196)	-	3 091
MVU energoefektivitātes aizņēmumi	3 723	3 723	(142)	(365)	3 216
ERAF MVU izaugsmes aizdevumi	15 000	900	-	(213)	14 787
ERAF aizdevumi uzņēmumu ilgtspējai	15 000	3 263	-	(269)	14 731
Paralēlie aizdevumi	2 000	2 000	(119)	(297)	1 584
Paralēlo aizdevumu fonds 2	3 286	1 216	-	(424)	2 862
Mazie aizdevumi lauku teritorijās	7 803	1 707	(413)	(149)	7 241
Sārta programma inovatīviem komersantiem	6 000	1 200	-	(155)	5 845
Daudzdzīvokļu māju remonta aizdevums	750	750	(7)	(8)	735
Daudzdzīvokļu īres māju remonta aizdevums	4 074	244	-	(36)	4 038
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (II)	250	250	-	-	250
ERAF DĪMR aizdevumi	500	14	-	-	500
Kultūras nozares komersantu atbalsta programma **	2 220	-	-	-	2 220
ELFLA lauksaimniecības un lauku attīstības aizdevumi	4 996	1 199	-	(31)	4 965
Investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi *	99 565	50 778	-	-	99 565
Kopā aizdevumi	203 989	91 695	(2 620)	(4 857)	196 512

* Kombinētais finanšu instruments.

** Kombinētais finanšu instruments. Riska segums 809 tūkst. eiro apmērā ir ieskaitīts rezerves kapitālā Covid-19 seku mazināšanai, kas ir daļa no specifiskajām rezervēm, kas attiecināmas uz atbalsta programmām (skatīti 36.pielikumu).

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

Informācija par Riska seguma rezervi, kas ir iekļauta *Atbalsta programmu finansējumā*, un valsts atbalstu, kas var tikt izmantots Sabiedrības kredītriska zaudējumu segšanai 2022.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro (turpinājums):

Finanšu instruments / Programma	Programmu finansējums	t.sk., riska segums	Patiesās vērtības izmaiņas	Ar riska segumu nasegtie uzkrājumi	Neto programmu finansējums
Garantijas					
Fondu fonda programma – Garantijas	45 199	45 199	-	(8 385)	36 814
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes garantijas	8 238	8 214	-	(1 486)	6 752
Mājokļu garantiju programma	22 114	22 114	(2 532)	(16 033)	3 549
Mājokļu garantiju programma NBS karavīriem	160	160	-	-	160
Portfelģgarantijas privātmāju atjaunošanai	502	502	-	-	502
Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	8 753	8 753	(2 567)	(1 049)	5 137
Mezaniņa programma - garantijas	865	848	-	(278)	587
Portfelģgarantijas fonds	9 994	9 664	(2 196)	(3 399)	4 399
Eksporta kredīta garantijas	3 390	3 390	(635)	(697)	2 058
Studiju un studējošo portfelģgarantijas ***	658	-	-	-	658
ELFLA lauksaimniecības un lauku atfīstības garantijas	2 500	2 500	-	-	2 500
Lauksaimnieku garantijas	2 741	2 741	(374)	(1 501)	866
Kopā garantijas	105 114	104 085	(8 304)	(32 828)	63 982
Granti					
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes granti	60 784	-	-	-	60 784
Mājokļu grantu programma "Balsts"	4 465	-	-	-	4 465
Granti privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanai	1 142	-	-	-	1 142
Sociālās uzņēmējdarbības programma	1 657	-	-	-	1 657
Grants energoefektivitātes projekta izstrādei	1 596	-	-	-	1 596
Granti privātmāju energoefektivitātes uzlabošanai	810	-	-	-	810
Kultūras nozares komersantu granti *	1 089	-	-	-	1 089
Kopā granti	71 543	-	-	-	71 543
Riska kapitāla fondi					
Fondu fonds un riska kapitāla fondi	35 488	30 268	-	-	35 488
Ieguldījumu fonda īstenošana	4 209	3 367	-	(354)	3 855
"Baltic Innovation Fund"	1 794	538	(511)	-	1 283
"Baltic Innovation Fund"-2	1 902	571	(548)	-	1 354
Kopā riska kapitāla fondi	43 393	34 744	(1 059)	(354)	41 980
Citi					
Energoefektivitātes fonds	580	-	-	-	580
Regional Creative Industries Alliance	-	-	-	-	-
Kopā citi	580	-	-	-	580
Rezerves kapitālā ieskaitāmais finansējums	683 ****	-	-	-	683
Kopā atbalsta programmu finansējums	425 302 *****	230 524	(11 983)	(38 039)	375 280

* Kombinētais finanšu instruments.

*** Riska segums 3,308 tūkst. eiro apmērā ir ieskaitīts rezerves kapitālā Covid-19 seku mazināšanai, kas ir daļa no specifiskajām rezervēm, kas attiecināmas uz atbalsta programmām (skatīt 34.pielikumu)

**** Rezerves kapitālā ieskaitāmais finansējums paredzēts Mājokļu garantiju programmas garantijām NBS karavīriem 320 tūkst eiro apmērā un Mājokļu garantiju atbalsta programmai 363 tūkst eiro apmērā

***** Atbalsta programmas finansējumā iekļauti 12,999 tūkst. eiro, kas paredzēti Sabiedrības vadības izmaksām, kas tiks kompensētas no atbalsta programmas finansējuma.

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

Informācija par Riska seguma rezervi, kas ir iekļauta *Atbalsta programmu finansējumā*, un valsts atbalstu, kas var tikt izmantots Sabiedrības kredītriska zaudējumu segšanai 2021.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro:

Finanšu instruments / Programma	Programmu finansējums *	Riska segums	Ar riska segumu neseģtie uzkrājumi	Neto programmu finansējums
Aizdevumi				
ERAF II	1 805	1 655	(226)	1 579
ESF II	1 020	132	(51)	969
Šveices Mikrokreditēšanas programma (slēgtā programma)	82	82	(5)	77
ERAF I	122	24	(3)	119
ESF I	316	7	(2)	314
ERAF II (2. kārtā)	5 801	249	(39)	5 762
Inkubatori (no ESF II)	82	5	-	82
ERAF II 2 Publiskais fonds (slēgtā programma)	226	-	-	226
Fondu fonda programma – Jaunuzņēmumu aizdevumi	2 705	2 705	(226)	2 479
Fondu fonda programma – Mikroaizdevumi	295	295	(13)	282
Fondu fonda programma – Paralēlie aizdevumi	4 298	4 298	(2 584)	1 714
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (I)	5 293	5 142	(11)	5 282
Jaunuzņēmumu valsts atbalsta kumulācijas aizdevumu programma	1 875	1 875	(269)	1 606
Citi jaunuzņēmumu aizdevumi	1 517	197	(49)	1 468
Mezanīna programma - aizdevumi	3 484	3 310	(1 046)	2 438
Garantiju un procentu līkņu subsīdiju programma	4 269	4 269	-	4 269
MVU energoefektivitātes aizņēmumi	3 723	3 723	(350)	3 373
Paralēlie aizdevumi	2 000	2 000	(155)	1 845
Mazie aizdevumi lauku teritorijās	7 810	1 709	(72)	7 738
Štarta programma inovatīviem komersantiem	1 500	300	(26)	1 474
Daudzdzīvokļu māju remonta aizdevums	1 000	1 000	-	1 000
Daudzdzīvokļu īres māju remonta aizdevums	1 000	60	-	1 000
Kultūras nozares komersantu atbalsta programma ***	2 717	-	-	2 717
Kopā aizdevumi	52 940 ****	33 037	(5 127)	47 813
Garantijas				
Fondu fonda programma - Garantijas	29 909	29 909	(6 183)	23 726
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes garantijas	8 294	7 985	(1 015)	7 279
Mājokļu garantiju programma	21 530	21 530	(11 971)	9 559
Portfelgarantijas privātmāju atjaunošanai **	502	502	-	502
Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	7 753	7 753	(996)	6 757
Mezanīna programma garantijas	892	847	(190)	702
Portfelgarantijas fonds	3 913	3 446	(2 358)	1 555
Eksporta kredīta garantijas	2 477	2 477	(636)	1 841
Študiju un študējošo portfelgarantijas *****	549	-	-	549
Lauksaimnieku garantijas	2 741	2 741	(1 020)	1 721
Kopā garantijas	78 560	77 190	(24 369)	54 191

* SFPS Nr.9 ieviešanas korekcija (7,645) tūkst. eiro apmērā, kas tika veikta 2018.gadā (sīkāku informāciju skatīt 2021.gada finanšu pārskata 2.pielikuma (15).piezīmē) un sastāvēja no Uzkrātās saistības par valsts atbalstu 4,876 tūkst. eiro un Patiesās vērtības izmaiņas 12,341 tūkst. eiro, un iepriekš šajā pielikumā tika atspoguļotas kā atsevišķas kolonnas starp Programmu finansējumu un Neto programmu finansējumu, tagad ir netotas pret Programmu finansējumu 2021.gada 31.decembrī. Šāds atspoguļojums tika ievērots arī revidētajos 2018.gada finanšu pārskatos. Patiesās vērtības izmaiņas neto samazinājums 2021.gadā 152 tūkst. ir netots pret Programmas finansējumu 2021.gada 31.decembrī.

** Kombinētais finanšu instruments.

*** Kombinētais finanšu instruments. Riska segums 816 tūkst. eiro apmērā ir ieskaifīts rezerves kapitālā Covid-19 seku mazināšanai, kas ir daļa no Specifiskajām rezervēm, kas attiecināmas uz atbalsta programmām (skatīti 34.pielikumu).

**** Atbalsta programmas finansējumā ietilpst finansējums, kas bija jāpārdala starp programmām, daļēji izdarīts 2021.gadā (no Šveices Mikrokreditēšanas programmas), tiks turpināts 2022.gadā.

***** Riska segums 2,141 tūkst. eiro apmērā ir ieskaifīts rezerves kapitālā ne-Covid-19 programmām, kas ir daļa no Specifiskajām rezervēm, kas attiecināmas uz atbalsta programmām (skatīti 34.pielikumu).

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

Informācija par Riska seguma rezervi, kas ir iekļauta *Atbalsta programmu finansējumā*, un valsts atbalstu, kas var tikt izmantots Sabiedrības kredītriska zaudējumu segšanai 2021.gada 31.decembrī, tūkstošos eiro: (turpinājums)

Finanšu instruments / Programma	Programmu finansējums *	Riska segums	Ar riska segumu nasegtie uzkrājumi	Neto programmu finansējums
Granti				
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programma	48 826	-	-	48 826
Mājokļu grantu programma "Balsts"	7 350	-	-	7 350
Grants privātmāju atjaunošanai **	1 872	-	-	1 872
Sociālās uzņēmējdarbības programma	1 849	-	-	1 849
Kultūras nozares komersantu atbalsta programma **	1 849	-	-	1 849
Kopā granti	61 746	-	-	61 746
Riska kapitāla fondi				
Fondu fonds un riska kapitāla fondi	52 084	43 230	-	52 084
Ieguldījumu fonda īstenošana	5 008	4 507	-	5 008
"Baltic Innovation Fund"	1 939	582	-	1 939
"Baltic Innovation Fund"-2	2 166	650	-	2 166
Kopā riska kapitāla fondi	61 197	48 969	-	61 197
Citi				
Energoefektivitātes fonds	3 888	-	-	3 888
Regional Creative Industries Alliance	-	-	-	-
Kopā citi	3 888	-	-	3 888
Rezerves kapitālā ieskaitāmais finansējums *****	1 452	-	-	1 452
Kopā atbalsta programmu finansējums	259 783 *****	159 196	(29 496)	230 287

* SFPS Nr.9 ieviešanas korekcija (7,645) tūkst. eiro apmērā, kas tika veikta 2018.gadā (sīkāku informāciju skatīt 2021.gada finanšu pārskata 2.pielikuma (15).pielikmē) un sastāvēja no Uzkrātās saistības par valsts atbalstu 4,876 tūkst. eiro un Patiesās vērtības izmaiņas 12,341 tūkst. eiro, un iepriekš šajā pielikumā tika atspoguļotas kā atsevišķas kolonnas starp Programmu finansējumu un Neto programmu finansējumu, tagad ir netotas pret Programmu finansējumu 2021.gada 31.decembrī. Šāds atspoguļojums tika ievērots arī revidētajos 2018.gada finanšu pārskatos. Patiesās vērtības izmaiņas neto samazinājums 2021.gadā 152 tūkst. ir netots pret Programmas finansējumu 2021.gada 31.decembrī.

** Kombinētais finanšu instruments.

***** Finansējums ieskaitīts rezerves kapitālā pēc akcionāru sapulces lēmuma 2022.gada 1.ceturksnī.

***** Atbalsta programmas finansējumā iekļauti 19,355 tūkst. eiro, kas paredzēti Sabiedrības vadības izmaksām, kas tiks kompensētas no atbalsta programmas finansējuma

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

Saņemtie finansējumi, balstoties uz noslēgtajiem līgumiem par programmu realizēšanu, varētu būt samazināti par aizdevumu, kas klasificēti kā zaudēti, neatmaksāto saistību pamatsummas daļu un/vai garantiju kompensāciju izmaksām. Finansējuma samazinājumi Sabiedrībai nav jāatmaksā finansējuma samazinājumu dēvējam.

Atbalsta programmu finansējuma kustības analīze 2022.gadā, tūkstošos eiro:

Finanšu instruments / Programma	Neto programmu finansējums	Saņemtais finansējums	Pārdalīts finansējums starp programmām	Kompensētie granti	Kompensētie izdevumi un izmaksas	Saistību pārvērtēšana	Programmas ieņēmumi / peļņas sadale	Citas izmaiņas	Ar riska segumu nosegtu uzkrājumu izmaiņas	Neto programmu finansējums
	31.12.2021.									31.12.2022.
Aizdevumi										
ERAF II	1 579	-	(2 000)	-	-	-	29	8 490	65	8 163
ESF II	969	-	(1 450)	-	-	-	24	1 321	(22)	842
Šveices Mikrokreditēšanas programma	77	-	-	-	-	-	-	484	2	563
ERAF I	119	-	-	-	-	-	(35)	327	3	414
ESF I	314	-	-	-	-	-	-	-	-	314
ERAF II (2. kārtā)	5 762	-	(4 800)	-	-	-	33	1 223	-	2 218
Inkubatori (no ESF II)	82	-	-	-	-	-	-	-	-	82
ERAF II 2 Publiskais fonds	226	-	-	-	-	-	-	-	-	226
Fondu fonda programma – Jaunuzņēmumu aizdevumi	2 479	-	-	-	-	-	-	(105)	33	2 407
Fondu fonda programma – Mikroaizdevumi	282	-	-	-	-	-	-	(2)	2	282
Fondu fonda programma – Paralēlie aizdevumi	1 714	-	(286)	-	-	-	-	(117)	1 379	2 690
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (I)	5 282	5 000	(3 000)	-	(176)	-	128	(77)	(69)	7 088
Jaunuzņēmumu valsts atbalsta kumulācijas aizdevumu programma	1 606	-	-	-	-	-	-	(427)	(141)	1 038
Citi jaunuzņēmumu aizdevumi	1 468	-	-	-	-	-	32	254	8	1 762
Mezānina programma - aizdevumi	2 438	-	47	-	-	-	98	-	210	2 793
Garantiju un procentu likmju subsidiiju programma	4 269	-	-	-	-	-	18	(1 196)	-	3 091
MVU energoefektivitātes aizdevumi	3 373	-	-	-	-	-	-	(142)	(15)	3 216
ERAF MVU izaugsmes aizdevumi	-	-	15 000	-	-	-	-	-	(213)	14 787
ERAF aizdevumi uzņēmumu ilgtspējai	-	-	15 000	-	-	-	-	-	(269)	14 731
Paralēlie aizdevumi	1 845	-	-	-	-	-	-	(119)	(142)	1 584
Paralēlo aizdevumu fonds 2	-	-	3 286	-	-	-	-	-	(424)	2 862
Mazie aizdevumi lauku teritorijās	7 738	-	-	-	-	-	-	(413)	(84)	7 241
Starta programma inovatīviem komersantiem	1 474	-	4 500	-	-	-	-	-	(129)	5 845
Daudzdzīvokļu māju remonta aizdevums	1 000	-	(250)	-	-	-	-	(7)	(8)	735

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

Atbalsta programmu finansējuma kustības analīze 2022.gadā, tūkstošos eiro: (turpinājums)

Finanšu instruments / Programma	Neto programmu finansējums	Saņemtais finansējums	Pārdalīts finansējums starp programmām	Kompensētie granti	Kompensētie izdevumi un izmaksas	Saisību pārvērtēšana	Programmas ieņēmumi / peļņas sadale	Citas izmaiņas	Ar riska segumu nosegto uzkrājumu izmaiņas	Neto programmu finansējums
	31.12.2021.									31.12.2022.
Daudzdzīvokļu īres māju remonta aizdevums	1 000	-	3 000	-	-	-	74	-	(36)	4 038
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumi (II)	-	-	250	-	-	-	-	-	-	250
ERAF DĪMR aizdevumi	-	-	500	-	-	-	-	-	-	500
Kultūras nozares komersantu atbalsta programma *	2 717	-	(364)	-	(63)	-	-	(70)	-	2 220
ELFLA lauksaimniecības un lauku atfistības aizdevumi	-	5 000	-	-	(63)	-	59	-	(31)	4 965
Investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi *	-	99 565	-	-	-	-	-	-	-	99 565
Kopā aizdevumi	47 813 **	109 565	29 433	-	(302)	-	460	9 424	119	196 512
Garantijas										
Fondu fonda programma - Garantijas	23 726	-	15 300	-	-	-	-	(1)	(2 211)	36 814
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes garantijas	7 279	-	-	-	(285)	-	230	-	(472)	6 752
Mājokļu garantiju programma	9 559	737	-	-	-	-	-	(2 685)	(4 062)	3 549
Mājokļu garantiju programma NBS karaviēriem	-	160	-	-	-	-	-	-	-	160
Portfelgarantijas privātmāju atjaunošanai *	502	-	-	-	-	-	-	-	-	502
Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	6 757	-	1 000	-	-	-	-	(2 567)	(53)	5 137
Mežsaimniecības programma - garantijas	702	-	(47)	-	-	-	21	-	(89)	587
Portfelgarantijas fonds	1 555	-	6 250	-	(137)	-	-	(2 196)	(1 073)	4 399
Eksporta kredīta garantijas	1 841	-	1 000	-	-	-	-	(635)	(148)	2 058
Studiju un studējošo portfelgarantijas	549	156	-	-	(47)	-	-	-	-	658
ELFLA lauksaimniecības un lauku atfistības garantijas	-	2 500	-	-	-	-	-	-	-	2 500
Lauksaimnieku garantijas	1 721	-	-	-	-	-	-	(374)	(481)	866
Kopā garantijas	54 191	3 553	23 503	-	(469)	-	251	(8 458)	(8 589)	63 982
Granti										
Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes granti	48 826	33 582	-	(20 630)	(994)	-	-	-	-	60 784
Mājokļu grantu programma "Balsts"	7 350	-	-	(2 885)	-	-	-	-	-	4 465
Granti privātmāju energoefektivitātes paaugstināšanai *	1 872	-	-	(730)	-	-	-	-	-	1 142
Sociālās uzņēmējdarbības programma	1 849	3 172	-	(3 205)	(159)	-	-	-	-	1 657
Granti privātmāju energoefektivitātes uzlabošanai	-	-	3 269	(1 537)	(136)	-	-	-	-	1 596
Energoefektivitātes granti uzņēmumiem 2 ANM	-	810	-	-	-	-	-	-	-	810
Kultūras nozares komersantu granti *	1 849	-	364	(1 051)	(63)	-	-	(10)	-	1 089
Kopā granti	61 746	37 564	3 633	(30 038)	(1 352)	-	-	(10)	-	71 543

* Kombinētais finanšu instruments

** Atbalsta programmas finansējumā ietilpst finansējums, kas bija jāpārdala starp programmām, daļēji izdarīts 2022.gadā, tiks turpināts 2023.gadā.

28 Atbalsta programmu finansējums (turpinājums)

Atbalsta programmu finansējuma kustības analīze 2022.gadā, tūkstošos eiro: (turpinājums)

Finanšu instruments / Programma	Neto programmu finansējums	Saņemtais finansējums	Pārdalīts finansējums starp programmām	Kompensētie granti	Kompensētie izdevumi un izmaksas	Saisību pārvērtēšana	Programmas ieņēmumi / peļņas sadale	Citas izmaiņas	Ar riska segumu nosegtu uzkrājumu izmaiņas	Neto programmu finansējums
	31.12.2021.									31.12.2022.
Riska kapitāla fondi										
Fondu fonds un riska kapitāla fondi	52 084	40 000	(53 300)	-	(3 200)***	(2 336)	2 240 *****	-	-	35 488
Ieguldījumu fondu īstenošana	5 008	-	-	-	(616)****	(2 060)	1 679 *****	198 *****	(354)	3 855
"Baltic Innovation Fund"	1 939	-	-	-	(206)	-	61 *****	(511)	-	1 283
"Baltic Innovation Fund"-2	2 166	-	-	-	(264)	-	-	(548)	-	1 354
Kopā riska kapitāla fondi	61 197	40 000	(53 300)	-	(4 286)	(4 396)	3 980	(861)	(354)	41 980
Citi										
Energoefektivitātes fonds	3 888	46	(3 269)	-	(85)	-	-	-	-	580
Regional Creative Industries Alliance	-	3	-	-	(3)	-	-	-	-	-
Kopā citi	3 888	49	(3 269)	-	(88)	-	-	-	-	580
Rezerves kapitālā ieskaitāmais finansējums	1 452	683	-	-	-	-	-	(1 452)	-	683
Kopā atbalsta programmu finansējums	230 287	191 414	-	(30 038)	(6 497)	(4 396)	4 691	(1 357)	(8 824)	375 280

*** Ietver 1,820 tūkst. eiro 4.paaudzes riska kapitāla fondu pārvaldības maksu (skatīt 16.pielikumu).

**** Ietver 446 tūkst. eiro 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondu pārvaldības maksu (skatīt 16.pielikumu).

***** Ietver 2022.gadā saņemtos mezanīna procentus 536 tūkst. eiro apmērā kā arī neto realizēto peļņu 42 tūkst. eiro apmērā no ieguldījumu 4.paaudzes riska kapitāla fondos realizācijas (skatīt 16.pielikumu).

***** Ietver 2022.gadā saņemtos mezanīna procentus 225 tūkst. eiro apmērā, kā arī neto realizēto peļņu 872 tūkst. eiro apmērā no ieguldījumu 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondos realizācijas (skatīt 16.pielikumu) un realizēto peļņu no atlikto maksājumu atmaksas 582 tūkst. eiro apmērā.

***** Ietver 2022.gadā neto realizētos peļņu 48 tūkst. eiro apmērā no ieguldījumu BIF realizācijas (skatīt 16.pielikumu).

***** Ietver atlikto maksājumus 12 tūkst. eiro apmērā (nākamo periodu ieņēmumi) no realizētajiem riska kapitāla fondu ieguldījumiem.

Peļņas, no kuras atskaitīti zaudējumi no saistībām patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu pārskatā, sadalījums, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.	Koncerns 01.01.2021.- 31.12.2021.
2. un 3.paaudzes pārvērtēšanas rezultāts	(2 414)	(1 805)	(1 805)
2. un 3.paaudzes realizācijas rezultāts	872	(429)	(429)
Saņemtie % par ieguldījumiem 2. un 3.paaudze	225	489	489
4.paaudzes pārvērtēšanas rezultāts	(2 336)	(551)	(65)
4.paaudzes realizācijas rezultāts	42	528	313
BIF realizācijas rezultāts	-	153	153
Saņemtie % par ieguldījumiem 4.paaudze	536	24	24
Kopā peļņa, no kuras atskaitīti zaudējumi no saistībām patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu pārskatā	(3 075)	(1 591)	(1 320)

29 Finanšu garantiju līgumu saistības un uzkrājumi ārpusbilances saistībām

Uzkrājumi vērtības samazinājumam ārpusbilances saistībām, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Uzkrājumi saistībām par kredītu izsniegšanu	1 077	790
<i>Sabiedrības uzkrājumu daļa</i>	432	140
<i>Ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi</i>	12	188
<i>Ar riska seguma rezervi nosegtie uzkrājumi</i>	633	462
Uzkrājumi saistībām par grantu izsniegšanu	376	73
<i>Sabiedrības uzkrājumu daļa</i>	376	73
Kopā uzkrājumi ārpusbilances saistībām	1 453	863
<i>Sabiedrības uzkrājumu daļa</i>	808	213
<i>Ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi</i>	12	188
<i>Ar riska seguma rezervi nosegtie uzkrājumi</i>	633	462

Finanšu garantiju līgumu saistību kustības analīze, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 01.01.2022.- 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 01.01.2021.- 31.12.2021.
Finanšu garantiju līgumu saistības perioda sākumā	37 373	31 413
Uzkrājumu palielinājums (13.pielikums: vērtības samazināšanās zaudējumi un ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi)	24 064	16 071
Uzkrājumu samazinājums (13.pielikums: vērtības samazināšanās apvērse un ar PZR sedzamo vērtības samazināšanās zaudējumu apvērse)	(15 314)	(12 916)
Reklasifikācija (izmaksātās garantijas)	(536)	(964)
Patiesās vērtības komponente- garantiju prēmijas	265	3 769
Finanšu garantiju līgumu saistības perioda beigās 31.decembrī	45 852	37 373
<i>Patiesās vērtības komponente- garantiju prēmijas</i>	4 034	3 769
<i>Sabiedrības uzkrājumu daļa</i>	2 683	5 494
<i>Ar PZR sedzami vērtības samazināšanās zaudējumi</i>	7 481	4 719
<i>Ar riska segumu nosegtie uzkrājumi</i>	31 654	23 390

Nākamo periodu ieņēmumi par garantiju prēmijām 4,034 tūkst. eiro (2021.gadā: 3,769 tūkst. eiro) tiek apvienoti ar uzkrājumiem garantijām 41,818 tūkst. eiro (2021.gadā: 33,603 tūkst. eiro), izveidojot jaunu bilances posteni Finanšu garantiju līgumu saistības.

30 Pārējās saistības

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Saistības pret klientiem	2 008	2 574
Pārējās saistības	1 747	1 266
Kopā pārējās saistības	3 755	3 840

Pozicija *Saistības pret klientiem* iekļauj no Sabiedrības klientiem saņemtos līdzekļus, kas izmantojami aizdevumu atmaksai vēlāk.

31 Uzkrātie izdevumi

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Pārējie uzkrātie izdevumi	607	762
Revīzijas pakalpojumi	53	43
Uzkrātie izdevumi darbinieku un Valdes prēmijām	1	1
Kopā uzkrātie izdevumi	661	806

32 Emitētie parāda vērtspapīri

Visas obligācijas tiek kotētas "Nasdaq Riga" Baltijas obligāciju sarakstā.

visas summas ir tūkstošos eiro

ISIN	Valūta	Sākotnēji emitēto vērtspapīru skaits	Nomināl- vērtība	Emisijas datums	Dzēšanas termiņš	Diskonta / kupona likme	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
LV0000802353	EUR	20 000	1 000	17.10.2017	17.10.2024	1.37%	20 001	19 963
LV0000880037	EUR	10 000	1 000	07.03.2018	07.03.2025	1.30%	10 091	10 435
LV0000880037	EUR	15 000	1 000	05.06.2019	07.03.2025	1.30%	15 251	15 163
LV0000880037	EUR	20 000	1 000	15.04.2020	07.03.2025	1.30%	20 195	19 997
LV0000870095	EUR	20 000	1 000	08.10.2021	08.10.2026	0.44%	19 975	20 000
Kopā emitētie parāda vērtspapīri perioda beigās 31.decembrī							85 513	85 558

Zaļajām obligācijām līdzīgi finanšu instrumenti tiek izmantoti, lai atbalstītu ilgtspējīgus projektus Latvijā, dodot Sabiedrībai iespēju dažādot tās finansējuma bāzi un atbalstīt Baltijas obligāciju tirgus attīstību.

Detalizētu informāciju par šo saistību atzīšanas un novērtēšanas metodēm skatīt 2.pielikuma 5.piezīmes (xix).punktā.

Emitēto parāda vērtspapīru kustība, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Bilances vērtība perioda sākumā	85 558	65 522
Vērtspapīru emisija	-	20 000
Uzkrātie procenti	869	873
Kupona izmaksa	(933)	(845)
Diskonta amortizācija	(30)	(50)
Komisiju amortizācija	49	58
Bilances vērtība perioda beigās 31.decembrī	85 513	85 558

Informācija par obligāciju turētāju struktūru atbilstoši obligāciju turētāju grupām un kopējam obligacionāru skaitam 2022.gada 31.decembrī:

Obligāciju turētāju grupa	Skaitis	%
Pensiju fondi, kopējo ieguldījumu sabiedrības	70	68%
Finanšu institūcijas	13	13%
Citas juridiskās personas	9	9%
Apdrošināšanas sabiedrības	8	8%
Fiziskās personas	2	2%
Kopā	102	100%

33 Akciju kapitāls

visas summas ir tūkstošos eiro

	Skaitis		Uzskaites vērtība	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Pilnībā apmaksātais akciju kapitāls				
Parastās akcijas	204 862	204 862	204 862	204 862
Kopā pilnībā apmaksātais akciju kapitāls	204 862	204 862	204 862	204 862

Sabiedrība izveidota saskaņā ar 2013.gada 17.decembra Latvijas Republikas Ministru kabineta lēmumu. Sabiedrība reģistrēta Komercreģistrā 2013.gada 27.decembrī ar pamatkapitālu 400,130 latu, kas atbilst 569,334 eiro.

2014.gada 11.septembrī ir veikta pamatkapitāla palielināšana, ieguldot SIA "Latvijas Garantiju aģentūra" (LGA), VAS „Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum” un VAS "Lauku Attīstības fonds" (LAF) kapitāla daļas. Pamatkapitāla apjoms pēc tā palielināšanas noteikts 204,862,333 eiro. Katras akcijas nominālvērtība ir 1 eiro.

Visas AS „Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum” akcijas pieder Latvijas valstij. Līdz 2015.gada 28.februārim par akciju turētāju tika noteikta Finanšu ministrija. Atbilstoši Attīstības finanšu institūcijas likumam, kas stājās spēkā 2015.gada 1.martā, ar likuma spēkā stāšanās dienu finanšu institūcijas 40% akciju turētājs ir Finanšu ministrija, 30% akciju turētājs – Ekonomikas ministrija un 30% akciju turētājs – Zemkopības ministrija.

Papildu informāciju skatīt 1.pielikuma 1.piezīmē.

Saskaņā ar Attīstības finanšu institūcijas likuma 15.panta 2.daļu, Sabiedrības pārskata perioda peļņa tiek ieskaitīta rezerves kapitālā, lai nodrošinātu Sabiedrības finanšu stabilitāti un ilgtspējīgu darbību, kā arī mazinātu apstiprināto programmu risku ietekmi.

34 Rezerves

Rezervju kustības analīze, tūkstošos eiro:

	Atbalsta programmām attiecināmās specifiskās rezerves	Pārējās specifiskās rezerves – starpība, kas atzīta reorganizācijas rezervē	Vispārējais rezerves kapitāls	Rezerves kopā
Rezerves 01.01.2021.	161 133	(15 935)	25 121	170 319
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas ir izmantota uzkrājumu segšanai pie 2020.gada pārskata apstiprināšanas	(6 429)	-	6 429	-
2020.gada peļņas sadale	-	-	5 539	5 539
Rezerves kapitāla palielinājums	45 489	-	-	45 489
Rezerves 31.12.2021.	200 193	(15 935)	37 089	221 347
2021.gada peļņas sadale	-	-	13 829	13 829
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas ir izmantota uzkrājumu segšanai pie 2021.gada pārskata apstiprināšanas	(3 446)	-	3 446	-
Rezerves kapitāla palielinājums	3 525	-	-	3 525
Rezerves kapitāla samazinājums	(58 565)	-	-	(58 565)
Rezerves 31.12.2022.	141 707	(15 935)	54 364	180 136

Pozīcija *Rezerves kapitāls ne-Covid-19 programmām* ietver šādus speciālā rezerves kapitāla ne-Covid-19 programmām palielinājumus 2022.gadā:

- Palielinājums mājokļu garantijām 1,452 tūkst. eiro apmērā saskaņā ar 2022.gada 27.jūnija Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz Ministru kabineta 2018.gada 20.februāra noteikumiem Nr.95 "Noteikumi par valsts palīdzību dzīvojamās telpas iegādei vai būvniecībai" un 2021.gada 22.decembrī noslēgto Vienošanos par Mājokļu garantiju atbalsta programmas finansējumu Nr.2/2021 ar Ekonomikas ministriju
- Palielinājums studiju un studējošo portfeljgarantijām par kopējo summu 2,073 tūkst. eiro saskaņā ar 2022.gada 27.jūnija Ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz Ministru kabineta 2020.gada 21.aprīļa noteikumiem Nr.231 "Noteikumi par studiju un studējošo kredīvēšanu studijām Latvijā no kredītiestāžu līdzekļiem, kas ir garantēti no valsts budžeta līdzekļiem" un 2020.gada 10.augustā noslēgto līgumu (ar 2021.gada 27.decembra grozījumiem) par studiju un studējošo kredītu garantiju programmas finansēšanu, ieviešanu, sadarbību, uzraudzību un savstarpēju informācijas apmaiņu ar Izglītības un zinātnes ministriju.

Pozīcija *Rezerves kapitāls Covid-19 seku mazināšanai* ietver Speciālā rezerves kapitāla samazinājumu 58,565 tūkst. eiro apmērā saskaņā ar 2022.gada 1.aprīļa Sabiedrības ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu, kas pieņemts pamatojoties uz Ministru kabineta 2021.gada 6.jūlija protokollēmuma (Prot.Nr.51 135.§) 2. un 3.punktu. Rezerves kapitāla samazinājums ietver:

- Speciālā rezerves kapitāla samazinājumu 22,565 tūkst. eiro apmērā aizdevumu finansēšanai lielajiem komersantiem (Aizdevumi MidCap)
- Speciālā rezerves kapitāla samazinājumu 16,000 tūkst. eiro apmērā portfeljgarantijām Covid-19 izraisītās krīzes seku mazināšanai (bija iekļautas Kredītbīvdienu garantijas)
- Speciālā rezerves kapitāla samazinājumu 20,000 tūkst. eiro apmērā garantijām lielajiem komersantiem (Garantijas MidCap), kuru darbību ietekmējusi Covid-19 izplatība

Speciālā rezerves kapitāla samazinājuma rezultātā pārdalītais finansējums tika novirzīts jaunās Investīciju aizdevumu ar kapitāla atlaidi programmas finansēšanai. Tādejādi speciālā rezerves kapitāla samazinājums, samazinot finansējumu noteiktām atbalsta programmām un attiecīgā finansējuma pārlīšana uz saistībām 58,565 tūkst. eiro apmērā jaunas atbalsta programmas finansēšanai tiek nodrošināts, saglabājot to pašu finansējuma būvību – finansējums jaunas atbalsta programmas īstenošanai un sagaidāmo zaudējumu segšanai. Pārceļot finansējumu no speciālā rezerves kapitāla, attiecīgi samazinās Portfeļa zaudējumu rezerve par 49,800 tūkst. eiro

34 Rezerves (turpinājums)

Speciālajos rezerves kapitālos ieskaitītie līdzekļi tiks arī izmantoti iepriekš uzskaitīto programmu sagaidāmo kredītriska zaudējumu segšanai pilnā apmērā un kā tādi tiek atsevišķi atspoguļoti kā Portfeļa zaudējumu rezerve attiecīgā rezerves kapitāla sastāvā.

Jaunu programmu finansēšanai paredzamas šādas izmaiņas speciālā rezerves kapitāla sadalē:

- samazināt speciālā rezerves kapitālu par 34,000 tūkst. eiro, t.sk.:
  - par 21,500 tūkst. eiro programmai, kas realizēta atbilstoši Ministru kabineta 2020.gada 19.marta noteikumiem Nr.149 "Noteikumi par apgrozāmo līdzekļu aizdevumiem saimnieciskās darbības veicējiem, kuru darbību ietekmējusi Covid-19 izplatība";
  - par 8,500 tūkst. eiro Covid-19 izraisītās krīzes portfeļgarantijas programmai, kas realizēta atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 5.septembra noteikumiem Nr.537 "Noteikumi par portfeļgarantijām sīko (mikro), mazo un vidējo saimnieciskās darbības veicēju - juridisko personu - kreditēšanas veicināšanai";
  - par 4,000 tūkst. eiro programmai, kas realizēta atbilstoši Ministru kabineta 2020.gada 19.marta noteikumiem Nr.150 "Noteikumi par garantijām saimnieciskās darbības veicējiem, kuru darbību ietekmējusi Covid-19 izplatība";
- izveidot speciālo rezerves kapitālu un finansējuma novirzīšanu un ieskaitīšanu rezerves kapitālā 34,000 tūkst. eiro apmērā, t.sk.:
  - 21,500 tūkst. eiro apmērā programmai, kas realizējama atbilstoši 2022.gada 14.jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.349 (prot. Nr.32 27. §) "Noteikumi par aizdevumu programmu pret Ukrainu vērstās Krievijas Federācijas militārās agresijas radīto ekonomisko seku mazināšanai";
  - 12,500 tūkst. eiro apmērā programmai, kas realizējama atbilstoši 2022.gada 21.jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.377 (prot. Nr.33 54. §) "Noteikumi par garantiju programmu pret Ukrainu vērstās Krievijas Federācijas militārās agresijas radīto ekonomisko seku mazināšanai".

Ņemot vērā šobrīd saņemto finansējumu noteiktu atbalsta programmu realizācijai un to sagaidāmo zaudējumu segšanai, kur šajās programmās nav novērojams pieprasījums kā to sākotnēji paredzēja finanšu nozare, tad saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 6. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.662 "Grozījumi Ministru kabineta 2021. gada 6. jūlija noteikumos Nr.503 "Noteikumi par aizdevumiem ar kapitāla atlaidi investīciju projektiem komersantiem konkurētspējas veicināšanai"", Finanšu ministrijai, Ekonomikas ministrijai un Zemkopības ministrijai uzdots nodrošināt Sabiedrības rezerves kapitāla samazināšanu par 27,500 tūkst. eiro, kas novirzāms jaunās Investīciju aizdevumu ar kapitāla atlaidi programmas finansēšanai, no šādām programmām:

- 17,500 tūkst. eiro no aizdevumiem apgrozāmo līdzekļu finansēšanai,
- 10,000 tūkst. eiro no Kredītbrīvdienu garantijām.

Atbilstoši Ministru kabineta 2021.gada 6.jūlija noteikumu Nr.503 "Noteikumi par aizdevumiem ar kapitāla atlaidi investīciju projektiem komersantiem konkurētspējas veicināšanai" 7.p Investīciju aizdevumu ar kapitāla atlaidi programmas finansējumu izmanto Sabiedrības sagaidāmo zaudējumu segšanai un kapitāla atlaides segšanai. Tādejādi gaidāmais speciālā rezerves kapitāla samazinājums, samazinot finansējumu noteiktām atbalsta programmām un attiecīgā finansējuma pārlikšana uz saistībām 27,500 tūkst. eiro apmērā jaunas atbalsta programmas finansēšanai tiek nodrošināts, saglabājot to pašu finansējuma būtību – finansējums jaunas atbalsta programmas īstenošanai un sagaidāmo zaudējumu segšanai.

34 Rezerves (turpinājums)

Specifisko rezervju, kas attiecināmas uz atbalsta programmām, sadalījums:

	Rezerves kapitāls ne-Covid-19 programmām				Rezerves kapitāls Covid-19 seku mazināšanai				Altum Kapitāla Fonds	Kopā atbalsta programmām attiecināmās specifiskās rezerves
	Mājokļu garantiju programma	Studiju un studējošo portfeļ-garantijas	Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku atfīstības garantijas	Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	Aizdevumi MidCap	Garantijas MidCap	Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu finansēšanai	Kredītbīrvalienu garantijas		
Specifiskās rezerves 01.01.2021.	15 507	626	-	-	-	20 000	50 000	50 000	25 000	161 133
tajā skaitā:										
Portfeļa zaudējumu rezerve (Specifiskās rezerves)	15 507	626	-	-	-	20 000	29 000	30 000	7 131	102 264
Speciālā rezerves kapitāla samazinājums uz Vispārējo rezerves kapitālu pie 2020.gada peļņas sadales	-	(392)	-	-	-	-	(2 668)	(3 184)	(185)	(6 429)
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas ir izmantota uzkrājumu segšanai pie 2020.gada pārskata apstiprināšanas	-	(392)	-	-	-	-	(2 668)	(3 184)	(185)	(6 429)
Rezerves kapitāla pārdale	-	-	-	2 500	-	-	-	(2 500)	-	-
Speciālā rezerves kapitāla palielinājums	2 179	2 141	5 788	2 000	22 565	-	10 816	-	-	45 489
Specifiskās rezerves 31.12.2021.	17 686	2 375	5 788	4 500	22 565	20 000	58 148	44 316	24 815	200 193
tajā skaitā:										
Portfeļa zaudējumu rezerve (Specifiskās rezerves)	17 686	2 375	5 788	4 500	13 800	20 000	42 385	44 316	8 850	159 700
Portfeļa zaudējumu rezerve (Specifiskās rezerves), kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie 2021.gada pārskata apstiprināšanas	-	(1 140)	-	-	-	-	(1 683)	(186)	(437)	(3 446)
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas ir izmantota uzkrājumu segšanai pie 2021.gada pārskata apstiprināšanas	-	(1 140)	-	-	-	-	(1 683)	(186)	(437)	(3 446)
Rezerves kapitāla palielinājums	1 452	2 073	-	-	-	-	-	-	-	3 525
Rezerves kapitāla samazinājums, līdzekļu novirzīšana programmai Aizdevumi ar kapitāla atlaidi	-	-	-	-	(22 565)	(20 000)	-	(16 000)	-	(58 565)
Specifiskās rezerves 31.12.2022.	19 138	3 308	5 788	4 500	-	-	56 465	28 130	24 378	141 707
tajā skaitā:										
Portfeļa zaudējumu rezerve (Specifiskās rezerves)	19 138	3 308	5 788	4 500	-	-	40 702	28 130	8 413	109 979
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas tiks izmantota uzkrājumu reversam pie 2022.gada pārskata apstiprināšanas	-	(1 906)	-	(482)	-	-	(1 914)	(473)	(471)	(5 246)

34 Rezerves (turpinājums)

Portfeļa zaudējumu rezerves kustība, tūkstošos eiro

	Portfeļa zaudējumu rezerve ne-COVID-19 programmām				Portfeļa zaudējumu rezerve COVID-19 seku mazināšanai				Altum Kapitāla Fonds	Kopā portfeļa zaudējumu rezerve
	Mājokļu garantiju programma	Studiju un studējošo portfeļi-garantijas	Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku atbilstības garantijas	Kumulācijas un lielo saimnieciskās darbības veicēju garantiju programma	Aizdevumi MidCap	Garantijas MidCap	Aizdevumi apgrozāmo līdzekļu finansēšanai	Kreditbīvdienu garantijas		
Portfeļa zaudējumu rezerve 01.01.2021.	15 507	626	-	-	-	20 000	29 000	30 000	7 131	102 264
tajā skaitā:										
Portfeļa zaudējumu rezerve (Specifiskās rezerves), kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie 2020.gada pārskata apstiprināšanas	-	(392)	-	-	-	-	(2 668)	(3 184)	(185)	(6 429)
Portfeļa zaudējumu rezerves palielinājums / pārklasifikācija	2 179	2 141	5 788	4 500	13 800	-	16 053	17 500	-	61 961
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas ir izmantota uzkrājumu segšanai pie 2021.gada pārskata apstiprināšanas	-	(392)	-	-	-	-	(2 668)	(3 184)	(185)	(6 429)
Pārklasifikācija speciālā rezerves kapitāla ietvaros-finansējums pārvaldīšanas maksai	-	-	-	-	-	-	-	-	2 060	2 060
Samazināta portfeļa zaudējumu rezerve atbilstoši Biedru un to Parakstīto kapitālieguldījumu sarakstam	-	-	-	-	-	-	-	-	(156)	(156)
Portfeļa zaudējumu rezerve 31.12.2021.	17 686	2 375	5 788	4 500	13 800	20 000	42 385	44 316	8 850	159 700
tajā skaitā:										
Portfeļa zaudējumu rezerve (Specifiskās rezerves), kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie 2021.gada pārskata apstiprināšanas	-	(1 140)	-	-	-	-	(1 683)	(186)	(437)	(3 446)
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas ir izmantota uzkrājumu segšanai pie 2021.gada pārskata apstiprināšanas	-	(1 140)	-	-	-	-	(1 683)	(186)	(437)	(3 446)
Rezerves kapitāla palielinājums	1 452	2 073	-	-	-	-	-	-	-	3 525
Rezerves kapitāla samazinājums, līdzekļu novirzīšana programmai	-	-	-	-	(13 800)	(20 000)	-	(16 000)	-	(49 800)
Aizdevumi ar kapitāla atlaidi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Portfeļa zaudējumu rezerves 31.12.2022.	19 138	3 308	5 788	4 500	-	-	40 702	28 130	8 413	109 979
tajā skaitā:										
Portfeļa zaudējumu rezerve (Specifiskās rezerves), kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie 2022.gada pārskata apstiprināšanas	-	(1 906)	-	(482)	-	-	(1 914)	(473)	(471)	(5 246)

35 Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Iespējamās saistības:		
galvojumi un garantijas	481 013	414 978
Finansiālās saistības:		
saistības par kredītu izsniegšanu	61 233	25 572
saistības par grantu izsniegšanu	47 824	11 089
saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds" *	31 209	33 450
saistības par ieguldījumiem asociētos uzņēmumos **	44 130	54 426
Saistības par pārējiem ieguldījumiem	29 859	36 739
Kopā iespējamās saistības	695 268	576 254

* Ņemot vērā AIF "Altum kapitāla fonds" veiktos ieguldījumus uz 2022.gada 31.decembrī (34,400 tūkst. eiro) un plānotos ieguldījumus esošajiem portfeļuzņēmumiem 7,400 tūkst. eiro, kā arī plānotās iemaksas pārvaldīšanas atbildības segšanai, pozīcija "Saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds"" varētu samazināties par 22,500 tūkst. eiro.

** Ņemot vērā, ka 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondos notiek ieguldījumu realizācija un sekojošā fondu likvidācija, pozīcija "Saistības par ieguldījumiem asociētos uzņēmumos" varētu samazināties par 5,700 tūkst. eiro.

Saistības par kredītu izsniegšanu, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Saistības par kredītu izsniegšanu	61 233	25 572
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(1 076)	(790)
Neto saistības par kredītu izsniegšanu kopā	60 157	24 782

Saistības par grantu izsniegšanu, tūkstošos eiro:

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Saistības par grantu izsniegšanu	47 824	11 089
Uzkrājumi vērtības samazinājumam	(376)	(73)
Neto saistības par grantu izsniegšanu kopā	47 448	11 016

35 Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības (turpinājums)

Ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījumu 2022.gada 31.decembrī pēc to atlikušā termiņa no bilances datuma līdz līguma termiņa beigām, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	6 līdz 12 mēneši	1 līdz 5 gadi	Vairāk par 5 gadiem un bez termiņa	Kopā
Iespējamās saistības:							
galvojumi un garantijas	305 461 *	-	-	7	30 835	144 710	481 013
Finansiālās saistības:							
saistības par kredītu izsniegšanu	61 233	-	-	-	-	-	61 233
saistības par grantu izsniegšanu	47 824	-	-	-	-	-	47 824
saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds" **	19	577	596	1 929	28 088	-	31 209
saistības par ieguldījumiem asociētos uzņēmumos ***	2 622	5 243	7 694	13 669	13 461	1 441	44 130
saistības par pārējiem ieguldījumiem	575	1 150	1 725	3 450	15 261	7 698	29 859
Kopā finanšu saistības	112 273	6 970	10 015	19 048	56 810	9 139	214 255
Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības kopā	417 734	6 970	10 015	19 055	87 645	153 849	695 268

* Finanšu garantijas tiek uzrādītas "Līdz 1 mēnesim", jo tās var pieprasīt izmaksāt pēc pieprasījuma, un Sabiedrībai jāpieņem lēmums par garantijas kompensācijas izmaksu viena mēneša laikā.

** Ņemot vērā AIF "Altum kapitāla fonds" veiktos ieguldījumus uz 2022.gada 31.decembrī (34,400 tūkst. eiro) un plānotos ieguldījumus esošajiem portfeļuzņēmumiem 7,400 tūkst. eiro, kā arī plānotās iemaksas pārvaldīšanas atbildības segšanai, pozīcija "Saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds"" varētu samazināties par 22,500 tūkst. eiro.

*** Ņemot vērā, ka 2. un 3.paaudzes riska kapitāla fondos notiek ieguldījumu realizācija un sekojošā fondu likvidācija, pozīcija "Saistības par ieguldījumiem asociētos uzņēmumos" varētu samazināties par 5,700 tūkst. eiro.

Ārpusbilances posteņu un iespējamo saistību sadalījumu 2021.gada 31.decembrī pēc to atlikušā termiņa no bilances datuma līdz līguma termiņa beigām, tūkstošos eiro:

	Līdz 1 mēnesim	1 līdz 3 mēneši	3 līdz 6 mēneši	6 līdz 12 mēneši	1 līdz 5 gadi	Vairāk par 5 gadiem un bez termiņa	Kopā
Iespējamās saistības:							
galvojumi un garantijas	262 115 *	-	-	4	18 488	134 371	414 978
Finansiālās saistības:							
saistības par kredītu izsniegšanu	25 572	-	-	-	-	-	25 572
saistības par grantu izsniegšanu	11 089	-	-	-	-	-	11 089
saistības par ieguldījumu AIF "Altum kapitāla fonds"	164	11 738	19 961	261	1 002	324	33 450
saistības pret riska kapitāla fondiem	415	1 787	2 796	8 979	35 006	5 443	54 426
saistības par pārējiem ieguldījumiem	363	485	848	4 171	25 145	5 727	36 739
Kopā finanšu saistības	37 603	14 010	23 605	13 411	61 153	11 494	161 276
Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības kopā	299 718	14 010	23 605	13 415	79 641	145 865	576 254

* Finanšu garantijas tiek uzrādītas "Līdz 1 mēnesim", jo tās var pieprasīt izmaksāt pēc pieprasījuma, un Sabiedrībai jāpieņem lēmums par garantijas kompensācijas izmaksu viena mēneša laikā.

35 Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības (turpinājums)

Pozīcijā *Saistības pret AIF "Altum kapitāla fonds"* ir iespējamās saistības, kas balstās uz komandītsabiedrības līgumu starp Sabiedrību kā komandītu un AIF "Altum kapitāla fonds" dalībniekiem, kas Sabiedrībai uzliek pienākumu ieguldīt fondā.

Pozīcijā *Saistības pret riska kapitāla fondiem* ir iespējamās saistības, kas balstās uz līgumiem starp Sabiedrību un riska kapitāla fondu, kas Sabiedrībai uzliek pienākumu ieguldīt fondā. Papildus informācija par riska kapitāla fondu klasifikāciju ir pieejama 1.pielikumā.

Apstiprinātie finansējumi riska kapitāla fondiem, tūkstošos eiro:

Līguma periods	Kopējais finansējums		Apstiprinātais finansējums, kas nav ieguldīts fondā		
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	
<i>Riska kapitāla fondi, kas klasificēti kā asociētie uzņēmumi</i>					
KS Overkill Ventures Fund I	09.05.2026	3 200	3 200	626	769
KS Buildit Latvia Pre-Seed Fund	20.06.2026	4 160	3 200	1 352	761
KS Commercialization Reactor Pre-Seed Fund	24.07.2026	4 160	3 200	1 746	1 076
KS INEC 1	29.11.2028	13 650	13 650	6 747	8 897
KS INEC 2	29.11.2028	5 850	5 850	3 562	3 957
KS Overkill Ventures Fund II	09.08.2026	1 800	1 800	743	1 099
KS Buildit Latvia Seed Fund	30.06.2026	2 200	1 800	1 192	1 270
KS Commercialization Reactor Seed Fund	22.08.2026	1 800	1 800	1 132	1 478
KS ZGI-4	14.08.2028	19 500	19 500	12 263	13 642
KS Balticcap Latvia Venture Capital Fund	22.01.2023	20 000	20 000	3 841	3 841
KS Imprimatur Capital Technology Venture Fund	10.06.2023	4 966	4 966	133	168
Likvidējams KS Imprimatur Capital Seed Fund	11.06.2022	10 000	10 000	-	492
KS ZGI-3	31.12.2023	11 800	11 800	806	853
KS FlyCap investment Fund	31.12.2023	15 000	15 000	757	939
FlyCap Mezzanine Fund II	28.08.2029	12 790	12 790	6 110	9 581
KS Expansion Capital fund	31.12.2023	15 000	14 998	132	266
AIF "Altum kapitāla fonds"	02.09.2027	48 910	48 910	31 209	33 450
Baltic Innovation Fund I	01.01.2029	26 000	26 000	2 987	5 687
<i>Pārējie riska kapitāla fondi</i>					
Baltic Innovation Fund II	12.07.2036	26 000	26 000	20 800	23 517
Three Seas Initiatives Investment Fund	27.02.2035	20 000	20 000	9 059	12 872
Finansējums kopā		266 786	264 464	105 197	124 615

36 Finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu vispārējos ienākumos pārvērtēšanas rezerve

visas summas ir tūkstošos eiro

	Sabiedrība 31.12.2022.	Koncerns / Sabiedrība 31.12.2021.
Atlikums perioda sākumā	698	1 213
(Zaudējumi) no patiesās vērtības izmaiņām	(1 197)	(514)
Vērtības samazināšanās (zaudējumi) *	-	(1)
Citi visaptverošie ienākumi (36.pielikums)	(1 197)	(515)
Finanšu aktīvu patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu vispārējos ienākumos pārvērtēšanas rezerve	(499)	698

* Informācija, kas ir saistīta ar ieguldījumu vērtspapīru pārvērtēšanu, ir pieejama 2.pielikuma 5.piezīmes (xiv).punktā.

37 Darījumi ar saistītām personām

Par saistītām personām tiek uzskatīti Sabiedrības akcionāri, Padomes un Valdes locekļi, viņu tuvi radnieki, kā arī viņu kontrolē esošās uzņēmēj sabiedrības.

Saskaņā ar [SGS Nr.24](#) "Informācijas atklāšana par saistītām personām", par saistītām personām tiek uzskatīts arī Sabiedrības vadošais personāls, kas tieši vai netieši ir pilnvarots un atbildīgs par Sabiedrības darbības plānošanu, vadīšanu un kontroli. Saskaņā ar Sabiedrības struktūrvienību vadītājiem piešķirtajām pilnvarām, piešķirtais pilnvarojums nedod tiesības vadīt Sabiedrības darbību, lemt par būtiskiem darījumiem, kas var ietekmēt Sabiedrības darbību un/vai radīt tiesiskas sekas.

Sabiedrībai ir bijuši vairāki darījumi ar citām valsts struktūrām. Nozīmīgākie no tiem ir saistīti ar finansējuma saņemšanu no Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras, Latvijas Republikas Finanšu ministrijas, Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas, Lauku atbalsta dienesta un Centrālās finanšu un līgumu aģentūras, kas līdzfinansē Sabiedrības attīstības programmas.

Prasības, saistības un ārpusbilances saistības pret saistītām personām, tūkstošos eiro:

	Akcionāri		Asociētie uzņēmumi		Akcionāriem piederoši citi uzņēmumi	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Ieguldījumi riska kapitāla fondos	-	-	47 680	50 077	-	-
Ieguldījumi AIF "Altum kapitāla fonds"	-	-	17 701	14 871	-	-
Saistības pret vispārējām valdībām	-	-	-	-	3 318	3 321
Atbalsta programmu finansējums	288 737	222 774	-	-	86 327	51 559
Ārpusbilances saistības pret riska kapitāla fondiem	-	-	44 130	54 426	-	-
Ārpusbilances saistības pret AIF "Altum kapitāla fonds"	-	-	31 209	33 450	-	-

Noslēgtie darījumi ar saistītām personām par valsts atbalsta finansējuma saņemšanu vai atmaksu, tūkstošos eiro:

	Saņemtais valsts atbalsta finansējums		Atmaksātais valsts atbalsta finansējums	
	01.01.2022.- 31.12.2022.	01.01.2021.- 31.12.2021.	01.01.2022.- 31.12.2022.	01.01.2021.- 31.12.2021.
Akcionāri				
Latvijas Republikas Finanšu ministrija	32 703	35 931	(13 054)	(17 378)
Latvijas Republikas Zemkopības ministrija	-	7 000	-	-
Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija	42 146	33 744	-	(2 435)
Asociētie uzņēmumi				
Riska kapitāla fondi	12 429	20 968	(12 037)	(14 613)
Akcionāriem piederoši citi uzņēmumi				
Lauku atbalsta dienests	7 500	-	-	-
Centrālā finanšu un līgumu aģentūra	78 582	51 559	-	-
Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija	2 245	2 003	-	-
Latvijas Republikas Kultūras ministrija	3 003	3 815	(3 070)	(2 185)
Latvijas Republikas Labklājības ministrija	3 172	2 454	-	-

Sabiedrības Padomes, Revīzijas Komitejas un Valdes locekļu atalgojums pārskata gadā bija 776 tūkst. eiro (2021.gadā: 713 tūkst. eiro), t.sk. sociālais nodoklis.

38 Aktīvu un saistību patiesās vērtības

Zemāk uzrādītas visu finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesās vērtības un to atšķirība no uzskaites vērtībām, tūkstošos eiro:

	Uzskaites vērtība		Patiesā vērtība	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Aktīvi				
Prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi	571 667	455 006	571 724	455 006
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos - ieguldījumu vērtspapīri	9 515	14 051	9 515	14 051
Amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi:				
Ieguldījumu vērtspapīri	39	37	90	90
Kredīti	317 859	330 530	325 250	321 991
Privātpersonas	30 735	25 475	31 227	24 897
Juridiskās personas	287 124	305 055	294 023	297 094
Granti	58 280	45 397	58 280	45 397
Ieguldījumi asociētos uzņēmumos (ieguldījumi Baltijas Inovāciju fondā)	14 232	13 222	14 232	13 222
Ieguldījuma īpašumi	53 453	46 164	53 453	46 164
Pārējie aktīvi	1 502	3 214	1 502	3 214
Kopā aktīvi	1 026 547	907 621	1 034 046	899 135
Saistības				
Saistības pret kredītiestādēm	36 290	53 416	36 290	53 416
Saistības pret vispārējām valdībām	153 784	121 348	153 784	121 348
Amortizētā vērtībā novērtētās finanšu saistības - emitētie parāda vērtspapīri	85 513	85 558	85 513	85 558
Atbalsta programmu finansējums	375 280	230 287	375 280	230 287
Kopā saistības	650 867	490 609	650 867	490 609

38 Aktīvu un saistību patiesās vērtības (turpinājums)

Finanšu aktīvu un saistību, kas tiek gan novērtēti, gan atspoguļoti patiesajā vērtībā, hierarhijas līmeņi, tūkstošos eiro:

	1.līmenis		2.līmenis		3.līmenis		Kopā	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
<i>Aktīvi, kuri novērtēti patiesā vērtībā:</i>								
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos - ieguldījumu vērtspapīri	-	3 516	9 515	10 535	-	-	9 515	14 051
Ieguldījumi asociētos uzņēmumos (ieguldījumi BIF)	-	-	-	-	14 232	13 222	14 232	13 222
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	-	53 453	46 164	53 453	46 164
<i>Aktīvi, kuru patiesā vērtība ir norādīta:</i>								
Prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi	-	-	571 724	455 006	-	-	571 724	455 006
<i>Amortizētā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi:</i>								
Ieguldījumu vērtspapīri	-	-	90	90	-	-	90	90
Kredīti un debitoru parādi	-	-	-	-	325 250	321 991	325 250	321 991
Granti	-	-	-	-	58 280	45 397	58 280	45 397
Pārējie aktīvi	-	-	-	-	1 502	3 214	1 502	3 214
Kopā aktīvi	-	3 516	581 329	465 631	452 717	429 988	1 034 046	899 135
<i>Saistības, novērtētas patiesā vērtībā:</i>								
Atbalsta programmu finansējums	-	-	-	-	375 280	230 287	375 280	230 287
<i>Saistības, kuru patiesā vērtība ir norādīta:</i>								
Saistības pret kredītiestādēm	-	-	-	-	36 290	53 416	36 290	53 416
Saistības pret vispārējām valdībām	-	-	-	-	153 784	121 348	153 784	121 348
Amortizētā vērtībā novērtētās finanšu saistības - emitētie parāda vērtspapīri	-	-	-	-	85 513	85 558	85 513	85 558
Kopā saistības	-	-	-	-	650 867	490 609	650 867	490 609

38 Aktīvu un saistību patiesās vērtības (turpinājums)

Aktīvi

Vērtspapīru patiesā vērtība tiek aplēsta, ja iespējams, pamatojoties uz kotētām tirgus cenām. Pārējiem vērtspapīriem patiesās vērtības noteikšanai vadība veikusi diskontētās naudas plūsmas analīzi, naudas plūsmas prognozēšanā izmantojot pieņēmumus un uz novērtēšanas brīdi pieejamo aktuālāko tirgus informāciju. Kredītu, kuru likmes ir fiksētas fiksētos termiņos, patiesās vērtības noteikšanai vadība veikusi diskontētās naudas plūsmas analīzi, savukārt kredītiem, kuru pamata procentu likmes piesaistītas mainīgajām tirgus procentu likmēm, Sabiedrība ir pieņēmusi, ka šādu kredītu uzskaites vērtība atbilst to patiesajai vērtībai.

Saistības

Amortizētajās izmaksās uzskaitīto finanšu saistību, piemēram, saistību pret kredītiestādēm, patiesā vērtība aplēsta, izmantojot diskontētās naudas plūsmas metodi, kurā izmantotas gada beigās līdzīgiem produktiem piemērotas procentu likmes. Finanšu saistību (piemēram, saistības pret kredītiestādēm), kas dzēšamas uz pieprasījumu vai kurām piemērota mainīga procentu likme, patiesā vērtība aptuveni atbilst to uzskaites vērtībai.

Finanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības hierarhija

Sabiedrība klasificē patiesās vērtības novērtējumus, izmantojot patiesās vērtības hierarhiju, kas atspoguļo novērtēšanā izmantoto datu nozīmīgumu. Sabiedrības patiesās vērtības hierarhijai ir 3 līmeņi:

- pirmajā līmenī iekļauj biržā kotētos finanšu instrumentus, kam pastāv aktīvs tirgus, ja to patiesās vērtības noteikšanā Sabiedrība izmanto nekorrigētas kotētās tirgus cenas, kuras iegūtas no biržas vai uzticamām informācijas sistēmām;
- otrajā līmenī iekļauj Prasības pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi, kā arī ārpus biržas tirgotos finanšu instrumentus un finanšu instrumentus, kuriem nav aktīvā tirgus vai aktīvais tirgus tiek zaudēts, un kuru patiesās vērtības noteikšanā būtisku daļu sastāda tirgū novērojami dati (piem., līdzīgu instrumentu, etalona finanšu instrumentu, kredītriska apdrošināšanas darījumu likmes u.c.);
- trešajā līmenī iekļauj finanšu instrumentus, kuru patiesās vērtības novērtēšanā izmantoti tirgū novērojami dati, kuriem jāveic nozīmīga korekcija, pamatojot to ar tirgū nenovērojamiem datiem, un finanšu instrumentus, kuru patiesās vērtības novērtēšanā būtisku daļu sastāda aktīvā tirgū nenovērojami dati, kas balstās uz Sabiedrības pieņēmumiem un aplēsēm, kas ticami ļauj novērtēt finanšu instrumenta vērtību.

Ieguldījumu vērtspapīri

Ieguldījumu vērtspapīri tiek novērtēti, pamatojoties uz kotētajām cenām vai vērtēšanas metodēm, kurās izmantoti gan tirgū novērojami, gan nenovērojami dati, kā arī šo abu datu kombinācija. Lielākā daļa ieguldījumu vērtspapīru, kas uzskaitīti patiesajā vērtībā, ir Latvijas valsts parāda vērtspapīri, kuriem ir kotētas cenas, taču kuri netiek tirgoti aktīvā tirgū. Vadība ir aplēsusi, ka var pamatot pieņemt, ka kotētā cena atbilst šo vērtspapīru patiesajai vērtībai, atsaucoties uz līdzīga riska ieguldījumu ienesīgumu.

Ieguldījumi riska kapitāla fondos

Sabiedrība ir veikusi kapitāla ieguldījumus riska kapitāla fondos. Sabiedrības ieguldījumus riska kapitāla fondos klasificē kā ieguldījumus asociētajos uzņēmumos vai līdzdalību meitas uzņēmumu pamatkapitālā. Asociētais uzņēmums ir tāds uzņēmums, kurā Sabiedrībai ir būtiska ietekme, bet nav kontroles. Būtiska ietekme tiek definēta kā spēja ietekmēt ieguldījumu saņēmēja finanšu un darbības politikas lēmumus. Meitas uzņēmums ir tāds uzņēmums, kuru Sabiedrība kontrolē.

Lai novērtētu ieguldījumus riska kapitāla fondos, izņemot ieguldījumus Baltijas Inovāciju fondā (*Baltic Innovation Fund*), Sabiedrības līmenī tiek izmantota pašu kapitāla metode. Ieguldījumi Baltijas Inovāciju fondā (*Baltic Innovation Fund*) tiek vērtēti pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu pārskatā.

38 Aktīvu un saistību patiesās vērtības (turpinājums)

leguldījumu īpašumi

Sabiedrības ieguldījumu īpašumu patiesā vērtība tiek noteikta, pamatojoties uz neatkarīgu vērtētāju novērtējumiem, kuriem ir atzīta un atbilstoša profesionālā kvalifikācija un kuriem nesen ir bijusi pieredze novērtēšanā līdzīgās vietās un līdzīgā nekustamā īpašuma kategorijā. Ieguldījumu īpašumu novērtēšana notiek pēc patiesās vērtības, izmantojot vienu vai vairākas no šīm trim metodēm: a) salīdzinošo darījumu metode, b) naudas plūsmas un ienākumu kapitalizācijas metode un c) izmaksu metode. Novērtējuma metode tiek izvēlēta atbilstoši objekta raksturam un iegādes mērķim.

Atbalsta programmu finansējums

Atbalsta programmu finansējums ir saistības, kas tiek izmantotas atbalsta programmu likviditātes nodrošināšanai un sagaidāmo kredītzaudējumu segšanai, kā arī atbalsta programmu vadības izmaksu kompensēšanai. Atbalsta programmu sagaidāmie kredītzaudējumi visā programmu darbības laikā tiek segti no Riska seguma rezerves, kas ir daļa no atbalsta programmu finansējuma. Sabiedrība atbalsta programmu finansējuma patieso vērtību nosaka reizi gadā, izmantojot diskontētās naudas plūsmas metodi. Diskontētās naudas plūsmas metodi izmanto, lai noteiktu aplēsto sagaidāmo kredītzaudējumu pašreizējo vērtību nākamajos trīs gados pēc pārskata perioda beigām tajās atbalsta programmās, kurās Sabiedrība ir principiālis un tiek izsniegti jauni apjomi. Sabiedrība izmanto iekšējo informāciju, lai aplēstu sagaidāmos kredītzaudējumus, kas naudas plūsmās tiek ietverti apmērā, kas nepārsniedz Riska seguma rezerves apjomu pārskata perioda beigās. Savukārt aprēķinos izmantotā diskonta likme (sk. 2.pielikuma (15)piezīmi) atspoguļo Sabiedrības pašreizējo, finanšu tīrgus aizņēmuma likmi pārskata perioda beigās. Diskonta likme ir nenovērojams lielums, tāpēc Sabiedrība veica tās jūfīguma analīzi. Ja diskonta likme būtu par 1,0% augstāka/zemāka, kamēr visi pārējie mainīgie lielumi būtu nemainīgi, atbalsta programmu finansējuma uzskaites vērtība attiecīgi (samazinātos)/pieaugtu par (230) / 238 tūkst. eiro.

39 Segmentu informācija

Sabiedrības vadība uzskata, ka Sabiedrības darbība tiek veikta 7 darbības segmentos:

- aizdevumu pakalpojums,
- garantiju pakalpojums,
- riska kapitāla fondu pakalpojums,
- grantu apkalpošana,
- Zemes fonda pakalpojums,
- AIF "Altum kapitāla fonda" pārvaldīšana,
- pārējie pakalpojumi.

Pārējie pakalpojumi ietver ar parādu piedziņas procesā pārņemtajiem aktīviem saistītos darījumus un jaunu valsts atbalsta programmu izstrādi, kā arī darījumus, kas nav saistīti ar valsts atbalsta programmām.

Segmentu informācija ir sagatavota tādā pašā veidā, kādā tiek sagatavota iekšējā vadības informācija galvenajai lēmējinstīcijai. Galvenā lēmējinstīcija ir vai nu darbinieks vai darbinieku grupa, kas piešķir resursus un izvērtē uzņēmuma darbības segmentu sniegumu. Sabiedrības Valde ir galvenā lēmējinstīcija. Sabiedrība nesniedz detalizētu informāciju par darījuma veidu, jo visi darījumi ir ārēji.

39 Segmentu informācija (turpinājums)

Sabiedrības darbības segmentu analīze no 2022.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 31.decembrim, tūkstošos eiro:

	Aizdevumu pakalpojums*	Garantiju pakalpojums	Riska kapitāla fondu pakalpojums	Grantu apkalpošana	Zemes fonds	AKF pārvaldīšana	Pārējie pakalpojumi	Kopā
Procentu ieņēmumi	13 780	3 218	12	1	2 851	-	72	19 934
<i>t.sk., procentu ieņēmumi no kredītiem (4.pielikums)</i>	13 640	-	-	-	2 851	-	72	16 563
<i>t.sk., procentu ieņēmumi no garantijām (4.pielikums)</i>	-	3 061	-	-	-	-	-	3 061
Procentu izdevumi	(2 147)	(96)	(4)	-	(713)	-	-	(2 960)
Neto procentu ieņēmumi	11 633	3 122	8	1	2 138	-	72	16 974
Ieņēmumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	818	1 195	3 405	587	-	-	88	6 093
Kompensējamie izdevumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	(735)	(530)	(3 151)	(587)	-	-	(88)	(5 091)
Neto ieņēmumi no valsts atbalsta programmu īstenošanas	83	665	254	-	-	-	-	1 002
Peļņa / (Zaudējumi) no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu	43	50	4	-	-	-	-	97
(Zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos un pārējos ieguldījumos	-	-	(1 780)	-	-	-	-	(1 780)
Peļņas / (zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētā uzņēmumā patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu pārskatā	-	-	48	-	-	-	-	48
Peļņa, no kuras atskaitīti zaudējumi no saistībām patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu pārskatā	-	-	3 075	-	-	-	-	3 075
Citi ieņēmumi	-	-	1 007	5	4 650	485	61	6 208
Citi izdevumi	(338)	(84)	(132)	(36)	(485)	(485)	(10)	(1 570)
Pamatdarbības peļņa / (zaudējumi)	11 421	3 753	2 484	(30)	6 303	-	123	24 054
Personāla izmaksas	(3 627)	(875)	(46)	(1 400)	(246)	-	(317)	(6 511)
Administratīvās izmaksas	(996)	(331)	9	(324)	(107)	-	(80)	(1 829)
Nemateriālo aktīvu un pamatīdzekļu nolietojums	(350)	(168)	(84)	(172)	(52)	-	(37)	(863)
Vērtības samazināšanās ienākumi/(zaudējumi), neto	(3 230)	92	-	(407)	13	-	165	(3 367)
Peļņa no pārdošanai turēto aktīvu pārvērtēšanas	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā segmenta peļņa/(zaudējumi)	3 218	2 471	2 363	(2 333)	5 911	-	(146)	11 484
Ieguldījumi, kas novērtēti pēc pašu kapitāla metodes	-	-	50 413	-	-	-	-	50 413
Ieguldījumi, kas novērtēti pēc patiesās vērtības ar izmaiņām peļņā vai zaudējumos metodes	-	-	14 232	-	-	-	-	14 232
Pārējie ieguldījumi	-	-	15 741	-	-	-	-	15 741
Pamatīdzekļu, nemateriālo aktīvu un ieguldījumu īpašumu iegāde	319	98	24	133	5 779	-	23	6 376
Kopā segmenta aktīvi	555 335	151 112	162 433	74 252	89 970	-	66 486	1 099 588
Kopā segmenta saistības	404 004	112 089	38 780	73 835	74 088	-	809	703 605
Kopā segmenta ārpusbilance (35.pielikums)	61 060	481 013	73 989	47 824	173	31 209	-	695 268
Aktīvi pārvaldīšanā	-	-	-	-	-	34 629	-	34 629

* Segmenta finanšu rezultāts ietver arī finanšu rezultātu no kombinētajiem finanšu instrumentiem, kas segmentu analīzē nav atsevišķi izdalīti, bet kas ietver finanšu instrumenta (piemēram, aizdevuma vai garantijas) komponenti un kapitāla atlaides komponenti.

39 Segmentu informācija (turpinājums)

Sabiedrības darbības segmentu analīze no 2021.gada 1.janvāra līdz 2021.gada 31.decembrim, tūkstošos eiro:

	Aizdevumu pakalpojums	Garantiju pakalpojums	Riska kapitāla fondu pakalpojums	Grantu apkalpošana	Zemes fonda pakalpojums	AKF pārvaldīšana	Pārējie pakalpojumi	Kopā
Procentu ieņēmumi	13 439	3 125	26	-	2 256	-	11	18 857
<i>t.sk., procentu ieņēmumi no kredītiem (4.pielikums)</i>	13 270	-	-	-	2 256	-	11	15 537
<i>t.sk., procentu ieņēmumi no garantijām (4.pielikums)</i>	-	2 938	-	-	-	-	-	2 938
Procentu izdevumi	(1 446)	(30)	-	-	(664)	-	-	(2 140)
Neto procentu ieņēmumi	11 993	3 095	26	-	1 592	-	11	16 717
Ieņēmumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	216	1 102	2 006	1 056	-	-	66	4 446
Kompensējamie izdevumi par valsts atbalsta programmu īstenošanu	(215)	(476)	(2 016)	(1 056)	-	-	(66)	(3 829)
Neto ieņēmumi no valsts atbalsta programmu īstenošanas	1	626	(10)	-	-	-	-	617
Peļņa / (Zaudējumi) no darījumiem ar vērtspapīriem un ārvalstu valūtu (Zaudējumu) daļa no ieguldījumiem asociētajos uzņēmumos un pārējos ieguldījumos	-	-	(1 382)	-	-	-	-	(1 382)
Peļņas / (zaudējumu) daļa no ieguldījumiem kopuzņēmumā un asociētā uzņēmumā patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu pārskatā	-	-	2 817	-	-	-	-	2 817
Peļņa, no kuras atskaitīti zaudējumi no saistībām patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu pārskatā	-	-	1 321	-	-	-	-	1 321
Citi ieņēmumi	-	-	158	21	2 389	620	33	3 221
Citi izdevumi	(273)	(198)	(9)	(32)	(368)	(620)	(9)	(1 509)
Pamatdarbības peļņa / (zaudējumi)	11 744	3 547	2 925	(11)	3 613	-	35	21 853
Personāla izmaksas	(3 408)	(951)	(214)	(778)	(242)	-	(202)	(5 795)
Administratīvās izmaksas	(992)	(337)	(96)	(337)	(84)	-	(47)	(1 893)
Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu nolietojums	(447)	(198)	(45)	(174)	(36)	-	(35)	(935)
Vērtības samazināšanās ienākumi/(zaudējumi), neto	983	299	-	(155)	14	-	(542)	599
Peļņa no pārdošanai turēto aktīvu pārvērtēšanas	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopā segmenta peļņa/(zaudējumi)	7 880	2 360	2 570	(1 455)	3 265	-	(791)	13 829
Patiesā vērtībā vērtētie finanšu aktīvi, kuru patiesās vērtības izmaiņas tiek atzītas peļņā vai zaudējumos	-	-	51 727	-	-	-	-	51 727
Pārējie ieguldījumi	-	-	13 222	-	-	-	-	13 222
Ieguldījumi asociētos uzņēmumos	-	-	8 936	-	-	-	-	8 936
Pamatlīdzekļu, nemateriālo aktīvu un ieguldījumu īpašumu iegāde	161	61	14	75	2 179	-	12	2 502
Kopā segmenta aktīvi	465 460	157 082	160 811	63 101	87 226	456	42 068	976 204
Kopā segmenta saistības	235 612	94 115	63 142	62 819	75 576	-	4 204	535 468
Kopā segmenta ārpusbilance (35.pielikums)	25 572	414 978	91 165	11 089	-	33 450	-	576 254
Aktīvi pārvaldīšanā	-	-	-	-	-	30 772	-	30 772

40 Notikumi pēc bilances datuma

Laika periodā kopš finanšu pārskata pēdējās dienas līdz šī pārskata parakstīšanai nav bijuši citi notikumi, kas būtiski ietekmētu Sabiedrības finansiālo stāvokli.

Neatkarīgu revidentu ziņojums

AS Attīstības finanšu institūcija ALTUM akcionāram

Ziņojums par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu atzinums par finanšu pārskatiem

Mēs esam veikuši pievienotajā AS Attīstības finanšu institūcija ALTUM ("Sabiedrība") gada pārskatā ietverto finanšu pārskatu, kas iekļauti failā altum-2022-12-31-lv.zip (SHA-256-checksum: D1C7DF4C84B271AA137630E771D416CD3E46486FA880A075A6432BF28D1DA0C0), revīziju. Pievienotie finanšu pārskati ietver:

- finanšu stāvokļa pārskatu 2022. gada 31. decembrī,
- visaptverošo ienākumu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī,
- pašu kapitāla izmaiņu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī,
- naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, kā arī
- finanšu pārskatu pielikumu, kas ietver nozīmīgu grāmatvedības uzskaites principu kopsavilkumu, kā arī citu paskaidrojošu informāciju.

Mūsaprāt, pievienotie finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Sabiedrības finansiālo stāvokli 2022. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmām gadā, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, saskaņā ar Starptautiskajiem Finanšu Pārskatu Standartiem, kurus apstiprinājusi Eiropas Savienība.

Atzinuma pamatojums

Atbilstoši Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumam ("Revīzijas pakalpojumu likums") mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem (turpmāk - SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā *Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju*.

Mēs esam neatkarīgi no Sabiedrības saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Starptautiskā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (tostarp Starptautisko Neatkarības standartu) prasībām un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām neatkarības prasībām, kas ir piemērojamas mūsu veiktajai finanšu pārskatu revīzijai Latvijas Republikā. Mēs esam ievērojuši arī Starptautiskā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (tostarp Starptautisko Neatkarības standartu) un Revīzijas pakalpojumu likumā noteiktos pārējos profesionālās ētikas principus un objektivitātes prasības.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Galvenie revīzijas jautājumi

Galvenie revīzijas jautājumi ir tādi jautājumi, kas, pamatojoties uz mūsu profesionālo spriedumu, pārskata perioda finanšu pārskatu revīzijā bija visnozīmīgākie. Šie jautājumi tika izvērtēti finanšu pārskatu revīzijas kontekstā, kā arī apsvērti, sagatavojot atzinumu par šiem finanšu pārskatiem kopumā, tomēr atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem mēs neizsakām.

Mēs esam noteikuši zemāk minētos jautājumus kā galvenos revīzijas jautājumus, par kuriem ir jāsniedz informācija mūsu ziņojumā.

Deloitte attiecas uz vienu vai vairākiem Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL") uzņēmumiem, tā globālo dalībnieku uzņēmumu tīklu un ar tiem saistītajām struktūrvienībām (kopā "Deloitte organizācija"). DTTL (saukts arī par Deloitte Global) un katrs no tā dalībnieku uzņēmumiem un saistītajām struktūrvienībām juridiski ir atsevišķa un neatkarīga vienība, kas nevar cita citai uzlikt saistības vai pienākumus attiecībā uz trešajām personām. DTTL un katrs DTTL dalībnieku uzņēmums un ar to saistītā struktūrvienība ir atbildīga tikai par savām darbībām un bezdarbību, nevis cita par citu. DTTL nesniedz pakalpojumus klientiem. Vairāk informācijas www.deloitte.com/about.

Šis paziņojums satur tikai vispārīgu informāciju, un nevienam no Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), tā globālā dalībnieku uzņēmumu tīkla vai ar to saistītajām struktūrvienībām (kopā "Deloitte organizācijas") ar šī paziņojuma starpniecību nesniedz profesionālas konsultācijas vai pakalpojumus. Pirms pieņemam jebkādu lēmumu vai veicat jebkādas darbības, kas var ietekmēt Jūsu finanses vai Jūsu uzņēmumu, iesakām konsultēties ar kvalificētu profesionālu konsultantu.

Netiek sniegti nekādi apliecinājumi, garantijas vai saistības (tiešas vai netiešas) par šajā paziņojumā ietvertās informācijas precizitāti vai pilnīgumu, un nevienam no DTTL, tās dalībnieku uzņēmumiem, saistītajām struktūrvienībām, darbiniekiem vai aģentiem nav atbildīgs un neuzņemas saistības par jebkādiem zaudējumiem vai bojājumiem, kas tieši vai netieši rodas saistībā ar jebkuru personu, kas palaujas uz šo paziņojumu. DTTL un katrs no tās dalībnieku uzņēmumiem un ar tiem saistītajām struktūrvienībām ir juridiski atsevišķa un neatkarīga vienība.

Galvenais revīzijas jautājums	Kā šis jautājums tika izskatīts revīzijā
<p>Sagaidāmie kredītzaudējumi par izsniegtajiem aizdevumiem un garantiju novērtējums</p>	
<p><i>Skatīt finanšu pārskatu 2. (16), 13., 18. un 29. pielikumos.</i></p> <p>Lai noteiktu sagaidāmos kredītzaudējumus par klientiem izsniegtajiem aizdevumiem un novērtētu finanšu garantiju līgumus, Sabiedrības vadībai jāizmanto būtiskas aplēses, it sevišķi, nosakot aizdevumus, kuriem ir samazināta kredītvērtība, aprēķinot sagaidāmo kredītzaudējumu apmēru un novērtējot sagaidāmos maksājumus par izsniegtajām garantijām. Nenoteiktība un subjektivitāte, kas saistīta ar šiem spriedumiem, ir būtiska 2022. gadā Krievijas iebrukuma Ukrainā, ieviesto sankciju un COVID-19 pandēmijas ietekmē.</p> <p>Lai noteiktu uzkrājumu apjomu sagaidāmajiem kredītzaudējumiem, Sabiedrība piemēro visaptverošus statistiskos modeļus, kas ietver dažādus datus no ārējiem un iekšējiem avotiem. Ja nepieciešams, vēsturiskie dati tiek pielāgoti tā, lai nodrošinātu atbilstošu aplēsi par sagaidāmajiem zaudējumiem nākotnē.</p> <p>Saskaņā ar <i>SFPS 9 Finanšu instrumenti</i> prasībām, Sabiedrība izšķir trīs vērtības samazināšanās posmus, un katra posma noteikšanas kritēriji ir pamatoti gan ar objektīviem pierādījumiem par aizdevumiem un debitoriem, gan subjektīvu citas Sabiedrībai pieejamās informācijas novērtējumu.</p> <p>Finanšu garantijas tiek sākotnēji atzītas patiesajā vērtībā un turpmāk novērtētas pēc lielākās no (i) aplēstās zaudējumu summas par garantēto risku, kas noteikts, balstoties uz sagaidāmo zaudējumu modeli un (ii) sākotnējās atzīšanas summas atlikušo neamortizēto atlikumu.</p> <p>2022. gada 31. decembrī kopējie kredītzaudējumu uzkrājumi aizdevumiem bija EUR 21 074 tūkstoši un finanšu garantiju līgumu saistības bija EUR 45 852 tūkstoši.</p>	<p><i>Mūsu revīzijas procedūras ietvēra, bet neaprobežojās, ar sekojošo:</i></p> <p>Mēs izvērtējām Sabiedrības piemēroto metodoloģiju, lai izvērtētu kredītriska apjomu, identificēju vērtības samazināšanos un noteiktu uzkrājumu apmēru izvēlētiem nozīmīgiem portfeļiem.</p> <p>Mēs pārbaudījām atbilstību un darbības efektivitāti būtiskākajām kontrolēm, ko Sabiedrības vadība ir ieviesusi saistībā ar vērtības samazināšanās zaudējumu noteikšanu, tai skaitā būtiskākās kontroles attiecībā uz kredītu un garantiju apstiprināšanu, iegrāmatošanu un uzraudzību, līgumu datu ievadi un kredītzaudējumu pareizību, pilnīgumu un apstiprināšanu.</p> <p>Mūsu kredītriska speciālisti izvērtēja vadības izmantotos pieņēmumus kredītzaudējumu noteikšanai, izvērtējot atbilstošu modeļu izvēli un piemērošanu attiecībā uz izvēlētajām būtiskām kredītportfeļa grupām, kā arī salīdzinot datus Sabiedrības izmantotajos modeļos ar faktiskajiem kredītzaudējumiem, kas Sabiedrībai radušies iepriekšējos periodos.</p> <p>Saistībā ar makroekonomikas rādītājiem, mēs izskatījām Sabiedrības sagatavoto analīzi par sagaidāmo makroekonomikas attīstību un <i>SFPS 9 Finanšu instrumenti</i> datu modeļos izmantotos rādītājus.</p> <p>Mēs izvērtējām vadības veiktās aplēses, lai izvērtētu Krievijas iebrukuma Ukrainā un ieviesto sankciju ietekmi uz kredītzaudējumu apjomu un garantiju uzskaites vērtību.</p> <p>Mēs izlases veidā pārbaudījām uzkrājumu apjomu un vērtības samazināšanās posmu klasifikāciju saskaņā ar <i>SFPS 9 Finanšu instrumenti</i> kredītiem un garantijām.</p> <p>Attiecībā uz individuāli izvērtētiem aizdevumiem, mēs izvērtējām aizdevumu vērtības un Sabiedrības aplēses par nākotnē sagaidāmajām naudas plūsmām, tai skaitā nodrošinājumu vērtības.</p> <p>Mūsu kopējie secinājumi tika pamatoti arī ar kopējā portfeļa analīzi, izmantojot analītiskās metodes, lai identificētu netipisku aizdevumu kredītriska saskaņā ar <i>SFPS 9 Finanšu instrumenti</i> noteikto posmu klasifikāciju un kredītzaudējumu apjomu.</p> <p>Mēs izvērtējām atklātās informācijas par sagaidāmajiem kredītzaudējumiem par izsniegtajiem aizdevumiem un garantiju novērtējumu pilnīgumu un precizitāti.</p>

Ieguldījumu riska kapitāla fondos uzskaitē	
<p><i>Skatīt finanšu pārskatu 2. (16), 16. un 17. pielikumus.</i></p> <p>Sabiedrība ir veikusi ieguldījumus vairākos riska kapitāla fondos (RKF). Sabiedrība izvērtē, vai tai ir kontrole, vai būtiska ietekme pār RKF, un atbilstoši klasificē tos kā ieguldījumus meitas sabiedrību kapitālā, ieguldījumus asociētajās sabiedrībās vai pārējos ieguldījumus.</p> <p>Ieguldījumi asociēto sabiedrību kapitālā tiek uzskaitīti pēc pašu kapitāla metodes, izņemot specifiskus ieguldījumus, kas tiek klasificēti kā uzskaitīti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos. Ieguldījumi kategorijā "Pārējie ieguldījumi" tiek atspoguļoti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.</p> <p>Nemot vērā specifiskos un sarežģītos nosacījumus, kas saistīti ar ieguldījumiem RKF un to pārvaldību, RKF klasifikācija iepriekš minētajās kategorijās un atbilstošā uzskaites modeļa izvēle ir saistīta ar nozīmīgiem spriedumiem.</p> <p>Ieguldījumu RKF vērtības galvenokārt tiek noteiktas, pamatojoties uz informāciju par tiem piederošo aktīvu patieso vērtību (RKF aktīvi). RKF aktīvus veido saistību un pašu kapitāla instrumenti, kas parasti netiek tirgoti aktīvā un likvidā tirgū. RKF bieži veic ieguldījumus jaundibinātos uzņēmumos. Tādējādi, to uzskaites vērtības noteikšana ir balstīta uz būtiskām aplēsēm.</p> <p>2022. gada 31. decembrī kopējā ieguldījumu vērtība RKF Sabiedrības finanšu stāvokļa pārskatā bija EUR 80 386 tūkstoši.</p>	<p><i>Mūsu procedūras ietvēra, bet neaprobežojās, ar sekojošo:</i></p> <p>Mēs izvērtējam būtiskākos Sabiedrības vadības spriedumus, kas saistīti ar RKF klasifikāciju meitas sabiedrību, asociēto sabiedrību un pārējo ieguldījumu sastāvā.</p> <p>Mēs izlases veidā izvērtējam līgumu nosacījumus, kas saistīti ar RKF pārvaldību, lai pārlicinātos par Sabiedrības kontroles līmeni pār RKF.</p> <p>Mēs ieguvām RKF neto aktīvu vērtības aprēķinus un pieejamo informāciju par RKF aktīvu patieso vērtību.</p> <p>Mēs pārrunājam ar Sabiedrības atbildīgajiem darbiniekiem RKF sniegumu un RKF aktīvus, lai iegūtu izpratni par to pašreizējiem darbības rezultātiem un Sabiedrības prognozēm par sagaidāmajām vērtībām no šo RKF aktīvu pārdošanas.</p> <p>Mūsu vērtēšanas speciālisti izvērtēja spriedumus, kas saistīti ar izvēlētu RKF aktīvu patiesās vērtības noteikšanu.</p> <p>Mēs izvērtējam, vai Sabiedrības veiktās korekcijas RKF norādītajās neto aktīvu vērtībās ir atbilstošas.</p> <p>Mēs izvērtējam atklātās informācijas par ieguldījumiem riska kapitāla fondos pilnīgumu un precizitāti.</p>

Ziņošana par citu informāciju

Par citu informāciju atbild vadība. Citu informāciju veido:

- vadības ziņojums, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā,
- paziņojums par vadības atbildību, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā,
- paziņojums par korporatīvo pārvaldību, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā.

Mūsu atzinums par finanšu pārskatiem neattiecas uz gada pārskatā ietverto citu informāciju, un mēs nesniedzam par to nekāda veida apliecinājumu, izņemot to, kas norādīts mūsu ziņojuma sadaļā *Uz citu informāciju attiecināmas citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām*.

Saistībā ar finanšu pārskatu revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskatu informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Ja, balstoties uz veikto darbu un ņemot vērā revīzijas laikā gūtās ziņas un izpratni par Sabiedrību un tās darbības vidi, mēs secinām, ka citā informācijā ir būtiskas neatbilstības, mūsu pienākums ir ziņot par šādiem apstākļiem. Mūsu uzmanības lokā nav nākuši apstākļi, par kuriem būtu jāziņo.

Uz citu informāciju attiecināmas citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām

Papildus SRS noteiktām prasībām, saskaņā ar Revīzijas pakalpojumu likumu mūsu pienākums ir izvērtēt, vai Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Pamatojoties vienīgi uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt:

- Vadības ziņojumā par pārskata gadu, par kuru ir sagatavoti finanšu pārskati, sniegtā informācija atbilst finanšu pārskatiem, un
- Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Saskaņā ar Revīzijas pakalpojumu likumu mūsu pienākums ir arī sniegt viedokli, vai paziņojumā par korporatīvo pārvaldību ir sniegta Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.¹. panta 1.daļas 3., 4., 6., 8. un 9. punktā, kā arī 56.² panta 2. daļas 1., 2., 3., 5., 7. un 8. punktā un 3. daļā noteiktā informācija.

Mūsaprāt, paziņojumā par korporatīvo pārvaldību ir sniegta Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.¹. panta 1.daļas 3., 4., 6., 8. un 9. punktā, kā arī 56.² panta 2. daļas 1., 2., 3., 5., 7. un 8. punktā un 3. daļā noteiktā informācija.

Vadības un personu, kurām uzticēta Sabiedrības pārraudzība, atbildība par finanšu pārskatiem

Vadība ir atbildīga par tādu finanšu pārskatu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu, sagatavošanu saskaņā ar Starptautiskajiem Finanšu Pārskatu Standartiem, kurus apstiprinājusi Eiropas Savienība, kā arī par tādas iekšējās kontroles sistēmas uzturēšanu, kāda saskaņā ar vadības viedokli ir nepieciešama, lai būtu iespējams sagatavot finanšu pārskatus, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdas dēļ izraisītas būtiskas neatbilstības.

Sagatavojot finanšu pārskatus, vadības pienākums ir izvērtēt Sabiedrības spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības sniedzot informāciju par apstākļiem, kas saistīti ar Sabiedrības spēju turpināt darbību un darbības turpināšanas principa piemērošanu, ja vien vadība neplāno Sabiedrības likvidāciju vai tās darbības izbeigšanu, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas kā likvidācija vai darbības izbeigšana.

Personas, kurām uzticēta Sabiedrības pārraudzība, ir atbildīgas par Sabiedrības finanšu pārskatu sagatavošanas procesa uzraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskati kopumā nesatur kļūdas vai krāpšanas dēļ izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdas dēļ, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un saglabājam profesionālo skepticismu. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatos varētu būt krāpšanas vai kļūdas dēļ izraisītās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam uz šiem riskiem vērstas revīzijas procedūras, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas būtiskas neatbilstības krāpšanas dēļ, ir augstāks nekā risks, ka netiks atklātas kļūdas izraisītas neatbilstības, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, informācijas neuzrādīšanu ar nodomu, informācijas nepatiesu atspoguļošanu vai iekšējās kontroles pārkāpumus;
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Sabiedrības iekšējās kontroles efektivitāti;
- izvērtējam pielietoto grāmatvedības politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību;

- izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Sabiedrības spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidentu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatos sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai, ja šāda informācija finanšu pārskatos nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidentu ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Sabiedrība savu darbību var pārtraukt;
- izvērtējam vispārēju finanšu pārskatu struktūru un saturu, ieskaitot atklāto informāciju un skaidrojumus pielikumā, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo pārskatu pamatā esošos darījumus un notikumus;

Mēs sazināties ar personām, kurām uzticēta Sabiedrības pārraudzība, un, cita starpā, sniedzam informāciju par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, tajā skaitā par būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem, kādus mēs identificējam revīzijas laikā.

Personām, kurām uzticēta Sabiedrības pārraudzība, mēs sniedzam paziņojumu par to, ka mēs esam izpildījuši saistošās ētikas prasības attiecībā uz neatkarību un objektivitāti, iekļaujot informāciju par visām attiecībām un citiem apstākļiem, kurus varētu pamatoti uzskatīt par tādiem, kas varētu ietekmēt mūsu neatkarību, un, ja nepieciešams – arī par drošības pasākumiem šādas ietekmes ierobežošanai.

No visiem jautājumiem, par kuriem esam ziņojuši personām, kurām uzticēta Sabiedrības pārraudzība, mēs nosakām tos jautājumus, kurus uzskatām par visbūtiskākajiem pārskata perioda finanšu pārskatu revīzijai un kas tādēļ ir uzskatāmi par galvenajiem revīzijas jautājumiem. Mēs izklāstam šos jautājumus revidentu ziņojumā, izņemot, ja tiesību aktos liegts publiskot šādu informāciju, kā arī izņemot tos ļoti retos gadījumus, kad uzskatām, ka attiecīgais jautājums nav uzrādāms mūsu ziņojumā, jo ir pamatoti paredzams, ka sabiedrības interešu ieguvums no šādas informācijas publiskošanas neatsvērta tās izpaušanas dēļ radušās negatīvās sekas.

Citi paziņojumi un apstiprinājumi, kas iekļaujami revidentu ziņojumā saskaņā ar Latvijas Republikas un Eiropas Savienības normatīvo aktu prasībām sniedzot revīzijas pakalpojumus Sabiedrībām, kas ir sabiedriskas nozīmes struktūras

Mēs pirmoreiz tikām iecelti par Sabiedrības revidentiem 2020. gada 8. decembrī. Šis ir trešais gads, kad esam iecelti par revidentiem.

Mēs apstiprinām, ka:

- mūsu atzinums sadaļā "Mūsu atzinums par finanšu pārskatiem" ir saskaņā ar papildu ziņojumu, kuru esam iesnieguši Revīzijas komitejai;
- kā norādīts LR Revīzijas pakalpojuma likumā 37.6 pantā, mēs neesam Sabiedrībai snieguši ar revīziju nesaistītus aizliegtus pakalpojumus (NRP), kas minēti ES Regulā (ES) Nr. 537/2014. Veicot revīziju, mēs arī saglabājam neatkarību no revidētās sabiedrības.

Ziņojums par finanšu pārskatu formāta atbilstību Eiropas vienotā ziņošanas elektroniskā formāta prasībām

Sabiedrības vadība finanšu pārskatu sagatavošanā ir izmantojusi Eiropas vienoto elektronisko formātu, lai ievērotu prasības, ko nosaka Komisijas Deleģētās regulas EU 2019/815, kas papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2004/109 EC ar prasībām attiecībā uz regulatīviem tehniskiem standartiem par vienotā elektroniskā ziņošanas formāta specifikāciju, kas attiecas uz finanšu pārskatiem (turpmāk – ESEF regulējums) 3. pants. Šīs prasības nosaka Sabiedrības atbildību sagatavot tās finanšu pārskatus XHTML formātā. Mēs apstiprinām, ka Eiropas vienotā elektroniskā ziņošanas formāts attiecībā uz finanšu pārskatiem par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, šajā aspektā atbilst noteiktajam ESEF regulējumam.

Revīzijas projekta, kura rezultātā tiek sniegts šis neatkarīgu revidentu ziņojums, atbildīgā zvērinātā revidente ir Inguna Staša.

Deloitte Audits Latvia SIA
Licences Nr.43

Inguna Staša
Valdes locekle
Zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 145

Rīga, Latvija

Neatkarīgu revidentu ziņojums ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Citi pielikumi Gada pārskatam

Galvenie finanšu un darbības rādītāji	123
Rādītāju definīcijas	124 - 125
Paziņojums par korporatīvo pārvaldību 2022.gadā	126 - 157

Citi pielikumi Gada pārskatam

GALVENIE FINANŠU UN DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Balsfīts uz attiecīgo gadu revidēto finanšu pārskatu datiem

	2022	2021	2020	2019	2018	2017 (korģēts) *
Galvenie finanšu daļi						
Neto procentu ieņēmumi (EUR, tūkst.) **	16 974	16 717	14 572	11 569	11 302	11 602
Peļņa no pamatdarbības	11 484	13 829	5 539	8 131	4 092	8 709
Peļņa pārskata periodā (EUR, tūkst.)	11 484	13 829	5 539	8 131	4 092	8 709
Izdevumu un ieņēmumu attiecība (IIA) ***	38.26%	39.46%	47.51%	52.58%	74.84%	50.30%
Darbinieku skaits	234	226	211	203	222	230
Kopā aktīvi (EUR, tūkst.)	1 099 588	976 204	850 704	560 061	495 939	453 668
Finanšu parādsaistības	458 382	360 909	342 490	217 943	177 249	146 157
Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR) / Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA) ****	27.01%	33.82%	33.56%	29.40%	31.70%	35.10%
Kapitāls un rezerves (EUR, tūkst.)	395 983	440 736	382 594	232 738	221 590	222 848
Riska segums, kopā: (EUR, tūkst.)	297 218	285 954	180 205	87 456	77 815	67 593
Riska seguma rezerve	230 524	159 196	112 567	99 778	85 276	62 651
Riska seguma rezerve, kas izmantota uzkrājumiem	(38 039)	(29 496)	(28 197)	(27 829)	(19 268)	(4 753)
Portfeļa zaudējumu rezerve (speciālais rezerves kapitāls)	109 979	159 700	102 264	15 507	11 807	9 695
Portfeļa zaudējumu rezerve, kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie gada pārskata apstiprināšanas	(5 246)	(3 446)	(6 429)	-	-	-
Likviditātes rādītājs 180 dienām *****	366%	518%	464%	582%	227%	482%
Pamatdarbības neto naudas plūsmā (EUR, tūkst.)	89 534	49 555	21 966	39 813	7 997	(10 146)
Neto naudas plūsmā finansēšanas darbības rezultātā (EUR, tūkst.)	3 526	43 768	165 800	18 700	12 013	22 299
Neto naudas plūsmā ieguldīšanas darbības rezultātā (EUR, tūkst.)	(8 437)	4 553	(4 016)	(11 230)	8 307	3 891
Atbalsta instrumenti kopā (bruto vērtībā EUR, tūkst.), no tiem	1 064 821	979 130	872 302	667 649	553 628	465 724
Finanšu instrumenti bruto vērtībā (EUR, tūkst.)						
Kredīti (bez reversās nomas darījumiem)	311 844	315 674	302 481	225 144	210 208	207 065
Garantijas	481 013	414 978	359 605	284 232	236 895	182 376
Riska kapitāla fondi	90 277	85 973	73 165	68 331	59 698	62 299
Zemes fonds, t.sk. *****	80 542	79 163	68 258	39 634	21 717	11 328
- reversās nomas darījumi	27 089	32 999	31 500	15 268	6 923	520
- ieguldījumu īpašumi	53 453	46 164	36 758	24 366	14 794	10 808
Kopā	963 676	895 788	803 509	617 341	528 518	463 068
Līgumu skaits	33 976	30 978	26 578	22 437	18 603	14 655
Jaunu darījumu apjomi (EUR, tūkst.) (pa finanšu instrumentiem)						
Kredīti (bez reversās nomas darījumiem)	95 820	100 966	138 238	64 320	59 608	51 349
Garantijas	153 067	126 997	137 425	98 240	88 765	68 615
Riska kapitāla fondi	18 526	29 158	14 014	9 022	4 149	2 638
Zemes fonds, t.sk. *****	7 414	10 595	28 191	16 384	10 823	6 359
- reversās nomas darījumi	3 105	3 254	16 796	7 239	6 835	520
- ieguldījumu īpašumi	4 309	7 341	11 395	9 145	3 988	5 839
Kopā	274 827	267 716	317 868	187 966	163 345	128 961
Līgumu skaits	6 539	6 579	6 147	5 559	5 590	4 839
Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā, ieskaitot finansējuma saņēmēju līdzdalību, pēc izniegtajiem apjomiem pārskata periodā (EUR, tūkst.)	765 577	791 646	696 306	531 661	460 045	370 560
Piesaisītā privātā finansējuma sviras koeficients	123%	177%	114%	142%	162%	185%
Valsts atbalsta programmu apjoms uz 1 darbinieku (EUR, tūkst.)	4 118	3 964	3 808	3 041	2 381	2 013
Moodys Investors Service piešķirtais ilgtermiņa kredītreitings	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1

* Uzskaites politikas maiņas attiecībā uz ieguldījumiem riska kapitāla fondos un SFPS Nr. 9 ieviešanas dēļ, kas skar publiskā finansējuma riska seguma uzskaiti, atbilstoši koriģējot, ir mainīti arī salīdzinošie rādītāji par 2017.gadu.

** Dēļ komisijas naudas ieņēmumu no kredīšanas pārklasificēšanas atbilstoši industrijas praksei, netiek ietverti komisijas naudas ieņēmumi, kas nav saistīti ar kredīšanu, atbilstoši koriģējot, ir mainīti 2018.gada rādītāji.

*** Dēļ personāla un administratīvo izdevumu un ieņēmumu pārklasificēšanas uz kompensējamiem izdevumiem un ieņēmumiem par valsts atbalsta programmu īstenošanu, atbilstoši koriģējot, ir mainīti 2018.gada rādītāji.

**** KPA ņemot vērā ārpusbilancē uzskaitīto garantiju apjomu.

***** Likviditātes rādītāja aprēķinā ņemta vērā līdzšinējā pieredze un vadības aplēse par sagaidāmajiem garantiju pieprasījumu apmēriem un termiņiem.

***** Ņemot vērā apjoma būtiskumu, darbības apjomos tiek uzrādīts arī Zemes fonda portfelis, kurš sastāv no reversās nomas darījumiem un ieguldījumu īpašumiem. Tā kā reversās nomas darījumi pēc uzskaites principiem un atbilstības SFPS tiek uzskaitīti pie aizdevumiem, kredītu apjoms šajā tabulā tiek samazināts par reversās nomas darījumu apjomu, jo attiecīgi tiek uzrādīts Zemes fonda portfelis.

Rādītāju definīcijas

<i>Neto procentu ieņēmumi</i>	<p>"Neto procentu ieņēmumi" ir vienādi ar Visaptverošo ienākumu pārskata posteņi "Neto procentu ieņēmumi". Līdz 2018.gadam šajā pozīcijā tika ietverti šādi Visaptverošo ienākumu pārskata posteņi: "Neto procentu ieņēmumi" un "Neto komisijas ieņēmumi". 2019.gadā atbilstoši industrijas praksei komisijas naudas ieņēmumi, kas saistīti ar kredītēšanu, tiek uzskaitīti posteņi "Neto procentu ieņēmumi". Attiecīgi komisijas naudas ieņēmumi, kas nav saistīti ar kredītēšanu, tiek uzskaitīti posteņi "Citi ieņēmumi" un attiecīgi netiek ietverti šī rādītāja aprēķinā. Līdz ar to posteņi "Neto komisijas ieņēmumi" vairs netiek attiecināti uz Visaptverošo ienākumu pārskatu un rādītāji ir atbilstoši koriģēti. Altum šo rādītāju izmanto kā būtiskāko pelnītspējas rādītāju, novērtējot Altum neto ieņēmumu apjomu, ko ģenerē Finanšu instrumentu portfelis, un kas atspoguļots Visaptverošo ienākumu pārskatā. Altum vadība neto ieņēmumu apjoma faktisko izpildi ik ceturksni novērtē pret Altum budžetā apstiprināto apjomu.</p>
<i>Peļņa no pamatdarbības</i>	<p>"Peļņa no pamatdarbības" tiek aprēķināta, atskaitot "Pamatdarbības izdevumus" no "Pamatdarbības ienākumiem pirms pamatdarbības izdevumiem", kas atspoguļoti Visaptverošo ienākumu pārskatā. "Pamatdarbības izdevumi" tiek aprēķināti kā "Personāla izmaksu", "Administratīvo izmaksu", "Nemateriālo izmaksu un pamatlīdzekļu nolietojuma" un "Vērtības samazināšanās ienākumi/(zaudējumi), neto", kas atspoguļots Visaptverošo ienākumu pārskatā, summa.</p>
<i>Izdevumu un ieņēmumu attiecība (IIA)</i>	<p>"Izdevumu un ieņēmumu attiecība" (IIA) tiek aprēķināta "Personāla izmaksu", "Administratīvo izdevumu" un "Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu nolietojuma summu" dalot ar "Pamatdarbības ienākumiem pirms pamatdarbības izdevumiem", kas atspoguļoti Visaptverošo ienākumu pārskatā. Altum IIA rādītāju izmanto, lai novērtētu Altum operacionālās darbības efektivitāti. Šis ir viens no darbības efektivitātes novērtēšanas rādītājiem, kuru Altum vadība ik ceturksni vērtē vadības atskaitēs, lai novērtētu dažādu aktivitāšu darbības rezultātus un efektivitāti uzlabojošo pasākumu rezultātus.</p>
<i>Finanšu parādsaistības</i>	<p>"Finanšu parādsaistības" tiek aprēķinātas kā "Saisības pret kredītiestādēm", "Saisības pret vispārējām valdībām", "Amortizētā vērtībā novērtētās finanšu saistības – emitētie parāda vērtspapīri" un "Atbalsta programmu finansējums", kas atspoguļoti Finanšu stāvokļa pārskatā, summa, no kuras atņemta starpība starp "Riska seguma rezervi" un "Riska seguma rezervi, kas izmantota uzkrājumiem".</p> <p>"Riska seguma rezerve" ir atspoguļota Altum finanšu pārskatu pielikumā "Atbalsta programmu finansējums". "Riska seguma rezerve, kas izmantota uzkrājumiem" ir "Riska seguma rezerves" apjoms, kas aločēts un izmantots uzkrājumiem aizdevumu portfeļa vērtības samazinājumam un uzkrājumiem garantijām, un tā attiecīgi atspoguļota Altum finanšu pārskatu pielikumā "Atbalsta programmu finansējums".</p>
<i>Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR)/Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA)</i>	<p>"Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves" (KBPR) tiek aprēķināts no "Kopā kapitāls" atskaitot "Pārdošanai pieejamo ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi".</p> <p>"Kopējie pārvaldītie aktīvi" (KPA) iekļauj Altum kopējos aktīvus, pieskaitot ārpusbilancē uzskaitīto garantiju apjomu, ņemot vērā uzkrājumus garantijām, no kura atņemti "Nākamo periodu izdevumi", "Uzkrātie ieņēmumi", "Pamatlīdzekļi", "Nemateriālie aktīvi", "Pārējie aktīvi" un "Pārdošanai pieejamie aktīvi".</p> <p>Abu rādītāju (KBPR, KPA) aprēķinā izmantotie posteņi atspoguļoti Altum finanšu pārskatos: Pārskatā par finanšu stāvokli un Kapitāla un rezervju izmaiņu pārskatā, pielikumos – Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības un Uzkrājumi. Altum rādītāju "KBPR/KPA" izmanto, lai novērtētu Altum kapitāla pietiekamību un lai novērtētu ieguldītā kapitāla īpatnību kopējos pārvaldāmajos aktīvos, pieskaitot ārpusbilancē uzskaitīto garantiju portfelī. Altum Aktīvu, pasīvu un riska vadības komiteja ik ceturksni vērtē šī rādītāja lielumu.</p>
<i>Riska segums, kopā</i>	<p>"Riska segums, kopā" ir fīrais finansējums, kas pieejams Altum ieviesto atbalsta programmu sagaidāmo kredītzaudējumu segumam. "Riska segums, kopā" ir "Riska seguma rezerves" un "Portfeļa zaudējumu rezerves" (speciālais rezerves kapitāls) kopsumma, no kuras atskaitīta "Riska seguma rezerve, kas izmantota uzkrājumiem" un "Portfeļa zaudējumu rezerve, kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie gada pārskata apstiprināšanas". Sagaidāmie zaudējumi tiek aplēsti pirms attiecīgās atbalsta programmas ieviešanas un daļa no publiskā finansējuma, kas tiek saņemta attiecīgās atbalsta programmas ietvaros sagaidāmo kredītriska zaudējumu segumam, tiek novirzīta vai nu "Portfeļa zaudējumu rezervē", kas ir Altum speciālais rezerves kapitāls, vai uzskaitīta atsevišķi kā uzkrājumi riska segumam "Riska seguma rezervē" saistībā. "Portfeļa zaudējumu rezerve" (speciālais rezerves kapitāls) ir atspoguļots Altum finanšu pārskatu pielikumā "Rezerves", savukārt "Riska seguma rezerve" ir atspoguļota Altum finanšu pārskatu pielikumā "Atbalsta programmu finansējums". "Riska seguma rezerve, kas izmantota uzkrājumiem", ir "Riska seguma rezerves" apjoms, kas aločēts un izmantots uzkrājumiem aizdevumu portfeļa vērtības samazinājumam un uzkrājumiem garantijām, un tā attiecīgi atspoguļota Altum finanšu pārskatu pielikumā "Atbalsta programmu finansējums". "Portfeļa zaudējumu rezerve, kas tiks izmantota uzkrājumu segšanai pie gada pārskata apstiprināšanas" ir atspoguļota Altum finanšu pārskatu pielikumā "Rezerves".</p> <p>"Riska segums, kopā" ir pamatrādītājs, novērtējot riska segumu Altum ieviestajās atbalsta programmās, kā arī vērtējot Altum ilgtermiņa finanšu stabilitāti.</p>

Rādītāju definīcijas (turpinājums)

<i>Likviditātes rādītājs 180 dienām</i>	"Likviditātes rādītājs 180 dienām" tiek aprēķināts, "Prasību pret citām kredītiestādēm un Valsts kasi" ar termiņu līdz 1 mēnesim un "Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos ienākumos un ieguldījumu vērtspapīros" summu dalot ar "Kopējo saistību ar maksājuma termiņu" līdz 6 mēnešiem un "Kopējo finansālo saistību" ar maksājuma termiņu līdz 6 mēnešiem (ārpusbilances posteņi) summu. "Likviditātes rādītāja 180 dienas" aprēķinam nepieciešamie dati ir atspoguļoti Altum finanšu pārskatos: Pārskatā par finanšu stāvokli un sekojošos pielikumos – Riska vadības sadaļā Aktīvu un saistību sadalījums pēc to atlikušās atmaksas un dzēšanas termiņa, Ārpusbilances posteņi un iespējamās saistības. Altum "Likviditātes rādītājs 180 dienām" izmanto, lai novērtētu un uzraudzītu Altum spēju ar tā rīcībā esošajiem likvidajiem aktīviem segt klientu un citu kreditoru juridiski pamatotās prasības vai iespējamās saistības, kas iestāsies tuvākajos 6 (sešos) mēnešos. "Likviditātes rādītājs 180 dienām" palīdz vadīt Altum likviditātes risku atbilstoši Altum resursu vadības stratēģijai un risku pārvaldīšanas stratēģijai. Šī rādītāja līmeni ik ceturksni vērtē Altum Aktīvu, pasīvu un risku vadības komiteja.
<i>Atbalsta instrumenti kopā</i>	"Atbalsta instrumenti kopā" tiek aprēķināta kā Altum apkalpoto grantu, kredītu, garantiju, riska kapitāla fondu un Zemes fonda portfeļu bruto vērtību kopsumma
<i>Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā, ieskaitot finansējuma saņēmēju līdzdalību, EUR tūkst.</i>	"Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā, ieskaitot finansējuma saņēmēju līdzdalību", tiek aprēķināts, pie Altum ieguldītā finansējuma pieskaitot finansējumu, ko ir ieguldījis privātais līdzfinansētājs un projekta īstenotājs
<i>Piesaisītā privātā finansējuma sviras koeficients</i>	"Piesaisītā privātā finansējuma sviras koeficients" parāda projektā papildus Altum finansējumam ieguldītā privātā finansējuma apjomu. Koeficients tiek noteikts, ņemot vērā finansējumu, kuru papildus Altum finansējumam ir ieguldījis privātais līdzfinansētājs un projekta īstenotājs, kas vidēji aizdevumiem ir līdz pat 50 procentiem, garantijām un riska kapitālam līdz pat 70 procentiem (izņemot mājokļu aizdevumu garantijas programmas pirmajai iemaksai, kur šis koeficients ir 795 procenti).
<i>Darbinieku skaits</i>	Vidējais darbinieku skaits pārskata periodā, neiekļaujot Padomes un Revīzijas komitejas locekļus.
<i>Valsts atbalsta programmu apjoms uz 1 darbinieku, tūkst. EUR</i>	"Valsts atbalsta programmu apjoms uz 1 darbinieku" tiek aprēķināts, Finanšu instrumentu portfeļa bruto vērtību dalot ar vidējo darbinieku skaitu periodā, neiekļaujot Padomes un Revīzijas komitejas locekļus
<i>Riska kapitāla fondi</i>	Riska kapitāla fondi ir uzrādīti to bruto vērtībā.

Paziņojums par korporatīvo pārvaldību 2022.gadā

AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" (turpmāk tekstā – Altum), vienotais reģistrācijas Nr.50103744891, *Paziņojums par korporatīvo pārvaldību 2022.gadā* sagatavots atbilstoši [Finanšu instrumentu tirgus likuma](#) 56.2.panta trešās daļas prasībām, kā arī pamatojoties uz [Korporatīvās pārvaldības konsultatīvās padomes](#) izstrādātajiem labas korporatīvās pārvaldības ieteikumiem kapitālsabiedrībām Latvijā [Korporatīvās pārvaldības kodeksu](#) (2021.gada janvāris), (turpmāk – Kodekss). Minētie ieteikumi ir izstrādāti, ņemot vērā Latvijas Republikas normatīvajos aktos uzņēmumiem izvirzītās prasības, kā arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas ieteikumus uzņēmumu korporatīvajai pārvaldībai. Paziņojumā par korporatīvo pārvaldību ir iekļauti arī vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības (turpmāk – ESG) aspekti, balstoties uz [Nasdaq ESG Reporting Guide 2.0](#) (2019.gada maijs).

Altum ir valsts kapitālsabiedrība, kas ar finanšu instrumentiem – aizdevumiem, garantijām, ieguldījumiem riska kapitāla fondos – nodrošina uzņēmumiem un mājsaimniecībām finanšu pieejamību jomās, kuras valsts ir izvirzījusi kā svarīgas un atbalstāmas, bet kurās pietrūkst privātā sektora finansējuma, tādejādi atfistot tautsaimniecību un sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanos.

Altum savā ikdienas darbībā, īstenojot valsts uzticētās funkcijas tautsaimniecības attīstības veicināšanai, kā arī uzņemoties brīvprātīgu atbildību par savu ietekmi uz sabiedrību un vidi, rīkojas atbilstoši organizācijas stratēģijai un vērtībām. Mūsu vērtības definē mūsu ikdienas darbības, atspoguļojas mūsu rīcībā un uzvedībā un pilnībā caurvij pozitīvu attieksmi un atvērtību pārmaiņām un inovācijām. Altum vērtību sistēma ir izstrādāta tā, lai sniegtu skaidru vīziju par Altum gan mūsu ārējiem partneriem un klientiem, gan darbiniekiem.

KOMANDA

Profesionāli strādājam vienotā komandā ar mūsu klientiem un partneriem, radot un īstenojot efektīvas un klientu vajadzībām atbilstošas valsts atbalsta programmas

IZCILĪBA

Izmantojot pieredzi un radošu skatījumu, tiecamies uz izcilību it visā, ko darām. Nemīlīgi attīstāmies. Sarežģīto izsakām un izdarām vienkārši. Uz lietām un izaicinājumiem raugāmies radoši

ATBILDĪBA

Tiecoties sasniegt mērķus, ikdienas darbā rīkojamies efektīvi, godprātīgi un cieņpilni

Altum ir arī [Finanšu un kapitāla tirgus komisijā](#) (no 2023.gada 1.janvāra integrēta Latvijas bankā) (turpmāk – FKTK) reģistrēts AIF "Altum kapitāla fonds" (turpmāk – Fonds) pārvaldnieks. Fonds tika izveidots 2020.gada pavasarī Covid-19 ietekmes pārvarēšanas atbalstam). Tā mērķis ir atbalstīt labi pārvaldītus, perspektīvus lielos uzņēmumus (Midcap un lielos MVU), kas vīrusa ietekmes rezultātā ir gatavi pielāgot līdzšinējo darbību, mainot biznesa modeli, pielāgojot produktu izstrādi, ieviešot jaunas tehnoloģijas, izejot jaunus eksporta tirgos, veicinot šo uzņēmumu izaugsmi. Fonda investīciju periods tika pagarināts līdz 2022.gada 30.jūnijam līdz ar citu Covid-19 atbalsta programmu termiņiem. 2022.gada 31.decembrī kopējais parakstfītais Fonda ieguldījumu apjoms sasniedz 42 milj. eiro, tai skaitā, kopējais Altum pārvaldītais Fonda aktīvu apjoms ir 31 milj. eiro apmērā.

Stratēģija 2022 – 2024

2022.gada 9.martā Altum Padome apstiprināja Altum [Vidēja termiņa darbības stratēģiju 2022 - 2024.gadam](#) (turpmāk Stratēģija), uzsverot ilgtspējīga finansējuma un ESG aspektu nozīmi gan produktu līmenī, gan ESG aspektu pilnīgu integrāciju Altum kredītriska pārvaldībā.

Altum turpina stiprināt savu lomu kā galvenais valdības partneris finanšu instrumentu programmu īstenošanai un kopā ar atbildīgajām ministrijām aktīvi iesaistās jaunu finanšu instrumentu programmu izstrādē.

Saskaņā ar Altum Stratēģiju, kopš 2022.gada 4.ceturkšņa ir pieejamas jaunas programmas ar finansējumu no [Eiropas Atjaunošanas un noturības mehānisma plāna](#) (turpmāk - ANM), kas tiek novirzīti īpaši atbalstāmiem virzieniem: klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanas risinājumiem - energoefektivitātes uzlabošanai daudzdzīvokļu ēkām un pārejai uz atjaunojamās enerģijas tehnoloģijām, energoefektivitātes uzlabošanai uzņēmumiem, kā arī īres namu būvniecībai, savukārt programma uzņēmumu digitalizācijas projektu īstenošanai ir pieejama kopš 2023.gada februāra.

Jaunajā Stratēģijas periodā ir uzsākta aizdevumu ar kapitāla atlaidi piešķiršana lielajiem investīciju projektiem, plānota 5.paaudzes riska kapitāla fondu izveide un to darbības uzsākšana, kā arī citas programmas, kuras paredzēts finansēt no ES fondu jaunā plānošanas perioda (2021 - 2027) finansējuma. Tiek turpinātas gan esošās atbalsta programmas uzņēmējiem, gan ieviestas pavisam jaunas, kas vērstas uz atbalstu uzņēmējdarbības produktivitātes veicināšanai, pētniecībai un inovācijām. No ES fondu finansējuma tiek turpināts energoefektivitātes paaugstināšanas atbalsts gan daudzdzīvokļu ēkām, gan privātmājām. Ar [Eiropas Lauksaimniecības Fonda lauku atfīstībai](#) (ELFLA) pārejas perioda finansējumu paredzēts nodrošināt papildus finansējumu lauksaimnieku garantiju programmai un programmai Mazie aizdevumi lauku teritorijās, bet ar [Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna](#) 2023. - 2027.gada finansējumu paredzēts ieviest jaunu pasākumu - aizdevumus ar kapitāla atlaidi maziem lauku uzņēmējiem.

Altum turpina realizēt arī citas uzsāktās valsts atbalsta programmas jomās, kuras valsts izvirzījis kā atbalstāmas un prioritāras, nodrošinot finanšu pieejamību uzņēmumiem dažādās atfīstības stadijās un konkrētām iedzīvotāju mērķa grupām.

Altum seko pieprasījumam finanšu tirgū un aktuālajām tirgus nepilnībām, pilnveidojot un pielāgojot valsts atbalsta instrumentus klientu un sadarbības partneru vajadzībām, kā arī tautsaimniecības politikas prioritātēm.

Papildus ES fondu investīcijām, kuras paredzētas finanšu instrumentu veidā [Kohēzijas politikas](#) ietvaros, Altum plāno piesaistīt garantijas, kuras paredzētas [Eiropas Komisijas](#) programmā [InvestEU](#).

Saskaņā ar apstiprināto Stratēģiju, ir izvirzīti sekojoši stratēģiskās atfīstības virzieni un būtiskākie ilgtermiņa mērķi:

- galvenais finanšu mērķis ir, realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt pozitīvu Altum kapitāla atdevi;
- galvenais nefinanšu mērķis ir atbalstīt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības atfīstību;
- Altum prioritārie virzieni ietver garantiju un aizdevumu izsniegšanu un apkalpošanu, riska kapitāla investīcijas, klimata pārmaiņu ietekmes samazināšanas risinājumus, tai skaitā, energoefektivitātes programmu īstenošanu gan dzīvojamo ēku, gan uzņēmumu segmentā, jaunu projektu uzsākšanu, atfīstot piedāvāto finanšu instrumentu klāstu, kā arī Latvijas Zemes fonda atfīstību;
- galvenie darbības virzieni: atbalsts uzņēmējiem, lauksaimniekiem un noteiktām personu kategorijām; energoefektivitāte; Latvijas Zemes fonda pārvaldība;
- Altum īpašu uzmanību pievērš vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības ("ESG") izvērtējumam, gan pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus, gan Altum iekšējos procesos.

Altum mērķis arī turpmāk ir nodrošināt pēc iespējas augstāku kredītreitinga līmeni, kas nav zemāks par divām pakāpēm par Latvijas valsts reitingu, ko piešķir Starptautiskā kredītreitingu aģentūras [Moody's Investors Service](#) (turpmāk - Moody's).

Finanšu un nefinanšu mērķi

Saskaņā ar Altum Stratēģiju tika izvirzīti sekojoši galvenie finanšu mērķi, kas saistīti ar Altum finanšu darbības stāvokli, un nefinanšu mērķi, kas izriet no Altum noteiktā vispārējā stratēģiskā mērķa, normatīviem aktiem un politikas plānošanas dokumentiem un ir saistīti ar publiskai personai noteikto funkciju izpildes nodrošināšanu:

- Stratēģijā noteikts mērens jauno darījumu apjomu mērķa rādītāju pieaugums, jauno darījumu apjomam līdz 2024.gadam palielinoties par 3.24%;
- Altum finanšu instrumentu bruto portfeļu pieaugums plānots vidēji 10% gadā, nodrošinot līdz 2024.gada beigām kopējo portfeļa apjomu 1.3 miljardi eiro apmērā;
- Altum jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā raksturo plānoto Altum ietekmes pieaugumu uz tautsaimniecības attīstību, sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanu atbalstāmās jomās. 2024.gadā šis rādītājs plānots 773 milj. eiro;
- Stratēģijas īstenošanas periodā *Kapitāla atdeves* (ROE) rādītāju plānots saglabāt virs 1.3%;
- finanšu mērķa rādītājs *Pašu kapitāls* pārskata gada beigās plānots ar pozīvīvu dinamiku;
- lai nodrošinātu Altum finanšu efektivitāti, izdevumu attiecībai pret ieņēmumiem plānots nodrošināt ne vairāk kā 65% apmērā.

Informācija par Stratēģijā noteikto nefinanšu mērķu izpildi 2022.gadā:

- **Jauno darījumu (ar grantiem) apjomi** 2022.gadā sasniedza **358 milj. eiro**, kas ir par 15 milj. eiro (-4%) mazāk nekā Stratēģijā noteiktie 373 milj. eiro. Stratēģijā noteiktā rādītāja izpildi ietekmēja mazāki (i) Covid-19 atbalsta instrumentu (aizdevumi, ieguldījumi pašu kapitālā) apjomi - Stratēģijā 2022.gadā plānots 50 milj. eiro, faktiski -9 milj. eiro, dēļ labākas ekonomiskās situācijas valstī, (ii) kā arī mazāki jauno darījumu apjomi vairākās jaunās aizdevumu programmās, kā piemēram Lielo investīciju aizdevumu ar kapitāla atlaidi programma (-20 milj. eiro), kuru uzsākšana un attiecīgi jaunie darījumi bija plānoti jau 2022.gada pirmajā pusgadā, taču reāli pirmie aizdevumi tika piešķirti gada nogalē un (iii) 4.paaudzes riska kapitāla fondu ieguldījumi (-7 milj. eiro). Šo samazinājumu kompensēja būtiski augstāks ikdienas produktu jauno darījumu apjoms – apgrozāmo līdzekļu garantijas MVU segmentā un Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes garantiju un grantu programmās Privātpersonu segmentā nekā tika plānots, sastādot Stratēģiju.

Savukārt, salīdzinājumā ar 2021.gadu, jauno darījumu apjomi (ar grantiem) ir būtiski lielāki - +57 milj. eiro (+19%). Finanšu instrumentu jaunie darījumi kopumā sastāda 275 milj. eiro, no tiem 55.7% (153 milj. eiro, +20.5% pret 2021.gadu) izsniegti garantiju programmās. 34.9% (96 milj. eiro, -5.1% pret 2021.gadu) – aizdevumu programmās, 2.7% (7 milj. eiro, -30% pret 2021.gadu) – Zemes fonda darījumu īstenošanai, 6.7% (19 milj. eiro, -36.5% pret 2021.gadu) – riska kapitāla ieguldījumos. Ņemot vērā biznesa specifiku, izsniedzot garantijas apgrozāmo līdzekļu un investīciju aizdevumiem, kā arī banku garantijām, esošajiem klientiem ir nepieciešama regulāra izsniegto garantiju pārskatīšana un pagarināšana, tomēr šāda veida darījumi netiek iekļauti no jauna izsniegto garantiju apjomā, lai gan to apjomi ir ievērojami - 2022. gadā pagarinātas garantijas 69 milj. eiro apmērā (2021.gadā: 65 milj. eiro). 2022.gadā Altum izsniedza 1,504 grantus par kopējo summu 83 milj. eiro, kas ir par 50 milj. eiro (+150%) vairāk kā 2021.gadā.

- **Bruto portfeļi uz 2022.gada beigām (ar grantiem)** sastāda **1,065 milj. eiro** (-47 milj. eiro / -4% pret Stratēģijā plānoto 1,112 milj. eiro, +86 milj. eiro / +9% pret 2021.gadu).

Bruto finanšu instrumentu (bez grantiem) portfelis uz 2022.gada beigām bija mazāks par 69 milj. eiro (-6%) pret Stratēģijā plānoto, ko ietekmēja mazāks faktisko jauno darījumu apjoms 2022.gadā (skatīt augstāk norādīto rādītājam *Jauno darījumu (ar grantiem) apjomi*).

Kopumā kredītportfelis 2022.gadā samazinājās par 3.8 milj. eiro (-1.2%) pēc apjoma, un bija par 32.3 milj. eiro (9%) mazāks par stratēģijā plānoto.

Altum jau kopš 2022.gada 25.februāra ir apturējusi jaunu eksporta garantiju izsniegšanu uz Krievijas Federāciju (turpmāk – Krieviju) un Baltkrievijas Republiku (turpmāk – Baltkrieviju), pakāpeniski samazinot riska darījumu apmēru ar minētajām valstīm, kā rezultātā 2022.gada beigās Altum nav augsta riska ekspozīcijas, kur klientu darījumu partneri ir Krievijā vai Baltkrievijā. Kopējais eksporta garantiju portfelis 2022.gada beigās bija par 6 milj. eiro mazāks par Stratēģijā plānoto.

Finanšu un nefinanšu mērķi (turpinājums)

Savukārt būtisks portfeļa pieaugums saīdinot ar Stratēģiju ir garantiju portfelim, kas pārsniedza Stratēģijā plānoto par 46.6 milj. eiro (+11%) uz gada beigām. Garantiju portfelis gada laikā palielinājās par 66 milj. eiro (+15.9%), kas ir mazliet straujāk nekā 2021.gadā, kad garantiju portfelis pieauga par 55.4 milj. eiro (+15.4% pret iepriekšējo gadu). Ievērojami lielāks par Stratēģijā plānoto garantiju portfelis bija MVU garantiju programmā - par 26.4 milj. eiro (+30%), Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes garantiju programmā - par 17.1 milj. eiro (+37%), Studentu portfelģarantiju programmā - par 9.4 milj. eiro (+113%) un Garantiju programmā lieliem uzņēmumiem par 7.4 milj. eiro (+57%).

Lai nodrošinātu klientiem ērtāku piekļuvi atbalsta instrumentiem, Altum papildus finanšu instrumentiem apkalpo arī grantu programmas. Grantu portfelis 2022.gada 31.decembrī sastādīja 101.1 milj. eiro, kas bija par 22 milj. eiro lielāks (+27.7%) par Stratēģijā plānoto, šo pārsniegumu ietekmēja jauno darījumu apjoma būtisks pieaugums, pamatā DME programmā.

Savukārt saīdinot ar 2021.gadu Altum finanšu instrumentu portfelis pieauga par 67.8 milj. eiro (+7.6%) pēc apjoma un par 2,998 (+9.7%) pēc projektu skaita. No Altum atbalsta instrumentu bruto portfeļa 2022.gada 31.decembrī - 1,064.7 milj. eiro (2021.gada 31.decembrī: 979.1 milj. eiro) - finanšu instrumentu bruto portfelis sastāda 963.6 milj. eiro, ko veido 33,976 projekti (2021.gada 31.decembrī: 895.8 milj. eiro un 30,978 projekti).

- **Moody's piešķirtais kredītreitings** Stratēģijā noteikts divas pakāpes zem Latvijas valstij piešķirtā reitinga pēc Moody's novērtējuma. Moody's [2022.gada 16.decembrī](#) pārspīrināja Altum ilgtermiņa kredītreitingu **Baa1** ar stabili perspektīvas novērtējumu, kas ir tādā pat līmenī, kāds tika apstiprināts 2019.gada 25.martā (attiecīgi arī 2021.gadā). Moody's apstiprinātais Altum ilgtermiņa kredītreitings Baa1 ir vienu pakāpi zem Latvijas valstij piešķirtā reitinga, kas 2022.gada beigās bija A3, un Altum tas ir labāks par Stratēģijā noteikto sliekšni.

Altum ilgtermiņa kredītreitings Baa1 ir viens no augstākajiem Latvijas kapitālsabiedrībām piešķirtajiem un tas ļauj sekmīgāk realizēt Altum ilgtermiņa stratēģiju finansējuma piesaisti, esot regulāram kapitāla tirgus dalībniekam un emitējot obligācijas.

- Altum **jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā** 2022.gadā sasniedza **766 milj. eiro** (-98 milj. eiro / -11% pret Stratēģijā plānoto 864 milj. eiro);
- **valsts atbalsta programmu (ar grantiem) apjoms uz 1 darbinieku** sastāda **4.7 milj. eiro** (-0.1 milj. eiro / -1% pret Stratēģijā plānoto rādītāju 4.8 milj. eiro);
- **brīvprātīgi aizgājušo darbinieku mainība** sastāda **7.3%** un ir mazāka par Stratēģijā plānoto rādītāju (<10%), +0.2% saīdinot ar 2021.gadu;
- **apmācīto darbinieku skaits** gadā sasniedz **98%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju (>70%), +0% saīdinot ar 2021.gadu;

2022.gadā ir izpildīts Stratēģijā noteiktais Altum galvenais nefinanšu mērķis: **atbalsīt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības attīstību.**

Informācija par Stratēģijā noteikto finanšu mērķu izpildi 2022.gadā:

- **kapitāla atdeve ROE** 2022.gadā sasniedza **2.9%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju ($\geq 1.3\%$, -0.46% absolūtā izteiksmē saīdinot ar 2021.gadu);
- **peļņa 11.5 milj. eiro**, pārsniedz Stratēģijā plānoto rādītāju (9.2 milj. eiro, -2.3 milj. eiro saīdinot ar 2021.gadu);
- **pašu kapitāls (gada beigās) ir 396 milj. eiro** (Stratēģijā plānots 405 milj. eiro, -45 milj. eiro saīdinot ar 2021.gadu).

2022.gadā pašu kapitāls tika samazināts par 58.6 milj. eiro, atbilstoši Ministru kabineta lēmumam, samazinot finansējumu COVID-19 seku mazināšanas programmām un attiecīgā finansējuma pārdalīšanu uz Atbalsta programmu finansējumu saistībā jaunās atbalsta programmas Lielo investīciju aizdevumi ar kapitāla atļaidi īstenošanai. Tādejādi tiek saglabāta tā pati finansējuma būtība - finansējums jaunās atbalsta programmas īstenošanai un sagaidāmo zaudējumu segšanai;

Finanšu un nefinanšu mērķi (turpinājums)

- **izdevumu/ieņēmumu attiecība sastāda 38%** un ir zemāka par Stratēģijā plānoto rādītāju ($\leq 65\%$, -1% absolūtā izteiksmē salīdzinot ar 2021.gadu);
- **6 mēnešu likviditātes rādītājs 366%** ir augstāks par plānoto rādītāju ($\geq 100\%$, -152% absolūtā izteiksmē salīdzinot ar 2021.gadu). Altum saglabā augstu likviditātes līmeni;
- rādītājs **Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR)/Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA)** sastāda **27%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju ($\geq 20\%$). Savukārt salīdzinājumā ar 2021.gadu, šis rādītājs ir samazinājies par 7% absolūtā izteiksmē, ko ietekmēja pašu kapitāla izmaiņas (skatīt komentāru rādītājam "Pašu kapitāls (gada beigās)"). Altum kopējie pārvaldītie aktīvi 2022.gadā pieauga par 13% , kas arī samazināja šo rādītāju. Minētais rādītājs parāda, ka Altum ir pietiekams pašu kapitāls ar Altum darbību saistīto risku segumam.

2022.gadā ir izpildīts Stratēģijā noteiktais Altum galvenais finanšu mērķis: **realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt pozitīvu Altum kapitāla atdevi.**

Atsevišķu rādītāju novirzes no Stratēģijā plānotajiem rādītājiem nav raksturojamas kā būtiskas un nav negatīvi ietekmējušas Altum galveno uzdevumu izpildi un Stratēģijas īstenošanu.

Papildus informācija par nefinanšu un finanšu mērķu īstenošanu ir pieejama Gada pārskatā par 2022.gadu (turpmāk - Gada pārskats) - Vadības ziņojumā un Gada pārskata Citos pielikumos.

Akcionāru sapulce, apstiprinot Altum darbības plānu un budžetu 2023.gadam, saskaņā ar Stratēģiju, izvirzīja šādus Altum būtiskākos mērķus un uzdevumus 2023.gadā:

galvenais uzdevums – realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt Altum portfeļa pieaugumu, saglabājot pozitīvu kapitāla atdevi un efektivitāti;

mērķi un uzdevumi:

ANM finansējuma programmu veiksmīga realizācija, kur galvenie atbalstāmie virzieni – klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanas risinājumi, uzņēmumu digitalizācija un samazinātas īres maksas namu būvniecība, kā arī investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi, kuru īstenošanai tiks izmantots valsts budžeta finansējums.

Krievijas izraisītā kara Ukrainā seku mazināšanas finanšu instrumentu realizācija un operatīva programmas nosacījumu koriģēšana, reaģējot uz mainīgajiem ārējās vides apstākļiem.

Pillar Assessment novērtējuma veikšana, lai Altum varētu kvalificēties InvestEU ieviešanas partnera statusam 2023.gadā.

Īpašas uzmanības pievēršana vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības (ESG) aspektu izvērtējumam, gan pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus, gan turpinot pilnveidot Altum iekšējos procesus.

Ieguldījums tautsaimniecībā

Altum ir ilgtermiņa redzējums finanšu resursu piesaīstei ar mērķi nodrošināt resursus tautsaimniecībai svarīgu uzņēmējdarbības projektu finansēšanai.

2022.gada 31.decembrī Altum atbalsta instrumentu bruto portfelis ir 1,065 milj. eiro (2021.gada 31.decembrī: 979 milj. eiro), no kura finanšu instrumentu bruto portfelis sastāda 964 milj. eiro, ko veido 33,976 projekti (2021.gada 31.decembrī: 896 milj. eiro un 30,978 projekti).

Kopējais ieguldījums tautsaimniecībā pēc ALTUM izsniegtajiem apjomiem pārskata periodā:

Ievērojot Stratēģijā paredzēto, 2022.gada sākumā tika uzsākta pieteikumu pieņemšana programmā Lielo investīciju aizdevumi (līdz 10 milj. eiro apmērā) ar kapitāla atlaidi vidējiem un lielajiem komersantiem. Pārējais finansējums investīciju projekta realizācijai piesaīstāms no citiem finansētājiem. Jaunā programma atšķiras no līdzšinējām uzņēmumu atbalsta programmām ar tajā ietverto kapitāla atlaidi jeb aizdevuma pamatsummas pilnīgu vai daļēju dzēšanu, uz ko uzņēmums var pretendēt, ja tiks sasniegti projekta mērķi un izpildīti noteikti kritēriji. Kopumā interese no atbalsta pretendentiem pārsniedza programmas pieejamo finansējumu vairāk nekā 3 reizes. 2022.gada 18.oktobrī Ministru kabinets nolēma palielināt programmas finansējumu no 99.6 milj. eiro uz 152.1 milj. eiro, papildus finansējumu pārdalot no Covid-19 atbalsta pasākumiem novirzītā, bet neizmantotā finansējuma 52.5 milj. eiro apmērā. Pirmais aizdevums šajā programmā piešķirts 2022.gada decembrī.

Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju 2022.gada rudenī tika izstrādātas jaunās aizdevumu un garantiju atbalsta programmas Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu radīto seku uz ekonomiku mazināšanai un tirgus pārorientācijas īstenošanai, kas ļāva nodrošināt tūlītēju atbalstu uzņēmējiem apgrozāmo līdzekļu nodrošināšanai un likviditātes stabilizēšanai, vienlaikus nodrošinot stabilitātes nosacījumus no valsts puses ilgtermiņa atfīstībai.

Kopumā ANM un ES Kohēzijas politikas 2021.–2027.gada plānošanas perioda ietvaros finanšu instrumentu veidā būs pieejami vismaz 650 milj. eiro, no kuriem jaunajām ANM atbalsta programmām novirzīti 224 milj. eiro. Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju 2022.gadā tika izstrādātas un Ministru kabinetā apstiprinātas 4 jaunas ANM atbalsta programmas:

- uzņēmumu energoefektivitātes programmu, kuras ietvaros uzņēmumiem ir pieejams ANM finansējums 81 milj. eiro apmērā energoefektivitātes paaugstināšanai un atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju plašākaī izmantošanai;
- uzņēmumu digitalizācijas programmu, kuras ietvaros uzņēmējiem ir pieejams ANM finansējums 43 milj. eiro apmērā uzņēmumu digitālās transformācijas, t.i. digitalizācijas, automatizācijas un robotizācijas, veicināšanai;
- daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmu, kuras ietvaros ir pieejams ANM finansējums 57 milj. eiro apmērā, lai uzlabotu daudzdzīvokļu māju energoefektivitāti un pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu;
- zemo īres mājokļu būvniecības programmu, kuras ietvaros ir pieejams ANM finansējums 43 milj. eiro apmērā dzīvojamu īres māju būvniecībai reģionos, lai veicinātu būvniecības standartiem un energoefektivitātes prasībām atbilstošu zemas īres maksas mājokļu pieejamību.

Lai sagatavotos Eiropas Savienības jaunās InvestEU programmas ieviešanai, turpinās jau 2019.gadā uzsāktais sagatavošanās process Altum darbības atbilstības novērtēšanai (Pillar Assessment). Pilāru novērtējums ir priekšnosacījums, lai Altum varētu pieteikties InvestEU ieviešanas partnera lomai un nākotnē – arī tiešās sadarbības partnera lomai ES fondu ieviešanā, tādējādi palielinot jaunu specializētu un piemērotu finanšu instrumentu piedāvājumu Latvijas uzņēmumiem. Altum mērķtiecīgi virzās uz Altum darbības atbilstības novērtējuma veikšanu – 2021.gada 3.ceturksnī tika sagatavots InvestEU pilāru novērtējuma pieteikums, 2023.gada sākumā darbu uzsāk atlases procesā izvēlēts neatkarīgs auditors, kas veiks pilāru novērtējumu, savukārt lēmums par pieteikuma InvestEU ieviešanas partnera lomai iesniegšanu vēl nav pieņemts.

Iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēma

Iekšējā kontrole

Iekšējās kontroles sistēmas mērķis ir nodrošināt uzņēmuma efektīvu, ilgtspējīgu un sekmīgu darbību, sniegtās informācijas patiesumu un atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un darbības principiem.

Altum iekšējās kontroles sistēma ir veidota, lai nodrošinātu uzņēmuma efektīvu, ilgtspējīgu un sekmīgu darbību, sniegtās informācijas patiesumu un atbilstību attiecīgajiem normatīvajiem aktiem un darbības principiem, lai sniegtu pamatotu un pietiekamu pārlicību, ka Altum aktīvi ir nodrošināti pret zaudējumiem un nesankcionētu valdīšanu un lietošanu, darbības riski tiek pastāvīgi apzināti, uzraudzīti un pārvaldīti, kapitāla apmērs ir pietiekams Altum darbībai piemītošo, apzināto risku segšanai, darījumi notiek saskaņā ar Altum noteikto kārtību, Altum darbojas saprātīgi, piesardzīgi un efektīvi, ievērojot likumu un citu normatīvo aktu prasības, kā arī, ka Altum pārvaldē konstatētie trūkumi tiek savlaicīgi novērsti.

Altum vadība ir atbildīga par visaptverošas iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu, tās efektīvas darbības nodrošināšanu. Attiecībā uz finanšu pārskatu sagatavošanu un finanšu pārskatos paustās informācijas patiesumu, objektivitāti, saprotamību un pilnīgumu, šī atbildība tiek īstenota, izraugoties piemērotus uzskaites principus, kuri ir aprakstīti iekšējos normatīvajos dokumentos.

Altum iekšējās kontroles sistēmas uzraudzību, tās pietiekamības un efektivitātes novērtēšanu veic **iekšējā audita daļa**, kura ir neatkarīga struktūrvienība, kas ir pakļauta Altum Padomei, un kuras vadītājs iecelts ar Altum akcionāru sapulces lēmumu. Iekšējā audita daļas darbības mērķis ir stiprināt Altum vērtību un ar neatkarīgu un objektīvu vērtējumu palīdzēt uzņēmuma padomei, valdei un struktūrvienību vadītājiem efektīvāk sasniegt izvirzītos stratēģiskos un biznesa mērķus. Akcionāru sapulce ik gadu apstiprina iekšējā audita daļas gada darbības plānu, par kura izpildi iekšējā audita daļa ziņo Akcionāru sapulcei. Padome veic uzraudzību tam, kā Valde nodrošina iekšējās kontroles sistēmas izveidi un nodrošina tās efektīvu darbību.

Iekšējā audita daļa 2022.gadā atbilstoši saskaņotajam darbības plānam sagatavoja 11 audita ziņojumus, kuros tika sniegts procesu vadības un kontroles sistēmas darbību novērtējums, un par ko tika informēta Altum Padome. Pārskata gadā tika sniegti 63 audita ieteikumi, un visi ieteikumi, kuriem bija pienācis ieviešanas termiņš, ir ieviesti. Ar audita ziņojumiem sniegta pārlicība Altum vadībai par biznesa procesiem, piemēram – MVU izaugsmes aizdevumu programma, Altum Īpašumu un infrastruktūras pārvaldība, COVID-19 programmu ieviešana, Darījumu restrukturizācija un naudas līdzekļu piedziņa, Informācijas sistēmu pārvaldība un citi auditi.

Iekšējā audita daļa savus pienākumus veic atbilstoši piemērojamajiem normatīvajiem aktiem, ievērojot iekšēja audita profesionālās prakses starptautiskos standartus, un Altum iekšējiem normatīvajiem aktiem. Iekšējā audita daļa vismaz reizi gadā sagatavo un iesniedz Akcionāru sapulcei pārskatu par veiktajām pārbaudēm, galvenajām atklātajām problēmām un tūkumiem, novērtējot iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un izsakot viedokli par veicamajiem pasākumiem iekšējās kontroles sistēmas darbības uzlabošanai.

Altum kopš 2017.gada 1.decembra ir izveidota **Revīzijas komiteja**, kura, cita starpā, uzrauga iekšējās kontroles un riska pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti, ciktāl tā attiecas uz finanšu pārskatu un objektivitātes nodrošināšanu. Revīzijas komiteja atbilstoši [Finanšu instrumentu tirgus likuma](#) prasībām uzrauga Altum finanšu pārskatu sagatavošanas procesu un veic citus tai normatīvajos aktos noteiktos pienākumus. Revīzijas komiteja cieši sadarbojās ar Iekšējā audita daļu.

Altum ir izstrādāta *Grāmatvedības politika* un *Uzkrājumu veidošanas politika*, kuru mērķis ir noteikt darījumu, faktu, notikumu un finanšu pārskata posteļu uzskaites, novērtēšanas un atspoguļošanas principus, metodes un noteikumus. Altum vadība noteikusi finanšu uzskaites principus, kas nodrošina, ka finanšu pārskati sniedz informāciju, kas ir ticama un nodevīga finanšu pārskatu lietotājiem lēmumu pieņemšanai. Piemērotā *Grāmatvedības politika* un *Uzkrājumu veidošanas politika* nodrošina, ka Altum finanšu pārskatos paustā informācija ir patiesa, salīdzināma, savlaicīga, nozīmīga, saprotama, atbilstīga un pilnīga. Altum ir izstrādāti iekšējie normatīvie dokumenti, kas nosaka finanšu pārskatu sagatavošanas kārtību.

Risku pārvaldība

Risku pārvaldības mērķis ir identificēt, novērtēt, vadīt un kontrolēt potenciālos notikumus un situācijas, lai nodrošinātu pārlicību par uzņēmuma stratēģisko mērķu sasniegšanu.

Iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēma (turpinājums)

Altum risku pārvaldībai ir izveidota risku vadības sistēma, ņemot vērā Altum lielumu, struktūru un darbības specifiku, kā arī ņemot vērā ierobežotās iespējas vadīt atsevišķus riskus. Altum īsteno tās darbību ietekmējošo risku pārvaldīšanu atbilstoši Altum apstiprinātajiem risku vadības iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, kas apraksta un nosaka līdzekļu kopumu, kādi tiek izmantoti tās darbībai piemītošo risku vadībai.

Risku pārvaldībā tiek ievēroti šādi galvenie principi:

- risku pārvaldība ir ikdienas funkciju sastāvdaļa;
- Altum nosaka un novērtē iespējamus riskus pirms jaunu produktu vai pakalpojumu ieviešanas;
- uzņemoties riskus, Altum saglabā ilgtermiņa spēju īstenot tās darbībai noteiktos mērķus un uzdevumus;
- Altum neiesaistās darījumos, neveic darbības u.tml., kas rada riskus, kuri apdraud to darbības stabilitāti, vai arī kas ievērojami var kaitēt to reputācijai.

Risku pārvaldībai Altum pielieto dažādas risku analīzes metodes un instrumentus, kā arī nosaka riska limitus un ierobežojumus.

Lai arī 2022.gadā mazinājās Covid -19 ietekme, Altum turpināja uzraudzīt Covid-19 ietekmei pakļautos portfeļus. 2022.gadā ir novērojams, ka darījumi, kuriem Covid-19 ietekmes rezultātā tika sniegti atvieglojumi, pēc atvieglojumu termiņa beigām spēj pildīt savas saistības un nav novērojams būtisks saistību neizpildes gadījumu pieaugums.

Ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā, Altum jau, sākot ar 2022.gada februāri, ir ierobežojis jebkāda veida sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas pilsoņiem un ar tiem saistītiem uzņēmumiem.

Krievijas iebrukuma Ukrainā rezultātā ES un pārējā pasaule ievieša sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju un to tiesību subjektiem, un, lai mazinātu sankciju risku, Altum noteica papildu kontroles pasākumus gan finanšu instrumentu piešķiršanas, gan darījumu attiecību uzraudzības laikā, turklāt ir veiktas izmaiņas Altum noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas novēršanas un sankciju ieviešanas politikā, nosakot, ka Altum atturas no sadarbības ar klientiem, kur īpašnieki, patiesā labuma guvēji vai amatpersonas ir Krievijas vai Baltkrievijas pilsoņi. Altum neatbalsta darījumus, kuros finanšu līdzekļus paredzēts izmantot, iepērkot preci/pakalpojumu no Krievijā vai Baltkrievijā reģistrētajām personām.

Altum veic nepārtrauktu sankciju izmaiņu monitoringu, kā arī nepārtraukti un ar uzmanību seko līdzi situācijas attīstībai Ukrainā. Altum veic uzraudzības pasākumus, lai pēc iespējas mazinātu iespējamo tiešo vai netiešo ietekmi uz Altum darbību no notikumiem Ukrainā vai sankciju pret Krieviju un Baltkrieviju rezultātā, t.sk., bet ne tikai papildus uzrauga darījumus ar klientiem, kuru pamatdarbību varētu ietekmēt gan notikumi Ukrainā, gan ieviestās sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju. Sankciju riska vadības ietvaros Altum padziļināti analizē klientus un to sadarbības partnerus, kur novērojama saikne ar valstīm, par kurām ir informācija, ka tās iesaistās vai varētu tikt iesaistītas noteikto sankciju pret Krieviju un Baltkrieviju apiešanā.

Līdztekus iepriekšminētajam Altum 2022.gada laikā ir veikusi nepieciešamos pasākumus, lai identificētu potenciālos grūtībās nonākušos klientus un novērtētu, vai energoresursu sadārdzinājums, kā arī noteiktās sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju tiešā vai netiešā veidā ir ietekmējis vai var būtiski ietekmēt klientu maksātspēju, kā arī lai nodrošinātu tiešās un netiešās ietekmes kvantificēšanu un atbilstošu uzkrājumu izveidošanu.

Altum pārvaldot Fondu, tiek izmantota privātā un riska kapitāla nozares labāko prakse – ieguldījumu komitejā, kas veic ieguldījumu izvērtēšanu un ieguldījumu lēmumu pieņemšanu, ir piesaistīti arī neatkarīgi nozares eksperti, ziņošana Fonda ieguldītājiem tiek veikta saskaņā ar [Invest Europe vadlīnijām](#), savukārt ieguldījumu vērtēšana tiek veikta saskaņā ar izstrādātu iekšēju procedūru, kas balstīta uz [IPEV Padomes apstiprinātajām novērtēšanas vadlīnijām](#).

Gada pārskats latviešu un angļu valodā ir publiski pieejams Altum telpās Doma laukumā 4, Rīgā un elektroniskā veidā – interneta mājas lapā www.altum.lv, sadaļas „INVESTORIEM” apakšsadaļā [“FINANŠU INFORMĀCIJA”](#) un sadaļas “PAR ALTUM” apakšsadaļā [“FINANŠU INFORMĀCIJA”](#).

Neatkarīga revīzija

Altum gada finanšu pārskatiem tiek veikta neatkarīga revīzija, kuras ietvaros neatkarīgi revidenti sniedz atzinumu par to, vai, viņuprāt, Altum finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Altum finanšu stāvokli, darbības rezultātiem un naudas plūsmu, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem [Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem](#). Par Altum finanšu pārskatu revidentu 2020. - 2022.gadam ir apstiprināta SIA [“Deloitte Audits Latvia”](#). Ievērojot [ES regulas Nr.537/2014](#) prasības par obligāto revidentu vai revīzijas uzņēmumu iecelšanu sabiedriskas nozīmes struktūrās, revidenta izvēles procesā tika iesaistīta Altum Revīzijas komiteja. Revidenta izvēle tika veikta [Publisko iepirkumu likumā](#) noteiktajā kārtībā, veicot atklātu konkursu.

Iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēma (turpinājums)

Veicot revidenta atlasī, tika izvērtēti šādi kvalifikācijas kritēriji:

- iepriekšējo 3 (trīs) gadu laikā (2017., 2018., 2019. un 2020. līdz piedāvājuma iesniegšanas brīdim) ir pieredze vismaz 3 (trīs) veiktām revīzijām kredītiestāžu gada pārskatiem, kur kredītiestādes kredītporfeļa bilances vērtība ir ne mazāka par 200 milj. eiro;
- ir licence zvērinātu revidentu pakalpojumu sniegšanai;
- atbildīgajam revidentam ir [Latvijas zvērinātu revidentu asociācijas](#) izsniegts zvērināta revidenta sertifikāts;
- pretendents kā arī jebkurš pretendenta revidentu komercsabiedrību tīkla sadarbības partneris (ja pretendents ir revidentu komercsabiedrību tīkla sadarbības partneris), nav sniedzis Altum vai tās kontrolētiem uzņēmumiem Eiropas Savienībā ES regulas Nr.537/2014 5.pantā minētos ar revīziju nesaistītus aizliegtus pakalpojumus 5.pantā norādītajā laikposmā un atbilst Eiropas Parlamenta un padomes regulas Nr.537/2014 4. un 5.pantā minētajām prasībām.

Revidenta izvēlei tika piemēroti šādi kritēriji:

- saimnieciski izdevīgākais piedāvājums ar viszemāko cenu;
- līguma izpildē tiek iesaistīts Starptautisko finanšu pārskatu standartu eksperts.

Ieguldījums ilgtspējā

Finanšu nozarei ir izšķiroša nozīme Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanā, tostarp pārejā uz klimatneitrālu, klimatnoturīgu, resursefektīvu un taisnīgu ekonomiku. Ilgtspēja ir galvenā Altum uzņēmējdarbības un stratēģijas daļa, un tā kļuvusi par svarīgu stratēģisko virzītājspēku banku nozarē, kā arī atfīsības finanšu institūcijām Eiropā. Altum uzņemas atbildību par savas ikdienas darbības ilgtermiņa ekonomisko, vides un sociālo ietekmi un pastāvīgi strādā, lai ar pieņemtajiem ieguldījuma lēmumiem, veidojot portfeli, sekmētu ilgtspējīgu atfīsību, neradītu nelabvēlīgu ietekmi uz ilgtspējas faktoriem un sniegtu pozitīvu ieguldījumu uzņēmumu transformācijā uz ilgtspējīgu ekonomiku un veicinātu rīkoties atbildīgi savā uzņēmējdarbībā.

Atbalstot pasaules kopīgo plānu klimata pārmaiņu apturēšanai, nabadzības izskaušanai un nevienlīdzības apkarošanai līdz 2030.gadam, Altum seko tiem uzņēmumiem, kuri ir apņēmušies sniegt ieguldījumu ilgtspējīgā atfīsībā, un ir noteicis prioritāros [ANO ilgtspējīgas atfīsības mērķus](#) (turpmāk - ANO IAM), kas ir cieši saistīti ar uzņēmuma darbību un stratēģiskajiem mērķiem. ANO IAM izvirzīti, balstoties uz ieinteresēto pušu aptauju un Altum ietekmi, kas redzams Altum būtiskuma matricā (skat. tālāk šajā sadaļā).

Ietekme	Būtiskuma aspekts	ANO IAM
Klimata jautājumi	Klimata pārmaiņu mazināšanai radīti finanšu instrumenti Noturības pret klimata pārmaiņām izvērtēšana visos finansēšanas lēmumos Izpratnes veicināšana pret klimata pārmaiņām, noturību pret tām Pašu ikdienas darbību ietekme uz klimatu	
Pārvaldība	Godīga un ētiska pārvaldība, korupcijas novēršana Atklāta komunikācija un ieinteresēto pušu iesaiste Ilgtspējīgi iepirkumi Kiberdrošība, tiesības uz privātumu un datu aizsardzība	
Pakalpojumi	Uzņēmējdarbības, nodarbinātības veicināšana Pārvaldības lēmumi visos finansēšanas lēmumos Sociālie apsvērumi visos finansēšanas lēmumos	
Darba vide	Darbinieku veselība un drošība Godīga attieksme pret darbiniekiem Darbinieku izglītība un atfīsība Daudzveidīga un iekļaujoša darba vide, dzimuma līdztiesība	

Sabiedrība Uzņēmējdarbības gara sekmēšana un stiprināšana
 Finanšu prafības veicināšana sabiedrībā
 Sieviešu ekonomiskā stāvokļa uzlabošana

Altum efektīvu darbību ilgtermiņā iespējams nodrošināt tikai ievērojot ilgtspējīgas komercdarbības principu, ko veido trīs savstarpēji saistīti un vienlīdz būtiski ESG aspekti – vides (*environmental*), sociālais (*social*) un korporatīvās pārvaldības (*governance*).

Sākot ar 2021.gada sākumu, Altum vadība kā vienu no prioritātēm ir izvirzījusi ilgtspējīgu finansējumu un ESG aspektu integrāciju kredītrisku vadībā un biznesa procesos. Tas ir arī viens no Altum Stratēģijas 2022.-2024.gada mērķiem un iekļauts kā viens no pieciem pamatuzdevumiem akcionāru pilnsapulces apstiprinātajā darbības plānā 2022.gadam.

2022.gadā [Finanšu un kapitāla tirgus komisija](#) izstrādāja Latvijas [finansu sektora ilgtspējas ceļa karti](#), lai skaidrotu finanšu sektora uzrauga ekspektācijas par finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku nostāju un rīcību ilgtspējas risku identificēšanas un pārvaldības jomā. Ceļa kartes mērķis ir veicināt vienotu izpratni par finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem noteiktiem veicamajiem soļiem ilgtspējas risku identificēšanas un pārvaldības jomā. Altum izstrādātajā ceļa kartē iekļautie aspekti un soļi uz ilgtspējīgām finansēm atbilst FKTK izstrādātajai ceļa kartei.

Ceļā uz ilgtspējīgām finansēm un ilgtspējas aspektu integrāciju visos Altum procesos un informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju finanšu pakalpojumu nozarē -

notiek darbs pie ilgtspējīgu finanšu instrumentu klāsta paplašināšanas

tiek veicināta MVU un MidCap virzība ilgtspējīgā attīstībā, nodrošinot tiem atbilstošu finansējuma pieejamību un noteiktus stimulus ilgtspējas rezultātu sasniegšanā

kopumā tiek palielināts finanšu sektora un valsts atbalsts, lai paātrinātu uzņēmumu parēju uz ilgtspējīgu ekonomiku

tiek pārskatīti iekšējie procesi, lai integrētu ESG aspektus, pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus un tālākā portfeļa uzraudzībā

tiek pilnveidots darbinieku kompetences ilgtspējīga finansējuma un ESG aspektu integrācijā risku pārvaldībā

Altum ambīciju līmenis attiecībā uz ilgtspējīgu finansējumu tiek īstenots brīvprātīgi, un to nosaka (i) ieinteresēto pušu, piemēram, investoru, kredītreitingu aģentūru, starptautisko aizdevēju, [Nasdaq](#), gaidas uz Altum kā Latvijas atfīsības finanšu institūciju, kam ir ļoti būtiska ietekme uz Latvijas tautsaimniecību, un (ii) atbilstības prasības publiskajam finansējumam, kas pieejams no ES Kohēzijas politikas un/vai ANM instrumenta, kas sniedz ieguldījumu ilgtspējīgas Eiropas investīciju plānā/zaļā kursa investīciju plānā, kur Altum ieņem kritiski svarīgu lomu finanšu instrumentu īstenošanā MVU sektorā Latvijā. Altum ambīciju līmeni ietekmē arī ilgtspējīgas finansēšanas regulējums, kas jau ir spēkā daļai Altum portfeļa (kā piemēram, portfelim, kas finansēts saskaņā ar Altum [Zaļo obligāciju ietvaru 2021](#), ņemot vērā [Starptautiskās Kapitāla tirgus asociācijas](#) (ICMA) publicētos Zaļo un sociālo obligāciju principus un [Taksonomijas](#) normatīvais regulējums. Lai arī nav saistoši Altum, taču Altum savā ikdienas darbībā ievēro starptautisko finanšu institūciju sektora praksi, tādejādi šobrīd ir izskatītas [EBA](#) (Eiropas Banku iestādes) vadlīnijas par ESG aspektu integrāciju kredītriska pārvaldībā, tostarp aizdevumu izsniegšanā un uzraudzībā, un izvērtēta to tālāka integrācija Altum kredītriska pārvaldības procesos gan pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus, gan pilnveidojot Altum iekšējos procesus.

Ar Altum īstenoto valsts atbalsta programmu palīdzību tiks veicināta tādu projektu īstenošana, kas ar izmērāmiem rādītājiem spēs nodrošināt pozitīvu novērtējumu sociālajiem un vides faktoriem, kas saistīti ar uzņēmumu ilgtspēju un ietekmi uz sabiedrību. Programmu īstenošanā tiks veikta uzraudzība plānoto rezultātu un mērķu sasniegšanai.

leguldījums ilgtspējā (turpinājums)

Visas jaunās programmas, kuru ietvaros ir pieejams finansējums no ANM, no atbalstāmo aktivitāšu viedokļa ir ar ilgtspējas uzsvāru, tikai dažādos aspektos, un ir iedalāmas (i) klimata programmas, nodrošinot DNSH principa ieviešanu Taksonomijā noteiktām vides mērķu prasībām, (ii) digitalizācijas programma ar mērķi celt produktivitāti un (iii) īres namu programma ar sociālo mērķi – mazināt nevienlīdzību.

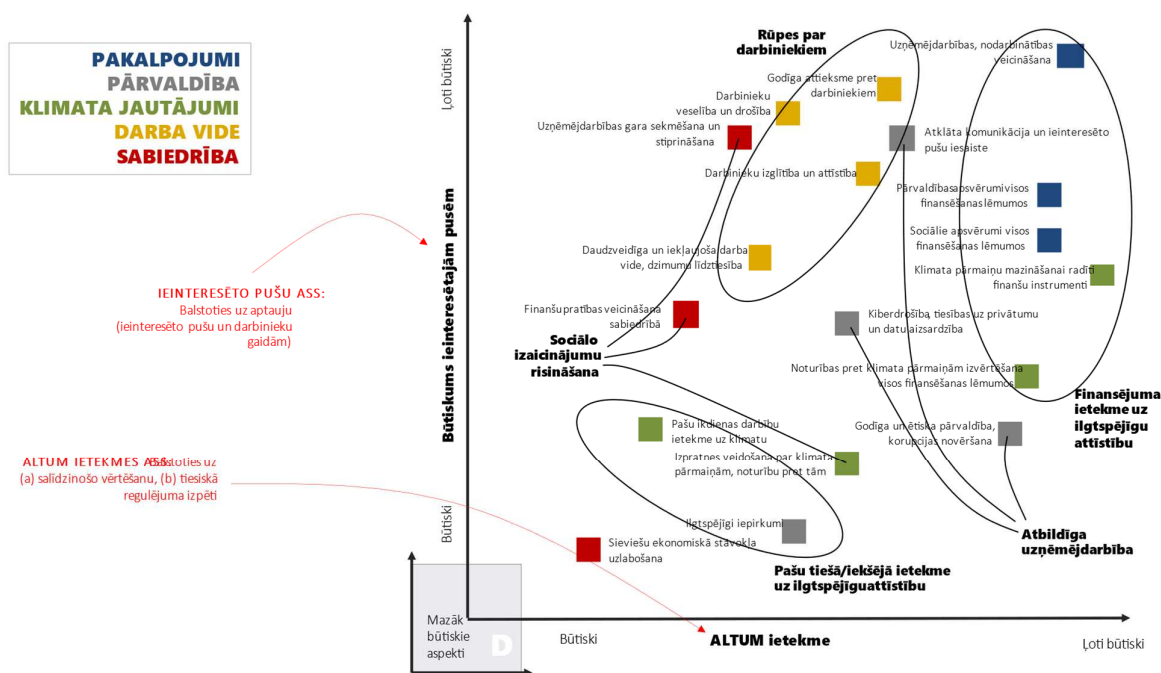
Altum ir identificējusi un īsteno ciešu sadarbību ar Altum ieinteresētajām pusēm, apzinoties Altum īpašo lomu tautsaimniecībā, kā arī ieinteresēto pušu vajadzības un risinot tās. Altum apzinās un izvērtē savas darbības sociālo, vides un ekonomisko ietekmi un iesaista ieinteresētās puses abpusēji būtisku jautājumu risināšanā. Veidojot attiecības ar iesaistītajām pusēm, Altum organizē un iesaistās konsultācijās, veido partnerības, rīko informatīvus un izglītojošus pasākumus.

Lai sastādītu Altum ilgtspējas būtiskuma matricu un nodefinētu ambīciju līmeni attiecībā uz ilgtspējīgu finansējumu aizdevumu portfeli, 2021.gada nogalē tika veikta ieinteresēto pušu apzināšana, kartēšana un aptauja, kas jāva identificēt ilgtspējas saturā ietveramos būtiskos aspektus. Aptaujā tika uzrunāti vairāk kā 620 respondenti no dažādām ietekmes pušu grupām, to starp darbinieki, akcionāri, klienti, kapitāla tirgus dalībnieki, komercbankas, finansētāji un finanšu nozares pārstāvji, ilgtspējas eksperti, izglītības un zinātnes pārstāvji, piegādātāji, NVO sektora dalībnieki, politikas veidotāji, mediji, profesionālās asociācijas, uzņēmējdarbības atbalsta organizācijas un uzraudzības un kontroles iestādes. Aptaujā ikviens tika aicināts sniegt novērtējumu par līdzšinējo Altum darbību vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības jomām, kā arī izteikt savas gaidas attiecībā uz Altum ilgtspējas jomām biznesa vidē, ikdienas darbībā, sabiedrības atbalstā un attīstībā, kā arī Altum kā darba devēju.

Viens no būtiskākajiem jautājumiem ieinteresēto pušu aptaujā bija saistīts ar Altum ambīciju līmeni, kur respondenti tika aicināti izvēlēties 1-3 ilgtspējīgu finansējuma virzienus. Ņemot vērā ieinteresēto pušu viedokļu apkopojumu attiecībā uz Altum ambīciju līmeni ilgtspējīgu finansējuma jomā kā TOP3 prioritātes ir izvirzīti: (i) uzlabot ilgtspējīgu finansējuma pieejamību maziem un vidējiem uzņēmumiem, (ii) veicināt tādu projektu īstenošanu, kas spēs nodrošināt pozitīvu vides un sociālo ietekmi un (iii) paplašināt ilgtspējīgu finanšu instrumentu kopumu.

Līdz ar to turpmāk vēl lielāka uzmanība tiek pievērsta ilgtspējas jomām, gan paplašinot ilgtspējīgu finansējuma kopu un uzlabojot to pieejamību uzņēmumiem, gan pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus, gan pilnveidojot Altum iekšējos procesus.

Šī procesa rezultātā ir identificētas nozīmīgākās ietekmes jomas un būtiskuma aspekti, sastādot būtiskuma matricu

2022.gada pavasarī tika pabeigts darbs pie Altum ilgtspējīgu finansējumu un ESG aspektu integrācijas kredītrisku vadībā detalizētas ceļa kartes izstrādes MVU, Midcap un lauksaimnieku segmentos. Ceļa karte tiek veidota kā detalizēts aktivitāšu plāns tādās jomās kā jaunu produktu attīstība un esošo produktu virzība uz ilgtspējīgu finansējumu, portfeļa marķēšana, ESG aspektu integrācija kredīvērtēšanas uzraudzībā, kā arī portfeļa ilgtspējas KPI datu pārvaldība.

ieguldījums ilgtspējā (turpinājums)

Vadoties pēc sastādītās ESG ceļa kartes, 2.pusgadā tika uzsākts darbs pie ceļa kartes aktivitātēm, kas skar ESG aspektu integrāciju kredītriska vadībā Altum aizdevumu un garantiju portfeļiem MVU, Midcap un lauksaimnieku segmentos – lai izveidotu ESG risku novērtēšanas matricu un skoringa modeli, pielāgotu klientu anketu, lai iegūtu informāciju ESG risku izvērtējumam un attiecībā uz plānotajiem/faktiskajiem klientu ilgtspējas KPI's datiem. Tāpat ir uzsākts darbs pie pašreizējo zaļo/ilgtspējīgo projektu noteikšanu MVU un lauksaimnieku segmentos un šo segmentu aizdevuma portfeļa radītās CO₂ izmešu pēdas noteikšanas.

Savukārt Altum pārvaldītajā Fondā jau kopš 2021.gada vasaras ieguldījumi tiek veikti, pievēršot pienācīgu rūpību mērķa uzņēmuma darbībai ESG jomā un saistīto ekonomikas izmaiņu sagaidāmai ietekmei uz uzņēmuma piegāžu un vērtību ķēdēm. Ievērojot [Regulas par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē](#) (SFDR) prasības, 2022.gada nogalē tika publicētas Fonda nostādnes, kas atspoguļo to, ka Altum izvērtē tās ieguldījumu lēmumu galveno nelabvēlīgo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem (Principal Adverse Impact report), saskaņā ar SFDR 4.panta prasībām.

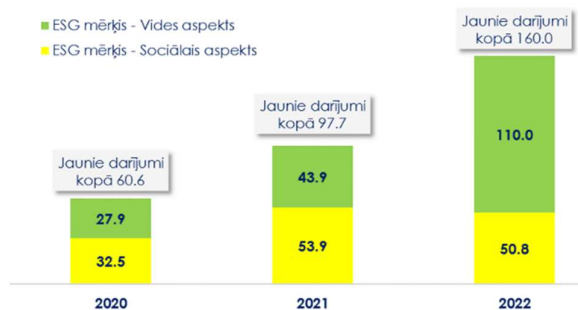
Altum apņemas sekot labākajiem nozares piemēriem Eiropā, kas ir paduši savu stingru nostāju, definējot sasniedzamos mērķus un neatbalstāmās nozares un projektus neatkarīgi no finansējuma izcelsmes un kas jau šobrīd nefinansē enerģijas ražošanas projektus, kuros izmanto fosilo kurināmo. Šā gada laikā tiks noteikts ambīciju līmeni, kur Zaļo aktīvu koeficients jaunajiem aizdevumiem un esošajam aizdevumu portfelim tiks definēts gan 3 gadu periodam, gan līdz 2030.gadam. Cita starpā, esošais klientu portfelis tiks pārskatīts, stimulējot klientu pāreju uz ilgtspējīgu attīstību, kā arī pakāpeniski atsakoties no tādu projektu finansēšanas, kas neatbilst Altum noteiktajiem ESG aspektiem kredītriska pārvaldībā.

Altum finansēto projektu ietekme uz Vides un Sociālajiem aspektiem

Jau kopš 2016.gada Altum aktīvi strādā pie Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanas. Pēdējos gados klientu interese un atbalsta izmantošanas aktivitāte ir ļoti strauji augusi. Jāatzīmē, ka 2022.gadā klientu pieaugošās aktivitātes sakrīt ar ES programmu nomaiņu ES plānošanas periodu maiņas rezultātā, kas attiecīgi veicināja ievērojamu aktivitāti līdzšinējās programmas noslēgumā. Tas rezultējies būtiskos jauno darījumu apjomos Privātpersonu segmentā, kas sekmē Vides mērķu sasniegšanu.

Arī jaunajā Daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes programmā jaunā plānošanas perioda ietvaros ir vērojama nemainīgi liela interese un klientu aktivitāte. Ņemot vērā šo Privātpersonu segmenta augsto aktivitāti un aktualitāti, Altum turpinās fokusēties uz šo jomu.

Privātpersonu segmentā - Jauno darījumu apjoms, 2020 - 2022, MEUR

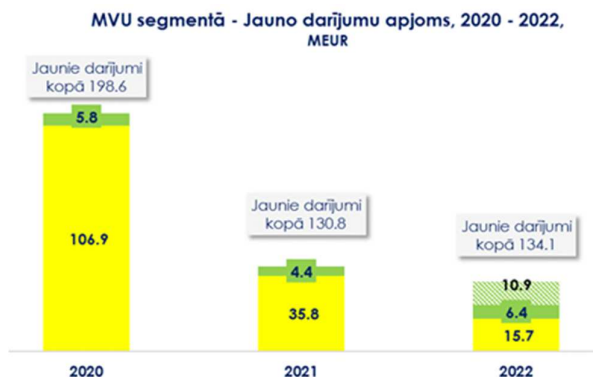
Daudzdzīvokļu māju un privātmāju energoefektivitātes programmu 2022. gada jauno darījumu rezultātā

7 180 tCO₂e samazinājums gadā

(projektu plānotā kopējā ietekme)

leguldījums ilgtspējā (turpinājums)

2017.gada rudenī Altum, kapitāla tirgos emitējot Zaļās obligācijas 20 milj. eiro apmērā, tika sākts aktīvs darbs pie ilgtspējīgu projektu finansēšanas un tirgus izglītošanas.

Covid-19 pandēmija būtiski piebremzēja MVU segmenta interesi par energoefektivitāti uzlabojošiem, atjaunīgo energoresursu un ilgtspējīga transporta projektiem. Piesardzība turpinājās arī 2022.gadā, sākoties Krievijas karam Ukrainā. Tikai līdz ar energoresursu krīzi, uzņēmēju aktivitāte atjaunojās, taču samērā nogaidoši, cerot uz ātrāku ANM energoefektivitātes programmas sākumu. Tas izskaidro relatīvi nelielos izsniegtos apjomus 2022.gadā. Jāatzīmē, ka šādu projektu realizācijā ir visai liels laika posms starp finansējuma piešķiršanu un projekta realizāciju, tamdēļ uz 2022.gada beigām tiek norādīts arī piešķirtais, bet vēl neizsniegtais finansējums.

Atzinīgi novērtējams, ka Altum 2022.gadā piešķirtais finansējums MVU segmentā projektu realizācijai, lai sekmētu Vides mērķu sasniegšanu, ir ar ļoti augstu CO₂ pēdas samazinājuma intensitāti, lai arī aizdevumu apjomi ir relatīvi nelieli.

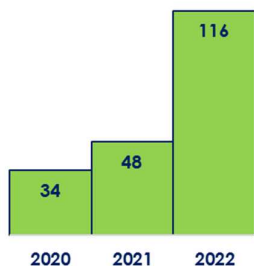

1 158 tCO₂e uz 1 MEUR samazinājums gadā
 (projektu kopējā plānotā ietekme)

Augstāk minētās aktivitātes sniedzot garantijas un grantus daudzdzīvokļu māju un privātmāju energoefektivitātes uzlabošanas programmās Privātpersonu segmentā un aizdevumus ilgtspējīgu projektu realizācijai MVU segmentā rezultējušās sekojošos jauno darījumu apjomos Vides mērķu sasniegšanā:

Savukārt aktīvi sniedzot garantijas mājokļa iegādei (Privātpersonu segments) un nodrošinot uzņēmumiem pilnu spektru valsts atbalsta finanšu instrumentus Covid pandēmijas seku pārvarēšanai Altum jauno darījumu apjomi Sociālo mērķu sasniegšanā ir sekojoši:

Jaunie darījumi, kas sekmē Vides mērķu sasniegšanu 2020 - 2022, MEUR

Jaunie darījumi, kas sekmē Sociālo mērķu sasniegšanu 2020 - 2022, MEUR

ESG - Korporatīvā pārvaldība (Governance)

Lai nodrošinātu Altum stratēģisko mērķu sasniegšanu un ilgtspēju, ir izstrādāts un pilnveidots korporatīvās pārvaldības modelis. Altum no 2021.gada piemēro Korporatīvās pārvaldības ieteikumus, kas ietverti Kodeksā.

Kodeksā noteikto korporatīvās pārvaldības principu ievērošana veicina uzņēmuma ilgtermiņa vērtības pieaugumu, to efektīvu pārvaldību un darbības caurskatāmību un ir attiecināma visos Altum līmeņos, veidojot sekmīgu savstarpējo attiecību sistēmu starp akcionāru, padomi, valdi, darbiniekiem, klientiem un pārējo sabiedrību. Altum ikdienas darbībā veido atvērtu un uzticamu komunikāciju ar visām iesaistītajām pusēm, kā arī nodrošina atbilstību Latvijas un starptautiskajām likumdošanas normām un ētikas standartiem.

Izvērtējot Altum korporatīvās pārvaldības sistēmas atbilstību Kodeksā noteiktajiem korporatīvās pārvaldības principiem un šo principu ievērošanu Altum darbībā, Altum pilnībā ievēro Kodeksā noteiktos korporatīvās pārvaldības principus, izņemot principu "Uzņēmuma padomē ir neatkarīgi padomes locekļi".

Augstākās vadības institūciju nominēšana un izvēle

Kompetenta un pieredzējusi uzņēmuma vadība ir priekšnoteikums uzņēmuma efektīvai darbībai un lēmumu pieņemšanai, kas sekmē uzņēmuma ilgtermiņa vērtības pieaugumu.

Altum pārvaldības modelis ir veidots, ievērojot korporatīvās pārvaldības labo praksi, kas ietverta Kodeksā, nodalot stratēģisko un operatīvo vadību. Uzņēmumā ir trīs pakāpju pārvaldes struktūra. Altum pārvaldību īsteno akcionāru sapulce, padome un valde. [Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā](#) noteiktajos gadījumos lēmumus pieņem arī [Ministru kabinets](#) kā augstākā lēmējinstiūcija. Saskaņā ar [Komerclikumu](#) gan valdei, gan padomei noteikta solidāra atbildība.

Izvērtējot Altum korporatīvās pārvaldības sistēmas atbilstību Kodeksā noteiktajiem korporatīvās pārvaldības principiem un šo principu ievērošanu Altum darbībā, Altum pilnībā ievēro Kodeksā noteiktos korporatīvās pārvaldības principus, izņemot principu "Uzņēmuma padomē ir neatkarīgi padomes locekļi". Altum padomes un valdes sastāvu un darbības laiku nosaka [Atfīsības finanšu institūcijas likums](#) (turpmāk AFI likums)

Saskaņā ar AFI likuma 7.pantu uz Altum padomes un valdes locekļiem ir attiecināmas prasības, kādas noteiktas [Kredītiestāžu likumā](#) kredītiestādes padomes un valdes locekļiem.

Altum padomes sastāvu veido trīs padomes locekļi. Katrs akciju turētājs ir tiesīgs izvirzīt vienu padomes locekļa kandidātu. Padomes priekšsēdētājs ir [Finanšu ministrijas](#) izvirzīts padomes loceklis. Altum valdē nevar būt vairāk par pieciem valdes locekļiem. Padome ievēl valdes priekšsēdētāju no valdes locekļu vidus. Padomes un valdes locekļu pilnvaru termiņš ir trīs gadi.

Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtību nosaka Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un Ministru kabineta noteikumi "[Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātajai publikai personai](#)". Valdes vai padomes locekļu kandidātu izvērtēšanai valsts kapitāla daļu turētājs vai kapitālsabiedrības padome izveido nominācijas komisiju. Nominācijas komisijā iekļauj valsts kapitāla daļu turētāja vai padomes un Pārresoru koordinācijas centra (no 2023.gada 1.marta Valsts kancelejas Pārresoru koordinācijas departaments) (turpmāk - PKC) izvirzītos pārstāvjus, kā arī neatkarīgus ekspertus un, ja nepieciešams, novērotājus ar padomdevēja tiesībām.

Iespējamie valdes un padomes locekļu kandidāti tiek atlasīti, organizējot kandidātu pieteikšanās procedūru. Izņēmums pieļaujams tikai likumā paredzētos gadījumos, ja padomes vai valdes locekli pārvel uz jaunu pilnvaru termiņu vai personu nav iespējams nominēt termiņā, kas nodrošinātu padomes vai valdes rīcībspēju.

Ja padomes vai valdes locekļa kandidātu noteiktajā kārtībā nav iespējams nominēt termiņā, kas nodrošinātu institūcijas rīcībspēju, par padomes vai valdes locekli ieceļ kandidātu, kas atbilst attiecīgajam nepieciešamās profesionalitātes un kompetences kritērijiem. Šādā kārtībā ievēlētā persona amata pienākumus pilda līdz brīdim, kad likumā noteiktajā nominēšanas kārtībā amatā tiek ievēlēts padomes vai valdes loceklis, bet ne ilgāk kā vienu gadu.

Altum padomes un valdes locekļu nominēšanas kārtība nodrošina Kodeksa korporatīvās pārvaldības ieteikumu mērķi un veicina labu korporatīvo pārvaldību kapitālsabiedrībā.

ESG - Korporatīvā pārvaldība (Governance) (turpinājums)

Akcionārs

Akcionāru efektīva iesaistīšana lēmumu pieņemšanā palīdz sasniegt uzņēmuma finanšu un nefinanšu mērķus, kā arī nodrošina uzņēmuma ilgtspējīgu darbību.

Finanšu ministrija

Altum kapitāla daļu turētāju pārstāvja amatā turpina strādāt [Finanšu ministrijas valsts sekretāre](#)

Baiba Bāne

Ekonomikas ministrija

Altum kapitāla daļu turētāju pārstāvja amatā turpina strādāt [Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs](#)

Edmunds Valantis

Zemkopības ministrija

Altum kapitāla daļu turētāja pārstāvja amatā ir stājies [Zemkopības ministrijas valsts sekretārs](#)

Raivis Kronbergs,

kuru Ministru kabinets Zemkopības ministrijas valsts sekretāra amatā apstiprināja ar 2022.gada 3.janvāri

Padome

Altum padomes locekļiem ir atbilstoša pieredze un kompetence, piemīt prasmju un zināšanu kopums, tostarp par finanšu nozari, biznesa atfīsbības vadību, kā arī uzņēmuma stratēģiju un finanšu vadību. Padomē ir pārstāvēti abi dzimumi, ievēroti dažādības principi.

Līga Kļaviņa

Padomes priekšsēdētāja.

Valsts sekretāra vietniece finanšu politikas jautājumos Latvijas Republikas [Finanšu ministrijā](#). Līdz tam ieņēmusi vairākus vadošos amatus Finanšu ministrijā, pārstāvot Latvijas valsts intereses valsts kapitālsabiedrībās, kā arī ilgstoši darbojusies starptautiskajās finanšu institūcijās.

Ieguvusi maģistra grādu jurispudencē Latvijas Universitātes Starptautisko attiecību institūtā.

Pilnvaru termiņš: 26.12.2025.

Ilze Baltābola

Padomes locekle

Pieredzi uzņēmējdarbības vides uzlabošanas politikas koordinēšanā un uzņēmējdarbības atbalsta programmu ieviešanā Latvijā.

[Ekonomikas ministrijas](#) Uzņēmējdarbības konkurētspējas departamenta direktora vietniece.

Absolvējusi Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultāti, iegūstot maģistra grādu Eiropas studijās.

Pilnvaru termiņš: uz laiku, līdz tiks atlasīts kandidāts Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajā kārtībā.

Jānis Šnore

Padomes loceklis

15 gadu pieredze finanšu vadībā un plānošanā, patlaban ir Latvijas Republikas [Zemkopības ministrijas](#) valsts sekretāra vietnieks.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (agrāk Latvijas Lauksaimniecības universitāte) ieguvis maģistra grādu lauksaimniecības zinātnē, kā arī Latvijas Universitātes Starptautisko attiecību institūta diplomu par profesionālās izglītības kursu starptautiskajās ekonomiskajās attiecībās.

Pilnvaru termiņš: 26.12.2025.

Altum ir noteikta un saprotama padomes darba organizācija un savlaicīgas, kvalitatīvas un atbilstošas informācijas pieejamība, kas veicina padomes uzdevumu efektīvu izpildi un padomes locekļu pilnvērtīgu iesaisti lēmumu pieņemšanā. 2022.gadā notika 13 padomes sēdes, kurās tika izskatīti jautājumi par Altum darbības uzraudzību un pārvaldību, kā arī vērtēts Revīzijas komitejas darbs, lektējā audita daļas darbība un neatkarība, skatīti jautājumi, kas saistīti ar lektējās kontroles sistēmas darbību, valsts atbalsta programmu ieviešanu, īstenošanu un uzraudzību. Padome aktīvi iesaistījās Stratēģijas izstrādes procesā.

ESG - Korporatīvā pārvaldība (Governance) (turpinājums)

Valde

Reinis Bērziņš

Valdes priekšsēdētājs

Biznesa vadības un finanšu profesionālis ar ievērojamu pieredzi uzņēmumu un iestāžu vadībā.

Ieguvis maģistra grādu starptautiskajās finansēs un banku darbībā Banku augstskolā, kā arī biznesa vadībā Šveices Biznesa skolā un tiesību zinātnēs Latvijas Universitātē.

Galvenās atbildības jomas: finanšu un resursu vadība, ilgtspējas vadība un personāla jautājumi.

Starptautiska investīciju fonda "Trīs jūru iniciatīvas investīciju fonds" Uzraudzības padomes loceklis. Banku augstskolas Padomnieku konventa priekšsēdētājs. RSU padomes priekšsēdētājs.

Altum vada no 2015.gada 12.oktobra.

Pilnvaru termiņš:
26.05.2024.

Jēkabs Krieviņš

Valdes loceklis

Finanšu jomas eksperts ar vairāk nekā 25 gadu pieredzi uzņēmējdarbības kreditēšanas procesu organizēšanā un vadīšanā, kas gūta, strādājot gan komercbanku, gan valsts finanšu iestāžu sektorā.

Ieguvis maģistra grādu uzņēmējdarbības un iestāžu vadībā Rīgas Biznesa skolā, banku darbinieka sertifikātu Banku augstskolā un bakalaura grādu ekonomikā Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (agrāk Latvijas Lauksaimniecības universitāte)

Galvenās atbildības jomas: IT un tehnoloģiju attīstība, Altum klientu un reģionālo pakalpojumu centri, privātpersonu mājokļu garantijas, Latvijas Zemes fonda pāraudzība.

Eiropas Garantiju institūciju asociācijas (AECM) valdes loceklis

Pilnvaru termiņš:
26.05.2024.

Inese Zīle

Valdes locekle

20 gadu darba pieredze finanšu sektorā, tai skaitā vairāk nekā 15 gadu pieredze, vadot dažādus departamentus, kā arī darba pieredze valsts sektorā.

Ieguvusi maģistra grādu starptautiskajā ekonomikā un uzņēmējdarbībā Latvijas Universitātē.

Galvenās atbildības jomas: Altum valsts atbalsta programmu izstrāde un ieviešana, dzīvojamo ēku energoefektivitāte, korporatīvo klientu apkalpošana, mārketinga un sabiedriskās attiecības.

Kā Altum pārstāve Latvijas Finanšu nozares asociācijas padomē. AS "Sadales fiks" padomes locekle.

Pilnvaru termiņš:
26.05.2024.

Ieva Jansone-Buka

Valdes locekle

Darba pieredze saistīta ar finanšu nozari, strādājot vadošos amatos gan komercbanku sektorā, gan uzņēmumos.

Ieguvusi profesionālā maģistra grādu uzņēmējdarbībā Rīgas Ekonomikas Augstskolā, sociālo zinātņu bakalaura grādu vadības zinātnē un politikas zinātnē Latvijas Universitātē.

Galvenās atbildības jomas: riska kapitāla finanšu instrumenti, kreditēšanas procesa organizēšana un vadīšana, eksporta garantijas, sociālā uzņēmējdarbības un uzņēmumu energoefektivitātes programmas īstenošana, klientu saistību izpilde un kontrole.

SIA "Tet" padomes locekle.

Pilnvaru termiņš:
17.03.2024.

Juris Jansons

Valdes loceklis

Vairāk nekā 20 gadu pieredze darbības atbilstības, finanšu noziegumu novēršanā un risku vadībā, kas gūta, ieņemot vadošus amatus komercbanku sektorā.

Ieguvis maģistra grādu tiesību zinātnēs Latvijas Universitātē. Papildus ilggadējai pieredzei noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, ir iegūts CAMS sertifikāts,

Galvenās atbildības jomas: riska vadība, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana, juridiskā un administratīvā pārvaldība.

Pilnvaru termiņš:
08.01.2026.

ESG - Korporatīvā pārvaldība (Governance) (turpinājums)

2022.gada 31.martā Aleksandrs Bimbirulis atstāja AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" valdes locekļa amatu. Jaunais valdes loceklis Juris Jansons tika izvēlēts Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 31.pantā noteiktajā nominēšanas kārtībā un darbu jaunajā amatā uzsāka 2023.gada 9.janvārī.

2023.gadā valde sanāca uz 101 valdes sēdi.

Informācija par Altum vadību, Altum kapitāla daļu turētāju pārstāvjiem, Altum Revīzijas komiteju un Altum pārvaldību ir pieejama Altum interneta mājas lapā www.altum.lv, sadaļas „PAR ALTUM” apakšsadaļā “[Korporatīvā pārvaldība](#)”.

Padomes un valdes atalgojumu nosaka Latvijas Republikas tiesību akti – Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi. Tiesību aktos ir noteikts vienots regulējums publiskas personas kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļu atļidzībai. PKC izstrādātais regulējums Vadlīnijas publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu atļidzības noteikšanai definē prēmijas jeb atļidzības mainīgas daļas izmaksāšanas kārtību valdei pēc gada pārskata apstiprināšanas un kapitālsabiedrības, tās valdes un padomes darbības rezultātu pārskata gadā izvērtēšanas.

Uzņēmuma darbības caurskatāmība

Uzņēmuma darbības caurskatāmība ir pamats efektīvām investoru attiecībām un veiksmīgai komunikācijai ar akcionāriem un citām ieinteresētajām pusēm. Altum regulāri un laikus informē akcionārus un citas ieinteresētās puses par uzņēmuma saimniecisko darbību, finanšu rezultātiem, pārvaldību un citiem aktuālajiem jautājumiem, atklājot precīzu, pilnīgu, objektīvu, aktuālu un patiesu informāciju. Uzņēmuma mājas lapā tiek publiskota informācija par pārvaldību, stratēģiju un darbības virzieniem, gada pārskats, kā arī statūti, ētikas kodeksa vadlīnijas, būtiskākās uzņēmuma politikas, korporatīvās pārvaldības ziņojums.

Informācija tiek atklāta likumā noteiktajos termiņos vai arī nekavējoties pēc tāda notikuma iestāšanās, kurš prasa nodrošināt informācijas atklāšanu. Informācija tiek publiskota latviešu un angļu valodā.

Altum ir izveidota un neregulēta informācijas kārtība, kā arī kārtība iekšējai un ārējai komunikācijai. Ir noteiktas konkrētas personas, kuras uzņēmuma vārdā atbild uz investoru un ieinteresēto pušu jautājumiem, kā arī kontaktējas ar masu medijiem. Tā kā 2017.gada oktobrī Altum uzsāka kotāciju [Nasdaq Riga](#), Altum regulāri atklāj informāciju saskaņā ar “*Kārtība, kādā NASDAQ OMX Riga tirdzniecības sistēmās iekļauto un/vai tirgojamo finanšu instrumentu emitenti atklāj informāciju*” un Altum iekšējiem noteikumiem.

Iekšēja kultūra un ētiska uzvedība

Altum ir nulles tolerance pret kukuļošanas un korupcijas darbībām un to aizliegums jebkurā formā gan tieši, gan netieši. Altum neiesaistās koruptīvos darījumos un pilnībā tādus nosoda. Atbilstošas korupcijas, kukuļošanas un interešu konfliktu risku pārvaldības nodrošināšanai Altum ir izveidota iekšējā kontroles sistēma, kas nodrošina preventīvu risku vadību, un kontroles vide, kas ir vērstā uz korupcijas risku novēršanu, nepieļaujot interešu konfliktu un koruptīvas darbības, un kukuļošanu lēmumu pieņemšanā un darba vidē kopumā.

Pilnveidojot Altum darbinieku profesionālo kompetenci un korupcijas un interešu konflikta novēršanas procesus darba vidē, 2022.gadā Altum darbinieku grupai tika nodrošināta dalība vebinārā “Korupcijas novēršana kā daļa no labas korporatīvās pārvaldības” un tika ieviesta darbinieku deklarēšanās kārtība par interešu konflikta situāciju nepieļaušanu darbā.

Altum ētikas normu pamatprincipi ir noteikti Ētikas kodeksā un kalpo kā uzvedības standarts Altum vadībai un visiem darbiniekiem. Ētikas kodekss ietver vadlīnijas darbiniekiem to ikdienas saskarsmē ar kolēģiem, klientiem, sadarbības partneriem, un tas palīdz veidot atbildīgu, drošu, ērtu darba vidi, kas savukārt veicina darbinieku uzticību un ētisku uzvedību, tādējādi arī nodrošinot uzņēmuma ilgtermiņa mērķu īstenošanu.

Lai konstatētu jebkuru iespējamo kukuļošanas vai korupcijas darbību, jebkuru korupcijas novēršanas likumu un noteikumu pārkāpumu rīcību, Altum nodrošina vairākus drošus un aizsargātus kanālus, tai skaitā [trauksmes ziņošanu](#). 2022.gadā nav saņemtas sūdzības par korupciju un trauksmes ziņojumi.

Altum ieviestie personas datu apstrādes principi, t.sk. personāla atlases procesos sniedz informāciju par to, kā Altum rīkojas ar personas datiem, izmantojot savus iekšējos resursus, tostarp informācijas sistēmas. Personas dati ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu. Lai informētu par personas datu apstrādi, Altum interneta mājas lapā sadaļā “[Privātuma politika](#)” sniedz iepriekš norādīto informāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes [regulu \(ES\) 2016/679 \(2016.gada 27.aprīlis\)](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti.

ESG - Korporatīvā pārvaldība (Governance) (turpinājums)

Svarīgākie notikumi un sasniegumi 2022

Ilgtermiņa kredītreitings Baa1	Nominācijā Labākās investoru attiecības obligāciju tirgū Baltijā 3.vieta	Nominācija "Risku pārvaldības stratēģis"	Plafina novērtējums "Ilgtspējas indeksā"	Paraksts Ilgtspējas kodekss

Moody's 2022.gada 16.decembrī pārapsīrināja Altum [ilgtermiņa kredītreitingu Baa1](#) ar stabili perspektīvas novērtējumu, kas ir tādā pat līmenī kā tika apstiprināts 2019.gada martā. Arī bāzes kredītnovērtējums (baseline credit assessment) ir pārapsīrināts baa3, līdz ar īstermiņa reitingu P-2. Moody's ilgtermiņa kredītreitingu Baa1 Altum sākotnēji saņēma 2017. gadā un tas ir viens no augstākajiem starp Latvijas kapitālsabiedrībām piešķirtajiem. Augstais reitings ļauj sekmīgāk realizēt Altum ilgtermiņa stratēģiju finansējuma piesaistei, esot regulāram kapitāla tirgus dalībniekam un emitējot obligācijas.

Nasdaq Baltija biržu uzņēmumu balvas "[Nasdaq Baltic Awards 2023](#)" nominācijā par labākajām investoru attiecībām obligāciju tirgū Baltijā Altum ieguva 3.vietu. Lai saņemtu balvas, Nasdaq Baltija biržās kotētie uzņēmumi tika vērtēti, pamatojoties uz to sasniegumiem caurskatāmības, investoru attiecību un labas korporatīvās pārvaldības prakses jomā. Papildus tika izvērtēta uzņēmumu tirdzniecības aktivitāte, ņemts vērā tirgus analītiķu un investoru vērtējums.

Altum ir viena no retajām valsts kapitālsabiedrībām, kas ir veikusi obligāciju emisiju. Dalība biržā ir arī priekšrocība darba devējiem un starptautiskajiem fondiem, kas uztic Altum veikt ievērojamas investīcijas Latvijas tautsaimniecības izaugsmē. Balvas mērķis ir izcelt biržas uzņēmumus ar labāko investoru attiecību kvalitāti un akciju cenas pieaugumu biržā, kā arī godināt labāko biržas biedru veikumu un citus ievērojamus gada notikumus, kas būtiski ietekmējuši Baltijas kapitāla tirgus attīstību. Baltijas biržu uzņēmumu un biedru vērtēšanu veic vietējie un starptautiskie uzņēmumu pārvaldības un investoru attiecību eksperti.

2022.gada septembrī Altum saņēma Latvijas [Korporatīvās pārvaldības balvu 2022](#) nominācijā "Risku pārvaldības stratēģis", pierādot Altum spēju sekmīgi identificēt, novērtēt, vadīt un kontrolēt potenciālos riskus, notikumus vai situācijas, nodrošinot pārliecību par uzņēmuma stratēģisko mērķu sasniegšanu, kā arī sekmīgi uzsākot īstenot prioritāro vidēja termiņa stratēģijas virzienu - ilgtspējīgs finansējums un ESG aspektu integrācija kredītrisku vadībā un biznesa procesos. Balva izveidota, lai stiprinātu Latvijas Korporatīvās pārvaldības kodeksa praktisku ieviešanu Latvijas uzņēmumos, veicinot uzņēmumu darbības efektivitāti un ilgtermiņa vērtības pieaugumu, kā arī atklātu kodeksa ieviešanas labās prakses piemērus. Konkursu organizē [Korporatīvās pārvaldības konsultatīvā padome](#), kas apvieno privātā un publiskā sektora ekspertus korporatīvās pārvaldības jomā: Tieslietu ministrija; Finanšu un kapitāla tirgus komisija; akciju sabiedrība "Nasdaq Riga"; "PricewaterhouseCoopers"; Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts; AS "Alphinox Quality"; zvērinātu advokātu birojs "Wallace"; zvērinātu advokātu birojs "Cobalt"; sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Baibas Strupiņas juridiskais birojs" un zvērinātu advokātu birojs "Eversheds Sutherland Bītāns".

Jau ceturto gadu pēc kārtas piedaloties Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta (Institute for Corporate Sustainability and Responsibility) organizētajā [Ilgtspējas indeksā](#), kas novērtē uzņēmuma ilgtspēju atbilstoši starptautiskajām prasībām visās korporatīvās sociālās atbildības jomās, 2022.gadā otro gadu pēc kārtas tika saņemts augstais plafina novērtējums. Ilgtspējas indeksa vērtējums ir viena no uzskatāmām izpausmēm tam neredzamajam ikdienas darbam, ko uzņēmumi realizē, ievērojot korporatīvās ilgtspējas un atbildības principus, sabalansējot akcionāru, darbinieku, klientu, apkārtējās vides, biznesa partneru un citu pušu intereses ar ilgtspējīgas darbības nosacījumiem, tādā veidā kļūstot par nākotnes līderiem.

2022.gada 16.novembrī Altum pievienojās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta (Institute for Corporate Sustainability and Responsibility) iniciatīvai un parakstīja [Ilgtspējas kodeksu](#) (turpmāk – Kodekss). Kodeksa mērķis ir sekmēt patiesas informācijas sniegšanu, tostarp izslēdzot zaimaldināšanu, tā aizsargājot patērētāju intereses un veicinot godīgu konkurenci, kā arī uzņēmējdarbības negatīvās ietekmes mazināšanu vides, sociālajos un pārvaldības aspektos. Šī Kodeksa principi attiecas uz ikvienu uzņēmumu un tā parakstītāji apliecina gatavību sniegt to iedzīvināšanā, lai, ievērojot un sekmējot atbildīgu un ētisku rīcību, veicinātu uzņēmējdarbības vides attīstību un radītu kopīgu vērtību. Šobrīd Kodeksu ir parakstījušas kopumā 18 organizācijas no visas Latvijas.

ESG - Vides aspekts (Environmental)

Altum īsteno pastāvīgu vides pārvaldības un darbības uzlabojumu ciklu, tostarp pārskatot ilgtermiņa un īstermiņa darbības mērķus vides jomā, lai rastu līdzsvaru starp uzņēmējdarbības efektivitāti un to ietekmi uz vidi un dzīves kvalitāti.

Altum apzinās savu ietekmi uz klimata pārmaiņām, kā arī klimata pārmaiņu ietekmi uz Altum darbību. Altum vides politika pauž mērķus un apņemšanos īstenot savu darbību, radot pēc iespējas mazāku negatīvu ietekmi uz vidi tiešā un netiešā veidā.

Altum kā Latvijas atfīsības finanšu institūcijas radītā ietekme uz vidi lielākoties ir netieša un tā rodas, nodrošinot klientiem atbalsta programmas. Altum apzinās savu kā valsts kapitālsabiedrības un finanšu sektora dalībnieka lielo nozīmi [Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā 2021.-2030.gadam](#) noteikto ambiciozo mērķu sasniegšanā. Altum kredītpolitika, kā arī sadarbība ar citiem finanšu sektora dalībniekiem tiek pārskatīta atbilstoši šiem izaicinājumiem.

Altum īsteno pastāvīgu vides pārvaldības un darbības uzlabojumu ciklu, tostarp pārskatot ilgtermiņa un īstermiņa darbības mērķus vides jomā. Vides pārvaldības principi ir pieejami Altum mājas lapā sadaļas "Korporatīvā pārvaldība un ilgtspēja" apakšsadaļā "[Vides pārvaldība](#)".

Tiešās ietekmes mazināšana

Lai gan Altum kā atfīsības finanšu institūcijas tiešā ietekme uz vidi ir salīdzinoši neliela, neskatoties uz to, Altum ir mērķis turpināt samazināt pašu radīto ietekmi uz apkārtējo vidi.

Viens no pasaulē plašāk lietotajiem aprēķinu ietvariem CO₂ jeb SEG emisiju mērīšanai ir [Greenhouse Gas Protocol](#) (GHGP) izstrādātais standarts jeb SEG protokols, kas ir brīvprātīgs uzskaites un ziņošanas mehānisms attiecībā uz SEG emisijām. Altum izmanto to par pamatu, lai brīvprātīgi veiktu uzņēmuma CO₂ pēdas aprēķinus, datu uzskaiti un attiecīgi vēlākā posmā salīdzināšanu un publiski ziņotu par saviem rezultātiem. Lai datu apkopošana būtu strukturēta un salīdzināma, SEG protokols tiek balstīts uz 3 tvērumiem jeb Scopes:

1. tvēruma emisijas (Scope 1)	tiešās emisijas jeb SEG emisijas, kuras rodas un tiek ražotas uzņēmumā un kuras tas kontrolē. Tvērums attiecas uz siltumnīcefekta gāzēm, kas tiek emitētas, veicot savu uzņēmējdarbību vai ražojot produktus;
2. tvēruma emisijas (Scope 2)	netiešās SEG emisijas no iepirktais elektroenerģijas, siltumenerģijas vai dzesēšanas;
3. tvēruma emisijas (Scope 3)	visas pārējās netiešās emisijas vērtību ķēdē, sākot ar loģistiku, piegādātājiem, produktu izmantošanas u. c. emisijas ārpus uzņēmuma.

Paziņojumā par korporatīvo pārvaldību 2022.gadā Altum iekļauj datus par Scope 1 un Scope 2.

CO₂ pēdas nospiedums ir kopējā oglekļa dioksīda emisijas mērs, kas tieši un netieši tiek izraisīts ar Altum darbību. Altum mēra savu CO₂ pēdu kopš 2018.gada un aprēķini tiek veikti saskaņā ar MK 2018.gada 23.janvāra noteikumiem Nr.42 "[Siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķina metodika](#)", kas nosaka aprēķina metodiku un CO₂ emisijas faktorus transporta degvielai, centralizētajai siltumenerģijas apgādei un elektroenerģijai.

2022.gadā (Scope 1 un Scope 2) radīto emisiju apjoms sastāda 99 tCO₂e, kas ir par 54.2% mazāk nekā 2018.gadā (216 tCO₂e):

benzīns 31 tCO₂e
dīzeļdegviela 2 tCO₂e

Kopā: 33 tCO₂e

elektroenerģija 20 tCO₂e
siltumenerģija 46 tCO₂e

Kopā: 66 tCO₂e

Lai sasniegtu savu nodomu samazināt SGS emisijas, 2018.gadā tika veikts arī uzņēmuma energoaudits, kura ietvaros tika analizēts uzņēmuma dabasgāzes, transporta un elektroenerģijas patēriņš un iespējamie energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi. Balstoties uz energoaudita secinājumiem un rekomendācijām, Altum ik gadu īsteno uzņēmuma energoefektivitātes paaugstināšanas mērķētus pasākumus: tiek veikti darbi, kas vērsti uz darbību un ēku energoefektivitātes uzlabošanu, komandējumu skaita samazināšanu, izmantojot attālināto sapulču formātu, attālinātu darbu un pāriešanu uz energoefektīvu autoparku uzņēmuma vajadzībām. Īpašs uzsvars tiek likts uz darbinieku izglītošanu, veicinot viņu attieksmes maiņu un palielinot apņemšanos mazināt arī savu individuālo ietekmi uz vidi.

ESG - Vides aspekts (*Environmental*) (turpinājums)

Vērtējot CO₂ emisiju intensitāti:

uz vienu Altum darbinieku, tad, ja 2018.gadā radījām 0.97 tCO₂ emisijas uz vienu darbinieku, bet 2022.gadā - 0.42 tCO₂ emisijas uz vienu darbinieku (-56.7%).

pret Altum finanšu instrumentu bruto portfeli, tad, ja 2018.gadā tika saražotas 0.41 tCO₂ emisijas uz 1 milj. eiro finanšu instrumentu portfeli, bet 2022.gadā vairs tikai 0.10 tCO₂ emisijas uz 1 milj. eiro finanšu instrumentu portfeli (-75.6%). Tas panākts, būtiski audzējot finanšu instrumentu portfeli (5 gadu laikā tas ir audzis par 82.2%) un samazinot CO₂ emisijas;

Atzinumu par siltumnīcefekta gāzu emisijas apjomiem Altum izstrādāja un 2023.gada 13.martā apstiprināja tehnisko ekspertu SIA "[TUV NORD Baltic](#)".

Altum cenšas pēc iespējas samazināt radīto atkritumu daudzumu, šķiro atkritumus, nodrošina birojās atsevišķas atkritumu tvertnes baterijām (bīstamajiem atkritumiem), cenšas veicināt otrreizējo pārstrādi un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas ir tieši saistītas ar Altum darbību.

Galvenās darbības, kas tiek īstenotas:

Nomainīta un uzlabota apkures sistēma centrālajā birojā

Nomainīts autoparks, būtiski samazinot degvielas patēriņu un CO₂ izmešu daudzumu

LED apgaismojuma uzstādīšana birojās, kā arī uzstādīti kustību sensori noteiktās zonās

Nodrošināta atkritumu šķirošana

Ieviesta digitāla dokumentu vadības sistēma

Samazināts biroja papīra patēriņš

Uzstādīti dzeramā ūdens filtri, atsakoties no ūdens PET pudelēs

Nodrošināts telpu uzkopšanas pakalpojums, iekļaujot videi draudzīgu līdzekļu lietošanu

Pastāvīga izlietotā papīra nodošana otrreizējai pārstrādei

Izveidota velo stāvvietā un dušas telpas

Netiešās ietekmes mazināšana

Altum nodrošina plašu atbalsta klāstu iedzīvotājiem un uzņēmumiem energoefektivitātes uzlabošanai. Mēs esam guvuši spēcīgu pārlicēcību, ka ilgtspēja ir nākotne Latvijas iedzīvotājiem, uzņēmējiem un mums pašiem. Altum definē biznesa ilgtspēju kā ilgtermiņa vērtības radīšanu, ņemot vērā ekonomiskos, ētiskos, sociālos un vides apsvērumus. Mēs esam apzinājuši jaunus normatīvos aktus un to prasības, kas veicina klimata pārmaiņu ietekmes uzraudzību un mazināšanu. Altum ir uzsākts darbs, lai novērstu ar ESG faktoriem saistītos riskus kredītrisku vadībā un biznesa procesos. Pareiza ESG risku pārvaldība ir laba uzņēmējdarbības prakse, kas jāīsteno gan Altum, gan klientiem, gan sadarbības partneriem.

Altum fokusējas uz ilgtspējīgu attīstību un inovatīviem risinājumiem finanšu stabilitātes nodrošināšanai.

Jau 2017.gada oktobrī Altum veica obligāciju emisiju programmas veidā un kotācijas uzsākšanu Nasdaq Riga par kopējo apjomu nominālvērtībā 20 milj. eiro, kļūstot par pirmo Centrālās un Austrumeiropas nacionālo valstu attīstības institūciju, kas izlaidusi zaļās obligācijas.

ESG - Vides aspekts (*Environmental*) (turpinājums)

2021.gada 2.pusgadā tika aktualizēts Altum [Zaļo obligāciju ietvars](#), ņemot vērā 2021.gada jūnijā [Starptautiskās Kapitāla tirgus asociācijas](#) (ICMA) publicētos Zaļo un sociālo obligāciju principus. Lai nodrošinātu investoriem pārliecību, ka zaļo obligāciju finansējumu Altum ieguldīs videi draudzīgos projektos un nodrošinās noteiktu vides mērķu sasniegšanu, [CICERO](#) (Starptautiskais klimata un vides izpētes centrs/ Center for International Climate and Environmental Research, Oslo) 2021.gada decembrī sniedza neatkarīgu atzinumu par aktualizēto Altum Zaļo obligāciju ietvaru un saņēma CICERO [Vidēji zaļo vērtējumu](#), kas līdzvērtīgs iepriekš saņemtajam 2017.gadā.

Piesaisītais finansējums no zaļo obligāciju emisijas tiek izmantots ilgtspējīgu uzņēmējdarbības projektu finansēšanai energoefektivitātes, enerģijas ieguves no atjaunojamiem energoresursiem, "zaļo" ēku un ilgtspējīga transporta jomās, tostarp energoservisa kompānijām (ESKO), kas darbojas uzņēmumu apkalpošanas sektorā šajās jomās.

Lai investori varētu sekot Altum Zaļo obligāciju 2021 ieguldījumiem un lai iegūtu ieskatu par finansētajiem projektiem, Altum publicēja ikgadējo [Altum Zaļo obligāciju Ziņojumu investoriem](#) uz 2022.gada 30.jūniju.

Uz 2022.gada 30.jūniju Altum piešķirtā finansējuma apjoms sasniedza 18.5 milj. eiro, no kuriem izsniegti 17.3 milj. eiro. Praktiski visi finansētie projekti ir pabeigti, tādejādi jau sniedzot faktisko ieguldījumu ilgtspējā, radot faktisko SGS emisiju samazinājumu 7,964 tonnu CO₂e gadā, kas savukārt atbilst faktiskajam 430 tonnu CO₂e samazinājumam gadā uz 1 ieguldīto milj. eiro, rādītājs stipri virs vidējā, ko nodrošina energoefektivitātes segmenta projekti. Covid-19 pandēmijas ierobežojumi būtiski samazinot ekonomisko aktivitāti negatīvi ietekmēja arī faktiskos ilgtspējas KPI's apjomus, kas ir mazliet zemāki nekā sākotnēji plānots un tika ziņots iepriekšējā gadā. Lielākais ilgtspējīgo aizdevumu apjoms jeb 74% ir energoefektivitātes segmentā, kas projektu skaita un finansējuma apjoma ziņā dominē pār darījumiem atjaunojamo energoresursu, ilgtspējīga transporta un "zaļo" ēku segmentos, taču vērojot aktivitātes pieaugumu šajos pārējos trīs segmentos, sagaidāms, ka šī tendence līdzsvarosies.

2021.gada septembrī kā pirmais uzņēmums no Latvijas Altum ar savu zaļo obligāciju emisiju pievienojās [Nasdaq Sustainable Bond Network](#) pasaulē.

2021.gada rudenī tika uzsākta darbinieku kompetenču celšana ilgtspējīgas uzņēmējdarbības, zaļā kursa jomās, lai turpmāk spētu popularizēt un skaidrot ilgtspējas un ESG aspektu būtisko lomu klientu biznesa attīstībā un spējā sekmīgi darboties piegāžu ķēdēs. Darbs pie darbinieku izglītošanas turpinājās arī 2022.gadā.

ESG - Sociālais aspekts (*Social*)

Sociālais aspekts sevī ietver akcionāru, darbinieku, sadarbības partneru, klientu un sabiedrības uzticību un atbalstu.

Darba kopīgums

Altum uztur sociālo dialogu ar darbiniekiem un to pārstāvjiem. Darbiniekiem ar saviem priekšlikumiem aktīvi iesaistoties Darba kopīguma jaunās redakcijas izstrādē un balsojumā, 2022.gadā noslēgts jaunais Darba kopīgums, kas paredz papildu garantijas Altum darbiniekiem, regulē atpūtas laiku, darba samaksu un ar darba aizsardzību saistītos jautājumus, kā arī nodrošina taisnīguma, savstarpējās uzticēšanās, saprašanās un atklātības principus. Kopīgums attiecas uz visiem Altum darbiniekiem, ar kuriem noslēgts darba līgums uz nenoteiktu laiku vai termiņu, kas nav īsāks par divpadsmit mēnešiem, un kuriem ir beidzies darba līgumā noteiktais pārbaudes termiņš. 2022.gada beigās Darba kopīgums nebija saistošs tikai 2.5% jeb 6 darbiniekiem, kuriem minētajā periodā vēl nebija beidzies noteiktais pārbaudes laiks.

Kopīgums ir pastāvīgi pieejams visiem darbiniekiem Altum dokumentu vadības sistēmā. Altum ir regulāras sociālā dialoga sarunas ar Altum darbinieki pilnvarotajiem pārstāvjiem.

Visiem darbiniekiem ir jāzina savu darba attiecību pamatnoteikumi un nosacījumi. Darbiniekiem ir tiesības no brīvas gribas, bez jebkādiem diskriminējošiem ierobežojumiem apvienoties vai pievienoties dažādām organizācijām, biedrībām, lai varētu aizstāvēt savas sociālās, ekonomiskās un profesionālās tiesības un intereses, kā arī izmantot visus labumus, ko tās sniedz.

ESG - Sociālais aspekts (Social) (turpinājums)

Darbinieki

Altum rūpējas par darbinieku labklājību, nodrošinot izaugsmes iespējas, atbilstošus darba apstākļus, kā arī darba kopīgumā noteiktās sociālās garantijas un sociālās nodrošinātības pasākumus. Altum īsteno organizācijas kultūru, kurā tiek novērtēta savstarpējā cieņa, dažādība, iekļaujoša vide un tiek ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips, kā arī radīti apstākļi, kuros šīs vērtības tiek cienītas, uzturētas un iedzīvīnātas. Darba vide un procesi tiek veidoti, nepieļaujot iespēju, ka tiktu aizskartas vai pārkāptas darbinieku cilvēktiesības.

2022.gada aprīlī Sabiedrības integrācijas fonds, īstenojot valsts programmu "[Gimenei draudzīga darbavieta](#)", atzina Altum kā darba devēju, kam rūp ģimenes labklājības veicināšana un labvēlīgu apstākļu radīšana ģimenes un darba dzīves mijiedarbībai. Programmas mērķis ir sekmēt tādas darba vides kultūras attīstību Latvijā, kas ir empātiska, cilvēcīga un saprotoša, vienlaikus piedāvājot instrumentus esošās darba vides novērtējumam.

Lai piesaistītu kvalificētu, profesionālu un motivētu personālu, Altum ir īstenojis un turpina īstenot uz skaidriem principiem balstītu personāla atlasi. Latvijas Republikas likumdošanā ir plaši ietvertas normas, kas regulē nediskriminējošu attieksmi, un Altum tās pilnībā ievēro. Esošais personāla sastāvs ir izveidots, salāgojot Altum nepieciešamās profesionālās kompetences un darba tirgus piedāvājumu.

Kopējā darbinieku mainība 2022.gadā bija 12.4%. Pēm tika izsludināta kandidātu pieteikšanās 43 amata vakancēm. Visiem darbiniekiem ir bijusi iespēja piedalīties 17 iekšējos personāla atlases konkursos, tādējādi 3 vakances tika aizpildītas ar Altum darbiniekiem. 2022.gadā izsludinātās vakances ir tikušas savlaicīgi aizpildītas, kas liecina par pozitīvu Altum darba devēja tēlu un kvalitatīvu personāla atlases procesu.

Altum darba ikdiena apliecina, ka darbinieki ar dažādu pieredzi un attieksmi spēj efektīvāk reaģēt uz klientu vajadzībām, rast inovatīvus risinājumus, tādējādi paaugstinot produktivitāti un efektivitāti. Strādājot ar dažādu vecuma grupu darbiniekiem, tiek veiksmīgi apvienots jaunības entuziasms ar ilggadēju pieredzi un zināšanām.

Vidējais darbinieku skaits 2022.gadā bija 234 darbinieku – 67% sievietes un 33% vīrieši. 10% vecumā līdz 30 gadiem, 64% vecumā no 31 līdz 50 gadiem, 26% darbinieki vecāki par 51 gadu. Vidējais Altum darbinieku vecums 2022.gadā bija 47 gadi.

Augstākā un vidējā līmeņa vadītāju skaits 2022.gadā Altum bija 52 darbinieki, no kuriem 67% sievietes un 33% vīrieši. 77% vadītāju – no 31 līdz 50 gadiem, 23% vadītāju ir vecāki par 51 gadu. Savukārt speciālistu skaits 2022.gadā bija 182 darbinieki, no kuriem 68% sievietes un 32% vīrieši, kur 13% darbinieku vecums ir līdz 30 gadiem, 61% darbinieku vecumā no 31 līdz 50 gadiem un 26% darbinieku vecāki par 51 gadu. Novērtējot profesionālo izaugsmi, 2022.gadā 9% jeb 21 darbinieks ir saņēmis paaugstinājumu amatā.

Altum ētikas kodeksā ir noteikts diskriminācijas aizliegums. Uzņēmumā ir izveidota Ētikas komisija un ieviesta ētiskas dabas pārskatība, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība. 2022.gadā Ētikas komisijā nav saņemts neviens darbinieka iesniegums.

Ar visiem Altum darbiniekiem ir rakstiski noslēgti darba līgumi un nodrošināta oficiāla darba tiesisko attiecību reģistrēšana, sniedzot visu nepieciešamo informāciju iesaistītajām valsts institūcijām. 2022.gadā Altum vidēji tika nodarbināti 208 darbinieki ar noslēgtu darba līgumu uz nenoteiktu laiku un 26 darbinieki ar terminētu darba līgumu. Sadarbībā ar augstskolām 2022.gadā Altum nodrošināja prakses vietas 10 studentiem no 6 augstākajām izglītības iestādēm – [Banku augstskolas](#), [Latvijas Universitātes](#), [Rīgas Tehniskās universitātes](#), [Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas](#), [Rīgas Ekonomikas augstskolas](#) un [Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskolas "RISEBA"](#).

Darba apstākļi, atalgojums, labumi un citi darba nosacījumi ir izstrādāti ar mērķi nodrošināt vienlīdzīgas iespējas visiem darbiniekiem un arī atvieglot iespējas apvienot darbu, privāto dzīvi un vecāku pienākumus. Sūdzības par darba laika, atalgojuma vai prombūtnes pārskatīšanu, kas atbilstu cilvēktiesību pārskatīšanu statusam 2022.gadā Altum nav saņemtas.

Altum pilnībā darbojas saskaņā ar Latvijas normatīvo regulējumu, kurš piespiedu un bērnu nodarbinātības jomā saskan ar ANO standartiem, un neiesaistās piespiedu un prettiesiskā bērnu nodarbināšanā. Ētikas kodeksā ir noteikti godīgas attieksmes un aizskārumu aizliegumu pamatprincipi, kā arī aprakstītas vadlīnijas darba attiecību veidošanai darbinieku starpā, vēlamā attieksme un uzvedība, kā arī rīcības modeļi iespējamo pārskatīšanu gadījumā. 2022.gadā Altum nav saņemtas sūdzības ne par piespiedu vai nelegālu bērnu darbaspēku, ne arī par aizskārumiem darba vietā, darbinieku cilvēktiesību pārskatīšanu vai citām ētiskas dabas problēmsituācijām.

ESG - Sociālais aspekts (Social) (turpinājums)

Dažādības vadība.

Saskaņā ar [Dažādības, vienlīdzības un iekļaušanas politiku](#) Altum atbalsta daudzveidību un vienlīdzīgas tiesības personāla atlasē, izaugsmē un attīstībā, nekādā veidā neatbalstot vai neveicinot indivīdu diskrimināciju rases, reliģijas, vecuma, izcelsmes, dzimumorientācijas, invaliditātes u.c. aspektu dēļ.

Altum kā [Latvijas Dažādības hartas](#) dalībnieks ir viens no oficiālajiem dažādības vēstniekiem uzņēmējdarbībā un darba vietā. Dažādības harta ir brīvprātīga vienošanās, kuras mērķi ir cieņpilnas attieksmes veicināšana un dažādu sabiedrības grupu iekļaušana. Altum tiecas pēc cieņas pret dažādību kā darba vietā, tā Latvijas sabiedrībā kopumā.

Lai pilnveidotu Altum darbinieku izpratni par dažādības vadības jautājumiem, vairotu pozitīvo attieksmi par dažādo un veicinātu Altum darbinieku spēju dažādību uzskatīt kā iespēju nevis trūkumu, vairāki Altum dažāda līmeņa vadītāji un arī darbinieki ir piedalījušies Sabiedrības integrācijas fonda, Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta un organizācijas attīstības centra *Spring Valley* organizētajos mācību pasākumos "[Skatu Punkti: Ieguvumi](#)" un "[Skatu Punkti: Cieņa](#)". 2022.gadā Altum vairākkārt ir dalījies ar savu pieredzi un praksi dažādības jautājumu risināšanā uzņēmumā.

Darbinieku dažādība, dažādās vajadzības un intereses Altum pastāvīgi tiek ņemtas vērā gan organizējot korporatīvos pasākumus, mācības, iekārtojot darba vietas un labiekārtojot darba vidi un nodrošinot citus darba ikdienas procesus.

Personāla apmācības, kompetenču attīstība

Personāla apmācība un attīstība ir nozīmīga personāla vadības sistēmas sastāvdaļa. Atbilstoši stratēģiskajiem mērķiem Altum rūpējas par darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu, nepārtrauktu prasmju un zināšanu attīstību, iespēju gūt daudzveidīgu pieredzi uzņēmuma ietvaros. Personāla apmācības mērķis ir uzlabot darba sniegumu un efektivitāti, attīstīt darbam nepieciešamās prasmes, sniegt papildu prasmes profesionālajai izaugsmei un sagatavot darbiniekus jauniem amatiem un pienākumiem. Mācību procesa organizēšanā tiek izmantoti piemērotākie risinājumi profesionālās attīstības un kompetences paaugstināšanai.

Darbinieku apmācība un kvalifikācijas paaugstināšana 2022.gadā nodrošināta atbilstoši Altum stratēģiskajiem mērķiem un ikgadējā profesionālajā novērtēšanā apzinātajām apmācību vajadzībām. 2022.gadā par dominējošo darbinieku profesionālo prasmju un attīstības pilnveidošanas veidu kļuvis attālinātās mācības, tomēr atsākta arī prakse mācības organizēt klātienē. Altum darbiniekiem tika nodrošināta dalība 95 dažāda veida mācībās (lekcijas, kursi, semināri, vebināri) un konferencēs, forumos, kur piedalījās 98% darbinieku. Visiem Altum darbiniekiem tika organizētas mācības ar noslēguma pārbaudes testu par personu datu aizsardzības un apstrādes jautājumiem un informācijas tehnoloģiju drošības jautājumiem. Visvairāk darbinieku apmeklētās bija iekšējās mācības par kredīvērtēšanas jautājumiem (21 mācības). 2022. gadā liela nozīme tika veltīta vidēja un augstākā līmeņa vadītājiem līderības un vadības prasmju attīstībai un efektīva darba organizēšanai hibrida darbā, kur tika nodrošinātas 13 mācību tēmas, tai skaitā, kā īstenot pilnvērtīgas attīstības un novērtēšanas pārrunas, efektīvu attālinātu un klātienē sapulču vadību, kā veidot komandas sajūtu attālinātā un hibrida darbā, komandu koučings un mērķu plānošana, darbinieku motivācija u.c.

Lai uzlabotu darbinieku komunikācijas un domstarpību risināšanas prasmes un nodrošinātu augstu klientu apkalpošanas līmeni, darbiniekiem tika nodrošinātas mācības klientu apkalpošanas jautājumos un cieņpilnu problēmsituāciju risināšanā.

2022.gadā klientu apkalpošanas tīklā liela uzmanība tika pievērsta darbinieku kompetenču celšanai ilgtspējas un ilgtspējīga biznesa jautājumos. Altum paplašinot savu atbalsta programmu klāstu, piemēram energoefektivitātes un digitalizācijas jomās, klientu apkalpošanas darbiniekiem bija jāapgūst arvien specifiskākas zināšanas, kļūstot par ekspertiem šajās jomās Latvijas līmenī. Šim mērķim lieliski noder darbinieku specializētās Kompetenču komandas, kuras efektīvi darbojas jau trešo gadu. To ietvaros ciešā sadarbībā darbinieki gan apgūst jaunas zināšanas attiecīgā specializācijā, pilnveido esošās kompetences daloties ar *praktisku projektu* pieredzi, mentorē jaunus darbiniekus, gan iesaistās jaunu programmu izstrādē, to pielāgošanā klientu segmentu vajadzībām, gan piedalās klientu apkalpošanas un kredīvērtēšanas procesu pilnveidošanā.

Atalgojums

Altum atalgojuma politika visiem darbiniekiem nosaka vienotus un taisnīgus principus, balstītos uz stratēģiskajiem mērķiem un rezultativajiem rādītājiem, kā arī veicina darbinieku attīstību un lojalitāti uzņēmumam. Altum ir ieviesta darbinieku finansiālās motivācijas sistēma, kas nodrošina, ka darbinieki tiek sistemātiski novērtēti un atalgoti atbilstoši darba kvalitātei, iniciatīvai, darba intensitātei un ieguldījumam.

Altum publisko informāciju par atalgojuma politikas principiem, šī informācija, kā arī Altum profesionālās ētikas galvenie pamatprincipi ir pieejami www.altum.lv, sadaļas „PAR ALTUM” apakšsadaļā "[Personāls/Vakances](#)".

ESG - Sociālais aspekts (Social) (turpinājums)

Altum regulāri piedalās finanšu sektora atalgojuma pētījumā, lai nodrošinātu atalgojuma politikas pilnvērtīgu piemērošanu un lai atalgojuma līmenis tiktu sabalansēts ar atalgojuma līmeni darba tirgū un tiktu sekmēta Altum konkurētspēja darba tirgū.

Komandas veidošana

Ar sadarbību veicinošiem iekšējiem komunikācijas un komandas veidošanas pasākumiem Altum stiprina kolektīva komandas garu un uztur pozitīvu darba atmosfēru un veicina darbinieku aktīvu iesaistīšanos kopīgo interešu darbības jomā.

2022.gadā struktūrvienības aktīvi izmantoja Altum sniegto iespēju organizēt komandas saliedēšanās pasākumus. 2022.gadā šīs aktivitātes bija īpaši svarīgas, lai pēc ilgstoša attālinātā darba perioda COVID – 19 ierobežojumu dēļ darbinieki atkal satiktos un atjaunotu komandas garu. Darbinieki ar savu līdzdalību atbalstījuši arī Altum organizētajos korporatīvajos darbinieku pasākumus un aktivitātēs gan klātienē, gan attālināti.

Darba vide, drošība, labbūtība

Altum ir svarīga sakārtota, ērta un estētiska darba vide un ikviena darbinieka veselībai atbilstoši darba apstākļi. Altum veicina darbinieku izpratni par darba aizsardzības jautājumiem un profilaktiskajām rūpēm par savu veselību. Uzklusot darbinieku viedokļus, pastāvīgi tiek pilnveidota darba vide, tās tehniskais nodrošinājums ar mērķi ieviest ergonomisku aprikojumu visās darba vietās. Lai veicinātu darbinieku atbildību pret vidi, Altum izglīto un informē darbiniekus par tēmām, kas saistītas ar vides aizsardzību un uzņēmuma noteiktajiem vides mērķiem.

Kaut arī 2022.gadā COVID-19 izplatības ierobežojumi mazinājās vai tika atcelti pilnībā, Altum turpināja veikt uzmanību drošas un veselībai nekaitīgas darba vides pasākumiem saistībā ar Covid-19 vīrusa izplatību, t.sk. nodrošinot attālinātas darba iespējas. Tādējādi Altum ir izvairījies no epidēmijas darba vietā un ir spējis pastāvīgi nodrošināt nepārtrauktu un pilnvērtīgu darbu. Altum darbinieki ikdienas darbā nodrošināti ar nepieciešamajiem kolektīvajiem un individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

Lai pievērstu darbinieku uzmanību mentālās veselības un labbūtības jautājumiem, t.sk. ņemot vērā attālināta darba specifiku, 2022.gadā organizētas darbinieku apmācības par stresa vadības un labbūtības tēmām, kā arī tika īstenots projekts "Veselības mēnesis". Tā ietvaros darbiniekiem tika organizēts vebinārs par laika plānošanu un par emocijām krīzes laikā. Tiešsaistē divas reizes nedēļā tika organizētas sporta nodarbības, ka arī tika sniegti praktiski padomi un tehnikas stresa un trauksmes mazināšanai, muguras stiprināšanai un labbūtības veicināšanai. Kuslības un svaigs gaiss ir svarīgi priekšnoteikumi, par kuriem arī netika aizmirsts, strādājot attālināti. Altum darbiniekiem tika organizēts vasaras izaicinājums, savstarpēji sacenšoties noskrietajos kilometros un noietajos soļos pastaigās. "Veselības mēneša" noslēgumā darbinieki devas kopīgā pārgājienā pa Latvijas dabas takām.

2022.gadā darbiniekiem tika nodrošināta arī pieeja forumam "Dzīves balanss". Forumā tika aplūkotas tēmas, lai veicinātu līdzsvaru starp dažādām dzīves jomām un pievērstu uzmanību savām personīgajām vajadzībām un vēlmēm.

Darbinieku labbūtības līmenim tiek sekots periodiski līdz, veicot darbinieku aptauju par labbūtības jautājumiem darba vidē, t.sk. attālinātā darbā.

Altum mērķis ir nodrošināt un nepārtraukti pilnveidot drošu un veselīgu darba vidi, novēršot apstākļus, kas pasliktina darbinieku veselību, un atbalstot labbūtību veicinošus pasākumus. Altum pastāvīgi pilnveido darbinieki darba apstākļus un darba vidi. 2022.gadā Altum tika veikti būtiski uzlabojumi Altum administratīvajās ēkās Doma laukumā 4 un Doma laukumā 3, īstenojot biroju telpu atjaunošanas un labiekārtošanas darbus 780 m² platībā. Altum ēkas iekšpagalma segums tika atjaunots 370 m² platībā.

Darba aizsardzības sistēma uzņēmumā ir organizēta saskaņā ar darba aizsardzības vispārīgiem principiem, kurā ietilpst izveidota darba aizsardzības organizatoriskā struktūra, darba vides iekšējā uzraudzība, tai skaitā darba vides riska novērtēšana, konsultēšanās ar darbiniekiem un viņu iesaiste darba aizsardzības uzlabošanā.

Lai apzinātu darba vides drošības un gandrīz notikušo nelaimes gadījumu riskus, tika organizēta darbinieku aptauja. Līdz ar to darbinieki varēja izteikt savu viedokli par darba vides jautājumiem, kā arī atkārtoti pievērst uzmanību praktiskiem drošības pasākumiem, piemēram, medicīniskās aptiecināšanas atrašanos, evakuācijas norādēm un ugunsdrošības prasībām.

2022.gadā Altum nav notikuši nelaimes gadījumi darbā un nav konstatētas arodslimības, nav saņemtas sūdzības darba drošības jomā, kā arī nav saņemtas uzraugošo institūciju pretenzijas.

ESG - Sociālais aspekts (Social) (turpinājums)

Iekšējā komunikācija un iesaiste

Lai nodrošinātu nepastarpinātu ikdienas komunikāciju ar darbiniekiem, ir izveidots komunikācijas kanāls MS Office vidē. Altum pie iekšējās komunikācijas kanāliem pieder arī e-pasts, tālrunis, WhatsApp grupas, sapulces, darbinieku aptaujas un tiešā komunikācija ar vadītāju.

2022.gadā notika valdes tiešsaistes tikšanās ar darbiniekiem MS Team platformā, kuras laikā uzņēmuma vadība iepazīstināja ar jauno Stratēģiju, aktuālo informāciju, operatīvajiem datiem un saimnieciskās darbības rezultātiem, plānotajiem darbiem, kā arī tikšanās laikā ikvienam ir iespēja uzdot jautājumu uzņēmuma vadībai. Tiešsaistes sarunās ar uzņēmuma vadību piedalījās 211 darbinieku.

Arī struktūrvienību ietvaros aizvien vairāk tika organizētas regulāras klātienēs un tiešsaistes sanāksmes, iesaistot struktūrvienības darbiniekus, pārrunājot paveikto, plānoto un citas aktualitātes, vienlaikus sniedzot un saņemot savstarpējo atbalstu.

Darbinieku viedokļi tiek periodiski apzināti, gan organizējot darbinieku aptaujas, gan sadarbībā ar darbinieku pilnvarotajiem pārstāvjiem, kā arī iesaistot darbiniekus darba grupās, hakatonos u.tml. Darbinieku iesaistei ir būtiska nozīmei gan Altum darba vides, darba drošības, mācību procesu u.c. jomu pilnveidošanai, gan jaunu Altum biznesa virzienu attīstībai, atbalsta programmu izveidei, īstenošanai un pilnveidei.

Klienti

Altum klientu apkalpošanas tīkla darbība ir pakārtota uzņēmuma galvenajam nefinanšu mērķim – veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā. Tas tiek panākts ar darbinieku konsultāciju maksimālu pieejamību visiem klientu segmentiem – gan klātienē, gan attālināti.

Klientiem tiek piedāvātas klātienēs konsultācijas visos Latvijas reģionos, darbinieki regulāri izbrauc pie klientiem, lai labāk iepazītu viņu biznesa specifiku. Tāpat ir izveidota efektīva klientu apkalpošanas sistēma klientiem, kuri vēlas komunicēt attālināti. Altum piedāvā pilnībā attālinātu klientu apkalpošanu no konsultācijas sniegšanas un aizdevuma pieteikuma iesniegšanas līdz lēmuma pieņemšanai. Pilnveidojot attālinātās apkalpošanas iespējas un rūpējoties par papīra dokumentu aprītes mazināšanu, darbinieki mudina klientus arvien vairāk lietot elektronisko parakstu.

2022.gadā tika būtiski uzlaboti vairāki klientu portāla mans.altum.lv lietojamības aspekti, ko atzinīgi novērtēja klienti, sniedzot atgriezenisko saiti klientu apmierinātības aptaujā.

Klientu apmierinātība

Sadarbības partneru – banku – iesaistes novērtējuma ietvaros Altum veica ikgadējo sadarbības partneru aptauju, kur arī 2022.gadā tika sasniegti izteikti augsti rezultāti: 94% šī gada interneta aptaujas banku darbinieki norādīja, ka ir izmantojuši Altum kredītgarantijas 2022.gada ietvaros.

Svarīgākie aspekti sadarbībā ar Altum kredītgarantiju jomā, kur saņemti augsti vērtējumi:

- viegla komunikācija;
- skaidri kritēriji, ko vērtē Altum;
- lēmuma ātrums.

Saņemta atgriezeniskā saite veikt papildus banku darbinieku apmācību par #Esfondi garantijām, lai palielinātu izpratni jauno darbinieku vidū. Altum no savas puses ir uzrunājis banku produktu vadītājus, piedāvājot novadīt šādas apmācības. Banku darbinieki tikpat lielā mērā kā pagājušajā gadā uzskata, ka Altum garantijas ļauj notikt darījumiem, kas citādi nebūtu notikuši (85%). 2022.gadā 83% bankas pārstāvju uzskatīja, ka Altum reputācija ir izcila un ļoti augsta, savukārt 2021.gadā tā uzskatīja 82% un 2020.gadā – 72%.

Jau otro gadu Altum vērtē klientu apmierinātību pēc klientu atsauksmēm no on-line aptaujas, kuru aicinām aizpildīt visiem kreditēšanas pakalpojumu klientiem. Aptaujā lūdzam klientiem izteikt viedokli par procesu vienkāršību un saprotamību, par darbinieku kompetenci un atsaucību, par klientu portāla darbību, par lēmumu pieņemšanas ātrumu un citiem būtiskiem klientu apkalpošanas aspektiem.

2022.gada klientu vērtējums pret iepriekšējo gadu kopumā nav būtiski mainījies. Lielākais pozitīvo atsauksmju pieaugums bija jautājumā Vai dokumentu iesniegšanas process mans.altum.lv ir vienkāršs, ērts un saprotams?. Kopējais pozitīvo vērtējumu rādītājs ('apmierinoši', 'labi' un 'ļoti labi') pieauga no 92% uz 95% 2022.gads pret 2021.gadu, attālinātās klientu apkalpošanas procesā – no 85% uz 91%. Vērtējuma pieaugums liecina par to, ka klienti ir pozitīvi novērtējuši portālā mans.altum.lv veiktos funkcionalitātes uzlabojumus.

ESG - Sociālais aspekts (Social) (turpinājums)

Pozitīvo vērtējumu samazinājums tika novērots jautājumā Vai darījuma izskatīšanas ātrums atbilst tam, ko bijāt iedomājies?, rādītājs samazinājās no 92% (2021.gads) līdz 87% (2022.gads). Vērtējuma samazinājums skaidrojams ar ieviesto rūpīgāku klientu iesniegto dokumentu analīzi, nodrošinot atbilstību prasībām ievērot sankcijas saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā. Lai samazinātu iekšējā darba apjoma pieauguma ietekmi uz darījuma izskatīšanas ātrumu, tiek turpināts darbs pie kreditēšanas procesu pilnveides.

Nemainīgi augsts pozitīvo vērtējumu rādītājs saglabājas jautājumos, kas saistīti ar klientu apkalpošanas darbinieku attieksmi un kompetenci. 96% klientu pozitīvi novērtē darbinieku apkalpošanas un zināšanu līmeni.

Vairums klientu (93%) augstu novērtē sadarbības pieredzi ar Altum un ir gatavi ieteikt Altum ģimenei, draugiem un paziņām.

Sūdzības

Klientu sūdzības vai neapmierinātība par Altum kompetencē esošiem jautājumiem vai darbinieku rīcību rada iespēju pilnveidot sniegtos pakalpojumus, uzlabot sadarbību ar klientiem, kā arī attīstīt uzņēmuma iekšējos procesus.

2022.gadā nav fiksēta neviena sūdzība, kas saistīta ar klientu privātuma un personas datu apstrādes pārkāpumiem. 2022.gadā nav fiksēti arī tādi gadījumi, kas būtu saistīti ar klientu datu pazaudēšanu, noplūdi vai zādzībām.

Klientu izglītošana

Altum regulāri rīko informatīvus un izglītojošus pasākumus dažādām klientu grupām un citām ietekmes pusēm. 2022.gads ir zīmīgs ar vairāku jaunu valsts atbalsta programmu uzsākšanu dažādiem klientu segmentiem, sākot no atbalsta privātmāju energoefektivitātei līdz par vērienīgai lielo investīciju aizdevumu programmai un MVU energoefektivitātes uzlabošanas programmai. Par visām programmām Altum pastāvīgi vai kopā ar Ekonomikas ministriju un citiem partneriem rīkoja informatīvus, plaši apmeklētus pasākumus tiešsaistes, klātienē un hibrīdpasākumu veidā.

Lai īstenotu [Latvijas iedzīvotāju finanšu prafības stratēģiju 2021.–2027. gadam](#), 20 partneri no valsts, privātā un nevalstiskā sektora, tostarp Altum, ir parakstījuši sadarbības memorandu. Partneri apņemas kopīgiem spēkiem paaugstināt Latvijas iedzīvotāju finanšu prafību, uzlabojot iedzīvotāju kompetences, veidojot ilgtspējīgu finanšu prafības kultūru, nodrošinot kvalitatīvu finanšu vidi un veidojot stratēģisku un uz sadarbību vērstu institūciju pieeju finanšu prafības pilnveidošanā. Partneri memorandā apņemas strādāt, lai sasniegtu trīs stratēģijā izvirzītos mērķus: uz ilgtspējīgu vērstu finanšu prafības kultūras un kompetenču pilnveidi; atbilstošas finanšu vides kvalitātes nodrošināšanu, kā arī finanšu prafības stratēģiskās plānošanas ietekmes palielināšanu, sasaistot to ar valsts stratēģiskās plānošanas dokumentiem, plašāk un efektīvāk iesaistot ieinteresētās puses.

Altum Reģionu tīkla darbinieki ikdienā veic vairākas izglītojošas aktivitātes ar mērķi paaugstināt Latvijas iedzīvotāju, īpaši, topošo uzņēmēju, finanšu prafību. Altum darbinieki piedalās pašu un sadarbības partneru organizētajos semināros/vebināros, uzlabojot uzņēmēju zināšanas par finansēm un prasmes tās izmantot, lai veidotu savu/uzņēmuma finansiālo labklājību nākotnē. Biežākās tēmas ir dzīvotspējīga biznesa plāna veidošana, naudas plūsmas plānošana, risku vadība.

Lekcijas par šīm tēmām tiek lasītas daudzās Latvijas mācību iestādēs, piemēram, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē, Ventspils augstskola, Latvijas Universitātē, Alberta koledža, RISEBA, Biznesa augstskola TURĪBA, Rīgas Tehniskā koledža, Rīgas Stradiņa universitātē u.c.

Altum pievienojās Ekonomikas ministrijas, valsts pārvaldes iestāžu, nevalstisko organizāciju un valsts kapitālsabiedrību [sadarbības memorandam](#), kura galvenais mērķis ir nodrošināt informācijas pieejamību par ēku (dzīvojamo, publisko un ražošanas) atjaunošanas, pārbūves un energoefektivitātes paaugstināšanas iespējām.

2022.gadā liels informatīvo pasākumu fokuss bija uz daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanas procesa dažādiem aspektiem, lai veicinātu gan iespējami efektīvu 2016.–2022.gadu perioda programmas projektu pabeigšanu, gan ANM atvēršanu un iedzīvotāju informēšanu par jaunās valsts atbalsta programmas iespējām. Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju un LIAA notika arī informatīvu pasākumu cikls Latvijas reģionos, kuros uzņēmēji tika informēti par visām aktuālajām valsts atbalsta programmām. Lai popularizētu iespējokapitāla finansējuma atpazīstamību un plašāku izmantošanu, sadarbībā ar nozares asociāciju pirmo reizi organizējam raidierakstu sēriju.

ESG - Sociālais aspekts (Social) (turpinājums)

Pieklūstamība cilvēkiem ar invaliditāti

Lai nodrošinātu pieklūstamību Altum centrālā biroja telpām, 2022.gada jūnijā tika noslēgts līgums ar SIA "Arhitektoniskās izpētes grupa" par arhitektoniskās izpētes un uzmērīšanas darbu veikšanu vēsturiskajā ēkā Doma laukums 4 (1.-3.stāviem) par pasažieru lifta izbūves iespējamības noskaidrošanu. Decembrī tika noslēgts līgums ar SIA "Arhitekta J. Pogas birojs" par būvniecības ieceres izstrādi un jau 2023.gada februārī ir noslēgts līgums ar SIA "Būvzinieņu konstruktoru birojs" par ģeoloģijas darbu veikšanu, vienlaicīgi gatavojot iepirkuma dokumentāciju projektēšanas un būvniecības iepirkumam specializēta lifta izbūvei.

Reģionālajos centros ir nodrošināta konsultāciju pieejamība cilvēkiem ar invaliditāti. Ja biroja telpām ir apgrūtināta piekļuve, tad ir noslēgts līgums ar pašvaldībām par telpu ar pieejamību izmantošanu.

Sadarbībā ar valsts, nevalstiskā sektora un citiem nozares partneriem 2022.gadā Altum ir mērķtiecīgi darbojies Finanšu nozares asociācijas Pieklūstamības darba grupā. 2019.gada 17.aprīlī tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 [par produktu un pakalpojumu pieklūstamības prasībām](#). Lai pārņemtu direktīvas prasības, Labklājības ministrija sadarbībā ar citām līdzatbildīgajām ministrijām izstrādājusi jaunu likumu "Preču un pakalpojumu pieklūstamības likums". Likumprojekts pieņemts Ministru kabineta 2022.gada 14.jūlija sēdē un par to vēl ir jālemj un jānobalso Saeimai. Likums stāsies spēkā no 2025.gada 28.jūnijā. Līdz ar to no minētā datuma Eiropas Savienības iekšējā tirgū, t.sk. Latvijā, noteiktās jomās varēs [izplatīt un sniegt tikai pieklūstamas preces un pakalpojumus](#) (t.i., lietojami vairāk kā ar vienu sensoro kanālu). Pieklūstamības darba grupas ietvaros tiek izstrādātas Latvijas Finanšu nozares asociācijas VADLĪNIJAS PAR FINANŠU PAKALPOJUMU PIEKLŪSTAMĪBU (ATTĪSTĪBA. TEHNOLOĢIJAS. ATBILSTĪBA.).

2022.gadā Altum migrēja uz jaunu mājas lapas platformu, kas nodrošina pieklūstamības prasības atbilstoši 2020.gada 14.jūlijā apstiprinātiem MK noteikumiem Nr.455 "[Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā](#)". Jaunā funkcionalitāte ļauj nodrošināt četrus pieklūstamības pamatprincipus, kas paredz, ka digitālajam saturam ir jābūt:

- uztveramam - attēlu, multimediju satura un cita digitālā satura atspoguļošanas alternatīvu pieejamība;
- darbināmam - iespēja piekļūt digitālajam saturam un izmantot to brīvi – ne vien ar datora peli, bet arī ar tā dēvētajām palīgtechnoloģijām, piemēram, TAB taustiņu;
- saprotamam - digitālā satura atspoguļošana vienkāršā valodā, lai tas būtu saprotams ikvienam lietotājam, arī cilvēkiem ar dažādiem uztveres ierobežojumiem, t.sk. lapas lietotājam nodrošinās iespēju mainīt teksta izmēru, kontrastu;
- robustam - iespēja salāgot digitālo saturu ar dažāda veida iekārtām, piemēram, ekrāna lasīšanas ierīcēm, viedtālrunu virtuālajiem balss asistentiem un u.tml.).

Dalība profesionālajās asociācijās un partnerībās

Altum starptautiski:

Altum ir investors Trīs jūru iniciatīvas investīciju fondā [Three Seas Initiative Investment Fund](#). Fonds izveidots ar mērķi Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionā atbalstīt transporta, enerģētikas un digitālās infrastruktūras projektus, veicinot reģiona ekonomisko attīstību un infrastruktūras atbilstību augstiem standartiem. Valdes priekšsēdētājs Reinis Bērziņš ieņem Uzraudzības padomes locekļa amatu.

2022.gada jūnijā veiksmīgi līdzdarbojāmies [Trīs Jūru samita un biznesa foruma](#) organizēšanā, kā arī nodrošinājām Trīs jūru iniciatīvas investīciju fonda Uzraudzības padomes sēdes norisi Altum.

Dalība profesionālajās asociācijās un partnerībās (turpinājums)

Altum ir biedrs:

ELTI - Eiropas ilgtermiņa investoru asociācijā ([European Long term investors](#)), kas apvieno Centrāleiropas un Austrumeiropas attīstības finanšu institūcijas. ELTI mērķis ir kopējas nostājas veidošana, lai varētu piedalīties ES institūcijās un, sadarbojoties ar šīm institūcijām, būt vienotam sarunu biedram, galvenokārt uzņemoties sarunu vedēja lomu savu locekļu vārdā saskarsmē ar ES institūcijām un organizācijām.

NEFI - Eiropas MVU Finanšu institūciju tīklā ([Network of European Financial Institutions](#)). Tīkls apvieno Eiropas finanšu institūcijas, kurām ir kopīgs valsts dots uzdevums – atvieglot MVU piekļuvi finansējumam, piedāvājot finanšu pakalpojumus un zināšanas.

AECM - Eiropas Garantiju institūciju asociācijā ([European Association of Guarantee Institutions](#)). Asociācijas mērķis ir pārstāvēt savus biedrus ES institūcijās, veicināt zināšanu apmaiņu starp AECM biedriem un attīstīt garantiju instrumentu. Altum valdes loceklis Jēkabs Krieviņš ieņem AECM valdes locekļa amatu

Invest Europe - [Eiropas riska kapitāla asociācija](#), kas pārstāv Eiropas privātā kapitāla, riska kapitāla un infrastruktūras nozari

Altum sadarbojas ar [EK Pārstāvniecību Latvijā](#), kā arī noslēgti līgumi par finansējuma piesaisti ar Eiropas investīciju banku/EIB ([The European Investment Bank](#)), Ziemeļu investīciju banku/NIB ([the Nordic Investment Bank](#)) un Eiropas Investīciju fondu/EIF ([European Investment Fund](#)).

Altum Latvijā:

Altum ir [Finanšu nozares asociācijas](#) biedrs, kur sadarbībā ar valsts, nevalstiskā sektora un citu nozaru partneriem mērķtiecīgi strādā pie uzņēmējdarbības un finanšu pakalpojumu vides uzlabošanas Latvijā, kā arī Latvijas finanšu nozares starptautiskās reputācijas un konkurētspējas veicināšanas. Asociācijas mērķu sasniegšanu prioritārajos virzienos nodrošina komitejas, apakškomitejas un darba grupas, kurās darbojās arī Altum. Komiteju uzdevums ir veicināt jomas stratēģisko attīstību un īstenot konkrētus pasākumus.

Altum ir biedrs šādās nozares un tautsaimniecības attīstības un uzņēmēju interešu pārstāvniecības organizācijās:

- LDDK – [Latvijas Darba devēju konfederācija](#);
- LTRK – [Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera](#);
- LVCA - [Latvijas Privātā un Riska kapitāla asociācija](#)

Altum pārstāvji darbojas arī uzņēmēju interešu pārstāvniecības reģionālo organizāciju sastāvā, tā sniedzot ieguldījumu ne tikai Altum attīstībā, bet arī uzņēmējdarbībā kopumā.

Ar plašāku informāciju par Altum sabiedrības atbalsta aktivitāšu īstenošanas principiem un atbalsta projektiem var iepazīties interneta mājas lapā www.altum.lv.

Sabiedrības atbalsts, ieguldījums vietējās kopienas attīstībā

Veicinot zinātnes un uzņēmējdarbības sadarbību, jauniešu iesaisti zinātniskajos pētījumos, pētniecības kvalitāti un inovatīvu ideju komercializāciju, Altum sadarbojas ar LLU, veicina inovatīvu lauksaimniecības risinājumu rašanos un to ieviešanu dzīvē, un Banku augstskolu, tādējādi veicinot vēl jēgpilnāku studiju saikni ar finanšu sektora attīstību.

Altum darbība ir saistīta ar valsts ekonomisko izaugsmi, tāpēc iesaistoties sabiedrības atbalsta aktivitātēs un atbalstot organizācijas, projektus un programmas, fokusējoties uz iniciatīvām, kas veicina uzņēmējdarbības attīstību, uzlabo sabiedrības labklājību un sekmē vides aizsardzību. Altum neveic ziedojumus, bet finansiāli un ar brīvprātīgo darbu atbalsta projektus, kas palīdz veicināt un popularizēt iesaistīšanos uzņēmējdarbībā, inovācijas, izglītību, pieejamo valsts atbalsta instrumentu jēgpilnu izmantošanu, kā arī citas aktivitātes, kas uzlabo sabiedrības labklājību, sekmē vides aizsardzību un veicina Latvijas ekonomisko izaugsmi.

Lemjot par iesaistīšanos konkrētās sabiedrības atbalsta aktivitātēs, Altum balstās uz Altum kā valsts kapitālsabiedrības definētajiem mērķiem, darbības virzieniem un vērtībām, savukārt atbalsta aktivitāšu īstenošanā tiek iesaistīti darbinieki un plašāka sabiedrība. Iesaistes veidu un finansējuma apmēru, kādu Altum mobilizē sabiedrības atbalsta projektiem, nosaka Altum darbības stratēģija un apstiprinātais budžets, par kuru lemj uzņēmuma valde un akciju turētāji.

2022.gadā īstenotās iniciatīvas:

Inovācijas, infrastruktūra	<i>Trīs jūru iniciatīvas investīciju fonds (3SIIF)</i>	Jaunas finansēšanas iniciatīvas veicināšana, ar mērķi Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionā atbalstīt transporta, enerģētikas un digitālās infrastruktūras projektus, veicinot reģiona ekonomisko attīstību un infrastruktūras atbilstību augstiem standartiem. 2022.gada jūnijā Altum līdzorganizēja Trīs jūru iniciatīvas samitu un Biznesa forumu Rīgā , kas pulcēja 12 valstu līderus.
	Balva <i>Gada investors</i>	" Gada investors 2022 " par aizvadītā gada nozīmīgākajām investīcijām Latvijā. Riska kapitāla investīciju un to pozitīvās ietekmes uz Latvijas tautsaimniecību popularizēšana, sekmīgāko privāto un uzņēmumu sektora investīciju darījumu aktualizēšana.
	Podkastu sērija <i>Investoru sarunas</i>	Praktiskas intervijas ar ietekmīgiem industrijas pārstāvjiem par alternatīvu finansējumu mērogojamām idejām: jauni koncepti, pieredzes stāsti un mācības uzņēmējiem un investoriem, lai izvērtētu plašās industrijas iespējas.
Biznesa vides attīstība	Lielo investīciju aizdevumi ar kapitāla atlaidi	Programmas publisks pieteikums un konkursa izsludināšanas pasākums, kas kombinēts ar praktisko semināru uzņēmējiem
	Jauns produkts – zemas maksas īres namu aizdevumi ar kapitāla atlaidi	Publisks pasākums pašvaldību vadītājiem un iesaistītajām industrijām par jauno atbalsta programmu reģionu pašvaldībām, veicinot mājokļu pieejamību reģionos, kā arī noturot un piesaistot darba spēka resursus.
	<i>Latvijas Kapitāla tirgus forums 2022</i>	Dalība diskusijā par valsts iespējām kapitāla tirgus attīstībai
	Konkurss " <i>Laukiem būt!</i> "	Uzņēmējdarbības aktivitātes veicināšana laukos , iesaistot jauniešus, veicinot viņu kompetenču attīstību un iesaisti uzņēmējdarbībā laukos sadarbībā ar Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru, vienlaikus veicinot vienmērīgāku reģionālo attīstību Latvijā
	Jaunuzņēmumu ekosistēmas attīstības stratēģija	Apstiprinot Jaunuzņēmumu ekosistēmas attīstības stratēģiju 2022.-2025.gadam , Ekonomikas ministrija, Latvijas Investīciju un Attīstības aģentūra un AS "Attīstības finanšu institūcija Altum" un Latvijā darbojošās jaunuzņēmumu intereses pārstāvošas

		organizācijas - nodibinājums "TechChill", biedrība "Latvijas Privātā un riska kapitāla asociācija", Latvijas Jaunuzņēmumu asociācija, Rīgas Tehniskās universitāte, nodibinājums "TechHub", biedrība "Latvijas Biznesa Engēļu Tīkls" 2022.gada 7.septembrī noslēdza sadarbības memorandu par Stratēģijas īstenošanu
	Forumu cikls "#AtbalstsUzņēmējiem - impulss jaunam izrāvienam" visos Latvijas reģionos	Sadarbībā ar organizatoru – EM – un LIAA valstspilsētu un lielāko pilsētu vizīte ar pragmatisku programmu par visām valsts atbalsta iespējām uzņēmējiem. Forumu mērķis - veidot diskusiju par plānoto atbalstu uzņēmējdarbībai eksporta un konkurētspējas veicināšanai.
	Seminārs Francijas uzņēmējiem, kas darbojas Latvijā	Sadarbībā ar Francijas vēstniecību , dalība seminārā Francijas uzņēmējiem par valsts un ES atbalsta iespējām, kā arī plānotajam finanšu iespējām Atjaunošanas un noturības mehānisma ietvaros.
	Atbalsts biznesa uzsācējiem Ko (NE)darīt, uzsākot un attīstot savu biznesu?	Sadarbībā ar banku Citadele, SEB un Swedbank četrus ekspertus par to, kā gūt palīdzību, ka esmu visu pamanījis, paredzējis, izdomājis, esmu gatavs iet tālāk, attīstot savu biznesu. Par iespējām augt, izmantojot komercbankas un valsts atbalstu un kā izvairīties no kļūdām, veicot aprēķinus finanšu piesaistei.
Ietekme uz vidi, zaļā domāšana, ilgtspēja	Dzīvo siltāk un projekts „Energoefektīvākā ēka Latvijā”	Energoefektīvas saimniecības popularizēšana mājsaimniecību un uzņēmējdarbības vidē, akcentējot gan finansiālos ieguvumus, gan pozitīvo ietekmi uz vidi. Konkursta „ Energoefektīvākā ēka Latvijā ” mērķis veicināt labo praksi ēku energoefektivitātes un ilgtspējas jomā, īstenojot energoefektīvu ēku būvniecību, atjaunošanu un pārbūvi, tādējādi samazinot siltumnīcefekta gāzu emisiju daudzumu atmosfērā un veicinot sabiedrības izpratni par ēku siltumnoturību, telpu mikroklimatu, kā arī siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas nozīmi un iespējām, lai radītu kvalitatīvu, arhitektoniski izteiksmīgu dzīves telpu
	Daudzīvokļu māju energoefektivitāte – jaunā programma Atjaunošanas un noturības mehānisma ietvarā	Pirms programmas atklāšanas seminārs interesantiem – gaidu vadība, lai labāk sagatavotos programmai un būt gataviem programmu atveidot. Publiski programmas atklāšanas seminārs, detalizēti un vienkārši skaidrojot jaunajiem projektu vadītājiem, kā operatīvi uzsākt darbu programmas ietvaros.
	Atjaunošanas un noturības mehānisma pieteikums	ANM finansējuma programmu : digitalizācija un uzņēmumu energoefektivitāte atklāšanas cikls, kas ietvēra publicitātes pasākumus, atklāšanas pasākumus, kā arī praktiskos seminārus
	Privātmāju energoefektivitāte	Programmas atklāšanas un sabiedrības izglītošanas semināru cikls .
	Sarunu festivāls Lampa	Tipiskākās kļūdas, ko pieļauj uzņēmēji, plānojot un ieviešot energoefektivitātes projektus. Diskusija . Mācību apkopojums. Seminārs klātienē un attālināti.
	Klientu pavasara un rudens semināri par māju siltināšanu, ERAF fondu un ANM apguvi	Labo prakšu un ieteikumu apkopojums , lai sabiedrība un projektu vadītāji viegli un vienkārši virzītos uz energoefektīvu māju renovāciju.

	<i>Energoforums 2022 – lielākā energoefektivitātes konference Baltijas valstīs uzņēmējiem</i>	Labākās prakses, valsts un ES atbalsta risinājumi uzņēmējiem, klientu pieredzes stāsti – pilnas dienas forums interesentiem, uzņēmējiem un mediju pārstāvjiem
	Forums <i>Ilgbūtība</i>	Dalība forumā Ilgbūtība , kura mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu nākotni. Esot klimatu pārraižu periodā, kas būtiski ietekmē cilvēku labklājību, ekonomiku un drošību, kā arī rada lielu spiedienu uz uzņēmumu darbību, tiek meklēti risinājumi, kā ar ilgtspējīgu un videi, sabiedrībai, cilvēkam draudzīgu darbību panākt ekonomisko labumu.
	Energoefektivitātes paaugstināšana uzņēmējdarbībā (ietverot pāreju uz atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādē)	Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju, Altum 2022.gada novembrī aicina uzņēmējus piedalīties vebināros par jauno Atveseļošanas fonda atbalsta programmu. Pasākumā eksperti informēja ne tikai par iespējām piesaistīt atbalstu energoefektivitātei, atjaunojamo energoresursu ieviešanai un elektrotransporta iegādei, bet arī par biogāzi, siltumsūkņiem un par normatīvo regulējumu būvniecībai.
Izglītība	Augstākā izglītība (Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte (agrāk Latvijas Lauksaimniecības universitāte) un Banku augstskola)	Zinātnes un uzņēmējdarbības sadarbības, jauniešu iesaistes zinātniskajos pētījumos, pētniecības kvalitātes un inovatīvu ideju komercializācijas veicināšana
	Latvijas SMU pasākumi #CitsBazārs	Jaunas uzņēmēju paaudzes un nozares ekspertu izglītošana, mācību procesā sasaistot teorētiskās zināšanas ar praksi , iesaistoties Junior Achievement Latvia programmā "Skolēnu mācību uzņēmums" (SMU)
Sabiedrības labklājība, demogrāfija	<i>Sociālās uzņēmējdarbības asociācija</i>	Sociālās uzņēmējdarbības idejas popularizēšana , lai Latvijā būtu arvien vairāk uzņēmumu ar skaidru sociālu mērķi un pozitīvu sociālu ietekmi
	Konkurss " <i>Tam labam būs augt</i> "	Mērķis ir veicināt jau esošu sociālo uzņēmumu un jaunu sociālās uzņēmējdarbības ideju attīstību, kā arī parādīt un par šīm idejām pastāstīt visai Latvijai. Konkursu organizē Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija sadarbībā ar British Council pārstāvniecību Latvijā. Tā norisi atbalsta SEB banka, Attīstības finanšu institūcijas Altum, laikraksts "Dienas Bizness" un RISEBA Arhitektūras un mediju centrs H2O6.
Nozares attīstība	Finanšu nozares asociācija	Finanšu nozares ilgtspējīgas attīstības veicināšana, sadarbības grupās ar komercbankām padziļināti fokusējoties uz kreditēšanas attīstību, personāla, komunikācijas, juridiskajiem un citiem jautājumiem un veicinot viedokļu apmaiņu un lēmumu pieņemšanu Latvijas sabiedrības interesēs.
	Banķieru mācību materiālu izstrāde par ERAF propozīcijām.	Garantiju mācību izveide un integrācija bankieru apmācību rokasgrāmatās. Video materiāls. Kopumā 2022.gadā bija ievērojami lielāka banku aktivitāte jaunu kredītu garantiju piesaistē, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. Šī tendence vēlreiz apliecina, ka banku un Altum sadarbība ir veiksmīgs veids, kā nodrošināt finansējumu dažādu nozaru uzņēmumiem un sekmēt tautsaimniecības attīstību.

Eksports	Konkurss "Eksporta un inovācijas balva"	Jaunu un eksportspējīgu produktu ražošanas veicināšana, popularizējot Latvijas komersantu sniegumu un paužot atzinību par tirgus nodrošināšanu ar augstas kvalitātes pašmāju ražojumiem, inovāciju ieviešanu un rūpnieciskā dizaina izstrādi. Altum specbalva kategorijā " Drošs eksportētājs "
	Seminārs LIAA	Sadarbībā ar LIAA apmācām pārstāvniecību ārvalstīs vadītājus visā pasaulē un tādejādi veidojam kompetences, kā eksportētāji ar valsts atbalstu var aizsargāt savu biznesu no starptautiskajiem riskiem (klientu un to valstu maksātspējas riski).

Korporatīvā sociālā atbildība

Altum darbinieki 2022.gadā ir iesaistījušies labdarības organizācijas [ziedot.lv](#) un [biedrības "Tavi draugi"](#) organizētajās labdarības aktivitātēs Ukrainas iedzīvotāju un bēgļu atbalstam.

Aktualizējot iekļaujošas un līdztiesīgas sabiedrības vērtības, Altum darbinieki iesaistījās arī Sabiedrības integrācijas fonda organizētās līdzdalības un savstarpējās palīdzības [platformas "Dod iespēju"](#) aktivitātēs, kuru mērķis ir aicināt sabiedrību būt atbalstošākiem pret cilvēkiem ar invaliditāti un vairāk iekļaut šo sabiedrības grupu gan darba tirgū, gan sabiedriskajā dzīvē, kā arī paši organizējuši labdarības aktivitātes sociālā aprūpes centru bērnu atbalstam.

Par tradīciju jau ir kļuvušas divas reizes gadā Finanšu ministrijas organizētās Altum telpās un no Altum darbinieku puses aktīvi atbalstītas [Valsts asinsdonoru centra Donora dienas](#).

Paziņojums par korporatīvo pārvaldību 2022.gadā ir publiski pieejams latviešu un angļu valodā Altum telpās Doma laukumā 4, Rīgā un elektroniskā veidā – interneta mājas lapā www.altum.lv, sadaļas "PAR ALTUM"/ „KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA UN ILGTSPĒJA” apakšsadaļā "[Korporatīvā pārvaldība](#)".

Reinis Bērziņš
Valdes priekšsēdētājs

2023.gada 29.martā